

सभापतीस्थानी माननीय उपसभापती**अर्धा-तास चर्चा**

पु. शी. : सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात जिल्हा परिषदेमार्फत राबविण्यात येत असलेल्या संपूर्ण रोजगार योजनेमध्ये झालेला महाघोटाळा

मु. शी.: सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात जिल्हा परिषदेमार्फत राबविण्यात येत असलेल्या संपूर्ण रोजगार योजनेमध्ये झालेला महाघोटाळा यासंबंधी श्री. परशुराम उपरकर, वि.प.स. यांणी उपस्थित झालेली अर्धा-तास चर्चा.

श्री. परशुराम उपरकर (विधानसभने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी आपल्या अग्रिम 92 अखिे पुढील विषयावर अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतो :-

" सिंधुदुर्ग जिल्ह्यात जिल्हा परिषदेमार्फत राबविण्यात येत असलेल्या संपूर्ण रोजगार योजनेतील मजुरांना मिळणारे धान्य परस्पर विक्री करणा-या रॅकेटमधील सुमारे 47 जणांना पोलिसांनी वेळोवेळी धाडी टाकून अटक करणे, यात जिल्हा पुरवठा अधिकारी, तहसीलदार, गटविकास अधिकारी, सरपंच, रेशन दुकानदार, शाखा अभियंता, ग्रामसेवक यांचाही समावेश असणे, यातील काही आरोपी अद्यापही फरारी असणे, या महाघोटाळयासंदर्भात चालू असलेली चौकशी थांबविण्यासाठी सत्तारुढ पक्षांकडून होत असलेला प्रयत्न, ही योजना केंद्र शासनाची असल्याने चौकशी सी.बी.आय.मार्फत करण्याची होत असलेली मागणी."

सभापती महोदय, सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये संपूर्ण रोजगार योजने अंतर्गत मजुरांना द्यावयाच्या धान्यामध्ये मोठया प्रमाणावर घोटाळा झालेला आहे. 8 महिन्यापूर्वी पोलिसांनी जेव्हा टेम्पो पकडला त्यावेळी त्यामध्ये बीपीएलच्या धान्याची हजारो पोती आढळली. याबाबत चौकशी केल्यानंतर जवळपास 2 वर्षापासून हा गैरप्रकार सुरु असल्याचे उघडकीस आले. हे बीपीएलचे धान्य 6 रु. किलोने दिले जाते. परंतु हे धान्य बाहेर 12 रु.किलोने विकले जाते. या संदर्भात अनेक तक्रारी सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातून होत होत्या. जिल्हा परिषदे मार्फत या योजनेची अंमलबजावणी केली जाते. या

..2..

(श्री. परशुराम उपरकर...)

धान्य घोटाळ्यामध्ये 37 अधिकारी गुंतलेले आहेत. त्यामध्ये 2 पुरवठा अधिकारी, 1 प्रांत अधिकारी 2 तहसीलदार, 2 बी.डी.ओ. तसेच ग्रामसेवक आणि शाखा अभियंता यांचा समावेश आहे. या सर्व लोकांना अटक झालेली असून एक अधिकारी अद्याप फरार आहे. प्रांत अधिकारी नडे हा अद्याप पोलिसांना सापडलेला नाही. या नडेने आपल्या कारकीर्दीत या घोटाळ्याला सुरुवात केली. नडे हा सिंधुदुर्ग जिल्ह्यामध्ये प्रांत अधिकारी म्हणून कार्यरत असताना त्याने केलेल्या भ्रष्टाचाराबाबत सावंतवाडी येथील अनेक वकिलांनी तक्रारी देखील केलेल्या आहेत. नडे हा प्रांत अधिकारी म्हणून कार्यरत असताना त्याने जे जे निवाडे दिलेले आहेत ते संशयास्पद असून त्याबाबतीत फेरचौकशी व्हावी अशी वकिलांच्या शिष्टमंडळाने मागणी केलेली आहे. या घोटाळ्यामध्ये गुंतलेल्या काही अधिकारी व ग्रामसेवकांनी अटकपूर्व जामीन घेतलेला आहे. असे असताना सिंधुदुर्ग जिल्हा परिषदेच्या स्थायी समितीमध्ये अशा अधिका-यांची बाजू मांडण्यासाठी वकील नेमण्याची चर्चा झाली, सभागृहामध्ये देखील त्यासंबंधी चर्चा झाली. यासंदर्भात सरकारी वकिलाचा सल्ला घेण्यात आला असता सरकारी वकिलांनी असे कळविले की, आपणास अशाप्रकारे जनतेच्या पैशाचा अपहार करता येणार नाही, धान्य घोटाळ्यामध्ये अटक झालेल्यांना वकील देता येणार नाही. असे सरकारी वकिलांनी सांगितल्यानंतरही जिल्हा परिषद गप्प बसत नाही. कर्तव्यदक्ष अशा एस.पी.नी या घोटाळ्या प्रकरणी कारवाई केल्यानंतर त्या दोन्ही अधिका-यांना बोलावून समज देण्यात येईल आणि पुढची कारवाई होणार नाही असे जिल्हयाच्या पालकमंत्र्यांनी सांगितल्याचे वृत्त वर्तमानपत्रातून छापून आलेले आहे. खरे म्हणजे या योजनेअंतर्गत मजुरांना वेळेवर धान्य मिळावयास पाहिजे आणि त्या दृष्टीने शासनाने, पालकमंत्र्यांनी देखील प्रयत्न करावयास पाहिजेत. जर मजुरांना वेळेवर धान्य वाटप करता येत नसेल तर त्यांना पैशाच्या स्वरूपात मदत देण्याची नियमामध्ये तरतूद आहे. सभापती महोदय, मजुरांच्या ज्या याद्या बनविलेल्या आहेत त्यामधील नावामध्ये खूप तफावत आहे.

...नंतर कु. खर्चे..

श्री.परशुराम उपरकर.....

आज सिंधुदूर्ग जिल्हयात जेवढे अधिकारी अशाप्रकारे या धान्य घोटाळयामध्ये अडकलेले असतील आणि त्यांच्यावर खरोखर पोलिसांनी कारवाई केली, ती कारवाई जर चुकीची झालेली असेल तर त्याची पुन्हा चौकशी व्हायला पाहिजे. सदर योजना मुळात केंद्रसरकारची असून ती राज्यसरकारमार्फत जिल्हा परिषदेने राबवावयाची अशी ही योजना आहे. या योजनेमध्ये गैरव्यवहार झालेला आहे, या योजनेमध्ये झालेल्या घोटाळयाबाबत करण्यात आलेल्या चौकश्यांमध्ये अनेक प्रकारच्या तफावती निर्माण झालेल्या आहेत. या तफावती जर अशा प्रकारे निर्माण झालेल्या असतील तर त्याची चौकशी पुन्हा सीबीआयमार्फत होण्याची गरज आहे. कारण ही केंद्रशासनाची योजना आहे. त्याचप्रमाणे या योजनांमध्ये जे जे अधिकारी खरोखर अडकलेले आहेत की कसे, त्यांचा खरोखर संबंध आहे की नाही] की पोलिसांनी केलेली कारवाई चुकीची आहे आहे ? अशा प्रकारचे संशयास्पद किंवा संशयाचे वातावरण सिंधुदूर्ग जिल्हयामध्ये पसरलेले आहे. एवढेच नव्हे तर कुडाळ या तालुक्यामध्ये या धान्य घोटाळयाबाबत चौकशी होत असतांना मालवणमध्ये देखील एक बी.पी.एल.धान्याचा टेम्पो पकडला गेला. अशा प्रकारे ठिकठिकाणी ही प्रॅक्टीस सुरु आहे. संपूर्ण रोजगार योजनेच्या माध्यमातून आलेले मजूरांचे धान्य म्हणजे गहू आणि तांदूळ जे सहा रुपये किलोप्रमाणे दिले जाते ते परस्पर खाजगी दुकानातून विकले जाते. हे धान्य विकण्यापूर्वी खाजगी दुकानदार त्यांना पॉलिश करतात त्यानंतर ते सहा रुपये किलो असणारे धान्य 12 ते 14 रुपयांप्रमाणे विकतात. अशा प्रकारे गोरगरीबांना मिळणारे तांदूळ इतरांना मिळणार असतील आणि शासनाची योजना फिरविण्याचा प्रयत्न होत असेल, तसेच राजकीय पुढारी देखील या प्रकारांना पाठिशी घालत असतील तर हे काही बरोबर नाही. यासंदर्भात त्या ठिकाणी बरीच शिष्टमंडळे भेट देऊन आले. जेव्हा एखादी योजना शासनाने तयार केली असते तेव्हा ती काहीतरी विचार करूनच तयार केलेली असते. त्या योजनेची अंमलबजावणी राज्यामध्ये करीत असतांना ती अंमलबजावणी चुकीची झालेली आहे आणि हे लक्षात आले तरीदेखील ती चुकीचीच होत राहणे हे चूक आहे. आजही जिल्हयात संपूर्ण रोजगार हमी योजनेचे काम चालू आहे तेथील मजूरांना हे धान्य वेळेत दिले पाहिजे. परंतु या योजने अंतर्गत धान्याचे वाटप होत असतांना गरजू मजूरांना हे धान्य वेळेवर मिळत नाही ही वस्तुस्थिती आहे. आज जिल्हापरिषदेत संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजने अंतर्गत विहिरी खोदण्याचे काम चालू आहे, मग त्या विहिरींना पाणी लागो की न

B - 2.....

श्री.परशुराम उपरकर.....

लागो त्या विहिरी बांधून पूर्ण करण्याचे काम मात्र अगदी व्यवस्थित होत असते. कारण ही विहिर बांधण्याची योजना तेथील कार्यकर्त्यांना आणि ठेकेदारांना टिकविण्यासाठी राबविली जाते. सदर विहिरींना पाणी लागले नाही तरी चालेल परंतु या विहिरी पूर्णपणे खोदून व त्यांच्या कठड्यासहित त्यांचे सर्व बांधकाम पूर्ण झाले असते. तसेच या विहिरींच्या पाण्याबद्दल विचारले असता आपल्याला असे उत्तर दिले जाते की, या विहिरींमध्ये पावसाचे पाणी साचते. सदर विहिरींच्या बांधकामाची योजना संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजनेच्या यादीमध्ये समाविष्ट नाही. तरीदेखील अशा प्रकारचे काम तेथे चालते त्या कामाची चौकशी झाली पाहिजे. जिल्हयामध्ये झालेल्या या घोटाळ्याची चौकशी सी.बी.आय.मार्फत झाली पाहिजे. कारण ही योजना मुळात केंद्रसरकारची आहे आणि ती राज्यसरकार जिल्हा परिषदांमार्फत राबविते. तसेच ही चौकशी निःपक्षपातीपणे व्हायला पाहिजे.

श्री.मधुकर चव्हाण : सभापती महोदय.....

उपसभापती : ज्या सन्माननीय सदस्यांची अर्धा-तास चर्चा आहे त्या सदस्यांनीच बोलावे

श्री.मधुकर चव्हाण : सभापती महोदय, मला एकच मुद्दा या ठिकाणी सांगावयाचा आहे तो असा की, सदर घोटाळ्यामध्ये जे श्री.प्राण नडे नावाचे व्यक्ती फरार झाल्याचे सन्माननीय सदस्य श्री.परशुराम उपरकर यांनी सांगितले ते कोणी साधारण मनुष्य किंवा शिपाई अशा प्रकारचे कर्मचारी नसून ते अतिशय प्रतिष्ठित असे जिल्हापरिषदेतील प्रांत अधिकारी आहे. मला नवल वाटते की, हा पुरवठा अधिकारी फरार व्हावा आणि या घोटाळ्यांतर्गत ज्या दुकानदारांचे परवाने रद्द करण्यात आले होते त्यांनाच परत ती बी.पी.एल.धान्याची दुकाने चालवायला द्यावीत ?

श्री.राजन तैली : जिल्हापरिषदेमार्फत राबविण्यात येत असलेल्या संपूर्ण रोजगार योजना ही मजुरांना 60 टक्के रोखीने आणि 40 टक्के धान्य देऊन राबविण्यात येते. या योजनेअंतर्गत जे धान्य मिळते ते मिळण्यासाठी गटविकास अधिकारी व तहसिलदार हे त्यांच्या जिल्हयाची पाहणी करतात आणि जेवढे धान्य त्यांच्या जिल्हयामध्ये लागणार आहे, त्याची मागणी जिल्हा पुरवठा अधिका-यांकडे करतात आणि ते या धान्याची मागणी फुड कार्पोरेशन ऑफ इंडियाकडे करतात.

यानंतर श्री.कानडे.....

श्री. राजन तेली

या सगळ्या प्रोसेसमध्ये बराच कालावधी जातो आणि जे धान्य येते ते धान्य मजुरांना उशिरा मिळते आणि मजूर स्वतःच धान्य व्यापाऱ्यांना विकतात. सिंधुदूर्ग जिल्हयातील पोलिसांचे भरभरून कौतुक केले. त्यांनी जुगार,मटका,अवैध दारु धंदे बंद केले. परंतु या योजनेच्या बाबतीत अधिकार नसताना अधिकाऱ्यांना/कर्मचाऱ्यांना आणि लोकप्रतिनिधींना हेतुपुरस्सर त्रास दिला जात आहे असा माझा आरोप आहे. तपास अंमलदार म्हणून रमेश सावंत नावाचे अधिकारी आहेत. ते राजरोसपणे अधिकाऱ्यांकडे आणि कर्मचाऱ्यांकडे पैसे मागतात. महाडेश्वर नावाच्या एका शिक्षकाने तर प्रतिज्ञापत्र दाखल केले आहे. अधिकारी कशा प्रकारे पैशाची मागणी करतात आणि शिव्या देतात याचा त्यामध्ये त्याने उल्लेख केला आहे. कशा प्रकारे छळवणूक या रमेश सावंत नावाच्या अधिकाऱ्याने सुरु केली आहे त्याची पूर्ण कहाणी या प्रतिज्ञापत्रात दिलेली आहे. ओरोस पोलीस स्टेशनमध्ये गु.र.क्र. 10/2006 दिनांक 21.10.2006 रोजी फिर्याद दाखल केली. संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजनेमध्ये ग्रामसेवक,गटविकास अधिकारी यांनी घोटाळा केलेला आहे. हे गुन्हे दाखल झाल्यानंतर काही लोक कोर्टात गेले. जिल्हा प्रशासनाने न्यायालयात स्पष्ट म्हटले आहे की कोणत्याही प्रकारचा घोटाळा झालेला नाही. योजनेमध्ये काही चुका आहेत. पोलिसांनी पुन्हा वेगळ्या प्रकारचा गुन्हा दाखल केलेला आहे. नायब तहसीलदार यांना धमक्या दिल्या. दिनांक 26.12.2006 रोजी गुन्हा क्र.119/2006 दाखल केला आहे. पोलिसांनी तपास पूर्ण केलेला आहे. धान्य सरकारी आहे किंवा खाजगी आहे हे सिद्ध करू शकलेले नाहीत. जिल्हयामध्ये विशेष करून जिल्हा परिषद आणि महसूल खात्याच्या अधिकाऱ्यांमध्ये यामुळे फार मोठा गैरसमज निर्माण झालेला आहे. पोलिसांनी जीवनावश्यक वस्तू प्रतिबंधक कायदा 3 प्रमाणे केंद्राची आणि राज्याची योजना असेल तर त्यामध्ये धान्याचा साठा किती करावयाचा आणि वितरीत कसा करावयाचा आणि कोणत्या प्रकारे करावयाचा याचा कायद्यामध्ये कसा भंग झालेला आहे ते रेकॉर्डवर आलेले नाही. आकसाने गुन्हे दाखल केलेले आहेत. रमेश सावंत नावाच्या अधिकाऱ्याने व्यापाऱ्यांचा छळ केलेला आहे. त्या छळाला कंटाळून सुधीर तेली नावाच्या व्यापाऱ्याने दुकानात पेट्रोल ओतून घेऊन आत्महत्या केली. सत्र न्यायालयाने जामीन मंजूर केला. तपास अधिकारी पैशाची मागणी करतात अशी तक्रार आलेली आहे. पोलिसांनी दोन्ही गुन्हे दाखल केलेले आहेत. अधिकाऱ्यांना याप्रकरणामध्ये हेतुपुरस्सर गुंतविले जात आहे असे मला वाटते. यासंदर्भात पुरवठा खात्याचे जी.आर. आहेत.....

.....2

उपसभापती : माननीय मंत्री महोदयांना या विषयावर उत्तर देण्यासाठी 10 मिनिटे मिळाली पाहिजेत. त्यादृष्टीने माननीय सदस्यांनी आपले म्हणणे थोडक्यात मांडावे.

श्री. राजन तेली : सभापती महोदय, पुरवठा विभागाच्या परिपत्रकानुसार शासनाची जी योजना आहे त्याप्रमाणे धान्य वितरीत केल्यानंतर आणि त्यांच्या ताब्यात दिल्यानंतर त्याची वाहतूक, वितरण यासाठी पुरवठा खाते जबाबदार असणार नाही असे स्पष्ट म्हटले आहे. तपासणी कोणी करावयाची यासंदर्भात 3 मार्च 2003 चे अन्न व नागरी पुरवठा विभागाचे परिपत्रक आहे. यामध्ये संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजनेमध्ये धान्याची उचल वाटप आणि धान्याचे वितरण कसे करावे हे सांगितलेले आहे. 4.2.02 च्या परिपत्रकानुसार याबाबतची तपासणी मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्यांनी महिन्यातून तीन वेळा

नंतर भोगले

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

D.1

SGB/ MAP/ SBT/ MAP/ SBT/

09:45

श्री.राजन तेली.....

उपमुख्य कार्यकारी अधिकार्याने महिन्यातून 4 वेळा, प्रकल्प अधिकार्याने महिन्यातून 6 वेळा, गटविकास अधिकार्याने महिन्यातून 6 वेळा तपासणी करावयाची असते. या योजनेत दोष असल्यामुळे कोणत्याही प्रकारचा घोटाळा झाला नाही अशा प्रकारे सत्र न्यायालयाने जामीन अर्जावर म्हणणे ऐकून सांगितले आहे. या दोन्ही केसेस त्वरित काढून टाकाव्यात. श्री.रमेश सावंत यांच्याकडून तपास काढून घ्यावा आणि त्यांची खातेनिहाय चौकशी करण्यात यावी. या योजनेचे निकष बदलून 100 टक्के अनुदान मिळेल अशा प्रकारची दुरुस्ती करावी अशी मी या निमित्ताने विनंती करतो.

..2..

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

D.2

राणा जगजितसिंह पाटील (रोजगार व स्वयंरोजगार राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, दिनांक 21.10.2006 रोजी पोलीस उपनिरीक्षक, पोलीस ठाणे, ओरोस यांना काही गोपनीय माहिती मिळाली होती. त्या माहितीच्या आधारे एक टेम्पो आणि त्यामध्ये असलेले धान्य जप्त करण्यात आले. धान्याची किंमत साधारणपणे रु.7.39 लाखाच्या आसपास आहे. 373 क्विंटल तांदूळ व 17.5 क्विंटल गहू एवढेच धान्य होते. चौकशीमध्ये असे लक्षात आले की, कुडाळच्या शासकीय गोदामामध्ये वितरणासाठी जे धान्य ठेवण्यात आले होते त्यामध्ये निश्चित अपहार झालेला आहे. संशयावरून 54 लोकांविरुद्ध गुन्हा दाखल करण्यात आला होता. गुन्हा दाखल करित असताना जी कलमे लावण्यात आली ती जीवनावश्यक वस्तू कायद्यामधील होती अशातला भाग नाही. कलम 7 आणि 8 पोलिसांनी लावले ते चौकशीअंती चुकीचे वक्तव्य केल्याबाबत ही दोन कलमे लावण्यात आली आहेत. इतर कलमे 406, 420, 465, 468 व 471 देखील लावण्यात आली. या 54 पैकी 50 जणांना अटक करण्यात आली किंवा अटकपूर्व जामीन मंजूर झाला. 4 लोक फरार आहेत ही वस्तुस्थिती आहे. पुढे काही अटक होणार नाही असे पालकमंत्र्यांनी सांगितल्याचे सन्माननीय सदस्यांनी सांगितले आहे. त्यानंतर देखील 12.7 ला चौकशीमध्ये निष्पन्न झाल्यानुसार संशयित श्री.साहेबराव देशमुख, तत्कालीन गटविकास अधिकारी, कुडाळ यांना अटक करण्यात आली. चौकशीमध्ये कोणी बाधा आणलेली नाही. कामाबाबत मजुरांना धान्य देण्याऐवजी दुसऱ्या कोणाला दिले गेले अशी तक्रार आलेली नाही. 125 लोकांची टीम गठीत करून 2200 कामांची चौकशी करण्यात आली. त्यामध्ये तफावत आढळून आलेली नाही. पुढे जे काही घडले त्याचा विस्तृत विचार केला तर असे दिसून येते की, वरिष्ठ अधिकाऱ्यांच्या माध्यमातून नेमके काय घडले याची चौकशी करणे गरजेचे आहे. त्यासाठी विभागीय आयुक्त यांच्यामार्फत नेमके काय घडले याबाबत पुढील महिन्याभरात अहवाल मागवून घेण्यात येईल. त्यामध्ये अडचण येण्याचे कारण नाही. सन्माननीय सदस्यांनी सीबीआय चौकशी मागणी केली आहे. त्याची आवश्यकता भासत नाही. अ, ब, क व ड मुद्दे जे सांगितले आहेत त्याबाबत चौकशी व्यवस्थित होत नाही असा सन्माननीय सदस्यांनी आक्षेप घेतला आहे. या संदर्भात आणखी कसून चौकशी करण्याचे आदेश दिले जातील. श्री.नडे नावाचे जे जिल्हा पुरवठा अधिकारी आहेत त्यांना शोधण्याचा निश्चित प्रयत्न चालू आहे. चार लोक फरारी आहेत त्या चारही लोकांना लवकरात लवकर अटक केली जाईल हे आवर्जून सांगतो. दुकाने बंद करण्यात आल्याबाबत स्पेसिफिक सांगितले तर पुन्हा कोणाला दुकान सुरु

..3..

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

D.3

राणा जगजितसिंह पाटील.....

करण्याची परवानगी दिली त्याबाबत निश्चित माहिती घेऊन योग्य ती कारवाई केली जाईल.

सन्माननीय सदस्य श्री.राजन तेली यांनी पोलीस यंत्रणेबाबत तक्रार केली व ॲफिडेव्हीटचा उल्लेख केला आहे. एका व्यापाऱ्याचा देखील उल्लेख केला आहे. सन्माननीय सदस्यांची स्पेसिफिक तक्रार असेल तर त्याबाबत अवश्य चौकशी केली जाईल.

(नंतर श्री.जुन्नरे....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. परशुराम उपरकर : माननीय सभापती महोदय, या ठिकाणी माननीय मंत्रीमहोदयांनी जे सांगितले त्या प्रमाणे तशी बाब नाही. वैभववाडी तालुक्यातील कुर्ली गावामध्ये संपूर्ण रोजगार योजनेअंतर्गत धान्यवाटपाचे जे मस्टर तयार झालेले आहे त्या मस्टरमध्ये काही परदेशी असलेल्यांची नावे, काही मयत असलेल्यांची नावे तसेच काही ऑलरेडी नोकरीमध्ये असलेल्यांची नावे आहेत. चौकशीअंती जिल्हापरिषदेने यासंदर्भात 39,000 रुपये रिकव्हरी लावलेली आहे. या ठिकाणी माननीय मंत्रीमहोदयांनी तक्रारी नाहीत असे म्हटले आहे परंतु यासर्व माहितीवरून त्यामध्ये तक्रारी आहेत हे सिध्द होते.

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील : सभापती महोदय, 2200 कामांची चौकशी करण्यात आलेली असून तेथील मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांनी यासंदर्भात 125 लोकांची टीम गठीत केली होती व त्या माध्यमातून चौकशी करण्यात आलेली आहे.

उपसभापती : माननीय मंत्रीमहोदय, सभागृहात जो प्रश्न चर्चेला गेला त्यामध्ये सन्माननीय सदस्य श्री. उपरकर तसेच सन्माननीय सदस्य श्री. राजन तेली यांनी आपले विचार व्यक्त केलेले आहेत. जे गोरगरीब मजूर स्वतःच्या चरितार्थासाठी रस्त्यावर काम करतात त्यांच्या जीवनाशी निगडीत असलेल्या त्यांच्या अन्नाचा हा प्रश्न आहे. धान्य घोटाळा हे जगातील सर्वात मोठे पाप आहे असे मी समजतो. प्रथमदर्शनी आपण मान्य केलेले आहे की, यामध्ये घोटाळा झालेला आहे. सदर घोटाळ्याची चौकशी सुरु असतांना संबंधित दोषी अधिकारी त्या ठिकाणी कामावर राहिले तर आपले अधिकारी किती सक्षम आणि कार्यक्षम आहेत याची मला आणि आपल्याला सुध्दा चांगली कल्पना आहे. या चौकशीमध्ये सकृतदर्शनी या घोटाळ्यांत ज्यांचा सहभाग आहे त्यांच्यावर प्रथम आपण काय कारवाई करणार आहात? चौकशीच्या दरम्यान सदर अधिकारी कामावर असले तर आपण चौकशीला न्याय देऊ शकणार नाही. जे व्यापारी यामध्ये सहभागी आहेत त्यांचे जर परवाने रद्द केले होते आणि ते जर पुन्हा रिइन्स्टेट केले असतील तर ते पुन्हा रद्द करावेत. या ठिकाणी एका विभागापुरते सांगितले परंतु धान्याचा घोटाळा महाराष्ट्रात सरसकट सगळीकडे चालला आहे. त्यामुळे हे जे व्यापारी आहेत ते सोकावलेले आहेत. त्यामुळे अशा लोकांना कोठे तरी धडा हा मिळालाच पाहिजे. या प्रकरणात व्यापारी आणि अधिकारी यांचे संगनमत आहे याबाबत माझ्या मनात कोणत्याही प्रकारची शंका नाही. कारण धान्य घोटाळे एकटे व्यापारी करू शकणार नाहीत.

उपसभापती ...

यामध्ये निश्चितपणे अधिका-यांचा देखील समावेश आहे. त्यामुळे या प्रश्नाच्या संदर्भात आपल्याला खरोखरच न्याय द्यावयाचा असेल तर या प्रश्नामध्ये आपण गांभीर्याने लक्ष घालून कठोर कारवाई करावी अशी माझी आपल्याला सूचना आहे.

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील : माननीय सभापती महोदय, परवाने रद्द करण्याच्या संदर्भात आपण जे सांगितले त्या प्रमाणेच कारवाई केली जाईल. अशा व्यापा-यांना परवाने दिले जाणार नाहीत. अधिका-यांच्या बाबतीत सांगावयाचे झाले तर जे संशयीत होते, ज्यांना अटक केली होती त्या सर्वांना सस्पेंड करण्यात आलेले आहे. 48 तासापेक्षा जे कर्मचारी/अधिकारी जास्त वेळ जेलमध्ये होते त्यांना सस्पेंड करण्यात आलेले आहे.

श्री. परशुराम उपरकर : सभापती महोदय, धान्यामध्ये भ्रष्टाचार करणारे अधिकारी त्याच ठिकाणी कामावर आहेत.

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील : माननीय सभापती महोदय, मी अगोदरच सांगितल्या प्रमाणे डिव्हीजनल कमिशनरांना यासंदर्भात संपूर्ण चौकशी करून एक महिन्याच आत अहवाल द्यावयास सांगू. डिव्हीजनल कमिशनरांच्या चौकशीअंती जे दोषी आढळून येतील त्यांची निश्चित बदली करून विभागीय चौकशी केली जाईल.

उपसभापती : ठीक आहे. सदर अर्धातास चर्चा संपलेली आहे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य जयंत प्र. पाटील यांची अर्धातास चर्चा आहे व त्यांनंतर सन्माननीय सदस्य श्री. रामनाथ मोते यांची अर्धातास चर्चा चवथ्या क्रमांकावर आहे. मला दवाखान्यात जावयाचे असल्यामुळे सन्माननीय सदस्य श्री. रामनाथ मोते यांची चर्चा अगोदर घेतली तर त्यांना पीढासीन अधिकारी म्हणून सभागृहाचे कामकाज चालविता येईल त्यामुळे सन्माननीय सदस्यांची हरकत नसेल तर मी सन्माननीय सदस्य श्री. रामनाथ मोते यांची अर्धातास चर्चा प्रथम घेतो.

श्री. जयंत प्र.पाटील : ठीक आहे.

पु. शी. : शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचा-यांना त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी मान्य करण्यात येणे

मु. शी. : शिक्षक-शिक्षकेतर कर्मचा-यांना त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी मान्य करण्यात येणे यासंबंधी श्री.रामनाथ मोते, वि.प.स. यांनी उपस्थित केलेली अर्धा-तास चर्चा.

श्री. रामनाथ मोते : (कोकण विभाग शिक्षक) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने नियम 92 अन्वये पुढील विषयावर अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करित आहे.

"दिनांक 2 सप्टेंबर, 1999 च्या शासन निर्णयानुसार शिक्षक-शिक्षकेतरांना सुधारित त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी मान्य करण्यात येणे, वरिष्ठ/निवडश्रेणीसाठी विनाअनुदानीत शाळेतील सेवा ग्राह्य न धरणे, विनाअनुदानीत शाळेतील सेवा वरिष्ठ/ निवडश्रेणीसाठी ग्राह्य धरण्याबाबत दिनांक 14 सप्टेंबर, 2000 रोजी न्यायालयाने निर्णय देणे, शिक्षकेतरांसाठी वरिष्ठ/निवडश्रेणी ऐवजी कालबद्ध पदोन्नतीची तरतूद असणे, दिनांक 28 नोव्हेंबर, 2006 च्या शासन निर्णयातून प्राथमिक शिक्षक, उच्च माध्यमिक शिक्षक व सर्व विभागातील शिक्षकेतर कर्मचारी वगळणे, या शासन निर्णयात सुधारणा करून त्रुटी दूर करणे व हा आदेश खाजगी शाळांमधील (प्राथमिक, माध्यमिक, उच्च माध्यमिक) सर्व शिक्षक, शिक्षकेतरांना लागू करणेबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

सभापती महोदय, शालेय शिक्षण विभागाने 2 सप्टेंबर, 1999 च्या जी.आर.नुसार महाराष्ट्रातील सर्व शिक्षक -शिक्षकेतर कर्मचा-यांसाठी त्रिस्तरीय वेतनश्रेणी शासनाने मान्य केलेली आहे. यासंदर्भात शिक्षकांना 12 वर्षांनंतर वरिष्ठ वेतनश्रेणी, 24 वर्षांनंतर निवडश्रेणी, शिक्षकेतर कर्मचा-यांना कालबद्ध पदोन्नती या सर्व सवलती शासनाने लागू केलेल्या आहेत. विनाअनुदानित शाळेतील सेवा वरिष्ठ आणि निवडश्रेणीसाठी ग्राह्य धरली जात नव्हती. यासंदर्भात 14 सप्टेंबर, 2000 रोजीच्या...

यानंतर श्री. अजित.....

श्री.रामनाथ मोते.....

न्यायालयाच्या आदेशानुसार विनाअनुदानित शाळेतील सेवा सुध्दा वरिष्ठ आणि निवडश्रेणीसाठी ग्राह्य धरावी यासाठी सभागृहामध्ये गेली तीन-चार वर्षे संघर्ष चालू होता. न्यायालयाच्या निदेशानुसार शेवटी शासनाने निर्णय घेतला आणि दिनांक 28 नोव्हेंबर 2006 रोजी विनाअनुदानित शाळेतील सेवा वरिष्ठ आणि निवडश्रेणीसाठी ग्राह्य धरण्यात यावी असे आदेश निर्गमित केले.

सभापती महोदय, महाराष्ट्र खाजगी शाळा कर्मचारी शर्ती व सेवा 1981 यामध्ये मध्ये शाळेची व्याख्या "शाळा म्हणजे प्राथमिक शाळा, माध्यमिक शाळा, उच्च माध्यमिक शाळा" अशी दिलेली आहे. दिनांक 28 नोव्हेंबर, 2006 रोजी शासनाने जी.आर.काढला. त्यामध्ये स्पष्टपणे म्हटलेले आहे की, राज्यातील सर्व मान्यता प्राप्त विनाअनुदानित शाळांमध्ये केलेली सेवा खालील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून वरिष्ठ निवडश्रेणी ग्राह्य धरण्यात यावी." याचा अर्थ विनाअनुदानित प्राथमिक, माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शाळांचा समावेश होतो. दिनांक 28 नोव्हेंबर 2006 रोजीचा जी.आर आहे फक्त माध्यमिक शाळेसाठी लागू केलेला आहे. ज्या खाजगी प्राथमिक, माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शाळा आहेत त्यासाठी लागू नाही. उच्च माध्यमिक शाळांचा शाळेच्या व्याख्येमध्ये समावेश होत असताना त्या शाळांना हा जी.आर.लागू केलेला नाही. त्याच बरोबर शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांना वरिष्ठ आणि निवडश्रेणी नाही पण त्यांना कालबद्ध पदोन्नती ची योजना लागू करण्यात आली आहे. परंतु विनाअनुदानित शाळेतील सेवा पेन्शनसाठी, वेतनवाढीसाठी, ग्रॅज्युईटीसाठी ग्राह्य धरली जाते तर मग वरिष्ठ आणि निवडश्रेणीसाठी का ग्राह्य धरण्यात येत नाही ? प्राथमिक शाळांब्यतिरिक्त अन्य ठिकाणी जे प्राथमिक आणि शिक्षकेतर कर्मचारी आहेत त्यांना जी.आर लागू होत नाही. तेव्हा या जी.आर.मध्ये ज्या त्रुटी आहेत त्या दूर करण्यात याव्यात. तसेच दिनांक 28 नोव्हेंबर 2006 रोजीचा जी.आर. माध्यमिक शाळांबरोबर खाजगी प्राथमरी स्कूल, उच्च माध्यमिक शाळांसाठी लागू करावा. प्राथमिक, माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शाळांतील शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांची विनाअनुदानित शाळांतील सेवा ग्राह्य धरण्यात यावी अशी मी अर्धा-तास चर्चेच्या माध्यमातून मागणी करीत आहे.

श्री.रामनाथ मोते.....

सभापती महोदय, दिनांक 28 नोव्हेंबर 2006 रोजीच्या जी.आर.मध्ये त्रुटी आहेत. हा जी.आर. ज्या अधिकाऱ्याने तयार केला तो त्यांनी वाचला किंवा कसे हे मला माहीत नाही. परंतु शासनाचे स्पष्ट आदेश देऊन त्यामध्ये जाणीवपूर्वक त्रुटी ठेवलेल्या आहेत की काय अशी शंका येते. अगोदरच्या शासन निर्णयाला विरोधाभास निर्माण होईल अशाप्रकारच्या अटी या जी.आर.मध्ये टाकण्यात आलेल्या आहेत. 12 वर्षांची सेवा सलगपणे असेल तर ती ग्राह्य धरली जाईल असा उल्लेख त्यामध्ये आहे. परंतु दिनांक 13 सप्टेंबर 1990 च्या जी.आर.मध्ये नमूद केलेले आहे की, " वरिष्ठ श्रेणी देताना 12 वर्षांची सेवा ही एका शाळेत झालेली आहे की दहा शाळेत झालेली आहे याचा विचार न करता 12 वर्षांची सेवा ज्या दिवशी पूर्ण होईल त्या दिवशी वरिष्ठश्रेणी द्यावी. " नवीन जी.आर.मध्ये सलग सेवा असावी अशाप्रकारची जाचक अट टाकण्यात आलेली आहे ती रद्द करण्याची आवश्यकता आहे. जी.आर.मध्ये कायम विनाअनुदानीत शाळेतील सेवा निवडश्रेणीसाठी ग्राह्य धरता येणार नाही ही अट चुकीची आहे. कायम विनाअनुदानीत शाळेतील सेवा पेन्शनसाठी ग्राह्य धरता मात्र त्या शाळेतील सेवा वरिष्ठ व निवडश्रेणीसाठी ग्राह्य धरत नाही हे बरोबर नाही.

सभापती महोदय, महाराष्ट्रामध्ये दोन प्रकारच्या शाळा आहेत. एक शासनाचे अनुदान मिळणारी आणि दुसरी शासनाचे अनुदान न मिळणारी. त्यामुळे विनाअनुदानीत शाळा, कायम विनाअनुदानीत शाळेत काम करणारे शेवटी अनुदानित शाळेतून निवृत्त होत असेल, अनुदानित शाळेमध्ये आला असेल तर त्याची सेवा ग्राह्य धरणे आवश्यक आहे. तेव्हा या सर्व बाबींचा विचार करता मी आपल्या माध्यमातून शासनाला विनंती करतो की, दिनांक 28 नोव्हेंबर 2006 रोजीच्या जी.आर.मध्ये ज्या त्रुटी आहेत त्या दूर कराव्यात आणि हा जी.आर. माध्यमिक शाळेबरोबर प्राथमिक आणि उच्च माध्यमिक शाळेसाठी देखील लागू करावा अशी विनंती करतो आणि माझे भाषण पूर्ण करतो.

यानंतर श्री.पुरी.....

प्रा.वसंत पुरके (शालेय शिक्षण मंत्री) : सभापती महोदय, अतिशय महत्वाची बाब याठिकाणी सन्माननीय सदस्य श्री.रामनाथ मोते यांनी शासनाच्या लक्षात आणून दिली. याठिकाणी मी सांगू इच्छितो की, यासंदर्भात शासन जाणीवपूर्वक विचार करित आहे. ही एकच बाब अशी नाही की त्याबाबत आम्ही विचार करत आहोत, इतरही बाबीसंबंधी आम्ही विचार करित आहोत व दिनांक 28 नोव्हेंबर,2006 च्या शासन निर्णयान्वये इतरही लोकांना त्याचा फायदा मिळेल किंवा कसे याबाबतीत आम्ही पाहत असून यासंदर्भात आम्ही अतिशय सकारात्मक भूमिका घेतलेली आहे. याठिकाणी सन्माननीय सदस्यांनी शाळेची व्याख्या सांगितली, त्यामध्ये मी थोडीशी सुधारणा करतो. एक विद्यार्थी म्हणतो की, "The school is the place, where the future is built. The school is the place where the knowledge is wealth. The school is the place where teachers are our parent. The school is our life and without it we can not live." ही देखील व्याख्या माननीय मोते सरांनी लक्षात ठेवावी व यामुळे अख्या महाराष्ट्राचे भले झाल्याशिवाय राहणार नाही, असे मला वाटते.

श्री.रामनाथ मोते : सभापती महोदय, याठिकाणी माननीय शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी जी व्याख्या सांगितली, त्याचे मी समर्थन करतो. आम्हालाही त्याची जाण आहे, परंतु राज्यामध्ये कायदे असून कायद्याद्वारे राज्य चालते, अशा व्याख्याद्वारे राज्य चालत नाही.

प्रा.वसंत पुरके : सभापती महोदय, मी पहिल्यांदाच मान्य केले की, यासंदर्भात आम्ही अतिशय सकारात्मक भूमिका घेतलेली असून प्राथमिक, माध्यमिक आणि उर्वरित शाळांतील लोकांची सलगपणे नोकरी ग्राह्य धरावी त्यांना पेन्शनचा, ग्रॅज्युईटीचा फायदा मिळावा या दृष्टीने आम्हीही सकारात्मक भूमिका घेतली आहे. यासंदर्भातील प्रस्ताव संचालकांकडे दिला असून असे किती लोक आहेत याची फायनान्शिअल इम्प्लीकेशनच्या दृष्टीने माहिती घेत आहोत व हा प्रस्ताव आम्ही कॅबिनेटमध्ये सादर करू.

श्री.रामनाथ मोते : सभापती महोदय, याठिकाणी माननीय मंत्रिमहोदयांनी आश्वासन दिले. परंतु यासंबंधी गेल्या दोन-तीन अधिवेशनात चर्चा होते, परंतु निर्णय मात्र होत नाही.

..2...

प्रा.वसंत पुरके : सभापती महोदय, माझी हात जोडून विनंती आहे की, या सभागृहामध्ये जशी शिक्षकांच्या वेतन अनुदानाविषयी 3-3 तास चर्चा होते, तशीच गुणवत्तेवरही चर्चा होणे आवश्यक आहे. त्यावेळी सगळ्या त्रुटी आम्ही दूर करू.

श्री.रामनाथ मोते : सभापती महोदय, नुसत्या वेतनवाढीच्या विषयासंबंधीच नाही तर अन्य इतरही विषयांच्या बाबतीत आम्ही संघर्ष करित असतो. सभापती महोदय, याठिकाणी नुसते आश्वासन देऊन भागणार नाही तर त्याची पूर्तता होणे आवश्यक आहे. त्यामुळे माझी मागणी आहे की, यासंदर्भातील निर्णय शासन एक महिन्याच्या आत घेणार का ?

उपसभापती : मी दोघांनाही विनंती करतो की, आपण दोघांनीही कर्तव्यपूर्ती करावी.

प्रा.वसंत पुरके : सभापती महोदय, ठीक आहे.

(सभापतीस्थानी : तालिका सभापती श्री.रामनाथ मोते)

पृ. शी. : कर्जत तालुक्यातील आदिवासींच्या अज्ञानाचा फायदा घेऊन त्यांच्या जमिनी हडप करणे

मु. शी. : कर्जत तालुक्यातील आदिवासींच्या अज्ञानाचा फायदा घेऊन त्यांच्या जमिनी हडप करणे यासंबंधी समाजातील सदस्य श्री.जयंत प्र. पाटील यांनी उपस्थित झालेली अर्धा-तास चर्चा.

श्री.जयंत प्र.पाटील (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदय, मी आपल्या अमुकी प्रश्न क्र. 92 अखिचे पुढील विषयावर अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतो :-

"कर्जत (जि.रायगड) तालुक्यातील आदिवासी भागातील मौजे वंजारपाडा, देवपाडा, मोठे तलवाडे, पिंपळोली, झेंड्याचीवाडी इत्यादी ठिकाणच्या आदिवासींनी त्यांना होणा-या डी.के.ग्रुप, साई माथेरानचे श्री.दिलीप नागेश कटके यांच्या पासून होणा-या छळवणूकीबद्दल त्यांनी संबंधित वन अधिकारी, तहसीलदार कर्जत, विभागीय अधिकारी पनवेल, जीवन प्राधिकरणाचे उप अभियंता कर्जत, सहाय्यक पोलीस निरीक्षक नेरळ यांच्याकडे वेळोवेळी तक्रारी करणे, सदर तक्रारी केल्यानंतर त्याची कोणत्याही संबंधित अधिकाऱ्यांनी दखल न घेणे, उलट आदिवासींची पोलीस स्टेशन, नेरळ येथे ठाणे अंमलदार श्री.आत्माराम पाटील यांनी तक्रार न घेता श्री.कटके यांच्यासमोर अर्वाच्च भाषेत बोलून त्यांना अपमानित करणे, आदिवासींच्या अज्ञानाचा फायदा घेऊन त्यांच्या जमिनी हडप करणे, त्यामुळे आदिवासी समाजामध्ये संतापाची भावना निर्माण होणे,"

सभापती महोदय, रायगड जिल्हयातील अनेक तालुके आदिवासी उपयोजनेतर्गत येतात. जिल्हयामध्ये सगळ्यात जास्त आदिवासी कर्जत तालुक्यात आहेत. त्या दृष्टीकोनातून तेथील आदिवासींच्या जमिनी मुंबईच्या भांडवलदारांनी अल्प किंमतीमध्ये घेण्याचा सपाटा कर्जत तालुक्यात सुरु आहे. कर्जत तालुक्यातील वंजारपाडा, देवपाडा, मोठे तलवाडे, पिंपळोली, झेंड्याचीवाडी याठिकाणच्या आदिवासींच्या जमिनींची लूट डी.के.ग्रुप,साई आणि श्री.दिलीप कटके यांनी जबरदस्तीने त्याठिकाणच्या अधिकाऱ्यांच्या संगनमताने घेतलेल्या आहेत व पोलिसांना हाताशी धरून

..4....

श्री.जयंत प्र. पाटील.....

व त्यांच्या दबावाखाली आदिवासींवर खटले दाखल करण्याचा सपाटा मोठ्या प्रमाणावर सुरु केला आहे. आदिवासींच्या जमिनी फक्त आदिवासीच विकत घेऊ शकतात. बिगर आदिवासी अशा जमिनी विकत घेऊ शकत नाहीत. याबाबतीत कायदा असतानाही आदिवासींच्या जमिनी तेथील अधिकाऱ्यांनी बिगर आदिवासींना विकून फार मोठ्या प्रमाणात फेरफार केलेला आहे, त्यामुळे त्या अधिकाऱ्यांवर कारवाई करावी, अशी मी याठिकाणी अर्ध्यातासाच्या चर्चेच्या निमित्ताने शासनाकडे मागणी करीत आहे. यासंबंधी 7/12 मध्ये जे फेरफार झालेले आहेत, ते माझ्याकडे आहेत.

नंतर श्री.रोझेकर...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

श्री.जयंत प्र.पाटील.....

आदिवासींच्या जमिनी बिगर आदिवासींच्या नावावर झाल्या आहेत. या ठिकाणी आदिवासींच्या जमिनी बिगर आदिवासींना देण्यासाठी वेगवेगळ्या माध्यमातून नावे बदलण्याची कामगिरी सातत्याने होत आहे. रायगड जिल्हयामध्ये जमिनीला फार मोठी किंमत आलेली आहे कारण हा जिल्हा मुंबईला लागून आहे. आपल्याला आठवत असेल की, सहा महिन्यापूर्वीच पनवेलच्या तहसिलदारांच्या घरी करोडो रुपये मिळाले. जमिनींना फार मोठी किंमत येत असल्यामुळे बिगर आदिवासी लोक आदिवासींच्या जमिनी हडप करीत आहेत व महसूल यंत्रणेमार्फत या लोकांना बिनदिवकत फेरफार करून दिले जात आहेत. अशा पद्धतीने आदिवासींच्या जमिनी हडप करणा-यांवर कारवाई झाली पाहिजे.

सभापती महोदय, नेरळ पोलीस ठाण्याचे फौजदार, श्री.आत्माराम पाटील यांच्याकडे ज्यावेळी आदिवासी लोक तक्रार देण्यासाठी गेले त्यावेळी या फौजदाराने आदिवासींना अर्वाच्च शिविगाळ करून उलट त्यांच्याविरुद्धच तक्रार नोंदविली आहे. या प्रकरणाची देखील चौकशी झाली पाहिजे व संबंधित फौजदारावर कारवाई झाली पाहिजे, जेणेकरून, या राज्यामधील आदिवासींना शासन संरक्षण देत आहे, अशा पद्धतीचे वातावरण राज्यात निर्माण होईल.

सभापती महोदय, कर्जत तालुक्यामध्ये आदिवासींची लोकसंख्या 50 ते 60 टक्क्यांपर्यन्त आहे. त्यामुळे या तालुक्यात झालेल्या जमीन विक्री प्रकरणांची चौकशी झाली पाहिजे. ही चौकशी झाली तर या तालुक्यातील आदिवासींच्या जमिनी बिगर आदिवासींनी घेतल्याची अनेक प्रकरणे शासनाला आढळून येतील. या प्रकरणी शासनाने तातडीने चौकशी करावी व सर्व संबंधितांवर कारवाई करावी, अशा प्रकारची मागणी मी या निमित्ताने करीत आहे. असे वातावरण तयार झाले तर उर्वरित आदिवासींच्या जमिनी तरी त्यांच्या राहतील. कर्जत तालुक्यातील शेतकरी हा सधन शेतकरी आहे. हे शेतकरी ख-या अर्थाने शेती पिकवितात, त्यांच्याकडे 10-15 एकर जमीन आहे. अशा या शेती पिकविणा-या सधन आदिवासी शेतक-यांच्या जमिनी दडपशाहीच्या माध्यमातून शासकीय यंत्रणेच्या मदतीने विक्री करण्याची मोहिम सुरु करण्यात आलेली आहे. यावर देखील कारवाई झाली पाहिजे. या ठिकाणी असलेले आताचे व पूर्वीचे तहसिलदार, तलाठी, सर्कल ज्यांनी अशा प्रकारच्या व्यवहारांना मंजूरी दिलेली आहे किंवा ज्यांच्या माध्यमातून असे व्यवहार

..2.....

श्री.जयंत प्र.पाटील.....

झाले आहेत त्यांची चौकशी करुन त्यांच्यावर अतिशय कडक कारवाई करावी, अशी या अर्धा-तास चर्चेच्या निमित्ताने मी शासनाकडे मागणी करीत आहे.

..3.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

डॉ.राजेंद्र शिंगणे (महसूल राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य, श्री.जयंत प्र.पाटील यांनी कर्जत, जिल्हा रायगड या तालुक्यातील मौजे वंजारपाडा, देवपाडा, मोठे, तलवाडे, पिंपळोली, झेंडयाचीवाडी येथील आदिवासींच्या जमीन खरेदीचा प्रश्न आजच्या अर्धा-तास चर्चेच्या निमित्ताने उपस्थित केला आहे. या चर्चेच्या निमित्ताने या भागातील आदिवासींच्या जमिनी कमी दराने, वाटेल त्या किमतीने बिगर आदिवासी लोक किंवा मुंबईचे बिल्डर खरेदी करतात, अशा प्रकारची तक्रार आलेली आहे. श्री.दिलीप कटके, डी.के.गुप यांनी वंजारवाडा, देवपाडा येथील 12 हेक्टर जमीन खरेदी केल्याची माहिती आहे. 1 हेक्टर 89 आर अकृषिक झालेली जमीन खरेदी केल्याचीही माहिती माझ्याकडे आहे. परंतु, ही कोणत्याही आदिवासीची जमीन नव्हती. तरी देखील इतर ठिकाणी काही जमिनी खरेदी केल्या असतील तर निश्चितपणे त्याची माहिती घेण्यात येईल. आदिवासींच्या जमिनी विकत घेत असतांना तहसिलदार, जिल्हाधिकारी यांची परवानगी न घेता शासनाची परवानगी घ्यावी लागते. अशी परवानगी घेतल्यानंतर आदिवासींची जमीन खरेदी करता येते, असा नियम आहे.

यानंतर श्री.बोरले.....

डॉ.राजेंद्र शिंगणे

खोटया नोंदी करुन जर कुणी आदिवासींची जमीन घेत असेल तर या सर्व प्रकरणाची चौकशी केली जाईल. त्याच प्रमाणे कै.गोमा शेंडे वालू या दिवंगत आदिवासी शेतक-याची जमीन त्यांच्या वारसांच्या नावाने न केल्याची तक्रार करण्यात आलेली आहे. यासंदर्भात विभागीय आयुक्तांकडून माहिती घेतल्यानंतर आणि सर्व प्रोसेस पूर्ण केल्यानंतर तशी नोंद झालेली असल्याची माहिती माझ्याकडे आहे. यासंदर्भात तक्रार आल्यानंतर या सर्व नोंदी झालेल्या आहेत किंवा नाही याबाबतची फेरचौकशी करण्याचे आदेश विभागीय आयुक्तांना दिलेले आहेत.

त्याच बरोबर सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील यांनी असे सांगितले की, पोलीस अधिकारी श्री.आत्माराम पाटील यांच्याकडे आदिवासी गेले असतांना त्यांनी आदिवासींची तक्रार नोंदवून न घेता आदिवासींना शिवीगाळ करुन, दमदाटी करुन बाहेर काढण्याचा प्रयत्न केला. यासंदर्भात निश्चितपणे गृह विभागाला कळविले जाईल आणि संबंधित पोलीस अधिका-याची चौकशी केली जाईल. पोलीस अधिकारी श्री.आत्माराम पाटील यांच्याकडे जे आदिवासी तक्रार करण्यासाठी गेले होते त्या आदिवासींनी शासनाकडे माहिती द्यावी, शासन त्यांना मदत करेल. यासंदर्भात विहित कार्यपद्धतीचा अवलंब न करता जमिनीच्या बाबतीत ज्या गोष्टी घडल्या असतील, बिल्डर त्या ठिकाणी गैरव्यवहार करीत असतील, गैरकृत्य करीत असतील तर या सर्व प्रकरणांची चौकशी विभागीय आयुक्तांमार्फत केली जाईल आणि आदिवासींना न्याय दिला जाईल.

श्री.जयंत प्र.पाटील : सभापती महोदय, ज्या 7/12 उता-यांमध्ये बदल झालेला आहे ते उतारे माझ्याकडे आहेत. आदिवासींच्या अज्ञानाचा फायदा घेऊन ब्राम्हणांनी त्यांच्या जमिनी बळकावल्या आहेत. यासंदर्भात मी तक्रार केली होती. जिल्हाधिकारी, तहसिलदार यांच्याकडे मी स्वतः पत्र दिले होते. परंतु त्या पत्राचे उत्तर मला अद्याप मिळालेले नाही. म्हणून मी आज अर्धा तास चर्चा उपस्थित करुन या विषयाकडे शासनाचे लक्ष वेधले. माझ्याकडे 7/12 चे उतारे आहेत. त्या 7/12 च्या उता-यांमध्ये बदल करण्यात आले आहेत. ते उतारे मी सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो. या प्रकरणाची चौकशी झाली पाहिजे. तलाठी, सर्कल अधिकारी यांची तेथून ताबडतोब बदली झाली पाहिजे. तलाठी, सर्कल अधिका-यांकडे रेकॉर्ड आहे. ते अधिकारी जर तेथे राहिले

..2...

श्री.जयंत प्र.पाटील

तर चौकशी कशी होईल ? यासंदर्भात शासनाकडून खुलासा झाला पाहिजे. त्या अधिका-यांची तेथून बदली केली पाहिजे. पोलीस अधिकारी श्री.आत्माराम पाटील यांच्यावर कारवाई झाली पाहिजे. मी स्वतः तीन वेळा एस.पी.ना फोन केला होता. गृह विभागाचा विषय माननीय महसूल राज्यमंत्र्यांच्या अखत्यारीत येत नसला तरी या पोलीस अधिका-यावर कारवाई केली जाईल, असे आश्वासन माननीय महसूल राज्यमंत्री महोदयांकडून मिळाले पाहिजे.

डॉ.राजेंद्र शिंगणे : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.जयंत प्र.पाटील यांच्याकडे यासंदर्भातील जे पुरावे आहेत, ते त्यांनी शासनाकडे द्यावेत. मी मघाशीच सांगितले की, विभागीय आयुक्तांकडून आपण चौकशी करणार आहोत. तलाठी, तहसिलदार, नायब तहसिलदार, प्रांत अधिकारी या सर्व अधिका-यांना बाजूला सारून आपण विभागीय आयुक्तांच्या माध्यमातून चौकशी करणार आहोत. ज्यांच्या विरोधात चौकशी होणार आहे त्यांच्याकडून जर अडथळे आले तर त्यांची तेथून बदली करून चौकशी पूर्ण केली जाईल. तसेच, गृह विभागाला कळवून पोलीस अधिकारी श्री.आत्माराम पाटील यांची चौकशी करण्यात येईल आणि त्यांनी जर गैरकृत्य केले असेल तर त्यांच्यावर कारवाई केली जाईल.

तालिका सभापती : अर्धा तास चर्चा संपली आहे.

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

I-3

GRB/ MAP/ SBT/

प्रथम श्री.रोझेकर

10:10

अर्धा तास चर्चा क्र.3 बाबत.

श्री.मधुकर चव्हाण : सभापती महोदय, आरोग्य मंत्री सभागृहात उपस्थित नाहीत.

डॉ.विजयकुमार गावित : सभापती महोदय, या अर्धा तास चर्चेला मी उत्तर देणार आहे.

श्री.मधुकर चव्हाण : परळ येथील महात्मा गांधी रुग्णालयासंदर्भात मी अर्धा तास चर्चा उपस्थित केलेली आहे. माननीय आदिवासी विकास मंत्री डॉ.विजयकुमार गावित यांना या विषयाचा इतिहास माहित नाही. आरोग्य विभाग टेंडर काढून औषधांची खरेदी करून भ्रष्टाचार करीत आहे. सभापती महोदय, डॉ.विजयकुमार गावित यांचे खाते बदलले आहे काय ? मघाशी आरोग्य मंत्री डॉ.विमल मुंदडा सभागृहामध्ये उपस्थित होत्या.

यानंतर श्री.गागरे

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही

डॉ.विजयकुमार गावित : सभापती महोदय, माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांनी जो हेत्वारोप केलेला आहे, तो सभागृहाच्या रेकार्डवरून काढून टाकावा अशी मी विनंती करतो. सन्माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांनी जो विषय उपस्थित केलेला आहे. त्यांच्या विषयाशी संबंधित माननीय मंत्री महोदया डॉ.विमल मुंदडा हया खालच्या सभागृहात असल्यामुळे मंत्रिमंडळाची सामुदायिक जबाबदारी म्हणून मी या विषयाचे उत्तर देणार आहे.

श्री.मधुकर चव्हाण : सभापती महोदय, या विषयाबाबत मागील दोन वर्षांपासून माननीय मंत्री महोदया डॉ.विमल मुंदडा यांच्याशी चर्चा चालू आहे. त्यांनी याबाबत संबंधित अधिकाऱ्यांशी चर्चा केली होती तसेच दिल्लीच्या काही अधिकाऱ्यांशी त्यांचे बोलणे झालेले आहे. 700 खाटांचे रुग्णालय बंद पडत आहे. त्याची सार्वजनिक आरोग्य मंत्री महोदयांना पूर्ण माहिती असून त्यांनी सुरुवातीस इंटरेस्ट घेतलेला होता. मंत्री महोदयांबद्दल मला पूर्ण आदर आहे. त्या अतिशय चांगल्या मंत्री आहेत, आपल्या खात्याचा कारभार त्यातल्या त्यात चांगल्या प्रकारे त्या सांभाळत आहेत याची आम्हाला जाणीव आहे. परंतु याबाबत मी सांगू इच्छितो की, सभागृहात जनतेच्या हिताची चर्चा केली जाते, आमचे व्यक्तिगत विषय आम्ही मांडत नाही. तरीही मंत्री महोदय प्रत्येक वेळी लाईटली घेतात.

डॉ.विजयकुमार गावित : सभापती महोदय, मी सांगू इच्छितो की, सन्माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांना त्यांच्या प्रश्नाच्या बाबतीत निश्चितपणे न्याय मिळेल.

श्री.मधुकर चव्हाण : सभापती महोदय, सार्वजनिक आरोग्य मंत्री महोदया डॉ.विमल मुंदडा उपस्थित झाल्यानंतर माझी ही अर्धा-तास चर्चा सुरु करावी.

तालिका सभापती : ठीक आहे, मी माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांना सांगू इच्छितो की, सार्वजनिक आरोग्य मंत्री खालच्या सभागृहात आहेत, तोपर्यंत दुसरी अर्धा-तास चर्चा घेण्यात येईल. सन्माननीय सदस्य श्री.श्रीकांत जोशी यांनी त्यांची अर्धा-तास चर्चा सुरु करावी. परंतु मी त्यांना सांगू इच्छितो की, आपल्याकडे फक्त 25 मिनिटे शिल्लक आहेत. अजून सन्माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांची अर्धा-चर्चा घ्यावयाची आहे, त्यामुळे 15 मिनिटांच्या आत सन्माननीय सदस्य श्री.श्रीकांत जोशी यांनी चर्चा संपवावी.

.....2

पृ.शी.: मराठवाडयासाठी मंजूर झालेला निधी अधिकाऱ्यांच्या उदासिनतेमुळे अखर्चित असणे.

मु.शी.: मराठवाडयासाठी मंजूर झालेला निधी अधिकाऱ्यांच्या उदासिनतेमुळे अखर्चित असल्याबाबत श्री.श्रीकांत जोशी, वि.प.स. यांनी उपस्थित केलेली अर्धा-तास चर्चा.

श्री.श्रीकांत जोशी (औरंगाबाद विभाग पदवीधर) : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने नियम 92 अन्वये पुढील विषयावर अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतो.

"मराठवाडयात माहे सप्टेबर 2006 मध्ये झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीत 61 कोटींचा निधी शिल्लक असल्याचे उघडकीस येणे, प्रामुख्याने महसूल, ग्रामविकास, उच्च शिक्षण, क्रीडा, सांस्कृतिक कार्य आणि पर्यटन विभागातील अधिकाऱ्यांच्या उदासिनतेमुळे निधी अखर्चित असणे, मा.विभागीय आयुक्तांनी मंजूर करण्यात आलेल्या विकास निधीच्या खर्चाचा आढावा घेणेसाठी बोलाविलेल्या बैठकीत अधिकाऱ्यांची अनुपस्थिती असणे, त्यामुळे या अत्यंत महत्वाच्या विषयाकडे शासनाचे झालेले दुर्लक्ष, शासनाने याबाबत तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची याबाबतची भूमिका".

सभापती महोदय, 2004-05 मध्ये मी या विषयाबाबत माननीय मुख्यमंत्र्यांना विनंती केली होती. याबाबत मी सांगू इच्छितो की, मराठवाडयाच्या नशिबी नेहमीच चेष्टा आलेली आहे. मराठवाडयामध्ये मंत्रिमंडळाची बैठक हवामानाप्रमाणे होत असते. त्याला काही मुहूर्त किंवा दिनविशेष असावा. 17 सप्टेबर हा मराठवाडयाचा मुक्तीदिन असून या दिवशी बैठक घेण्याची घोषणा केलेली होती. आज माझे नशीब चांगले आहे की, मला आदरणीय असलेले मंत्री महोदय श्री.अशोक चव्हाण हे आज या सभागृहात माझी चर्चा ऐकायला उपस्थित आहेत. त्यामुळे मला न्याय मिळण्याची शक्यता अधिक वाढली आहे. त्यामुळे मी त्यांना काही आकडेवारी सांगू शकतो. 2005-2006 मध्ये एकात्मिक विकास कार्यक्रमांमध्ये 1269 कोटी रुपये त्या वर्षात खर्च केले जातील अशी मंत्रिमंडळाच्या बैठकीमध्ये घोषणा केली होती. मंत्री महोदय श्री.सुनील देशमुख यांनाही मी सांगू

.....3

श्री.श्रीकांत जोशी.....

इच्छितो की, यासाठी तरतूद मंजूर केली, प्लॅन व लेआऊट मध्ये फक्त 610 कोटी दाखविण्यात आले असून यापैकी 592 कोटी तरतूद प्राप्त झाली आहे. यापैकी 561 कोटी रुपये खर्च झाले आहेत. शासनाने 1269 कोटीची घोषणा केलेली असून फक्त 561 कोटी रुपये खर्च झालेला आहे. दुसऱ्या वर्षी मार्च 2007 मध्ये 1087 कोटीची घोषणा करण्यात आली होती यातील 616 कोटीच्या तरतूदीपैकी अर्थसंकल्पात 463 कोटीची तरतूद केली होती. यापैकी 453 कोटी प्राप्त झाले आहेत व मार्चअखेर फक्त 256 कोटी खर्च केले आहेत. 1087 कोटीची घोषणा केली आहे परंतु प्रत्यक्ष 256 कोटी मराठवाडयाला मिळाले आहे. सार्वजनिक बांधकाम विभाग हा सर्वात मोठा डिफॉल्टर आहे. या बाबतीत आपण न्याय देण्याचा विचार माननीय मंत्री महोदयांनी करावा. मराठवाडयासाठी 383 कोटी आणि 691 कोटी असा 1000 कोटीपेक्षा जास्त निधी दोन वर्षांमध्ये खर्च करणे अपेक्षित होते. मराठवाडयातील सर्व रस्ते चौपदरी होणार होते. सध्या किती कामे प्रगतीपथावर आहेत ? हे आपल्याला व मला माहिती आहे. दोन वर्षात फक्त 160-170 कोटी खर्च झालेला आहे. 1000 कोटी रुपयांच्या घोषणा झालेल्या आहेत. परंतु प्रत्यक्ष निधी कमी मिळाल्याने फक्त 17 टक्के मार्क मिळालेले आहेत. आता मंत्री महोदय कसा न्याय देणार आहेत हे मला सांगावे. माननीय जलसंपदा मंत्र्यांनी 340 कोटी अनुशेषाची रक्कम दिलेली आहे. अनुशेषाचे पैसे मराठवाडा पॅकेजमध्ये दिल्याचे दाखवून फसवणूक करण्यात आली. ही फसवणूकही आम्ही गोड मानून घेतली आहे. तरीही वर्षनिहाय 340 आणि 245 कोटी शासनाकडे ऊरले आहेत. प्राप्त झालेल्या निधीपैकी वर्षनिहाय 200 आणि 113 कोटी खर्च झाले आहेत. यातील सुमारे 250 कोटी रुपये खर्च होऊ शकले नाही. सर्वात वाईट परिस्थिती जलसंधारण विभागाची आहे. मराठवाडयामधील शिल्लक असलेली कामे पूर्ण होणे ही अत्यंत गरजेची बाब आहे. मी आकडेवारी वाचण्यात वेळ वाया घालविणार नाही. मी विनंती करतो की, माननीय सभापतीमार्फत माननीय मंत्री श्री.अशोक चव्हाण व डॉ.सुनील देशमुख यांना एक-एक प्रत द्यावी. मराठवाडयामध्ये मंत्रिमंडळाच्या बैठका घेतल्या जातात, घोषणा केल्या जातात परंतु अंमलबजावणी केली जात नाही. मराठवाडयाच्या जखमेवर मीठ चोळणारी ही अत्यंत गंभीर बाब आहे. शासनाला 10-10 वेळेस पत्र पाठवून मी ही आकडेवारी

.....4

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

J-4

PNG/ SBT/ MAP/

श्री.श्रीकांत जोशी.....

मागितली आहे. उर्वरित कामांबाबात आयुक्तांनाही विचारले आहे. मागच्या वेळी तारांकित प्रश्न देण्यात आला होता. त्यानंतर विभागीय स्तरावर आढावा घेण्यात आला. आढावा घेतल्यानंतर अर्धे अधिकारी स्पष्टीकरण देण्यासाठी आलेच नाही. आकडेवारी मागितल्यानंतर ही भयानक माहिती समोर आली आहे.

..... यानंतर श्री.सुंबरे

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. श्रीकांत जोशी

त्यातून भयानक माहिती हाती आली की, 2400 कोटी रूपयांचा कार्यक्रम दोन वर्षात पूर्ण करावयाचा होता परंतु केवळ 821 कोटी रूपये खर्च करण्यात आलेले आहेत आणि उरलेल्या आमच्या 1600 कोटी रूपयांना चुना लावला आहे. एका अर्थाने आमचे वाटोळे केले आहे असे म्हटल्यास वावगे होणार नाही. नगरविकास खात्याने देखील पैसे खर्च केलेले नाहीत. इतर खात्यांचे तर बोलूच नका. मराठवाड्यासाठी आलेले पैसे खर्च होत नाहीत, झालेले नाहीत. दंत महाविद्यालय आहे, आमच्याकडील आयुर्वेद महाविद्यालयाने 50 वर्षे पूर्ण केली आहेत, त्याची सुवर्णजयंत महोत्सव साजरा करण्यात आला पण त्यासाठी एक कवडी देखील मिळाली नाही. उलट आपल्या आयुर्वेद महाविद्यालयासाठी मिळालेले एक कोटी रूपये परत गेले आहेत. ही काही माझी माहिती नाही तर आपल्या शासनाकडून आलेल्या उत्तरात ही माहिती दिली गेलेली आहे. त्यात म्हटले आहे की, वेळेमध्ये प्रस्ताव दाखल न केल्यामुळे पैसे परत गेले आहेत. सभापती महोदय, मराठवाड्याच्या बाबतीत सांगावयाचे तर मराठवाड्यातील जिल्हांचे पर कॅपिटा उत्पन्न अत्यंत कमी आहे. महाराष्ट्रातील आर्थिकदृष्ट्या सर्वात मागास भाग कोणता असेल तर तो आमच्या मराठवाड्यातील 8 जिल्हांपैकी 7 जिल्हांचा आहे. या सात जिल्हांचे पर कॅपिटा उत्पन्न हे अतिशय कमी आहे. त्यात नांदेड आहे, बीड, उस्मानाबाद-धाराशीव आहे, लातूर आहे, तसेच हिंगोली जिल्हा तर अधिकच मागे आहे. असे असतानाही त्या जिल्हांसाठी दिलेला निधी खर्च होणार नसेल तर मग मराठवाड्याचा विकास होणार कसा ? सभापती महोदय, उच्च व तंत्रशिक्षणासाठी मी मागे चौकशी लावली होती. त्यावेळेस तंत्रशिक्षण राज्यमंत्री असलेल्या माननीय श्री.सुरेश शेटी यांनी तंत्रशिक्षणाचे संचालक श्री.पासलकर असताना आश्वासन दिले होते. पण मराठवाड्याला केवळ 2 कोटी रूपये निधी मिळतो म्हणून त्यांनी फाईल फेकून दिली. म्हणाले की, माझ्या पॉलिटेक्निकला कॉम्प्युटर्स नको. चौकशी करण्याबाबत सगळ्यांनीच सांगितले पण आतापर्यंत त्याबाबत चौकशी झालेली नाही. म्हणून या निमित्ताने माझी मागणी आहे. जे मंत्री आणि अधिकारी, मंत्रिमंडळाच्या बैठकीमध्ये घेतलेले निर्णय राबविण्याच्या दृष्टीने काम करीत नसतील, त्या निर्णयांची अमलबजावणी हात नसेल तर त्याचे उत्तर आम्हाला मिळाले पाहिजे. शासनाला केवळ मराठवाड्यामध्ये पैसे देतानाच अडचण आहे काय ? सभापती महोदय, ही काही माझी माहिती नाही. ही सरकारनेच दिलेली माहिती आहे. यासंबंधीचे कागदपत्र आपल्याकडे पाठविण्यात मला

..... के 2 ...

श्री. जोशी

आता अडचण आहे. पण मला हे समजत नाही की, मराठवाड्याच्या बाबतीत ही क्रूर चेष्टा सरकार का करते आहे ? तसेच हा मराठवाड्याच्या अस्मितेचा प्रश्न आहे. जलसंपदा विभागाच्या बाबतीत कालच येथे चर्चा झाली म्हणून मी त्याबाबत बोलत नाही पण उद्योग क्षेत्रातील देखील प्रश्न येथे मोठे आहे. आज कोणताही मोठा उद्योग मराठवाड्यात येण्यास तयार नाही. एसइझेडचे मोठी मोठी अलोटमेंट मराठवाड्याला झालेली आहे पण प्रत्यक्षात तेथे कामगार निर्मिती वा उद्योग निर्मिती होण्याची एकही शक्यता आज तेथे नाही अशी परिस्थिती नाही. सगळ्यात वाईट परिस्थिती अशी आहे की, मराठवाड्याचे पर कॅपिटा उत्पन्न हे अत्यंत कमी असल्याने हे उत्पन्न वाढणार नसेल तर मग दरवर्षी 2-3 लाख लोक मराठवाड्यातून बाहेर स्थलांतर करणारच. त्याकडे कोणी लक्ष देणार आहे काय ? शेवटी या महाराष्ट्राचा भूगोल करीत असताना highest density of population in the area of Mumbai, Thane, Pune & Pimpri-Chinchwad आणि बाकीचा सगळा प्रदेश वाळवंटमय करण्याचे शासनाचे धोरण आहे काय ? हे होऊ नये म्हणून छोटे छोटे निर्णय घेतले होते आणि त्यासाठी देखील आम्हाला मोठा झगडा करावा लागतो. तो करून पैशाचे आऊटलेट मिळते पण तरीही तो पैसा मिळणार नसेल, मिळाला तर पूर्णपणे खर्च होणार नसेल तर मग काय करणार ? विरोधी पक्षाच्या आमदारांनी आता त्यावर देखील अंकुश ठेवावा असे आपल्याला वाटते आहे का ? तसे असेल तर दर महिन्यांच्या बैठका घ्या. म्हणून मी या निमित्ताने दोन मागण्या सरकारकडे करणार आहे एक म्हणजे ताबडतोब मराठवाड्याचे सगळ्या लोकप्रतिनिधींच्या समोर, आमदार-खासदारांची बैठक घेऊन या संदर्भात स्पष्ट शब्दात या सगळ्याचे विवेचन झाले पाहिजे.

(यानंतर श्री. सरफरे एल 1 ...

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

L 1

DGS/ MAP/ MAP/ KGS/ SBT/

10:25

श्री. श्रीकांत जोशी...

आपण मराठवाडयातील सर्व खासदार आणि आमदारांची एक बैठक बोलवावी आणि या खात्याच्या सचिवांनी व मंत्र्यांनी काय दिवे लावले ते सांगावे. या वर्षी न झालेला खर्च पुढील वर्षी करण्यासाठी आपण ती रक्कम बाजूला ठेऊन ईयरमार्क करावी. तसेच, येत्या सप्टेंबरपर्यंत यासंबंधी बैठक बोलाविण्यात यावी. आणि ती बैठक होण्यापूर्वी यासंबंधी कडक कारवाई झाली पाहिजे. जे अकार्यक्षम अधिकारी आहेत त्यांना आपण सेवेतून काढून टाकले पाहिजे. आणि संबंधित मंत्र्यांना सुध्दा काहीतरी शिक्षा केली पाहिजे. अशाप्रकारे मराठवाडयाचा विकास निधी खर्च न करणाऱ्या मंत्र्यांना व सचिवांना आपण जाब विचारणार आहात की नाही? या प्रश्नाचे उत्तर आपणाकडून अपेक्षित आहे. त्याचबरोबर आपणाकडून दोन गोष्टींची अपेक्षा व्यक्त करतो. आपण मराठवाडयातील आमदार व खासदारांची बैठक किती दिवसात घेणार आहात ते सांगावे? हे अधिवेशन संपण्यापूर्वी घेणार आहात काय? तसेच, जे पैसे खर्च झालेले नाहीत ते वेगळे ईयरमार्क करून बाजूला ठेवणार काय? आणि ते पैसे किती दिवसात खर्च करणार आहात? यासंबंधी मंत्रिमहोदयांनी कृपाकरून आमचे समाधान होईल अशापध्दतीने स्पेसिफिक उत्तर द्यावे अशी या अर्धा तास चर्चेच्या निमित्ताने आपणास विनंती करतो.

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

DGS/

डॉ. सुनील देशमुख (वित्त राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, राज्यामध्ये विदर्भ आणि मराठवाडयाचा अनुशेष सर्व क्षेत्रामध्ये जास्त आहे. तसेच, राज्यातील काही जिल्हयांच्या मानाने मराठवाडयाच्या विकासाचा निर्देशांक राज्य सरासरीपेक्षा कमी आहे. अनेक विकासाची कामे अर्धवट पडलेली आहेत. ही विकासाची कामे पूर्ण करून विकासाचा अनुशेष कमी करण्याची आवश्यकता आहे असे सरकारला वाटले म्हणून दिनांक 18 व 19 सप्टेंबर 2006 रोजी औरंगाबाद येथे मंत्रिमंडळाची बैठक घेण्यात आली. त्या बैठकीमध्ये 1086.92 कोटींचा दोन वर्षांचा मराठवाडा विकासाचा कार्यक्रम घोषित करण्यात आला. यामध्ये सन 2006-07 मध्ये उपलब्ध होणारा निधी 616.12 कोटी व सन 2007-08 मध्ये उपलब्ध होणारा निधी 471 कोटी असून हा निधी आपल्याला खर्च करावयाचा आहे. यामध्ये पहिल्या वर्षी 616.12 कोटींपैकी मार्च अखेरपर्यंत 256 कोटी रुपये आपण खर्च करू शकलो. यामध्ये काही विभागांची आकडेवारी दिलेली आहे ती आपण लक्षात घ्यावी. याबाबत 23 नोव्हेंबर रोजी जी.आर. काढण्यात आला. त्यानंतर ही रक्कम डिसेंबरच्या हिवाळी अधिवेशनामध्ये बजेटेड झाली. ही रक्कम बजेटेड झाल्यानंतर जानेवारी, फेब्रुवारी व मार्च असे तीन महिने ही रक्कम खर्च करण्याकरिता मिळाले. आपणाकडे मार्चपर्यंतची आकडेवारी असून माझ्याकडे जूनपर्यंतची आकडेवारी आहे. त्यामुळे आकडेवारीमध्ये फरक आहे. तीन महिन्यांचा कालावधी मिळाल्यामुळे आपण 2 टक्के खर्च केलेला आहे. हा कार्यक्रम दोन वर्षांचा असल्यामुळे मागील वर्षी जी रक्कम खर्च करणे आवश्यक होती ती पुढील वर्षी खर्च करणार आहोत. आणि ती रक्कम खर्च करण्यासाठी सरकारला परवानगी मिळेल. कारण पहिल्या वर्षी रक्कम खर्च करण्याकरिता शासनाच्या हातामध्ये फक्त तीन महिन्यांचा कालावधी होता. 23 नोव्हेंबरला जी.आर. निघाल्यानंतर डिसेंबरच्या अधिवेशनामध्ये ही रक्कम अर्थसंकल्पित करून घेण्यात आली. आणि जानेवारी महिन्यापासून ही रक्कम खर्च करण्यास सुरुवात केली. आणि जानेवारी ते मार्च पर्यंत तीन महिन्यात रक्कम खर्च केली. त्यामुळे आपण सांगितलेली आकडेवारी खरी आहे. काही ठिकाणी 2 टक्के खर्च झाला आहे तर काही ठिकाणी 37 टक्के खर्च झाला आहे. यामध्ये 31 मार्चपर्यंत जलसंधारणावरील खर्च 37.78 टक्के झाला आहे. जलसंधारणाची कामे जानेवारी - फेब्रुवारीपासून जून महिन्यापर्यंत चालतात. ही कामे पावसाळ्यामध्ये करता येत नाहीत. माननीय सदस्यांकडे असलेली आकडेवारी 31 मार्चपर्यंतची आहे. आणि माझ्याकडे असलेली आकडेवारी 30 जूनपर्यंतची आहे. यामध्ये जलसंधारणाच्या कामावर 37.78 टक्के इतका कमी खर्च झाला आहे.

(यानंतर श्री. किल्लेदार)

डॉ.सुनील देशमुख (पुढे सुरु....

म्हणजे प्राप्त तरतुदीच्या मानाने खर्चाची टक्केवारी 37.78 होती ती आजच्या घडीला खर्चाची टक्केवारी 63.50 टक्के इतकी आहे. सार्वजनिक बांधकाम विभागाचा जवळजवळ 100 टक्के खर्च झालेला आहे. सार्वजनिक बांधकाम विभागासाठी मंजूर केलेली अर्थसंकल्पीय तरतूद 48 कोटी होती. आजच्या घडीला तो संपूर्ण खर्च झालेला आहे. सन्माननीय सदस्यांनी माहिती दिली की, जलसंधारणाचा 63 टक्के खर्च झालेला आहे. तो जानेवारी, फेब्रुवारी, मार्च या तीन महिन्यांचा आहे. आजपर्यन्त जलसंपदाचा 84 टक्के खर्च झालेला आहे. कृषी विभागाचा 31 टक्के खर्च झालेला आहे. महसूल विभागाच्या खर्चाची टक्केवारी कमी आहे. त्याचे कारण असे की, आपल्या मूळ जी.आर.मध्ये अर्धवट राहिलेली कामे पूर्ण करण्यासाठी या पैशाची तरतूद केलेली होती. महसूल विभागाला काही नवीन इमारती बांधायच्या होत्या, म्हणजे मूळ जी.आर.मध्ये लिहिले होते की, अर्धवट राहिलेल्या कामाकरिता हे पैसे खर्च करायचे आहेत. महसूल विभागाला काही तालुक्यामध्ये नवीन इमारती बांधायच्या होत्या. ते काम स्कोपच्या बाहेरचे होते, त्यामुळे दिलेला पैसा खर्च करता आला नाही. तो या वर्षी अर्थसंकल्पित होणार आहे. त्यामुळे महसूल विभागाचा खर्च झालेला दिसत नाही. त्यानंतर पर्यटन विभागावर कमी खर्च झालेला आहे. सन्माननीय मंत्री श्री.अशोक चव्हाण साहेबांच्या उद्योग विभागाने 100 टक्के खर्च केलेला आहे. मराठवाड्याच्या विकास कामासाठी मंजूर निधी 22 कोटी 93 लक्ष इतका होता. अर्थसंकल्पीय तरतूद 22 कोटी 93 लक्ष केलेली होती ती तरतूद संपूर्ण 100 टक्के खर्च झालेली आहे. पाणीपुरवठा व स्वच्छता विभागाचा 65 टक्के खर्च झालेला आहे, नगरविकासाचा 31 मार्चला 1.61 टक्के एवढा खर्च झालेला होता, आजच्या घडीला नगरविकास खात्याचा जवळजवळ 88.29 टक्के एवढा खर्च झालेला आहे. म्हणजे 1 टक्क्यावरून 88 टक्क्यावर खर्च गेलेला आहे.

सभापती महोदय, महाराष्ट्र शासन मराठवाडा विकासाच्याबाबतीत अत्यंत गंभीर आहे, प्रधान सचिव श्री.रामानंद तिवारी आणि आयुक्त या दोघांना याची जबाबदारी दिलेली आहे. त्यांनी दर महिन्याला बैठका घेऊन कामांचा आढावा घेऊन त्यावर नियंत्रण करायचे आहे. सन्माननीय सदस्यांनी सांगितल्याप्रमाणे मधल्या काळामध्ये काही अधिकारी बैठकांना अनुपस्थित होते ही वस्तुस्थिती आहे, त्यांनाही आम्ही कारणे दाखवा नोटिसा दिलेल्या आहेत. सन्माननीय सदस्य

SKK/ SBT/ MAP/ KGS/ MAP/

डॉ.सुनील देशमुख (पुढे सुरु.....

म्हणतात त्याप्रमाणे अधिवेशन काळामध्ये बैठक होणार नाही परंतु अधिवेशन झाल्यानंतर 15 दिवसाच्या आत जनप्रतिनिधींना बोलावून बैठक घेतली जाईल आणि त्यांचे जे प्रश्न असतील, समस्या असतील त्यांचे कसे निराकरण करायचे यादृष्टीने प्रयत्न केला जाईल.

3....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

SKK/ SBT/ MAP/ KGS/ MAP/

पृ. शी. : मुंबई, परळ येथील महात्मा गांधी रुग्णालय सर्वसामान्य जनतेकरिता खुले करणे.

मु. शी. : मुंबई, परळ येथील महात्मा गांधी रुग्णालय सर्वसामान्य जनतेकरिता खुले करणे, यासंबंधी सभापती सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण, वि.प.स. यांनी उपस्थित झालेली अर्धा-तास चर्चा.

श्री.मधुकर चव्हाण (मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदय, मी आपल्या अग्रिम 92 अखिे पुढील विषयावर अर्धा-तास चर्चा उपस्थित करतो :-

"मुंबई,परळ येथील महात्मा गांधी रुग्णालय 330 खाटांचे असताना 160 रुग्ण घेण्यात येणे, रुग्णांच्या कमी संख्येमुळे निवासी डॉक्टरांची रुग्णालयात कमतरता निर्माण होणे, सदर रुग्णालयाच्या ट्रस्ट डीडमध्ये बदल करण्यासंदर्भात व रुग्णालय सर्वसामान्य जनतेकरिता खुले करण्याकरिता शासनाने करावयाची कार्यवाही "

सभापती महोदय, महात्मा गांधी रुग्णालयाच्या संदर्भात या सभागृहामध्ये सन 2005 सालापासून दोन-तीन वेळा चर्चा झालेली आहे. खरे म्हणजे सुरुवातीला आरोग्य मंत्री महोदयांना याकरिता बोलाविले की, या विषयाच्या संबंधी 2005 साली चर्चा झाल्यानंतर त्यामध्ये रस घेऊन त्याची त्यांनी दखल घेतली होती. सभापती महोदय, मुंबई शहराची लोकसंख्या सव्वा कोटी इतकी झालेली आहे. अद्यावत अशा रुग्णालयामध्ये गरीबांना रुग्ण सेवा उपलब्ध करून घेता येईल या दृष्टीने मुंबई शहरामध्ये लोकमान्य टिळक रुग्णालय, केईएम रुग्णालय, नायर रुग्णालय आणि जे.जे. रुग्णालय, सेंट जॉर्ज रुग्णालय आहेत. त्यानंतर कामगारांसाठी परळचे महात्मा गांधी रुग्णालय आहे. त्या ठिकाणी 700 खाटा होत्या. परंतु 1980 नंतर दत्ता सामंत यांचा संप झाला आणि गिरणगाव उद्ध्वस्त झाला. आता त्या ठिकाणी त्यांचे फक्त अवशेष शिल्लक राहिलेले आहे. हे लोकमान्य टिळक रुग्णालय कामगारांना अतिशय चांगल्याप्रकारे सेवा देत असे. आता हे रुग्णालय 300-350 खाटांचे झालेले आहे. सन 2005 आणि 2006 साली हे रुग्णालय सर्वसाधारण रुग्णांसाठी उपलब्ध व्हावे, म्हणून वेगवेगळ्याप्रकारे येथे चर्चाही करण्यात आलेली आहे.

4....

SKK/ SBT/ MAP/ KGS/ MAP/

श्री.मधुकर चव्हाण (पुढे सुरु.....

सभापती महोदय, मी आपला अधिक वेळ घेत नाही. परंतु अर्धातासाच्या चर्चेच्या संदर्भाने आपण सभापती महोदयांना विनंती करावी की, पाच मिनिटे सन्मानीय सदस्यांनी बोलावे आणि त्याला पाच मिनिटांमध्ये मंत्री महोदयांनी उत्तर द्यावे असे सांगितले जाते. परंतु मराठवाड्याचा महत्वाचा प्रश्न होता, त्यावर अर्धा-एक तास चर्चा व्हायला पाहिजे होती. परंतु चर्चा गुंडाळणे आणि एकदा उत्तर देऊन चर्चा संपविणे हे पाहिले जाते. परंतु त्यातून मार्ग काढून प्रश्न सोडविणे, असे शासनाकडून होत नाही. बोला, चला उरका, कामकाज झाले, संपला विषय. असे म्हणून पुढचे कामकाज घेतले जाते.

यानंतर श्री.बरवड....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री. मधुकर चव्हाण

मला असे वाटते की, त्यापेक्षा आमचे विषय घेऊ नका. या ठिकाणी विषय घ्यावयाचे असतील तर पूर्ण न्याय द्यावा.

सभापती महोदय, या रुग्णालयाच्या संदर्भात या ठिकाणी 19 जुलैला चर्चा झाली होती. त्या चर्चेमध्ये माननीय राज्यमंत्री महोदयांनी उत्तर दिले होते की, हे जे महात्मा गांधी रुग्णालय आहे ते ट्रस्टचे आहे रुग्णालय आहे. त्यामध्ये मिल ओनर्स असोसिएशन, महाराष्ट्र शासन आणि कामगार राज्य विमा योजना अशात-हेच्या ट्रस्टचे हॉस्पिटल आहे. ही जमीन महाराष्ट्र शासनाची आहे. त्या ठिकाणी जे बांधकाम केलेले आहे ते मिल ओनर्स असोसिएशनने केलेले आहे आणि त्या ठिकाणी हे रुग्णालय चालू आहे. ज्यावेळी या ठिकाणी सभागृहात चर्चा झाली त्यावेळी माननीय मंत्रिमहोदयांनी लगेच ऑगस्ट, 2006 मध्ये संबंधित लोकांची बैठक घेतली आणि हे रुग्णालय सर्वसामान्य रुग्णांसाठी खुले करण्याचा निर्णय घेण्यात आला. मी 19 सप्टेंबरला, माननीय मंत्रिमहोदयांना पत्र लिहिले की, आपण एक चांगला निर्णय घेतला. त्या संपूर्ण राज्याच्या मंत्री असल्यामुळे प्रत्येक पत्र त्या वाचतील आणि प्रत्येक पत्राला त्या उत्तर देतील असे अपेक्षित नाही. परंतु त्यांच्याकडे एवढी यंत्रणा दिलेली आहे. त्यांच्या यंत्रणेने त्यांना सांगावयास पाहिजे होते की, आपण असा असा निर्णय झाला आहे आणि त्याचा पाठपुरावा करणे अत्यंत आवश्यक आहे. माननीय मंत्रिमहोदयांना माझी विनंती आहे की, आपण त्यांना विचारले पाहिजे. मी 19 सप्टेंबरला दिलेल्या पत्राला आपण उत्तर दिलेले नाही. त्यानंतर 31 जुलै, 2006 ला पुन्हा आपल्याला पत्र दिले त्याचेही उत्तर आपण दिले नाही. गेल्या मे महिन्यामध्ये माननीय राज्यमंत्री श्री. रणजित कांबळे यांना मी पत्र लिहिले. त्या पत्राचेही उत्तर आपण दिलेले नाही. या ठिकाणी काहीही करावयाचे नाही. केंद्रीय कामगार राज्य विमा योजना आहे आणि त्यांनी कायद्यामध्ये बदल करण्याची गरज आहे असे या ठिकाणी सांगण्यात येते. हे खरे नाही. त्यांच्या अंतर्गत हे आहे परंतु ते पूर्णतः त्यांचे नाही. त्या ठिकाणी ट्रस्ट आहे. 18 मे, 2005 ला त्यांच्या ट्रस्टींची बैठक झाली आणि हे रुग्णालय सर्वसाधारण रुग्णालय करावे असा त्या ठिकाणी निर्णय झाला. मलाही त्याप्रमाणे कळविण्यात आले. त्यानंतर प्रत्येक वेळेला या ठिकाणी चर्चा झाल्यानंतर माननीय राज्यमंत्री श्री. रणजित कांबळे मला

RDB/ MAP/ KGS

श्री. मधुकर चव्हाण

वैयक्तिकपणे मार्च किंवा मे महिन्याच्या पहिल्या आठवड्यात असे सांगितले की, 700 पैकी 400 खाटा सर्वसामान्य रुग्णालयासाठी करण्यास परवानगी घेतलेली आहे. मग माशी कोठे शिंकली ? यामध्ये फक्त कामगार राज्य विमा योजना जे इतर ट्रस्टीपैकी एक आहेत त्यांना तुम्ही मोकळे करावयाचे आहे आणि पूर्णतः महाराष्ट्र शासनाने हे रुग्णालय सर्वसामान्य रुग्णांसाठी खुले करावयाचे आहे. सभापती महोदय, मी आपल्याला एक विदारक गोष्ट सांगतो. ज्यावेळी गेल्या वर्षी बॉम्बस्फोट झाला त्यावेळी लोकांची सगळी प्रेते, तुटलेले अवयव के.ई.एम. हॉस्पिटलमध्ये आणण्यात आले. के.ई.एम. हॉस्पिटलचे शवागार ओव्हर फ्लो झाले म्हणून महात्मा गांधी रुग्णालयामध्ये ही प्रेते नेण्याचा निर्णय तेथील डिनने घेतला. परंतु महात्मा गांधी रुग्णालयाने सांगितले की, आम्ही ते घेणार नाही, हे हॉस्पिटल कामगारांसाठी आहे. त्या अतिशय गंभीर परिस्थितीमध्ये सुध्दा एकाही जखमीला त्यांनी त्या ठिकाणी घेतले नाही. त्याची चांगली नोंद माननीय मंत्रिमहोदयांनी गेल्या वर्षी घेतली होती. आता त्या रुग्णालयामध्ये 160 खाटा आहेत. खरे म्हणजे हे हॉस्पिटल शहराच्या मध्यवर्ती भागामध्ये आहे. आज आपण के.ई.एम. हॉस्पिटलमध्ये गेलात, सायन येथील लोकमान्य टिळक रुग्णालयात गेलात व त्या ठिकाणी एखादा पेडियाट्रिक वॉर्ड असेल आणि तेथे 50 खाटा असतील तर मुले 150 असतात. गायनॅक वॉर्ड असेल किंवा मॅटर्निटी वॉर्ड असेल त्या ठिकाणी 50 खाटा असतील तर दोन खाटांच्या मध्ये काही पेशन्ट्स आहेत. इतकी सगळी हॉस्पिटल्स ओव्हर फ्लो झालेले आहेत. त्यामुळे डॉक्टरांच्या मनात असून सुध्दा रुग्णांना चांगली सेवा ते देऊ शकत नाहीत. एका वॉर्डात ज्या ठिकाणी 20 रुग्ण असले पाहिजे त्या ठिकाणी जर आपण 100 रुग्ण कोंबले तर नर्स चांगली सेवा देऊ शकत नाही. वॉर्डबॉय चांगली सेवा देऊ शकत नाही. रुग्णांच्या खाटेवरच्या ज्या चादरी वगैरे बदलावयाच्या असतात त्या बदलू शकत नाही. सामान्य माणसांच्या मूलभूत गरजांची चर्चा आम्हाला 15 मिनिटात करावयास सांगण्यात येते. या ठिकाणी दोन वर्षे चर्चा होत आहे. इन्फ्रॉस्ट्रक्चर उभे आहे. दुसरी बाब अशी की, यामध्ये काहीही खर्च करावयाचा नाही. फक्त कागदोपत्री रुग्णालय कामगारांसाठी आहे ते सर्वसामान्य जनतेसाठी आपण खुले करावयाचे आहे. दिवसेंदिवस जशी प्रगती होत चाललेली आहे, जसे आरोग्य विभागात प्रगती केली तसे वेगवेगळे रोग सुध्दा वाढत चाललेले

RDB/ MAP/ KGS

श्री. मधुकर चव्हाण

आहेत. त्या ठिकाणी असे काय घोडे अडलेले आहे की, ज्यामुळे हे रुग्णालय आपण सर्वसामान्य रुग्णालय करू शकत नाही ? दुसरा एक निर्णय माननीय मंत्रिमहोदयांना माहित आहे की, वरळीला पोद्दार हॉस्पिटलच्या बाजूला कामगार रुग्णालय आहे. आता ते रुग्णालय सुध्दा ओस पडत चालले आहे. त्यावेळी एक चांगला निर्णय घेतला होता की, त्या ठिकाणी केवळ 10 ते 12 पेशंट्स असतात. तो सगळा विभाग या महात्मा गांधी रुग्णालयाकडे ट्रान्सफर करावयाचा. मुंबई शहरामध्ये संसर्गजन्य रोगाचे केवळ एकच कस्तुरबा रुग्णालय ऑर्थर रोड जेलच्या समोर आहे. आता डेंग्यू, लेप्टोस्पायरेसिस असे अनेक प्रकारचे रोग वाढत चाललेले आहेत.

यानंतर श्री. किल्लेदार...

(श्री. मधुकर चव्हाण....)

रुग्णांची संख्या सारखी वाढत आहे. आजच माननीय मंत्री महोदयांनी 20व्या मजल्यावर आरोग्याच्या संदर्भात मुंबईतील आमदारांची बैठक बोलावलेली आहे. सभापती महोदय, वरळीचे पोदार रुग्णालय हे संसर्ग रोगांसाठीचे रुग्णालय करण्याचा निर्णय झालेला होता. आता मुंबईमध्ये फक्त कस्तुरबा रुग्णालयामध्ये संसर्गजन्य रोगांवर उपचार होता. या कस्तुरबा रुग्णालयामध्ये काविळीचे तसेच टायफॉईडचे रुग्ण फार मोठ्या प्रमाणावर आहेत. मध्यंतरी राज्यमंत्री श्री. रणजित कांबळे यांनी एक चांगली बातमी दिली. महात्मा गांधी रुग्णालयातील 400 खाटा सर्वसाधारण रुग्णांसाठी देण्यासाठी ट्रस्ट डीडमध्ये बदल झालेला आहे असे त्यांनी सांगितले. मी मागच्या वेळी विनंती केली होती की, प्रशासनावर प्रभाव असलेले आणि प्रशासनाची नाडी ज्यांना माहीत आहे असे श्री. शरद पवार केन्द्रामध्ये मंत्री आहेत. त्यांची मदत यासाठी आपण घ्यावी. राज्य विमा योजनेच्या बाबतीत केन्द्राला अधिकार आहेत. परंतु केन्द्राचे अधिकारी ती फाईल हलवतच नाहीत. त्यासाठी राज्य शासनाचे चार अधिकारी तेथे प्रत्यक्ष पाठवून फाईल क्लिअर करून घ्यावी, अशी विनंती मी मंत्री महोदयांना केली होती. या प्रकरणी सर्व निर्णय झालेले आहेत. फक्त केन्द्रीय मंत्र्यांची फाईलवर सही व्हायची आहे.

सभापती महोदय, शेवटचा मुद्दा मांडून मी माझे भाषण संपविणार आहे. महात्मा गांधी रुग्णालयामध्ये चांगले ऑनररी किंवा पूर्ण वेळ डॉक्टर्स राहात नाहीत. त्यांचे म्हणणे असे आहे की, या रुग्णालयामध्ये रुग्णच नाहीत, तर मग उपचार कोणावर करणार ? येथील नर्स क्वार्टर्स, स्टाफ क्वार्टर्स बंद पडलेल्या आहेत. त्या ठिकाणी चांगले मोकळे मैदान आहे, रुग्णालयाची चांगली इमारत आहे. 700 खाटांचे हे रुग्णालय आहे. हे रुग्णालय सर्वसाधारण रुग्णांसाठी खुले करावे अशी माझी माननीय मंत्री महोदयांना आग्रहाची विनंती आहे. माझी विनंती माननीय मंत्री महोदय पूर्ण करतील या अपेक्षेने मी माझे भाषण संपवितो.

...2..

डॉ. विमल मुंदडा (सार्वजनिक आरोग्य व कुटुंब कल्याण मंत्री) : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. मधुकरराव चव्हाण यांनी महात्मा गांधी रुग्णालय हे सर्वसाधारण रुग्णांसाठी खुले करावे अशा आशयाची अर्धा-तास चर्चा या ठिकाणी उपस्थित केलेली आहे. मुंबईतील सर्वसाधारण रुग्णांना चांगल्या प्रकारे आरोग्य सेवा मिळावी म्हणून ते सातत्याने अर्धा-तास चर्चेच्या माध्यमातून प्रयत्न करित आहेत त्याबद्दल मी त्यांचे मनापासून अभिनंदन करते. महात्मा गांधी रुग्णालय हे राज्य कामगार विमा योजनेतील कामगारांसाठी आहे. हे रुग्णालय ट्रस्टीचे आहे. त्यामध्ये मिल ओनर्स असोसिएशन, कामगार राज्य विमा महामंडळ आणि राज्य शासन यांचा समावेश आहे. या रुग्णालयातील खाटांची संख्या 700 असून 330 खाटा कार्यान्वित आहेत. कापड गिरण्या आणि इतर औद्योगिक कारखाने यांची परिस्थिती लक्षात घेता राज्य कामगार विमा योजनेमध्ये असलेल्या कामगारांची संख्या कमी झालेली आहे. आज या रुग्णालयातील आंतररुग्णांची संख्या सरासरी 175 इतकी आहे. या रुग्णालयामध्ये पुरेसे डॉक्टर्स आहेत. डॉक्टर्सची 58 पदे भरलेली आहेत. नर्ससची पदे भरलेली आहेत. सन्माननीय सदस्यांनी दोन-तीन रेफरन्सेस दिलेले आहेत. दिनांक 9.5.2006 रोजी विश्वस्त मंडळाची बैठक झाली. हे रुग्णालय सर्वसाधारण रुग्णांसाठी खुले करण्याकरिता ट्रस्ट्र डीडच्या भाग (एम) आणि (एन)मध्ये बदल करणे आवश्यक असल्याने तसा बदल करण्याचे बैठकीत मान्य झालेले असून तसा ठराव झालेला आहे. मधल्या काळामध्ये जी एक बैठक झाली त्या बैठकीस माजी आमदार श्रीमती कांता नलावडे आणि सन्माननीय सदस्य श्री. मधुकरराव चव्हाण हे उपस्थित होते. त्यावेळी राज्य विमा योजनेच्या पदाधिका-यांशी देखील चर्चा झाली. ती चर्चा समाधानकारक अशी झाली. या अनुषंगाने दरम्यानच्या काळात केन्द्रीय मंत्री माननीय शरद पवार आणि डी.जी. श्रीमती कार्ला यांचीही बैठक झाली. त्या बैठकीमध्ये जी चर्चा झाली त्यानुसार हे महात्मा गांधी रुग्णालय सर्वसामान्य रुग्णांसाठी खुले करण्यासाठी राज्य कामगार विमा योजनेच्या 1948च्या कायद्यामध्ये बदल करावयास पाहिजे असे सांगण्यात आले, कारण हा कायदा केन्द्राचा कायदा आहे. या कायद्यामध्ये बदल करण्याचे देखील आश्वासन त्यावेळी दिले गेले. येणा-या काळामध्ये कायद्यामध्ये सुधारणा झाली तरच हे रुग्णालय सर्वसामान्य रुग्णांसाठी खुले करून देता येईल हा एक महत्वाचा मुद्दा यामध्ये आहे.

...नंतर कु. खर्चे...

डॉ.विमल मुंदडा.....

राज्यमंत्री महोदय, सार्वजनिक आरोग्य हे आणि मी आम्ही दोघांनी 05 मे,2007 महात्मा गांधी रुग्णलयाला भेट दिली होती. आपले कामगार मंत्री माननीय ऑस्कर फर्नांडिस यांनी देखील त्यावेळी यासंदर्भात भेट घेतल्यानंतर आपल्या ज्या डी.जी. आहेत श्रीमती कार्ला मॅडम यांच्यासोबत आमची यासंदर्भात एक बैठक झाली होती, या बैठकीमध्ये सांगण्यात आले होते की, महात्मा गांधी रुग्णालयामध्ये 400 खाटा सर्वसामान्य रुग्णांसाठी खुल्या करण्याबाबतचा सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या माध्यमातून प्रस्ताव आणण्याबाबत सांगितले. या बैठकीचे मिनिट्सही आमच्याकडे आहेत आयुक्तांनी तो प्रस्ताव सार्वजनिक आरोग्य विभागाला दिलेला आहे, राज्य कामगार विमा योजनेचे आयुक्त यांनी सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या सचिवांना देखील हा प्रस्ताव दिलेला आहे, त्यांच्यामार्फत 400 खाटांचे रुग्णालय कसे चालविता येईल ? याबाबतचा प्रस्ताव सार्वजनिक आरोग्य विभागाकडे आल्यानंतर ते रुग्णालय सर्वसामान्य रुग्णांकरिता आपण उपलब्ध करून देऊ.

तालिका सभापती : सभागृहाची वेळ पाच मिनिटांनी वाढविण्यात येत आहे.

डॉ.विमलताई मुंदडा : सभापती महोदय, मूळ मुद्दा असा आहे की, केंद्रसरकारचा यासंदर्भातील जो अॅक्ट आहे त्यामध्ये आपल्याला दुरुस्ती करावी लागणार आहे आणि त्यानंतर आपण या कामास सुरुवात करू शकतो. दिनांक 26 जुलै,2005 रोजी मुंबईमध्ये ज्यावेळी अतिवृष्टी झाली होती त्यावेळी राज्य विमा कामगार योजनेच्या कल्याण,ठाणे कांदिवली येथील रुग्णालयांमध्ये आपण पुरग्रस्तांना जागा उपलब्ध करून दिलेली होती म्हणजे रुग्णांची कुठेही हेळसांड झाली नव्हती व त्यांना योग्य ते उपचार दिले गेले पाहिजे, याची काळजी घेण्यात आली होती. आपल्या भावना लक्षात घेता यासंदर्भातील असलेल्या कायद्यामध्ये दुरुस्ती करण्यात येईल आणि पुढच्या काळामध्ये आपण आणखी यासंदर्भात पाठपुरावा करू आणि माननीय पवार साहेबांना देखील यासंदर्भातील आपल्या भावना कळवू. आमचे आरोग्य विभागाचे प्रधान सचिव तेही काही महिन्यांमध्ये संबंधित सचिवांशी जरी ते केंद्रसरकारमधील असतील कामगार विमा योजनेचे जे सचिव आहेत त्यांच्याबरोबर ते या संदर्भात एक बैठक घेतील आणि आपल्याला यासंदर्भातील अहवाल एक महिन्यानंतर सादर केला जाईल.

श्री.मधुकर चव्हाण : सभापती महोदय,माननीय मंत्रिमहोदयांचा पूर्ण आदर ठेवून मी सांगतो की, यामधील कायदेशीर बाब मी लक्षात आणून देऊ इच्छितो यासंदर्भात हे

श्री.मधुकर चव्हाण....

जे आहे ते एका ट्रस्ट डीड नुसार चालत आहे ते संपूर्णतः राज्य कामगार विमा योजनेचे नाही. राज्य कामगार विमा योजनेअंतर्गत असलेले पूर्ण रुग्णालय बंद करुन आपण सर्वसाधारण रुग्णालय सुरु करावे, असा कायदा करणे हा वेगळा भाग आहे. परंतु आमची इमारत येथे रिकामी पडलेली आहे. 700 पैकी निदान 400 खाटांचे तरी रुग्णालय सर्वसामान्य रुग्णांसाठी खुले करण्यासाठी किंवा सर्वसाधारण रुग्णांसाठी काही वॉर्ड आपण या रुग्णालयामध्ये सध्या तरी ओपन करू शकतो त्यामध्ये काही ही ट्रस्ट डीड आड येणार नाही. सभापती महोदय, मंत्रिमहोदय देखील या डीडचे एक भाग आहेत सातशेपैकी चारशे खाटा तरी सर्वसामान्य रुग्णांसाठी सुरु करण्यासाठी काय अडचण आहे" Even they are also the part of the trustees " फक्त राज्य विमा कामगार योजने अंतर्गत असलेली रुग्णसेवा बंद करा आणि सर्वसामान्य रुग्णांसाठी 400 खाटा सुरु करा.

डॉ.विमल मुंदडा : सभापती महोदय, इन्शोरंस पेशंट यांची रुग्णसेवा बंद करण्यात येणार नाही, कारण या रुग्णालयांमध्ये आय.पी.पेशंट सरासरी 175 आहेत. ट्रस्ट डीडमध्ये असे सांगितले आहे की, सर्वसाधारण रुग्णालय उपलब्ध करुन देण्यामध्ये आपल्याला केंद्र सरकारच्या कायद्यामुळे अडचण येत आहे. त्या कायद्याप्रमाणे 700 बेड आय.पी.साठी ठेवलेले आहेत. त्यांच्या डीडच्या म्हणण्याप्रमाणे तसे केलेले आहे. Even if we are also part of the trustees as a health department या नात्याने चारशे खाटांच्या संदर्भातील निर्णय कामगार मंत्र्यांनी दिलेला आहे. सार्वजनिक आरोग्य विभागाच्या माध्यमातून राज्य कामगार विमा योजनेच्या रुग्णालयामध्ये सर्वसामान्यांसाठी रुग्णालय कसे सुरु करावे याबाबतचा प्रस्ताव आमच्या स्तरावर संचालक, सार्वजनिक आरोग्य विभाग यांनी त्यांच्याशी चर्चा केल्यानंतर यासंदर्भातील अहवाल एका महिन्याच्या आत आपल्यासमोर सादर करण्यात येईल, असे मी आता या ठिकाणी उत्तरात सांगितले होते.

तालिका सभापती : अर्धा-तास चर्चा संपलेली आहे. सभागृहाची विशेष बैठक आता स्थगित होऊन सभागृहाची नियमित बैठक सकाळी 11.00 वाजता सुरु होईल.

सभापतीस्थानी माननीय सभापती**नियम 289 अन्वये प्रश्नोत्तराचा तास स्थगित करण्याबाबत .**

सभापती : नियम 289 अन्वये एक सूचना माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते यांनी आज दिलेली आहे. या सूचनेसंदर्भात माननीय सदस्य श्री. रावते यांना दोन मिनिटात म्हणणे मांडण्याची मी परवानगी देतो.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, विधिमंडळाचे अधिवेशन सुरु झालेले असताना राज्याच्या मंत्रिमंडळातील मंत्र्यांचे विविध असे कारनामे वेगवेगळ्या माध्यमातून पुढे येत आहेत त्यावर शासन गंभीर आहे किंवा नाही असा प्रश्न पडतो. विरोधी पक्षाने सरकारच्या निदर्शनास ही गंभीर घटना आणून दिलेली आहे. मुंबईतील आरे कॉलनीच्या नाक्यावर जो टोल नाका आहे त्याची टोल वसूल करण्याची मुदत संपल्यानंतर सुध्दा कोणत्याही प्रकारची निविदा न मागविता मंत्रिमहोदयांनी आपल्या अधिकारात पुन्हा एकदा टोल वसूलीस मुदतवाढ दिलेली आहे. यामुळे शासनाचे जवळजवळ 8-10 कोटी रुपयांचे नुकसान झाले आहे अशा प्रकारची बातमी आलेली होती. यासंदर्भातील याचिका कोर्टात गेल्यानंतर कोर्टाने याप्रकरणाची छाननी केल्यानंतर शासनाला असे आदेश दिले की, यासंबंधातील नस्ती कोर्टाला सादर करावी. ही नस्ती कोर्टाने मागितल्यावर अधिकाऱ्यांची तारांबळ उडाली. नस्तीचा शोध घेतल्यानंतर असे लक्षात आले की, यासंदर्भातील नस्ती मंत्रिमहोदयांच्या दालनातून गायब झालेली आहे. अशा प्रकारचे निवेदन राज्याच्या मुख्य सचिवांना कोर्टात करावे लागले. एवढी मोठी नामुष्की मंत्रिमहोदयांच्या कारनाम्यामुळे मुख्य सचिवांवर आली. पालकमंत्री पदाचा दुरुपयोग करून मंत्रिमहोदयांनी 5 कोटी रुपयांचा घोटाळा केल्याची बातमी आज वर्तमानपत्रात आलेली आहे. वक्फ बोर्डाच्या जमिनी परत केल्या असे मंत्रिमहोदयांनी सांगितले म्हणजे जमिनी घेतल्या होत्या हे स्पष्ट झाले. विधिमंडळाचे अधिवेशन सुरु असताना माननीय मुख्यमंत्री याबाबतीत काही कारवाई करित नसतील तर ही बाब अतिशय गंभीर आहे. एक मंत्री सातत्याने आपल्या पदाचा दुरुपयोग करित असेल तर त्यासंदर्भात सधनात याविषयावर चर्चा व्हावयाला पाहिजे म्हणजे सरकारला जाग येईल. एका मंत्र्याने शासनाच्या नस्त्या गायब कराव्यात आणि मुख्य सचिवांवर नामुष्कीची पाळी यावी ही बाब गंभीर आहे. म्हणून या विषयावर तातडीने चर्चा घ्यावी अशा प्रकारची विनंती मी आपणांस करित आहे.

....2

श्री.भास्कर जाधव : सभापती महोदय, नियम 289 खाली प्रस्ताव आणणे हा विरोधी पक्षाचा हक्क आहे त्याबद्दल कोणाचे दुमत असण्याचे कारण नाही. सत्ताधारी पक्षाच्या सदस्यांना नियम 289 खाली प्रस्ताव मांडता येत नाही ही वस्तुस्थिती आहे.

नंतर श्री. भोगले

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.भास्कर जाधव.....

परंतु नियम 289 चा प्रस्ताव कोणता असावा, कोणत्या स्वरूपाचा असावा, कोणत्या बाबीसंदर्भात असावा, कोणती निकडीची बाब, कशा प्रकारची आहे, शासनाशी डायरेक्ट संबंध आहे काय याची व्याख्या ठरलेली आहे. परंतु मला असे पहावयास मिळते की, रोजच प्रश्नोत्तराचा तास सुरु होण्यापूर्वीच नियम 289 चा प्रस्ताव मांडला जातो आणि त्यावर चर्चा करण्यासाठी तो प्रस्ताव कसा योग्य आहे, त्या प्रस्तावामध्ये काय अंतर्भूत आहे हे सांगण्यामध्ये सभागृहाचा वेळ वाया जातो असे माझे निरीक्षण म्हणून मी सांगतो. माझी नम्र विनंती आहे की, नियम 289 चा प्रस्ताव नेमका कोणता होतो याची व्याख्या तयार आहे, अशा प्रकारे एखाद्या मंत्र्याबद्दल, त्याच्या कामकाजाबद्दल किंवा त्यांच्या संदर्भात कोर्टाने दिलेल्या निर्णयाबद्दल नियम 289 अन्वये प्रस्ताव उपस्थित करून सभागृहाचा वेळ वाया घालविण्याऐवजी असे प्रस्ताव आपण आपल्या दालनात फेटाळले तर प्रश्नोत्तराचा वेळ वाया जाणार नाही, प्रश्नोत्तरासाठी वेळ वाढवून देण्याचा प्रश्न उद्भवणार नाही. या संदर्भात निश्चित आदेश व्हावेत अशी माझी विनंती आहे.

श्री.गुरुनाथ कुळकर्णी : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.भास्करराव जाधव यांनी नियम 289 चा प्रस्ताव कोणत्या कारणासाठी, कोणत्या तातडीच्या बाबीसाठी आणायचा याची व्याख्या ठरली असल्याचे सांगितले आहे. काल आणि आजही आपण पाहिले की तो मुद्दा इतर कोणत्याही आयुधाच्या मार्गाने सभागृहात उपस्थित करता येणे शक्य आहे. नियम 289 अन्वये प्रस्ताव मान्य होणार नाही असा विषय उपस्थित करण्यासाठी मग कोणताही मंत्री असेल, कोणतीही व्यक्ती असेल त्या संदर्भातील त्यांची भूमिका रेकॉर्डवर आणण्यासाठी अशा पध्दतीने नियम 289 चा दुरुपयोग केला जातो. तातडीची गरज निर्माण झाली असेल तर त्यासाठीच नियम 289 चा वापर केला पाहिजे. इतर बाबीसाठी या नियमाचा वापर करता येत नाही असा माझा हरकतीचा मुद्दा आहे.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, माझा हरकतीचा मुद्दा आहे. माझ्यावर हेत्वरोप केला आहे. मुळामध्ये मी आपल्याला धन्यवाद यासाठी देतो की, या सदनमध्ये प्रश्नोत्तराच्या तासाला आपण पूर्ण न्याय देता. सदस्यांच्या अधिकाराला न्याय देत असताना जो वेळ विषय मांडण्यासाठी लागतो तेवढा वेळ वाढवून देऊन प्रश्नोत्तराच्या तासाला पूर्ण न्याय देत असल्यामुळे ती तक्रार असू शकत नाही. सन्माननीय सदस्य श्री.गुरुनाथ कुळकर्णी यांनी सांगितले की, नियम

..2..

श्री.दिवाकर रावते.....

289 चा प्रस्ताव काय असावा, कसा असावा. सभापती महोदय, प्रस्ताव योग्य आहे की नाही हे ठरविण्याचा आपला अधिकार आहे. परंतु मंत्र्यांनी घोटाले करायचे, सत्ताधारी पक्षाने घोटाले करायचे आणि आम्ही त्यांना हारतुरे घालून फिरवावे अशी अपेक्षा असेल तर ती अपेक्षा बाळगू नये. आम्ही जो मुद्दा मांडला तो योग्य आहे की अयोग्य आहे हे ठरविण्याचा आपला अधिकार आहे. मी मुद्दा मांडण्यासाठी 3 मिनिटांचा वेळ घेतला. परंतु माझ्या म्हणण्यावर आपले मत मांडण्यासाठी यांनी सभागृहाचा 5 ते 7 मिनिटांचा वेळ घेतला आहे, हे अयोग्य आहे. या मंत्रिमंडळातील कोणत्याही मंत्र्यांनी काहीही कारनामे बाहेर करायचे आणि अधिवेशन चालू असताना आम्ही त्यावर बोलायचे नाही असा अभिनिवेश असेल तर तो चुकीचा आहे.

श्री.भास्कर जाधव : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते म्हणाले की, नियम 289 चा प्रस्तावावर बोलण्यासाठी जो वेळ वाया जातो तेवढा वेळ आपण प्रश्नोत्तराच्या तासाला वाढवून देता. माझी नम्र विनंती आहे की, मी विधानसभेत 10 वर्षे कामकाजात भाग घेतला आहे. या सभागृहात मी एक वर्षापासून आहे. प्रश्नोत्तराच्या तासाचा वाया गेलेला वेळ वाढवून देता येत नाही अशी माझी धारणा आहे. आपण वेळ वाढवून देता याचा आधार घेऊन प्रस्ताव आणला जातो आणि 25-30 मिनिटे त्यावर बोलले जाते. आम्ही त्यांचा मंत्र्यांविरुद्ध बोलण्याचा आवाज बंद करतो असे म्हणणे चुकीचे आहे. काही नाहक गोष्टी बोलून रेकॉर्डवर आणण्याचा प्रयत्न केला जातो. त्यासाठी नियम 289 चा चुकीचा वापर केला जातो.

(नंतर श्री.जुन्नरे....

श्री. भास्कर जाधव

यासंदर्भात सन्माननीय सदस्य त्यांच्या 289 चा जो प्रस्ताव असतो त्यासंदर्भात सर्व मुद्दे मांडतात व त्यामध्ये सभागृहाचा बहुमूल्य वेळ वाया घालवण्याचा प्रयत्न करतात. खरे म्हणजे अशा प्रकारचे नियम 289 अन्वयेचे प्रस्ताव आपण दालनातच फेटाळले पाहिजेत. नियम 289 चा प्रस्ताव का होतो हे मांडण्यासाठी आपण त्यांना वेळ देता व त्यामध्ये ते सभागृहाचा बराच वेळ घेतात व यामुळे प्रश्नोत्तराचा वाया गेलेला वेळ आपण पुन्हा वाढवून देता हे चांगले किंवा वाईट हे आपण ठरवावे. त्यामुळे नियम 289 चा दुरुपयोग होतो आहे किंवा नाही हे आपण तपासून पहावे अशी विनंती आहे.

सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री. दिवाकर रावते यांनी नियम 289 अन्वये प्रस्ताव मांडला होता. त्यानंतर यासंदर्भात सन्माननीय सदस्य श्री. भास्कर जाधव तसेच अॅड. गुरुनाथ कुलकर्णी यांनी या अनुषंगाने काही भावना व्यक्त केल्या. ही वस्तुस्थिती खरी आहे की, नियम 289 अन्वये अंतर्गत एखाद्या सन्माननीय सदस्यांनी प्रस्ताव दिला तर त्याला संमती द्यावयाची किंवा काय यादृष्टीने सभापती निर्णय घेत असतात. खरे म्हणजे 1-2 मिनिटांत 289 चा प्रस्ताव कसा निकडीचा आहे हे सन्माननीय सदस्यांनी मांडले पाहिजे. त्यामुळेच सन्माननीय सदस्यांना 1-2 मिनिटांत हा प्रस्ताव 289 चा कसा होतो यासंदर्भात विचार मांडण्याची संधी दिली जात असते. सभापतींनी 289 चा प्रस्ताव मांडण्याची परवानगी दिली तरच सन्माननीय सदस्यांना नियम 289 अन्वये प्रस्ताव मांडता येतो ही नियमातील तरतूद झाली. नियम 289 च्या प्रस्तावाला ज्या अटी आहेत त्यापैकी महत्वाची अट अशी आहे की, आजच्या कामकाजपत्रिकेत जे विषय आहेत त्या विषयाशी सुसंगत आणि थेट महत्व असेल, संबंध असेल तर अशा 289 च्या प्रस्तावाला परवानगी दिली जात असते. आज या ठिकाणी 289 जो प्रस्ताव दिलेला आहे त्याच्या अनुषंगाने मला एवढेच सांगावयाचे आहे की, आजच्या कामकाजपत्रिकेमध्ये कोणताही विषय नसल्यामुळे मी हा 289 चा प्रस्तावाला तांत्रिक दृष्ट्या नाकारतो. खरे म्हटले तर सन्माननीय सदस्यांना नियम 289 चा प्रस्ताव मांडण्याचा अधिकार आहे ही वस्तुस्थिती आहे. परंतु त्याच बरोबर सातत्याने 289 च्या प्रस्तावाचा पुरस्कार केला तर 289 च्या प्रस्तावाचे महत्व कळत-नकळत कमी होण्याची शक्यता आहे. नियम 289 प्रस्ताव कसा होतो यासंदर्भात सन्माननीय सदस्य बोलू शकतात. परंतु यासंदर्भात मी असे म्हणेन की, सदस्यांना 289 चा प्रस्ताव मांडण्यासाठी 2 मिनिटांची संमती देणे हा एक भाग झाला

सभापती

परंतु ते तांत्रिक दृष्ट्या योग्य की, अयोग्य हा दुसरा भाग झाला. परंतु या 289 च्या प्रस्तावाला मी परवानगी देऊ शकत नाही. हा प्रस्ताव मी तांत्रिक दृष्ट्या नाकारलेला आहे. या 289 च्या प्रस्तावाच्या संदर्भात सन्माननीय सदस्यांनी उपस्थित केलेली जी माहिती आहे ती माहिती संबंधित विभागाकडून मी माझ्या दालनात मागवून घेतो व त्यादृष्टीने काय करणे आवश्यक आहे हे तपासून पाहतो.

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, मला एक मुद्दा मांडावयाचा आहे. आज मी सभागृहात येतांना मला असे दिसून आले की, बांद्रा आणि पारले तसेच इतर शाळेतील मुलांना विधानंडळाच्या गेटमध्येच अडविण्यात आले असून त्यांना आत सोडले जात नाही. शाळेतील विद्यार्थ्यांना गॅलरीत बसून सभागृहाचे कामकाज पाहू दिले जात असते. परंतु कालच्या कामकाज सल्लागार समितीच्या बैठकीमध्ये सुरक्षेच्या दृष्टीने मुलांना विधानभवनात सोडले जात नाही अशी माहिती मिळाली. या मुलांना आपल्याला आज सोडता येणार नाही, यासंदर्भात जर कार्यालयाने या शाळेला कालच माहिती दिली असती तर या मुलांना उन्हा-तान्हात ताटकळत बसावे लागले नसते. किंबहुना आज जरी या मुलांना विधानमंडळात सोडता आले नाही तरी त्यांना मंत्रालय दाखवून माहिती दिली तरी चालेल असे मला वाटते.

सभापती : खरे म्हणजे सुरक्षेच्या संदर्भात कामकाज सल्लागार समितीमध्ये चर्चा झाली नाही परंतु सुरक्षा व्यवस्था कडक करणे गरजेचे असल्याची माहिती उपलब्ध झाल्यामुळे हा निर्णय तातडीने घेण्यात आलेला आहे. मला असे वाटते की, यासंदर्भात जर संबंधित शाळांना माहिती दिली गेली असती तर शाळेतील मुलांना त्रास झाला नसता त्यामुळे यासंदर्भाची नोंद घेणे गरजेचे आहे. यासंदर्भातील माहिती मी घेतो. सुरक्षेच्या संदर्भात जो निर्णय झालेला आहे तो दोन्ही सभागृहाच्या संदर्भात झालेला आहे.

यानंतर श्री. अजित.....

सभापती

तसेच अत्यंत कडक सुरक्षा असावी असा निर्णय दोन्ही सभागृहाने घेतलेला आहे. त्या निर्णयामध्ये मी हस्तक्षेप करणे बरोबर होणार नाही. सन्माननीय सदस्य श्री.विनोद तावडे यांनी सांगितल्याप्रमाणे त्या विद्यार्थ्यांना त्रास होणार नाही अशी व्यवस्था करता येईल काय हे मी जरूर पाहीन.

सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते आणि सन्माननीय सदस्य श्री.भास्कर जाधव यांनी जो उल्लेख केला होता त्याबाबत सांगू इच्छितो की, माझ्या दृष्टीने आणि आपणा सर्वांच्या दृष्टीने प्रश्नोत्तराचा तास अतिशय महत्वाचा आहे. मी सुध्दा अनेक वर्षे आमदार म्हणून काम केलेले आहे. एखाद्या वेळेस आपला प्रश्न जवळ आला असताना प्रश्नोत्तराचा तास संपल्यास आपल्या मनाला किती वेदना होतात याची मला जाणीव आहे. प्रश्नोत्तराच्या तासाचा काही वेळ अन्य चर्चेच्या माध्यमातून खर्च होत असेल तर तो पुढे वाढवून देण्याचा नियम नाही. पण मला वाटते की, प्रश्नोत्तराच्या तासाला अनन्यसाधारण महत्त्व आहे. तेव्हा माझी सर्व सन्माननीय सदस्यांना विनंती आहे की, त्यांनी नियम 289 बोथट करू नये, तो शार्प रहावा याची काळजी घ्यावी.

आता मी प्रश्नोत्तराच्या तासाला सुरुवात करित आहे.

पृ.शी./मु.शी.: तोंडी उत्तरे

ता.प्र.क्र. 29304 व ता.प्र.क्र. 29356 एकत्रित घेण्याबाबत

प्रा.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, आपण पहिला प्रश्न पुकारण्यापूर्वी मी आपणास विनंती करतो की, एखादा महत्वाचा प्रश्न असेल तर तो प्रश्नोत्तराच्या तासाच्या शेवटच्या पाच मिनिटांमध्ये घेण्यात यावा असा निर्णय दिलेला आहे आणि त्यांचे चांगले परिणाम सुद्धा पहावयास मिळालेले आहेत. तसेच नियमामध्ये अशी तरतूद आहे की, प्रश्नाचे विषय सारखेच असतील तर ते एकत्रित चर्चेला घेण्यात यावेत. आजच्या कामकाजपत्रिकेतील प्रश्न क्रमांक 1 आणि प्रश्न क्रमांक 11 हे सारख्याच विषयांचे आहेत आणि विदर्भातील अनुशेषाच्या दृष्टीने महत्वाचे देखील आहेत. तेव्हा माझी आपणास विनंती आहे की, या दोन्ही प्रश्नांवर एकत्रित चर्चा घ्यावी.

सभापती : प्रश्न क्रमांक 1 आणि प्रश्न क्रमांक 11 यामध्ये थोडा फरक जरूर आहे. परंतु विदर्भाच्या दृष्टीने हे दोन्ही प्रश्न महत्वाचे आहेत. सन्माननीय राज्यमंत्र्यांची तयारी असेल तर या दोन्ही प्रश्नांवर एकत्रित चर्चा घेण्यात येईल.

डॉ.सुनील देशमुख : सभापती महोदय, माझी काही हरकत नाही.

**विदर्भातील सिंचन प्रकल्पांना ॲक्सिलेटरी इरिगेशन
बेनिफिशीयरी कार्यक्रमांतर्गत मदत मिळण्याबाबत**

(1) * 29304 श्री. नितीन गडकरी , श्री. पांडुरंग फुंडकर , श्री.सय्यद पाशा पटेल , श्री. श्रीकांत जोशी , श्री. संजय केळकर , श्री.जैनुद्दीन जव्हेरी , श्री. संजय दत्त , श्री. धनाजी साठे : तारांकित प्रश्न क्रमांक 26663 ला दिनांक 15 मार्च, 2007 रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय जलसंपदा (कृष्णा खोरे पाटबंधारे महामंडळ वगळून) लाभक्षेत्र विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (1) विदर्भातील सिंचन प्रकल्पांना ॲक्सिलेटरी इरिगेशन बेनिफिशीयरी या कार्यक्रमांतर्गत सादर करण्यात आलेल्या 7 प्रकल्प प्रस्तावांपैकी 2 प्रकल्पांना केंद्र शासनाने निधी वितरीत केला आहे, हे खरे आहे काय,
- (2) असल्यास, उर्वरित प्रकल्प मंजूरीच्या विविध टप्प्यांवर आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (3) असल्यास, त्यानुसार मंजूरी मिळण्यासाठी शासन कोणते प्रयत्न करीत आहे ?

डॉ.सुनील देशमुख, श्री.अजित पवार यांच्याकरिता : (1) वर्ष 2006-2007 मध्ये विदर्भातील 20 मोठे-मध्यम आणि 26 लघु पाटबंधारे प्रकल्पांचे प्रस्ताव केंद्र शासनास सादर करण्यात आले. त्यापैकी 12 मोठे-मध्यम आणि 26 लघु पाटबंधारे प्रकल्पांसाठी अनुक्रमे रु.202.94 कोटी आणि रु.59.31 कोटी केंद्रीय अनुदान प्राप्त झाले आहे.

- (2) उर्वरित 8 प्रकल्पांपैकी 3 (बेंबळा, सपन, चंद्रभागा) प्रकल्पांना केंद्र शासनाच्या विविध विभागांची व योजना आयोगाची मान्यता घेण्याची कार्यवाही प्रगतीपथावर आहे. बेंबळा प्रकल्पांना सर्व मान्यता प्राप्त झाल्या असून अ.आय.बी.पी. चा प्रस्ताव केंद्र शासनास सादर केला आहे. नवरगाव प्रकल्प पूर्ण झाला आहे. उर्वरित 4 प्रकल्प राज्य शासनाच्या तरतूदीतून पूर्ण करण्याचे प्रस्तावित आहे.
- (3) केंद्र शासनाकडे विविध स्तरावर पाठपुरावा करण्यात येत आहे.

अनुशेष ग्रस्त जिल्ह्यातील पाटबंधारे प्रकल्पांना प्रशासकीय मान्यता

(11) * 29356 डॉ. एन. पी. हिराणी , श्री. व्ही. यू. डायगव्हाणे , श्री. वसंतराव खोटेरे , श्री. रमेश निकोसे , श्री. सुधाकर गणगणे : तारांकित प्रश्न क्रमांक 17410 ला दिनांक 19 एप्रिल, 2007 रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय जलसंपदा (कृष्णा खोरे पाटबंधारे महामंडळ वगळून) लाभक्षेत्र विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (1) विदर्भातील मोठ्या, मध्यम व लघु पाटबंधारे प्रकल्पांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्याचे जे अधिकार विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाला प्रदान करण्यात आलेले आहेत त्याचा वापर करून या मंडळाने 1 जून, 2007 पावेतो एकूण किती मोठ्या, मध्यम व लघु पाटबंधारे प्रकल्पांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली आहे,
- (2) अशा या प्रशासकीय मान्यताप्राप्त प्रकल्पामध्ये मा.पंतप्रधानांच्या पॅकेजमध्ये समाविष्ट असलेल्या जिल्ह्यांमध्ये, जिल्हावार किती मोठ्या, माध्यम व लहान प्रकल्पांना प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आलेली आहे,
- (3) नसल्यास, याबाबत विलंब होण्याची कारणे काय आहेत ?

..4..

ता.प्र.क्र. 29304 व ता.प्र.क्र. 29356.....

डॉ.सुनील देशमुख, श्री.अजित पवार यांच्याकरिता : (1) विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाला प्रशासकीय मान्यतेचे अधिकार प्रदान केल्यानंतर 1 जून 2007 पर्यंत एकाही प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली नाही.

(2) प्रश्न उद्भवत नाही.

(3) प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणे ही एक धोरणात्मक प्रक्रिया आहे.

श्री.श्रीकांत जोशी : अेआयबीपीचे नॉर्म्स रिलॅक्स करुन डीपीएपीचे 90 टक्के सहाय्य देण्याचे केंद्र सरकारने ठरविले आहे. त्यादृष्टीने राज्य सरकारने सर्व विभागांचा आढावा घेऊन त्यादृष्टीने अशा डीपीएपी एरियातील सिंचन क्षमता वाढवून त्या योजना केंद्र सरकारकडे पाठवून त्यामध्ये राज्य शासनाचे दहा टक्के प्रोव्हीजन करावी असा टाईम बाऊन्ड प्रोग्राम आखलेला आहे काय ? असल्यास तो प्रोग्राम केंद्र शासनाकडे केव्हा पाठविणार आहात ?

डॉ.सुनील देशमुख : सभापती महोदय, सन 1996 मध्ये केंद्र शासनाने अेआयबीपीची स्कीम सुरु केली. 1996 पासून 2007 पर्यंतचा आढावा घेतल्यास पहिल्या वर्षी राज्य शासनाने केंद्र शासनाकडे 14 कोटी रुपयांची मागणी केली होती. सन 2007 मध्ये 1415 कोटी रुपयांची मागणी केलेली आहे. 1996-97 मध्ये 14 कोटी, 1997-98 मध्ये 55 कोटी, 1998-99 मध्ये 50 कोटी, 1999-2000मध्ये 133 कोटी, 2000-01मध्ये 165 कोटी, 2001-02 मध्ये 529 कोटी, 2002-03 मध्ये 570 कोटी, 2006-07 मध्ये 700 कोटी मागणी केली होती. दरवर्षी 10 ते 20 पट वाढ झालेली आहे. राज्य शासनाने जास्तीत जास्त निधी मिळविण्याचा आमचा प्रयत्न आहे. मधाशी सांगितल्याप्रमाणे यावर्षी 1400 कोटी रुपयांचे प्रकल्प या स्कीममध्ये घेतलेले आहेत. केंद्राकडून जास्तीत जास्त मदत मिळविण्याचा शासन प्रयत्न करीत आहे.

यानंतर श्री.पुरी.....

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

U-1

SSP/ KGS/ MAP/

पूर्वी श्री.अजित...

11:20

ता.प्र.क्र.29304 व ता.प्र.क्र.29356....

डॉ.सुनील देशमुख...

त्यामध्ये डीपीएपीचे जे तालुके आहेत, त्यांना 90 टक्के ग्रँट मिळते, बाकीच्या तालुक्यांना तेवढा ग्रँट मिळत नाही. 1400 कोटी रुपये आणि 1149 कोटी रुपये मिळवण्याचा आपण प्रयत्न करीत आहोत.

प्रा.बी.टी.देशमुख : तारांकित प्रश्न क्रमांक 29304 व तारांकित प्रश्न क्रमांक 29356 हे दोन प्रश्न क्लब करुन प्रश्न विचारण्यास आपण परवानगी दिल्याबद्दल सभापती महोदय, मी आपले आभार मानतो. प्रश्न क्रमांक 29356 ला लेखी उत्तर असे देण्यात आले आहे की, "विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाला प्रशासकीय मान्यतेचे अधिकार प्रदान केल्यानंतर दि. 1 जून 2007 पर्यंत एकाही प्रकल्पास प्रशासकीय मान्यता प्रदान केलेली नाही." ही इतकी दुर्दैवाची गोष्ट आहे की, देशाच्या माननीय पंतप्रधानांनी या मागासलेल्या जिल्ह्यांना बर काढण्यासाठी पैसे देण्याच्या दृष्टीने अटी शिथिल करु असे सांगितले. राज्याच्या पाटबंधारे मंत्र्यांनीही सभागृहामध्ये आश्वासन दिले. परंतु आता स्थिती अशी आली आहे की, माननीय राज्यपालांच्या निर्देशाविरुद्ध, राज्यातील कायद्याच्याविरुद्ध वित्त विभागाने एक जी.आर. काढला होता, तो त्यांनी नंतर मागेही घेतला आणि यांना अधिकार दिले. वित्त विभागाने आता जी.आर. काढला की, त्यांना म्हणजे पाटबंधारे मंडळाला अधिकार राहतील. परंतु आता वित्त विभागाच्या एका डेप्युटी सेक्रेटरीने पत्र काढले की, खबरदार हे मान्यता देण्याचे अधिकार आपण जर वापरले तर, आम्ही घातलेल्या सात अटी पूर्ण केल्या शिवाय ते अधिकार आपण वापरू नयेत. या सातही अटी फारच जाचक आहेत. त्यात एक अट तर अशी आहे की, ही मान्यता देण्याच्यापूर्वी आपण रेग्यूलटरी अॅथॉरिटीची मान्यता घ्यावी, अशाप्रकारची ती अट आहे. अशाप्रकारचे पत्र एक कारकून लिहित आहे. ही कृती फारच द्वेषपूर्ण आहे. आज ते हातावर हात देऊन बसलेले आहेत. माननीय पाटबंधारे मंत्र्यांचे आपल्या समक्ष याठिकाणचे उद्गार आहेत की, कृष्णा खोऱ्याला जसे अधिकार होते तसेच अधिकार गोदावरी आणि विदर्भ खोऱ्याला दिले जातील. परंतु याठिकाणी दिनांक 9.5.2007 रोजी शासन निर्णयाच्या आणि कायद्याच्या विरुद्ध वित्त विभागाने अशाप्रकारचे पत्र काढले आहे. याठिकाणी कायदा असे म्हणतो की, महाराष्ट्रामध्ये प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार रेग्यूलटरी अॅथॉरिटीला राहतील, परंतु असे की, विदर्भ आणि मराठवाडा मंडळालाही राहतील. परंतु हा बादशहा असे म्हणतो की,

..2...

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

U-2

SSP/ KGS/ MAP/

पूर्वी श्री.अजित...

11:20

ता.प्र.क्र.29304 व ता.प्र.क्र.29356....

प्रा.बी.टी.देशमुख....

ही मान्यता घेण्याच्या अगोदर या अटीची पूर्तता करून आमची मान्यता घ्यावी. यामध्ये सात अटी टाकलेल्या असून त्या सातही अटी कृष्णा खोऱ्यात नव्हत्या. त्यामुळे याठिकाणी माझी पॉईन्टेड मागणी आहे की, या सातही अटी आपण आजच्या आज परत घेणार काय ? यामध्ये आपल्याला अटच टाकावयाची असेल तर एक अट अशी टाकावी की, हे कृष्णा खोऱ्यासारखे केले जाईल. परंतु अशाप्रकारचे पत्र माननीय पाटबंधारे मंत्र्यांच्या संमतीनेच गेले असेल तर हे ते कदाचित्त मागे घेऊ शकणार नाहीत. परंतु हे पत्र ताबडतोबीने मागे घेतले पाहिजे आणि त्यांना सांगितले पाहिजे की, माननीय पंतप्रधान पैसे देण्यास तयार असून तेथील अनुशेष दूर करावा. या 16 हजार कोटी रुपयांस विदर्भातून फार जोरदार विरोध होत आहे, याबाबतीतील हेल्पलाईनद्वारे माननीय राज्यपालांना दिलेले पत्र माझ्याकडे आहे. दुप्पट सिंचन क्षमता पदरात पाडून घेण्याचा प्रयत्न करीत असताना राज्य सरासरीवर येण्या इतक्या प्रकल्पांना सुरुवातही करत नाहीत, हे बरोबर नाही. माझे एवढेच म्हणणे आहे की, या सातही अटी आजच्या आज मागे घेतल्या पाहिजेत व त्यांना याबाबतीत वेळ आखून दिला पाहिजे, तसेच ज्या जिल्हयामध्ये अनुशेष शिल्लक आहे, तेथील प्रशासकीय मान्यता इतक्या दिवसात पूर्ण केल्या पाहिजेत अशाप्रकारे आपण त्यांना वेळ देऊन हे करून घेतले पाहिजे. त्याठिकाणी सारी यंत्रणा रिकामी बसलेली आहे, त्यांना आपण कामाला लावले पाहिजे. सभापती महोदय, याठिकाणी मी आपल्याला विनंती करतो व माननीय मंत्रिमहोदयांनीही आपल्याला विनंती करावी की, हा प्रश्न राखून ठेवावा व त्या सुंदर अटीचे त्यांनी वाचन करावे, नाहीतर त्या अटी याठिकाणी मला वाचून दाखवाव्या लागतील. त्यामुळे याठिकाणी माझी परत मागणी आहे की, माननीय मंत्रिमहोदयांनी या सर्व अटी आजच्या आज मागे घेणारे पत्र निर्गमित करावे आणि अनुशेष शिल्लक असलेल्या जिल्हयांचा अनुशेष भरून निघण्याच्या दृष्टीने प्रस्तावांस एक-दोन महिन्यांत वर्क ऑर्डर देण्याच्या सक्त सूचना संबंधित सचिवांना द्याव्यात व त्यांना आपण सांगावे की, ही आपली जबाबदारी असून ती आपण पूर्ण करावी.

..3.....

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

U-3

SSP/ KGS/ MAP/

पूर्वी श्री.अजित...

11:20

ता.प्र.क्र.29304 व ता.प्र.क्र.29356...

डॉ.सुनील देशमुख : सभापती महोदय, ही गोष्ट खरी आहे की, एक जूनपर्यंत जेव्हा विदर्भ पाटबंधारे विकास महामंडळाला प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार मिळाले तेव्हापर्यंत एकही मान्यता दिली गेली नव्हती. परंतु आजच्या घडीला 3 प्रकल्पांना प्रशासकीय मान्यता दिलेली आहे. काही प्रस्तावांच्या बाबतीत त्रुटी असल्यामुळे ते 14 प्रकल्प मुख्य अभियंता, नागपूर यांचेकडे आलेले आहेत. महाराष्ट्र जलसंपदा नियमनाच्या मान्यतेसाठी 3 प्रकल्प दिलेले आहेत आणि महामंडळाच्या कार्यालयात प्रशासकीय मान्यतेसाठी एक प्रस्ताव पडलेला आहे. म्हणजे 1 जूनपर्यंतची ती परिस्थिती होती व आजच्या घडीला अशी परिस्थिती आहे.

नंतर श्री.रोझेकर....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

ता.प्र.क्र.29304 व 29356 पुढे सुरु.....

डॉ.सुनील देशमुख.....

सभापती महोदय, सन्माननीय ज्येष्ठ सदस्य, प्रा.बी.टी.देशमुख यांनी 1 जून पर्यन्त एकाही प्रकल्पाला प्रशासकीय मान्यता दिली नाही, असे जे सांगितले त्यासंदर्भात मी लेटेस्ट 18 जुलैची माहिती देत आहे. आजच्या घडीला तीन प्रकल्पांना प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे. त्याचप्रमाणे सन्माननीय सदस्यांनी उपसचिवांच्या पत्रातील सात अटींचा जो उल्लेख केला आहे त्याबाबत शासन फेरविचार करेल.

प्रा.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, माझी आपल्याला विनंती आहे की, हा प्रश्न राखून ठेवावा. फेरविचाराला काहीही अर्थ नाही. राज्याचे पाटबंधारे मंत्री माननीय सभापतींसमोर सांगतात.....

सभापती : सन्माननीय सदस्यांनी कृपया थांबावे. कृष्णा खोरे सिंचन महामंडळाच्या बाबतीत प्रशासकीय मान्यता देण्याकरिता जी पद्धत होती तीच पद्धत अन्य महामंडळांच्या अनुषंगाने असावी, अशी सर्वसाधारण अपेक्षा आहे. त्यामध्ये काही बदल असेल, फरक असेल तर तो टाळण्याच्या दृष्टीने, अटी काढण्याच्या दृष्टीने शासन काय करणार आहे, याबाबतची माहिती माननीय मंत्रीमहोदयांनी द्यावी.

डॉ.सुनील देशमुख : सभापती महोदय, आपण महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन अधिनियम हा कायदा पास केला आहे. त्यापूर्वी कृष्णा खोरे सिंचन विकास महामंडळाला प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार होते. त्यानंतर कायदा पास झालेला आहे. त्यामुळे हा कायदा तपासून पाहू.

प्रा.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, कायदा तपासून पाहण्याची गरज नाही. सन्माननीय वित्त मंत्र्यांनी सभागृहात निवेदन केलेले आहे. या संदर्भातील शासन निर्णय मागे घेतांना हे निवेदन केले आहे. दिनांक 4 मे 2005 रोजी प्रकाशित केलेल्या महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण कायदा 2005 च्या 11-ब ची तरतूद लक्षात घेता वित्त विभागाचे ते सर्व शासन निर्णय विदर्भ आणि मराठवाडयापुरते मागे घेण्यात येत आहेत. हे निवेदन 12 एप्रिल 2007 रोजी केले आहे. आता हे बादशहा म्हणजे उपसचिव असे म्हणतात की, योजनेस महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम 2005 मधील 11 ब परिच्छेदामधील तरतुदींच्या अनुषंगाने महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरणाची मान्यता घेणे आवश्यक आहे. माझी अशी विनंती आहे की, अशा

..2.....

ता.प्र.क्र.29304 व 29356 पुढे सुरु.....

प्रा.बी.टी.देशमुख.....

पत्रांखाली किंवा शासन निर्णयांखाली "नशापाणी न घेता", असे वाक्य टाकत जावे. ही तर एक अट आहे, अशा दुष्टपणाच्या आणखी सात अटी आहेत. एकापेक्षा एक विषारी अट आहे. कृष्णा खोरे सिंचन महामंडळासाठी यापैकी एकही अट नव्हती. सभापती महोदय, याची आम्हाला लाज वाटते की, हजारो लोक त्या ठिकाणी तडफडत आहेत, अनेक शेतकरी आत्महत्या करीत आहेत. असे असतांना हे कारकुन येथे बसल्या बसल्या अशा प्रकारचे शासन निर्णय काढतात, हे बरोबर नाही. प्रश्न राखून ठेवण्यास माननीय मंत्री महोदय तयार नाहीत, त्यामुळे माझी आपल्याला अशी विनंती आहे की, आपण हा प्रश्न राखून ठेवावा. कमीतकमी लोकांना माहिती तरी मिळू द्या, आमचा गळा जरूर कापा पण निदान आम्हाला माहिती तरी मिळू द्या.

डॉ.सुनील देशमुख : सभापती महोदय, कायद्यात याबाबतचे इंटरप्रिटेशन कसे आहे, हे समजून घेतले पाहिजे.

श्री.व्ही.यू.डायगव्हाणे : सभापती महोदय, सन्माननीय मंत्री महोदयांनी अगोदरच याचा अभ्यास करून येथे यावयास हवे होते.

प्रा.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, यामधील एकही अट कृष्णा खोरे महामंडळासाठी नव्हती, हे खरे आहे काय ?

डॉ.सुनील देशमुख : सभापती महोदय, मी जसे सांगितले की, त्यावेळी तो कायदा आस्तित्वात नव्हता. महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण अधिनियम हा कायदा नंतर झाला. त्या अनुषंगाने जर काही अटी टाकल्या असतील तर कृष्णा खोरे सिंचन महामंडळासाठी या अटी होत्या किंवा नाही, असे म्हणणे सुसंगत होणार नाही.

सभापती : हा तारांकित प्रश्न सन्माननीय सदस्य, डॉ.एन.पी.हिराणी यांनी विचारलेला आहे. त्यांना मी एक उपप्रश्न विचारण्याची संधी देतो व त्यानंतर मी माझा निर्णय देतो.

डॉ.एन.पी.हिराणी :सभापती महोदय, सन्माननीय ज्येष्ठ सदस्य, प्रा.बी.टी.देशमुख यांनी अतिशय स्पष्टपणे हा विषय सभागृहासमोर मांडला आहे. विदर्भामध्ये सतत आत्महत्या होत

.3.....

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

V-3

ता.प्र.क्र.29304 व 29356 पुढे सुरु.....

डॉ.हिराणी.....

आहेत. संपूर्ण भारताचे लक्ष या विभागाकडे केंद्रित झाले आहे. भारताचे पंतप्रधान, केंद्रीय कृषिमंत्री यांना विदर्भात धावून यावे लागले. त्यांना मदत करण्याची मनापासून इच्छा केद्र व राज्य शासनाची आहे. या ठिकाणी या प्रश्नाच्या माध्यमातून आम्हाला न्याय मिळालेला नाही. अतिशय असमाधानकारक उत्तर देण्यात आले आहे. दिनांक 1 जून पर्यन्त प्रशासकीय मान्यता का देण्यात आली नाही ? याचे उत्तर देण्यात आलेले नाही. त्याऐवजी प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणे ही धोरणात्मक प्रक्रिया आहे, असे म्हटले आहे.

यानंतर श्री.बोरले.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

ता.प्र.क्र.29304 व 29356

डॉ.एन.पी.हिराणी

आम्ही आज येथे आमदार म्हणून बसलेलो आहोत ही प्रशासकीय प्रक्रिया आहे, असे आम्हाला सांगण्यापेक्षा जर उत्तरामध्ये विलंबाची कारणे सांगितली असती तर ते जास्त संयुक्तिक झाले असते. शासनाने तीन प्रकल्पांना तरी मान्यता दिली, याचा मला आनंद आहे. माझा प्रश्न असा आहे की, सभागृहाला विलंबाची कारणे सांगण्यात यावीत आणि उर्वरित सर्व प्रकल्पांना मान्यता कधी देण्यात येईल याची स्पेसिफिक तारीख किंवा टाईम बाऊंड प्रोग्रॅम मंत्री महोदय सांगतील का ? डॉ.सुनील देशमुख : सभापती महोदय, मी मघाशीच सांगितले की, 14 प्रकल्पांचे प्रस्ताव प्राप्त झाले होते काही त्रुटी राहिल्यामुळे मुख्य अभियंता यांच्याकडे ते प्रस्ताव परत पाठविले आहेत. प्रकल्पवाईज कोणत्या त्रुटी निघाल्या याबाबतची माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात येईल. सन्माननीय सदस्य प्रा.बी.टी.देशमुख यांनी सात अटी असल्याचे सांगितले. योजनेत खोरे निहाय पाणी उपलब्ध असण्याबाबत मुख्य अभियंता, जलविज्ञान प्रकल्प, नाशिक यांनी विनाअट प्रमाणपत्र देणे आवश्यक आहे. सभापती महोदय, काही वर्षापूर्वी पाणी उपलब्धतेचे जे प्रमाणपत्र मिळायचे ते शासन स्तराव मिळायचे. नंतर शासनाने यासाठी स्वतंत्र व्यवस्था तयार केली. प्रत्येक गोष्ट शासनाकडे येऊ नये, म्हणून आपण एक स्वतंत्र व्यवस्था तयार केली आणि त्यामध्ये महाराष्ट्रातील सर्व खो-यांचा समावेश केला. समजा एखादा प्रकल्प आपल्याला बांधावयाचा आहे आणि पाणी उपलब्धतेची आपल्याला पूर्ण माहिती असावयास हवी, दुसरा प्रकल्प आपण जेव्हा घेऊ त्याचा त्यावर काय परिणाम होईल, या सर्व बाबी तपासण्यासाठी आपण स्वतंत्र व्यवस्था तयार केली. महाराष्ट्रातील सर्व महामंडळांसाठी पाणी उपलब्धतेचे प्रमाणपत्र घेणे अनिवार्य केलेले आहे. आधी ही व्यवस्था शासन स्तरावर होती. आता आपण त्यासाठी स्वतंत्र व्यवस्था तयार केलेली आहे. कोणतीही योजना शासनाने विहित केलेल्या आर्थिक निकषात, मापदंडात बसणे आवश्यक आहे, हे आधी सुध्दा होते. शासनाने विहित केलेल्या आर्थिक निकषात बसते की नाही, त्याचा कॉस्ट बेनिफिट रेशिओ बरोबर आहे की नाही, हे आपण आधी सुध्दा तपासून बघत होतो. अशा अनेक अटी आहेत. मी असे सांगितले की, आपण पुन्हा एकदा तपासून पाहू. आपण कायदा पास केलेला आहे त्या व्यतिरिक्त जर काही असेल तर आपण ते तपासून पाहू.

..2...

ता.प्र.क्र.29304 व 29356

सभापती : माननीय पाटबंधारे राज्यमंत्री डॉ.सुनील देशमुख साहेब सन्माननीय सदस्य प्रा.बी.टी.देशमुख यांचे एवढेच म्हणणे होते की, कृष्णा खो-याच्या अनुषंगाने जी पद्धत अस्तित्वात होती त्या बरहुकुम या दोन पाटबंधारे महामंडळामध्ये पद्धती अपेक्षित आहे.

प्रा.बी.टी.देशमुख : माननीय पाटबंधारे राज्यमंत्र्यांनी पहिली अट वाचून दाखविली त्याबद्दल मी त्यांचा आभारी आहे. ती अट अशी आहे की, मुख्य अभियंता, जलविज्ञान प्रकल्प, नाशिक यांच्याकडून प्रमाणपत्र घ्यावे. माननीय पाटबंधारे मंत्री श्री.रामराजे नाईक-निंबाळकर सभागृहामध्ये उपस्थित आहेत. कृष्णा खो-यासाठी याच्या विरुद्ध जी.आर. काढलेला आहे. माझ्याकडे त्या जी.आर.ची कॉपी आहे. कृष्णा खो-यासाठी काढलेल्या जी.आर.मध्ये असे नमूद केलेले आहे की, असे प्रमाणपत्र घेण्याची आवश्यकता नाही. तेथे पाणी उपलब्ध आहे किंवा नाही एवढेच पहावे. हा जी.आर. मी वाशिमच्या बैठकीत वाचून दाखविला. सभापती महोदय, पाटबंधारे मंत्री महोदयांनी जो निर्णय दिला तो आपल्याला माहित आहे. तो निर्णय मिनिट्समध्ये रेकॉर्ड झालेला आहे. ते मिनिट्स माझ्याकडे आहेत. हा अनुशेषामध्ये असलेला भाग आहे. या भागाला ही अट लागू नाही. आपण जेथे प्रकल्प बांधतो तेथे पाणी आहे किंवा नाही हे पहावे, असे त्यामध्ये नमूद आहे. मी स्वतः कावरे नाल्याचा प्रश्न सभागृहात उपस्थित केला होता. पाटबंधारे मंत्र्यांनी स्पष्टपणे असे सांगितले होते की, प्रकल्पासाठी पाणी आहे की नाही एवढेच पहावे, तसे आदेश दिले आणि प्रशासकीय मान्यता मिळाली. त्यामुळे ही घाणेरडी अट आहे. तेथे माणसे मरत आहेत, तेथे मोठया प्रमाणावर अनुशेष आहे, संबंधित सेक्रेटरीला सांगावे की, जाऊन तेथे बघ आणि पाहा तेथे पाणी आहे की नाही.

सभापती : सन्माननीय सदस्य प्रा.बी.टी.देशमुख साहेब याबाबतीत माननीय पाटबंधारे मंत्री श्री.रामराजे नाईक-निंबाळकर काही तरी सांगणार आहेत, ते त्यांनी सांगावे.

श्री.रामराजे नाईक-निंबाळकर : सभापती महोदय, चर्चेतील हा जो आदेश आहे तो कृष्णा खोरे महामंडळाला किंवा उर्वरित महाराष्ट्रातील इतर महामंडळांना लागू नाही, असा समज झालेला दिसतो. परंतु हा आदेश त्याही महामंडळांना लागू आहे.

यानंतर श्री.गागरे

ता.प्र.क्र.29304 व ता.प्र.क्र.29356.....

श्री.रामराजे नाईक निंबाळकर

सन्माननीय सदस्य श्री.बी.टी.देशमुख यांनी कळकळीने त्यांच्या भावना व्यक्त केलेल्या आहेत. प्रशासकीय मान्यता लवकर मिळणे आवश्यक आहे, ही त्यांची भावना मला कळाली आहे. यासाठी एकच मार्ग आहे की, याबाबतची अॅथॉरिटी तयार करताना काही नियमाच्या आधारे प्रशासकीय मान्यतेच्या फाईली मुद्द होण्याची प्रक्रिया होते, तसेच ज्यांना अधिकार दिलेले आहेत, त्यामध्ये सुधारणा करताना यामध्ये बदल करण्याचा विचार करण्यात येईल. या सदनाला मी आश्वासन देऊ इच्छितो की, प्रा.बी.टी.देशमुख यांनी सुचविलेल्या बाबींवर कार्यवाही करण्यासाठी येत्या मंगळवार-बुधवारपर्यंत आम्हाला वेळ द्यावा.

प्रा.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, माझी विनंती आहे की, हा प्रश्न राखून ठेवावा.

सभापती : माननीय मंत्री श्री.रामराजे नाईक निंबाळकर यांनी या प्रश्नाबाबत सदनाला अभिवचन दिलेले आहे. मंत्री महोदयांनी याबाबत बुधवारी किंवा पुढच्या आठवडयापर्यंत निर्णय घ्यावा. त्यामुळे मी हा प्रश्न राखून ठेवणार नाही.

प्रा.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, याबाबत माझ्यावर अन्याय होत आहे. यातील अडचणी वाचून दाखविण्याची परवानगी मला द्यावी. या अन्यायकारक जी.आर.मध्ये इतक्या घाणेरडया हया अटी आहेत की, विदर्भातील लोक महाराष्ट्रात राहात आहेत की नाहीत, हे ठरले पाहिजे. आपण परवानगी दिली तर मी वाचतो नाही तर याचा निषेध करुन सभात्याग करणार आहे.

सभापती महोदय, माझी मंत्री महोदयांना विनंती आहे की, याचा निर्णय पाटबंधारे विभाग घेते, अवर सचिव व उप सचिव हे यामध्ये अशा घाणेरडया अटी घालतात, हे बरोबर नाही. याबाबत कृष्णा खो-यात जी अट असेल ती सर्वत्र ठेवावी व बाकीच्या सर्व ठिकाणच्या अटी काढून टाकाव्यात.

श्री.रामराजे नाईक निंबाळकर : सभापती महोदय, मी सन्माननीय सदस्य श्री.बी.टी.देशमुख यांना सांगू इच्छितो की, तांत्रिक व कायदेशीर अटी या अॅथॉरिटीच्या पर्टीक्युलर सेक्शनमध्ये तयार झालेल्या आहेत, त्या अटी तपासून बघितल्यानंतर अन्यायकारक असलेल्या अटी काढण्याबाबत विचार करण्यात येईल.

.....2

ता.प्र.क्र.29304 व ता.प्र.क्र.29356.....

प्रा.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, मंत्री महोदय गोल-गोल उत्तर देत आहे.

श्री.रामराजे नाईक निंबाळकर : सभापती महोदय, हा जी.आर. फक्त विदर्भ व मराठवाडयाला लागू नाही तर कृष्णा खोरे, कोकण, तापी खोऱ्यालाही लागू आहे.

सभापती : माननीय मंत्री महोदयांनी याबाबत स्वतः लक्ष घालावे व येत्या आठ दिवसात सुधारीत आदेश देण्यात यावेत. मी हा प्रश्न राखून न ठेवता मंत्री महोदयांना वरीलप्रमाणे निदेश देत आहे.

प्रा.बी.टी.देशमुख : सभापती महोदय, शासनाच्या या कृत्याचा निषेध करून मी सभात्याग करित आहे.

(सन्माननीय सदस्य प्रा.बी.टी.देशमुख व श्री.व्ही.यू.डायगव्हाणे हे सभात्याग करतात)

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

.....3

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

X-3

PNG/ SBT/ MAP/

नायगाव (पश्चिम) पार्कजनिक (जि. ठाणे) सर्व्हे क्र. ५-२/१ या जागेतील
मोठ्या प्रमाणात तिवरांच्या झाडाची अनाधिकृतपणे होत असलेल्या कत्तलीबाबत

(२) * ३२२५० श्री.सय्यद पाशा पटेल , श्री. विनोद तावडे , श्री. संजय केळकर , श्री. मधुकर चव्हाण ,
श्री. रामनाथ मोते : सन्माननीय पर्यावरण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) ठाणे जिल्हयातील नायगाव (पश्चिम) पार्कजनिक (जि.ठाणे) विकासक बांधकामे करतांना सर्व्हे क्र. ५-२/१ या जागेतील मोठ्या प्रमाणात तिवरांच्या झाडाचीसर्वास कत्तल करीत असल्याची तक्रार तेथील स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी पर्यावरण अधिकारी, ठाणे व सर्व संबंधितांकडे माहे एप्रिल, २००७ च्या पहिल्या सप्ताहात केली आहे हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, याबाबत तेथील निसर्गप्रेमी व समाजसेवक श्री. नितिन म्हात्रे यांनी ग्रा.पं.चे सरपंच यांना विकासकाविरुद्ध कारवाई करावी अशी मागणी केली असता त्यांनी हेतुपुरस्सर दुर्लक्ष केलेले आहे हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, याबाबत शासनाने सखोल चौकशी केली आहे काय, व त्यात काय निष्पन्न झाले आणि सदरहू पर्यावरणाचा न्हास करणाऱ्या दोशी व्यक्तींविरुद्ध कोणती कठोर कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) तसेच तिवरांच्या झाडांची कत्तल होऊ नये आणि पर्यावरणाचा समतोल राखावा म्हणून शासनाने कोणती उपाययोजना केली आहे ?

श्री. गणेश नाईक : (१) हे खरे नाही.

अशा आशयाची तक्रार जिल्हाधिकारी कार्यालयात प्राप्त झालेली नाही.

(२) हे खरे नाही.

सरपंच ग्रामपंचायत नायगाव यांनी श्री. नितिन म्हात्रे यांचेकडून कोणतीही तक्रार प्राप्त न झाल्याचे दिनांक ४ जुलै, २००७ चे पत्रान्वये तहसिलदार वसई यांना कळविले आहे.

(३) अशा आशयाची तक्रार प्राप्त झालेली नाही. परंतु सदरहू प्रश्न शासनास प्राप्त झाल्यानंतर मंडळ अधिकारी, वसई व संबंधित तलाठी यांनी दिनांक ४ जुलै, २००७ रोजी पंचासंमक्ष पाहणी केली. सदरची जागा श्री. नारायण परशुराम राऊत यांची असून २२९०.०० चो.मी. क्षेत्र हे बिनशेती आहे व ती जागा मोकळी असून त्यात विखुरलेल्या स्वरूपात ३ फुट उंचीची ५ झाडे असून ती तोडल्याचे दिसून येत नाही. त्यामुळे कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(४) पर्यावरण संरक्षण कायदा १९८६ चे कलम १५ व १९ खाली फौजदार स्वरूपाचे गुन्ह दाखल करण्याचे आदेश दिलेले आहेत. तसेच मा. उच्च न्यायालय, मुंबई यांनी दिनांक ६ ऑक्टोबर, २००५ रोजी याचिका क्रमांक ३२४६ /२००४ मध्ये तिवरांची कत्तल करणाऱ्यांवर कारवाई करण्यासाठी विभागीय आयुक्त, पोलीस उपायुक्त, जिल्हा पोलीस अधिक्षक व जिल्हाधिकारी यांना अधिकार दिलेले आहेत.

.....४

२०-०७-२००७

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

X-४

PNG/ SBT/ MAP/

ता.प्र.क्र.३२२४०.....

श्री.विनोद तावडे : प्रश्न क्र.3 च्या उत्तरात म्हटले आहे की, कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही. तसेच प्र.क्र.4 च्या उत्तरात म्हटले आहे की, पर्यावरण संरक्षण कायद्यान्वये फौजदारी स्वरूपाचे गुन्हे दाखल करण्याचे आदेश दिलेले आहेत. याबाबत मी विचारु इच्छितो की, कारवाई करण्याची गरज नसताना फौजदारी स्वरूपाचे गुन्हे दाखल करण्याचे आदेश का दिलेले आहेत ? या मागे कोणती कारणे आहेत ?

श्री.गणेश नाईक : सभापती महोदय, नायगाव परीसरात तिवरांच्या झाडांची कत्तल होऊ नये आणि पर्यावरणाचा समतोल राहावा म्हणून शासनाने कोणती उपाययोजना केलेली आहे, याची माहिती दिलेली आहे. याच अनुषंगाने विभागीय महसूल आयुक्त, जिल्हाधिकारी, जिल्हा पोलीस अधिक्षक आणि पोलीस उपायुक्त अशा चार स्तरावरील अधिकाऱ्यांना जबाबदार धरून पुन्हा अशा प्रकारचे गुन्हे घडले तर कारवाई करण्याचे त्यांना आदेश देण्यात आलेले आहेत. नायगाव येथील प्रश्नाबाबत कारवाईचे आदेश दिलेले नाहीत.

नंतर श्री.सुंबरे.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

**जीवन प्राधिकरण विभागाने वीज बील न भरल्याने तोंडसुरे (ता.म्हसळा, जि.रायगड)
गावाचा पाणी पुरवठा बंद केल्याबाबत**

(3) * 29317 श्री. जयंत पाटील, प्रा. शरद पाटील : सन्माननीय पाणीपुरवठा व स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (1) तोंडसुरे (ता.म्हसळा जि.रायगड) प्रादेशिक नळ पाणी पुरवठ्याचे जीवन प्राधिकरणाचे वेळीच वीज बील न भरल्याने सदर परिसरातील आठ गावे व चार वाड्यांचा पाणी पुरवठा माहे मे 2007 च्या दुसऱ्या आठवड्यांत बंद झाला होता हे खरे आहे काय,
- (2) वरील योजनेतून पाणी पुरवठा करणाऱ्या आठ गावांनी व चार वाड्यांनी पाणीपट्टी नियमित भरली आहे हे खरे आहे काय,
- (3) असल्यास, पाणीपट्टी नियमित भरणाऱ्या ग्रामस्थांचा पाणी पुरवठा तीन दिवस बंद करण्यास कारणीभूत असलेल्या संबंधितांवर कोणती कारवाई करण्यात आली,
- (4) कारवाई करण्यांत आली नसल्यास त्याची कारणे कोणती ?

श्री. रणजित कांबळे, श्री.अजित पवार यांच्याकरिता : (1) हे अंशतः खरे आहे. परंतु, पाणी पुरवठा फक्त एक दिवसासाठी बंद होता.

(2) अंशतः खरे आहे. योजनेतील समाविष्ट गावांतील काही ग्रामस्थ नियमित पाणी पट्टी भरत असले तरी पूर्ण पाणी पट्टी वसूल होत नाही. त्यामुळे अंशतः जमा होणाऱ्या रकमेतून देखभाल व दुरुस्तीचा खर्च भागविणे शक्य होत नाही.

(3) व (4) विद्युत बील न भरल्याने एका दिवसासाठी बंद झालेला पाणीपुरवठा विद्युत बील तात्काळ भरून ताबडतोब सुरु करण्यात आला आहे. त्यामुळे कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. जयंत प्र. पाटील : सभापती महोदय, ग्रामस्थांनी पाणीपट्टी भरलेली असताना देखील ती जीवन प्राधिकरण मंडळाच्या अधिकाऱ्यांनी या ठिकाणी वीज वितरण कंपनीला बिलापोटी दिलेली नाही त्यामुळे तेथील पाण्याचे आणि विजेचे कनेक्शन तोडण्यात आले होते व त्यामुळे तेथे पाणीपुरवठा झाला नाही. सभापती महोदय, एक तर कोकणामध्ये लोकांनी पाणीपट्टी वेळच्या वेळी भरावी म्हणून लोकप्रतिनिधी प्रबोधन करित असतात. आता या ठिकाणी जिल्ह्याचे पालकमंत्री उपस्थित आहेत. हा संपूर्ण म्हसळा तालुकाच एकंदर गरीब आहे, तेथील बहुतांश लोक हे कामा निमित्त मुंबईमध्ये येतात आणि त्या ठिकाणी गावामध्ये महिलाच अधिक असतात, जवळपास 70 टक्के महिला तेथे आहेत. सभापती महोदय, जीवन प्राधिकरणाच्या ज्या अधिकाऱ्यांनी, ग्रामस्थांनी पाणीपट्टीचे पैसे भरलेले असतानादेखील ते पैसे वेळेवर वीज मंडळाकडे भरले नाहीत, त्यांच्यावर शासन कारवाई करील काय ?

श्री. रणजित कांबळे : सभापती महोदय, याबाबत सर्वप्रथम सांगावयाचे तर या ग्रामपंचायतीने आपल्या कराचे पूर्ण पैसे भरलेले नाहीत. 2005-06 मध्ये 3.40 लाख रुपये त्यांच्याकडून यायला पाहिजे होते. परंतु त्यापैकी केवळ 1.95 लाख इतकी रक्कम वसूल झाली आहे. तसेच मागील वर्षामध्ये 75 हजार रुपये यायला पाहिजे होते परंतु केवळ 54 हजार वसूल झालेले आहेत. म्हणजे तसे पाहिले तर त्यांच्याकडे एकंदर 1.64 लाख इतके पैसे शिल्लक आहेत. सभापती महोदय, ही योजना 2005 मध्ये पूर्ण झाली आणि वीज मंडळाचे बील हे जिल्हा परिषदेच्या नावावर आहे. सुरुवातीस ही ग्रामपंचायतच या योजनेचे काम पहात होती पण त्यांनी त्या काळातील पैसे वीज मंडळाला दिलेले नाहीत. या योजनेचे जॉईंट इन्स्पेक्शन झाले तेव्हापर्यंतचे पैसे जीवन प्राधिकरणाने भरले होते मात्र त्या पैशाची वसुली ग्रामपंचायतीने केली होती आणि त्यातील एक पैसादेखील आमच्याकडे आला नाही, ते त्यांच्याकडेच होते. जॉईंट इन्स्पेक्शन झाल्यानंतर एक वर्षपर्यंत जिल्हा परिषदेने ही योजना टेकओव्हर केली नाही मात्र तोपर्यंत वसुली चालूच होती. जिल्हा परिषद ही योजना टेकओव्हर करीत नाही आणि जीवन प्राधिकरण बील भरणार असेच चालले होते. या बाबतीत असे ठरले होते की, एक वर्षाचे पैसे जिल्हा परिषद भरणार आणि फेब्रुवारी 2006 पासून पुढे जीवन प्राधिकरण भरणार. मात्र जिल्हा परिषदेने आतापर्यंत जीवन प्राधिकरणाला एक पैसा देखील दिलेला नाही. त्यांना त्याबाबत वारंवार कळविण्यात आले होते की, तुमच्याकडे एवढी एवढी थकबाकी आहे आणि ती वाढते आहे. परंतु जिल्हा परिषदेने त्याकडे लक्ष दिले नाही आणि पैसेही भरले नाहीत. शेवटी ही गोष्ट सत्य आहे की, केवळ एक दिवसासाठी म्हणजे 27 तारखेला तेथील कनेक्शन तोडण्यात आले आणि लगेचच दुसऱ्याच दिवशी म्हणजे 28 तारखेला ते जोडले देखील. म्हणजे एक दिवसासाठीच केवळ जीवन प्राधिकरणाने कनेक्शन बंद केले होते. 27 तारखेला रविवार होता आणि 28 तारखेला 11 वाजता याचे पैसे हेड ऑफिस पासून पाठवावा लागला आणि दुसऱ्याच दिवशी कनेक्शन चालू झाले. सभापती महोदय, मी या ठिकाणी खात्रीने सांगू इच्छितो की, ही योजना जीवन प्राधिकरण चालवित आहे आणि अशा प्रकारची कोणतीही घटना पुढे घडणार नाही.

श्री. भास्कर जाधव : सभापती महोदय, या प्रश्नाच्या अनुषंगाने मला तीन लहान-लहान प्रश्न विचारावयाचे आहेत. पहिली गोष्ट अशी की, ग्रामीण भागामध्ये ही नळ योजना 5 ते 6 वाडयांकरिता असते. ही योजना राबवीत असतांना तेथील 90 टक्के लोकांनी पाणी पट्टी भरली व राहिलेल्या 10 टक्के लोकांनी पाणी पट्टी भरली नाही तर त्या योजनेचे वीजेचे कनेक्शन कट केले जाते. तेव्हा 10 टक्के लोकांच्या चुकीमुळे 90 टक्के लोकांना त्रास होत आहे. या करिता 10 टक्के लोकांनी पाणी पट्टी भरण्याकरिता आपण काही कठोर उपाय योजणार आहात काय? दुसरा प्रश्न असा की, आता पावसाळयामध्ये कमी झाले असले तरी इतर वेळी मोठया प्रमाणामध्ये लोड शेडींग सुरु आहे. ज्या ठिकाणी सबमर्सिबल पंप चालू केले जातात त्याठिकाणी कायम स्वरुपी माणूस उपस्थित नसल्यामुळे जेव्हा कमी दाबाने वीजेचा पुरवठा सुरु होतो त्यावेळी ते पंप जळून जातात. त्या पंपाचे रिवायडींग करण्याकरिता फार खर्च येतो. तो खर्च संबंधित ग्रामपंचायतीला परवडत नाही. एम.एस.ई.बी. च्या चुकीमुळे त्या ग्रामपंचायतीला तोशिश सहन करावी लागते. त्या करिता शासनाकडून कोणती उपाय योजना केली जाणार आहे? तिसरा प्रश्न असा की, त्या नळ योजनेचे कनेक्शन एक दिवसाकरिता केले किंवा आठवडयाकरिता केले तरीही पुन्हा नव्याने कनेक्शन जोडण्याकरिता काही चार्जस भरावे लागतात. तेव्हा ते चार्जस भरण्याची जबाबदारी कोण घेणार आहे? असे माझे तीन धोरणात्मक प्रश्न असून त्यांना मंत्रिमहोदयांनी उत्तर द्यावे.

श्री. रणजित कांबळे : सभापती महोदय, प्रथम मी माननीय सदस्यांच्या शेवटच्या प्रश्नाला उत्तर देतो. कोणतीही योजना चालविण्याची जबाबदारी ही स्थानिक स्वराज्य संस्थेची, ग्रामपंचायतीचे आहे. यामध्ये वैयक्तिक योजना असेल तर ती ग्रामपंचायतीने व प्रादेशिक योजना असेल तर ती जिल्हापरिषदेने चालविण्याची जबाबदारी आहे. या योजनांच्या माध्यमातून कराची वसूली करण्यात येते त्या रकमेमधून योजनेची दुरुस्ती व देखभाल करावयाची असते. तसेच, एम.एस.ई.बी. कडून आलेले वीजेचे बिल देखील स्थानिक स्वराज्य संस्थेने भरावयाचे असते. वीजेचे बिल न भरल्यामुळे वीज प्रवाह खंडीत करण्यात आला असेल तर तो स्थानिक स्वराज्य संस्थेच्या किंवा ग्रामपंचायतीच्या निष्काळजीपणामुळे झालेला आहे. त्यामुळे त्याच्या पुर्नजोडणीकरिता स्थानिक स्वराज्य संस्थेने खर्च करावयाचा असतो. माननीय सदस्यांनी दुसरा प्रश्न एम.एस.ई.बी. च्या लोड शेडींगमुळे मोटर पंप जळतात यासंबंधी विचारला आहे. योजनेचे डिझाईन करीत

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)Z 2

DGS/

ता.प्र.क्र. 29317...

श्री. रणजित कांबळे....

असतांना बसविण्यात आलेल्या मोटर पंपाला वीज पुरवठा पुरेश्या दाबाने होत नसेल , तो पुरवठा कमी - जास्त प्रमाणात व्हावयास लागला तर मोटर पंपाकरिता बसविण्यात आलेले फ्यूज आपोआप ट्रीप होत असतात. त्यामुळे ते पंप जळण्याचा प्रश्न उपस्थित होत नाही. पावसाळ्यामध्ये सब मर्सिबल पंपामध्ये गाळ साचल्यामुळे ते बंद पडतात. अशावेळी ते पंप रिवायडींग करण्याची आवश्यकता निर्माण होते. तेव्हा सबमर्सिबल पंपाच्या दुरुस्ती व देखभालीकरिता संबंधित यंत्रणेने 40 टक्के रक्कम बाजूला काढून ठेवणे आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, माननीय सदस्यांनी तिसरा प्रश्न 10 टक्के लोकांनी पाणीपट्टी भरली नाही तर 90 टक्के लोकांना त्याची शिक्षा कां? असा विचारला आहे. कोणत्याही वैयक्तिक नळ योजनेमध्ये 90 टक्के लोकांनी पाणीपट्टी भरली व 10 टक्के लोकांनी पाणी पट्टी भरली नाही तर ती संबंधित ग्रामपंचायतीला भरावी लागते. शेवटी ही त्या ग्रामपंचायतीची योजना आहे. प्रादेशिक नळ योजना ही 8 ते 10 गावांकरिता असल्यामुळे त्याठिकाणी जिल्हा परिषेदला रक्कम भरावी लागते. जिल्हा परिषदेमध्ये जल व्यवस्थापन समिती असून प्रादेशिक नळ योजनेच्या माध्यमातून जमा झालेले पैसे जल व्यवस्थापन समितीच्या पूलमध्ये येतात. त्यामधून आवश्यक त्या रकमांचा भरणा करण्यात येतो. कोणतीही योजना त्या गावातील लोकांसाठी असते, आणि जोपर्यंत गावातील गावकऱ्यांकडून योजनेवरील कराची रक्कम भरली जाणार नाही तोपर्यंत ती योजना चांगल्या प्रकारे चालविणे शक्य होणार नाही.

(यानंतर श्री. किल्लेदार)

ता.प्र.क्र.29317 (पुढे सुरू.....)

डॉ.दीपक सावंत : सन्माननीय राज्यमंत्री महोदयांनी जे उत्तर दिलेले आहे ते अतिशय गोलगोल दिलेले आहे. 90 टक्के लोकांनी पाणी पट्टी भरली आणि 10 टक्के लोकांनी पाणीपट्टी भरली नाही तर त्याबाबतीत शासनाचे नेमके धोरण काय आहे. 10 टक्के लोकांनी पाणीपट्टी दिली नाही म्हणून 90 टक्के लोकांना पाण्यापासून वंचित ठेवणार आहात काय ? त्यांचे पाणी बंद करणार आहात काय ? मोटारच्या रिवाईडींगच्या संबंधातील माझ्या मनातील प्रश्न उपस्थित झाला. कोकणामध्ये विजेचे भारनियमन मोठयाप्रमाणात होते. लोडशेडींगमुळे पंपांच्या मोटारी जळून गेलेल्या आहेत. त्याबाबत टेक्निकल एक्स्पर्टकडून तपासणी घेऊन, उत्तर पुन्हा देण्यात यावे.

श्री.रणजित कांबळे : हे तपासून घेण्यात येईल. परंतु माझ्या माहितीप्रमाणे जेव्हा कोणत्याही योजनेचे नियोजन करतो, त्यामध्ये ट्रीपरची व्यवस्था केली जाते, योजना हस्तांतरित करत असतांना जॉईन्ट इन्स्पेक्शन केले जाते. जिल्हापरिषदेच्या कार्यकारी अभियंत्यांकडून ते तपासून घेऊन नंतर ती योजना हस्तांतरित केली पाहिजे. सभापती महोदय, योजना पूर्ण झाल्यानंतर स्थानिक स्वराज्य संस्थेला ती हस्तांतरित केली जाते, त्यानंतरची जबाबदारी ही त्या स्थानिक स्वराज्य संस्थेची आहे. टॅक्स वसूल करण्याची जबाबदारी ही स्थानिक स्वराज्य संस्थेची आहे. ती वसुली झाली नाही तर ग्रामपंचायतीला स्वतःच्या उत्पन्नातून पैसे भरले पाहिजेत, असेच शासनाचे धोरण आहे.

श्री.जयंत प्र.पाटील : मंत्री महोदयांनी सांगितले की, ग्रामस्थांनी पाणीपट्टी भरली नाही. परंतु ग्रामस्थांनी नियमित पाणीपट्टी भरली असल्यामुळे पिण्याच्या पाणी पुरवठा होतो. त्या गावांना पाणीपुरवठा योजना मंजूर करण्यासाठी मी सातत्याने प्रयत्न केलेला आहे, परंतु पाणीपट्टी पूर्ण वसुली होत नाही, असा प्रश्न आहे. याचे कारण असे की, ही योजना पूर्ण करून हस्तांतरित करण्याच्या कालावधीमध्ये टेस्टिंग होते, त्या कालावधीचे विजेचे बील कोणी भरायचे असा प्रश्न निर्माण झालेला आहे. कोकणामध्ये अनेक पाणीपुरवठा योजनांची थकबाकी प्रलंबित आहे. या संबंधाने शासनाने गंभीरपणाने विचार करून प्रलंबित बिलांच्या थकबाकीच्या संदर्भात शासन निर्णय घेणार आहे काय ? योजनेच्या टेस्टिंगच्या कालावधीमधील वीज बिलाचा योजनेच्या एस्टीमेटमध्ये समावेश करणार आहात काय ?

SKK/ SBT/ MAP/

ता.प्र.क्र.29317 (पुढे सुरु.....)

श्री.रणजित कांबळे : टेस्टींग, ट्रायल रन, जॉईन्ट इन्स्पेक्शन करून घेण्याची जबाबदारी ही जीवन प्राधिकरणाची आहे. आम्हाला असे आढळून आले की, रायगड जिल्ह्यातील पाणीपुरवठा योजनांचे जॉईन्ट इन्स्पेक्शन झाल्यानंतर, जिल्हापरिषद ती योजना हस्तांतरित करून घ्यायला तयार होत नाही. याची सगळी जबाबदारी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणावर टाकली जात आहे, हे बरोबर नाही.

श्री.मधुकर सरपोतदार : सभापती महोदय, विजेच्या खेळ माणसांच्या जीवाशी खेळला जातो. लोडशेडींगची पध्दती अशी आहे. एखाद्या गावामध्ये अमुक वेळेमध्येच लोडशेडींग होईल असे सांगितले जाते, परंतु तसे होत नाही. केव्हाही लोडशेडींग होते. याचा परिणाम नेमका पाणीपुरवठा करणाऱ्या मोटार पंपावर होतो. मोटार जळाली तर ती दुरुस्त होऊन येण्यासाठी 15 ते 20 दिवसाचा कालावधी जातो. त्या कालावधीमध्ये लोकांनी पाण्याशिवाय रहायचे काय ? असा प्रश्न निर्माण होतो. मंत्रीमहोदयांनी ही जबाबदारी ग्रामपंचायत आणि जिल्हापरिषदेची आहे असे सांगितले, हे सगळे मान्य आहे. परंतु मोटार रिवाइडींग होऊन येण्याच्या कालावधीमध्ये कोणती व्यवस्था उपलब्ध करून देण्यात आलेली आहे ? मोटार रिवाइडींग होऊन येईपर्यंत दुसरी स्टॅन्डबाय मोटार उपलब्ध करून देण्याचा विचार केला जाईल काय ? पाणी ही माणसांची जीवनावश्यक वस्तू आहे. ही जबाबदारी दुसऱ्या विभागावर टाकली जाते परंतु मूळ प्रश्न असा आहे की, या संबंधाने कोणती व्यवस्था करणार आहात, याबबत शासनाने मार्गदर्शन करेल काय ?

यानंतर श्री.बरवड....

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

BB-1

RDB/ SBT/ MAP/

पूर्वी श्री. किल्लेदार

11:55

ता.प्र.क्र. 29317

श्री. रणजित कांबळे : सभापती महोदय, मी स्पष्टपणे सांगितले की, शासन आपली जबाबदारी झटकत नाही. योजनेचे बांधकाम करण्याची शासनाची जबाबदारी आहे. बांधकाम झाल्यानंतर ती योजना स्थानिक स्वराज्य संस्थेला हस्तांतरित करतो. एस्टीमेट्समध्ये स्टॅण्डबाय पंपाची तरतूद आहे. आता डिमांडनुसार आपले धोरण आहे. ग्रामपंचायतीकडून प्रस्ताव येतो. त्यामध्ये नियोजन करण्याची जबाबदारी पाणीपुरवठा समितीवर आहे. स्टॅण्डबाय पंपाचा प्रस्ताव त्यांनी आपल्या एस्टीमेट्समध्ये पाठविला पाहिजे. बहुतांश सगळ्या मोठ्या योजनांमध्ये स्टॅण्डबाय पंप असतात. ज्या वैयक्तिक जुन्या योजना आहेत त्यामध्ये कदाचित ते नसेल परंतु ज्या नवीन योजना आहेत त्यामध्ये स्टॅण्डबाय पंपाची तरतूद आहे.

...2...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

अलमट्टी धरणाच्या पाण्याचे पूरनियंत्रण करण्याबाबत

(४) * ३०३७४ श्री. प्रतापसिंह मोहिते-पाटील , श्री. संजय दत्त , श्री. गोविंदराव आदिक , श्री. धनाजी साठे , श्री. रमेश निकोसे , श्री. सदाशिवराव पोळ , श्री. जितेंद्र आव्हाड , प्रा. फौजीया खान , श्री. अनिल परब , डॉ. निलम गोन्हे , श्री. गोपीकिसन बाजोरिया , श्रीमती सुधा जोशी , श्री. दिवाकर रावते , श्री. अरविंद सावंत , डॉ. दिपक सावंत , श्री. सुरेश जेथलिया , श्री.परशुराम उपरकर , श्री. मधुकर सरपोतदार : तारांकित प्रश्न क्रमांक २४३९० ला दिनांक १५ मार्च, २००७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय जलसंपदा (कृष्णा खोरे पाटबंधारे महामंडळ) मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महाराष्ट्रातील अनेक गावे कर्नाटक राज्यातील अलमट्टी धरणामुळे दरवर्षी पुरग्रस्त होऊन होत असलेल्या नुकसानीप्रकरणी करण्यात येत असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रश्नी केलेल्या कार्यवाहीचे थोडक्यात स्वरूप काय आहे व त्यानुसार पुढे कोणती प्रतिबंधात्मक उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) पश्चिम महाराष्ट्रात पावसाळ्यात पूरपरिस्थिती निर्माण होऊ नये व अलमट्टी धरणाच्या दरवाज्यांवरील नियंत्रणाबाबत कर्नाटक व महाराष्ट्रात मंत्रीस्तारावर बैठका घेणे साठी महाराष्ट्र शासनाने पुढाकार घेऊन अशा बैठकीचे नियंत्रण कर्नाटकाच्या मा. पाटबंधारे मंत्र्यांना पाठविले आहे हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, यापूर्वी सचिव पातळीवरील पत्राला कर्नाटक शासनाने कोणताही प्रतिसाद दिला नसल्याने आता मंत्री स्तरावरील चर्चेकरिता मा. पाटबंधारे मंत्र्यांनी कर्नाटकाच्या पाटबंधारे मंत्र्यांना चर्चेला येण्याचे निमंत्रण दिले आहे हे खरे आहे काय, असल्यास, मंत्री पातळीवरील बैठकीची विषयपत्रिका शासनाने तयार केली आहे काय,
- (५) असल्यास, अलमट्टी धरणाच्या पाण्यामुळे गेल्या वर्षासारखी पूर परिस्थिती उद्भवू नये याकरीता शासनाने कोणती उपाययोजना केली आहे वा करण्यात येत आहे,
- (६) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.रामराजे नाईक-निंबाळकर : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) होय.

(४) निमंत्रण दिले आहे तथापि कर्नाटक राज्याकडून अपेक्षित प्रतिसाद मिळालेला नाही. त्यामुळे मंत्री पातळीवरील बैठकीची विषयपत्रिका तयार केलेली नाही.

(५) कर्नाटक शासनाबरोबर समन्वय सुरु आहे.

(६) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. संजय दत्त : सभापती महोदय, निमंत्रण दिले असतानाही कर्नाटक राज्याकडून अपेक्षित प्रतिसाद न मिळाल्याबद्दल कर्नाटक शासनाबरोबर समन्वय सुरु असल्याचे उत्तरात नमूद केले आहे. या सुरु असलेल्या समन्वयाचे स्वरूप काय आहे ? माननीय उपमुख्यमंत्री

RDB/ SBT/ MAP/

ता. प्र. क्र. 30374.....

श्री. संजय दत्त

श्री. आर. आर. पाटील साहेबांनी अशी घोषणा केली होती की, अलमट्टी धरणाची उंची वाढविण्याच्या कर्नाटक राज्याच्या प्रयत्नांना प्राणपणाने विरोध केला जाईल. याबाबतीत राज्य शासनाने विविध स्तरावर कोणती कार्यवाही केली आहे ?

श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर : सभापती महोदय, या प्रश्नात 15 मार्च, 2007 रोजी प्रश्नाला दिलेल्या उत्तराचा उल्लेख आहे. या प्रश्नाला फार एक्झॉस्टीव उत्तर दिल्याचे माझ्या तरी स्मरणात नाही. सन्माननीय सदस्य श्री. संजय दत्त साहेबांनी पहिला प्रश्न समन्वयाचे स्वरूप काय आहे असा विचारला. लवादाने जे इंटेरिम आदेश दिले आणि ज्या डायरेक्शन्स दिल्या आहेत त्यानुसार कर्नाटकने हा पाणीसाठा पावसाळ्यात अशा पध्दतीने करू नये की, जेणेकरून महाराष्ट्रात पूर परिस्थिती तयार होईल. हा एक आदेश त्यामध्ये आहे. लवादाच्या इंटेरिम आदेशामध्ये दुसरा आदेश असा आहे की, दोन्ही राज्यांनी पूर परिस्थिती गंभीर होणे टाळण्यासाठी माहितीचे आदानप्रदान करावे. सन्माननीय सदस्यांनी विचारले की, कोणत्या पध्दतीचा समन्वय चालू आहे ? या प्रश्नाचे उत्तर कर्नाटकच्या पाटबंधारे मंत्र्यांनी दिलेल्या उत्तरात आहे. चित्री धरणाच्या बाबतीत काही अडचणी होत्या त्यासंबंधाने ते मुंबईला येणार होते. त्यांची दोन तीन पत्रे आली परंतु ते आले नाहीत. त्यानंतर पावसाळा आला. मी पत्र लिहिण्याच्या आधी आमच्या सचिवांनी त्यांच्या सचिवांना पत्र लिहिले. त्यामध्ये स्पष्ट उल्लेख होता. जी मागणी आपण लवादासमोर केली होती आणि ती त्यांनी मान्य केली नव्हती. त्यामध्ये पावसाळ्यात 509 मीटर पर्यंत पाण्याचे स्टोअरेज करावे. तसेच सुप्रीम कोर्टाच्या निर्णयाने त्यांना जी 519 मीटरपर्यंत स्टोअरेज वाढविण्याची परवानगी दिलेली आहे त्यालाही आपण सुप्रीम कोर्टात विरोध केला होता. 519 मीटर पर्यंत स्टोअरेज ऑक्टोबरच्या पहिल्या दुसऱ्या आठवड्यापर्यंत न्यावे. त्याला ते नाही म्हणतात. मी पत्र लिहिले की, चित्री आणि अलमट्टी या दोन्ही धरणावर आपल्याला चर्चा करावयाची आहे. पूर परिस्थिती जशी महाराष्ट्रात आहे तशीच कर्नाटकमध्ये आहे. पंचगंगा नदीच्या एका काठाला कर्नाटकची स्वतःची गावे आहेत. अलमट्टी धरणच्या बँकवॉटरचा परिणाम जेवढा आपल्याला जाणवतो तेवढाच कर्नाटकला जाणवतो. कदाचित आपल्याकडे व्याप्ती मोठी असेल, त्यांच्याकडे

RDB/ SBT/ MAP/

ता. प्र. क्र. 30374

श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर...

व्याप्ती कमी असेल. समन्वय हा लवादाच्या आदेशाच्या पॅरामीटरमध्ये बसविलेला आहे. आपण प्राणपणाने विरोध करणार आहोत असे माननीय उपमुख्यमंत्री म्हणाले. सुप्रीम कोर्टात 1999 साली जेव्हा आंध्र प्रदेश आणि कर्नाटक राज्याचे एकमेकांविरुद्ध पिटीशन होते त्यामध्ये आपण हा विरोध केलेला आहे. त्या धरणाची उंची आताच्या घडीला 524 मीटर आहे. स्टोअरेजला मर्यादा घातलेली आहे.

यानंतर श्री. शिगम

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

ता.प्र.क्र. 30374

519 मीटर पर्यन्त पाणी स्टोरेज करावे असा अंतरिम निर्णय दिलेला आहे. मला प्रांजळपणे कबूल केले पाहिजे की, जेव्हा इण्टेरिम ॲप्लिकेशन लवादासमोर करून त्यांना 509 मीटर पर्यन्त रिस्ट्रीक्ट करण्याची विनंती केली त्यावेळी ती विनंती लवादाने मान्य केली नाही. याचा अर्थ आपणाला पुढे काही संधी नाही असा होत नाही. इण्टेरिम ॲप्लिकेशनवर लवादाने हा निर्णय दिलेला आहे. परंतु जेव्हा मेरिटवर हा प्रश्न लवादासमोर येईल त्यावेळी पुन्हा प्रभावीपणे आपण आपली भूमिका मांडू. लवादाचा निर्णय हा अंतिम निर्णय असतो. लवादास सुप्रीम कोर्टाचा दर्जा असतो. लवादाच्या निर्णयाविरुद्ध अपील होऊ शकत नाही. या संदर्भात श्री. मुर्ती आणि गद्रे यांची जी टीम होती त्या टीममध्ये, त्यांना मदत करण्यासाठी, माजी सचिवांचा समावेश केलेला आहे. तेव्हा या सर्वांच्या मदतीने डोक्याचा वापर करून लवादासमोर आम्ही निश्चितपणे यश मिळवू.

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदय, या प्रश्नाच्या संदर्भात आपण आपल्या दालनामध्ये माननीय मंत्री महोदयांची बैठक घेतली होती. त्यावेळी सर्व अधिका-यांना आपण निदेश दिले होते. ते निदेश माहीत होणे आवश्यक आहे. एवढे सर्व केल्यानंतर लवादासमोर आपणास अपयश का आले ? त्यावेळी डोके वापरले नव्हते काय ? आता डोके वापरण्याचे ठरविले, असे माननीय मंत्री महोदयांनी सांगितले. यापूर्वी शासनाने डोके का वापरले नाही ? मेरिटवर निर्णय केव्हा होईल ? मेरिटवर चर्चा होईल त्यावेळी यश मिळेल असा विश्वास मंत्री महोदयांनी व्यक्त केला. जेव्हा इण्टेरिम ॲप्लिकेशन केले गेले त्यावेळी वस्तुस्थिती का सांगितली नाही ? महाराष्ट्रामध्ये पुरामुळे हाहाकार उडाला, माननीय मंत्री महोदयांच्या बंगल्यात देखील पाणी होते. त्याची सी.डी. का दाखविली नाही. 509.24 मीटर पाणी धरणामध्ये साठले तर ही परिस्थिती निर्माण झाली. जर 519 मीटर पाणी साठले तर आणखी किती भयानक परिस्थिती ओढवेल हे सांगता येत नाही. म्हणून पुरामुळे जी काही परिस्थिती निर्माण झालेली होती त्याची सी.डी. त्यावेळी का दाखविली नाही असा माझा प्रश्न आहे. मेरिटवर सहा-सात महिन्यामध्ये निर्णय लागणार असेल तर त्याबाबतीत आमचे काही म्हणणे नाही. कर्नाटकातील तज्ज्ञ आणि आपले तज्ज्ञ यांचा अहवाल मिळता जुळता नाही. सभापती महोदय, पुरामुळे बँक वॉटरमध्ये त्रास होत आहे. तेव्हा या बाबतीत आपण केव्हा यश मिळविणार, डोके वापरून कसे काम करणार ?

..2..

श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर : इण्टेरिम ॲप्लिकेशनमध्ये जे मुद्दे वापरले त्यानुसार बँक वॉटरचा अभ्यास करावा असे केन्द्रीय जल आयोगाने 1991मध्ये सांगितले होते. तेव्हा वेगळ्या प्रकारे मुद्दे मांडून हे बँक वॉटर आपल्यापर्यन्त आणवयाचे का, हा प्रश्न आहे. सन्माननीय सदस्यांनी एवढ्या मोठ्या प्रमाणात प्रश्न विचारलेले आहेत की या प्रश्नाचे गांभीर्य शासनाला कळत नाही अशातला भाग नाही. 1994मध्ये पूर आला. तो दोन-चार दिवसात गेला. 1974मध्ये सांगलीमध्ये प्रचंड पूर आला होता. परंतु पाणी जास्त टिकत नव्हते, हा खरा त्यातील विषय आहे. मी काही तज्ज्ञ नाही. परंतु माझे म्हणणे असे आहे की, मागे आलेले पूर आणि आता आलेले पूर यामध्ये भौगोलिक परिस्थिती देखील विचारात घेणे आवश्यक आहे. राधानगरी पासून धोम धरणापर्यन्त 8-10 धरणे झाली. कृष्णा, कोयना, वारणा आणि पंचगंगा अशा नद्या आहेत. ही जी भौगोलिक रचना आहे त्यानुसार धरणाच्या कॅचमेण्टमध्ये ...

...नंतर कु. खर्चे...

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

DD - 1

JPK/ SBT/ MAP/

प्रथम श्री.शिगम एम.

12:05

श्री.रामराजे नाईक - निंबाळकर.....

ता.प्र.क्र.30374.....

त्या दोन वर्षात पडलेला पाऊस आताच्या वर्षी 2007 मध्ये पडलेला पाऊस आणि धरणाच्या भिंतीपुढे पडलेला पाऊस हा 94 किंवा त्याच्या आत असेल की नाही याविषयी माझ्या मनामध्ये शंका आहे. सांगावयाचे तात्पर्य असे की, धरणाच्या वरती अतिरिक्त पाऊस धरणाच्या खालचा लाभक्षेत्रातील अतिरिक्त पाऊस एका वेळी 10 - 10 नद्या डॅंजर लेव्हलच्या वर जाणे या तीन्ही चारही फॅक्टरचाही आपल्याला विचार करावयाला पाहिजे आणि मगच आपल्याला कन्क्लुझिव्ह एव्हिडन्स तयार करावयाला लागणार आहे, शासन कुठे इंटरियम ॲप्लीकेशनमध्ये कमी पडले अशातला भाग नाही परंतु इंटरियम ॲप्लीकेशन आणि मेरीट ॲप्लीकेशनमध्ये फरक असा आहे की, मेरीटमध्ये जास्त डेपथने आपल्याला आपली बाजू मांडता येते आपल्या सदन्याच्या माहितीसाठी लवादाने यासंबंधात दोन्ही राज्यांचे म्हणणे ऐकावयाला सुरुवात केलेली आहे. कर्नाटकाच्या ॲफिडेव्हिट बाबत करीत असतांना त्यावेळी तेथे देखील ही चर्चा सुरु असेल आणि या वर्षभरात काही तरी निर्णय लागावा अशी आशा आहे.

श्री.उल्हास पवार : सभापती महोदय, सन्माननीय मंत्री महोदयांनी अतिशय समाधानकारक उत्तर दिलेले आहे, त्यामुळे मला जास्त प्रश्न विचारावयाचे नाहीत पण एक प्रश्न मी या ठिकाणी जरूर या निमित्ताने उपस्थित करू इच्छितो की, कर्नाटक येथील एका गावामध्ये दुष्काळामध्ये पाण्याची आवश्यकता असल्यानंतर आपण सोलापूरचे पाणी आपण तेथे सोडतो आंध्रमध्येही दुष्काळाची अवस्था असतांना नांदेडमधील मंडळीनी अशाच प्रकारे त्यांना पाण्याची मदत केली. या ठिकाणी महाराष्ट्राची भूमिका सामंजस्याची असतांना ही जी दोन्ही राज्यांची म्हणजे त्यातील कर्नाटक राज्याचे जे महाराष्ट्र राज्याच्या बाबतीतील जे विचित्र धोरण आहे त्यामुळे ज्या गोष्टी न्यायप्रविष्ट आहे त्याबद्दल काही बोलू नये परंतु यासंबंधी अशा प्रकारचे धोरण जर कर्नाटक राज्याने का ठरवावे ? इथे दोन देशांमधील झगडा मिटविला जातो या दोन राज्यातील हा संघर्ष आणि कर्नाटक राज्याचे आडमुठ्ठेपणाचे धोरण त्यामुळे न्यायप्रविष्ट बाबी सोडून केंद्राकडे किंवा इतर काही मार्गातून यांच्याविरुद्ध योग्य ती तक्रार किंवा योग्य ती समज केंद्राने द्यावी असे काही आपल्याला करता येईल का ?

श्री.रामराजे नाईक - निंबाळकर : सभापती महोदय, अशा प्रकारचा प्रयत्न माझ्या माहितीप्रमाणे सन 2005 -2006 मध्ये झाला होता. सन्माननीय शरद पवार साहेबांनी याच्यामध्ये

DD - 2

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

DD - 2

श्री.रामराजे नाईक - निंबाळकर

ता.प्र.क्र. 30374.....

फार मोठा पुढाकार घेतलेला होता त्यांनी यासंदर्भात माननीय पंतप्रधान साहेबांना पत्र लिहिले होते. त्यावेळेसचे केंद्राचे जलसंपदा मंत्री श्री.दासमुन्शी साहेब त्यांच्या पत्रामध्ये त्यावेळी धरणामध्ये 509 पर्यंत स्टोरेज रिस्ट्रीक्शन केले होते, परंतु ते कर्नाटक या राज्याने मान्य केले नव्हते. महाराष्ट्र कायद्याने चालणारे राज्य म्हणून प्रसिध्द आहे म्हणजेच आपण " Uppermost water state " म्हणून भारतात ओळखले जातो. कर्नाटक आणि आंध्र या दोन राज्यांना मिळणारे पाणी हे आपल्या राज्यातूनच जाणार आहे परंतु या दोन राज्यांनी गुंडागर्दी केली म्हणून आपण करावी असे नाही " गाय मारली म्हणून आपण वासरु मारावे " अशी आपल्या राज्याची भूमिका नाही किंबहुना हे आपल्या राज्याच्या परंपरेला सोयीचे होईल असे मला वाटत नाही. आवश्यकता वाटली तर लवादाच्या बाहेर जाऊन राजकीय दबाव आणून बाभळी प्रकल्पाच्या बाबतीत केले ज्यापध्दतीने तयार केले त्या पध्दतीने आपण याही प्रकल्पांच्या बाबतीत करावयाला आम्ही तयार आहोत.

प्रा.शरद पाटील : सभापती महोदय, या प्रश्नाच्या बाबतीत ज्याप्रमाणे अंदाजपत्रकीय अधिवेशनामध्येदेखील चर्चा झाली होती त्यावेळी आपल्याला मी विनंती केली होती की, आपल्या अध्यक्षतेखाली तज्ज्ञांची एक बैठक घ्यावी.माजी सचिवांनी तयार केलेल्या अहवालावर त्यामध्ये चर्चा होणार होती. महाराष्ट्रातील जनतेला दिलासा मिळावा यादृष्टीने याबाबतीतील निष्कर्ष जाहीर करावे त्यासंबंधी काय झाले हा माझा प्रश्न आहे पावसाळा नसतांनाही कर्नाटकाच्या हद्दीपासून शिरोळ तालुक्याचे जे पात्र आहे ते जवळपास भरलेले असते अलिकडच्या काही वर्षांमध्ये पाऊस नसतांनाही नदीचे पात्र भरलेले असते याचा देखील अलमट्टीच्या अलिकडे असलेल्या बंधा-याशी संबंध आहे त्यामुळे निवृत्त अधिकारी श्री. वडनेरे यांनी जो अभ्यास केलेला आहे आणि त्यांचा जो अहवाल आहे त्यामध्ये कोणकोणत्या शिफारशी केलेल्या आहेत आणि त्यासंबंधातील माहिती काय आहे हे सदनाला मंत्रीमहोदयांनी सांगावे.

यानंतर श्री. कानडे

ता.प्र.क्र. 30374 पुढे सुरु....

श्री. रामराजे नाईक-निंबाळकर : सभापती महोदय, पाटबंधारे विभागाचे निवृत्त सचिव श्री. वडनेरे यांनी याबाबत अभ्यास केलेला आहे. धरणाच्या गेटमधून पाणी सोडण्याचे शेड्यूल कसे असावे याबाबत त्यांनी अहवाल तयार केलेला असून तो शासनास सादर झालेला आहे. त्या अहवालातील काही सूचनांची अंमलबजावणी झालेली आहे. अहवाल मोठा असून तांत्रिक स्वरूपाचा आहे. यासंदर्भात जी बैठक घेतलेली होती त्यामध्ये देखील निर्णय झालेले आहेत आणि सखोल माहिती घेतलेली आहे. या बैठकीचा पुढील भाग म्हणून माननीय सदस्यांनी ज्या नवीन नवीन सूचना केलेल्या आहेत त्याबाबत बैठकीमध्ये सविस्तर चर्चा केली जाईल.

सभापती : मध्यंतरीच्या काळामध्ये पाटबंधारे विभागाच्या तज्ज्ञांबरोबर माननीय पाटबंधारे मंत्री,उपमुख्यमंत्री आणि माझी याविषयावर अडीच-तीन तास चर्चा झाली होती. त्यामध्ये संपूर्ण खुलासेवार चांगली चर्चा झालेली आहे. माननीय प्रतिनिधींना सुध्दा अशा बैठकीला बोलावून ब्रिफींग करण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न केला जाईल. हा विषय लवादापुढे न्यायप्रविष्ट असल्यामुळे ठराविक मर्यादेच्यापुढे चर्चा होणे सयुक्तिक नाही. आता आपण पुढील प्रश्न चर्चेला घेऊ.

.....2

अमरावती विभागातील सिंचन प्रकल्पासाठी जमीन संपादन करण्याबाबत

(५) * ३०२०९ श्री.जैनुद्दीन जव्हेरी , श्री. संजय दत्त , श्री. धनाजी साठे : तारांकित प्रश्न क्रमांक २४६६० ला दिनांक १५ मार्च, २००७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय जलसंपदा (कृष्णा खोरे पाटबंधारे महामंडळ वगळून) लाभक्षेत्र विकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) विदर्भातील मोठ्या प्रमाणात आत्महत्या झालेल्या भागाकरीता मा.पंतप्रधानांनी घोषित केलेल्या पॅकेजअंतर्गत वर्धा, अमरावती, अकोला, वाशिम, यवतमाळ, बुलढाणा या ६ जिल्ह्यांतील ८ मोठे, ७ मध्यम व ६५ लघुपाटबंधारे आणि ४९२ स्थानिकस्तर असे एकूण ५७४ प्रकल्पांसाठी केंद्र शासनाकडून रुपये २१७७ कोटी इतका निधी मंजूर केला आहे हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रकल्पांसाठी लागणारी जमीन संपादनपाच्या कामाची सद्यःस्थिती काय आहे,
- (३) असल्यास, अमरावती विभागीय आयुक्तांनी आदेश देऊनही भूसंपादनाच्या कामांना अद्याप गती देण्यात आलेली नाही हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, अमरावती विभागातील भूसंपादनाची कामे रेंगाळण्याची कारणे काय आहेत,
- (५) असल्यास, प्रकल्पांना लागणारी जमीन तात्काळ संपादन करण्याबाबत शासनाने कोणत्या ठोस उपाययोजना केल्या आहेत, असल्यास त्यांचे सर्वसाधारण स्वरूप काय आहे ?

डॉ. सुनील देशमुख ,श्री.अजित पवार यांच्याकरिता : (१) होय.

- (२) या प्रदेशामध्ये भूसंपादनाची एकूण ८२४ प्रकरणे असून त्यातील संयुक्त मोजणी-२१३, कलम-४-१६८, कलम-६१४३, कलम-९-६१, प्रारूप निवाडा-१५२ व निवाडा झालेली-८७ अशी प्रकरणाची स्थिती आहे.
- (३) हे खरे नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. जैनुद्दीन जव्हेरी : सभापती महोदय, भूसंपादनाच्या ८२४ प्रकरणांची वेगवेगळी माहिती दिलेली आहे. माझा प्रश्न असा आहे की, भूसंपादनाची कारवाई पूर्ण झालेली असल्यास मोबदला देण्यात येईल काय ? नसल्यास भूसंपादनाच्या विलंबाची कारणे काय ? विभागीय आयुक्त, अमरावती यांनी भूसंपादनाचे आदेश केव्हा दिले होते ? भूसंपादनाच्या कारवाईमध्ये किती अधिकारी गुंतले आहेत आणि लवकरात लवकर भूसंपादन करून घेतले जाईल काय ?

डॉ. सुनील देशमुख : सभापती महोदय, वेगवेगळ्या प्रकल्पांची भूसंपादनाची वेगवेगळी स्थिती आहे. काही प्रकरणामध्ये कलम २ प्रमाणे, काही प्रकरणांमध्ये कलम ४ प्रमाणे काही ठिकाणी निवाडा स्तरावर अशी वेगवेगळ्या स्तरावर ही प्रकरणे असून याबाबतची सविस्तर माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवली जाईल.

.....३

ता.प्र.क्र. ३०२०९ पुढे सुरु....

डॉ.नीलम गोन्हे : सभापती महोदय, यासंदर्भातील निवेदने आमच्याकडे सुध्दा आलेली आहेत. भूसंपादनाचे काम किती वर्षांपासून प्रस्तावित आहे आणि ते पूर्ण होण्यासाठी किती वर्षे लागतील ? माझ्या माहितीप्रमाणे ५ वर्षांपासून भूसंपादनाचे काम सुरु असल्यामुळे प्रकल्प पूर्ण झालेले नाहीत.

डॉ. सुनील देशमुख : सभापती महोदय, जवळजवळ ८२४ भूसंपादनाच्या प्रकरणांची संख्या आहे आणि ती वेगवेगळ्या स्तरावर आहेत. सर्व डिटेल्स सांगता येणार नाही. वेगवेगळ्या तालुक्यात वेगवेगळ्या स्तरावर ही प्रकरणे आहेत. सर्व प्रकरणांची माहिती मी सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

.....४

२०-०७-२००७

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

EE-४

SSK/ MAP/ SBT/

१२:१०

यात्रेच्या वेळी पंढरपूर तीर्थक्षेत्री आषाढी व कार्तिकी यात्रेच्या वेळी
स्वयंपाकासाठी ३ लाख लिटर रॉकेल उपलब्ध करून देण्याबाबत

(६) * २९८३६ श्री. मधुकर चव्हाण , श्री. विनोद तावडे , श्री. रामनाथ मोते : सन्माननीय अन्न,
नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पंढरपूर तीर्थक्षेत्री दरवर्षी आषाढी व कार्तिकी यात्रेच्या निमित्ताने सुमारे ६ ते ७ लाख भाविक यात्रेकरू येतात, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या यात्रेकरूंच्या सोयीसाठी (स्वयंपाक वगैरेसाठी) यात्राकाळात ३ लाख लिटर रॉकेलची आवश्यकता असताना, प्रशासनाकडून केवळ १,३२,००० लिटर किंवा १,१०,००० लिटर रॉकेल उपलब्ध करून दिले जाते, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, यात्रेकरू भाविकांकरिता आवश्यकते पेक्षा कमी रॉकेलचा पुरवठा करण्याची कारणे कोणती ?

श्री. बाबा सिद्दीकी ,श्री. सुनील तटकरे यांच्याकरिता : (१) होय हे खरे आहे,
(२) पंढरपूर तीर्थक्षेत्री आषाढी यात्रेच्या निमित्ताने गरजेनुसार, प्रशासनाकडून १,८०,००० लिटर केरोसीन उपलब्ध करून देण्यात आले आहे.
(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री. मधुकर चव्हाण : सभापती महोदय, आषाढी एकादशी ५-६ दिवसांनी येणार आहे. यात्रेकरूंसाठी ३ लाख लिटर रॉकेलची आवश्यकता आहे. ७-८ लाख भाविक या यात्रेसाठी राज्याच्या आणि देशाच्या विविध भागातून येत असतात. जिल्हयाचा रॉकेलचा नियमित पुरवठा १ लाख १० हजार लिटरचा आहे. त्यामुळे यात्रेसाठी आणखी ३ लाख लिटर रॉकेलचा कोटा वाढवून मिळणार आहे काय ?

श्री. बाबा सिद्दीकी : यह पवित्र काम है. तहसीलदार और डीएसओ की ओर से जितने लिटर रॉकेल की मांग आई थी, उसके अनुसार १ लाख ८० हजार लिटर रॉकेल उपलब्ध करके दिया है. इसके साथ ही साथ यह भी हिदायत दी गई है कि अगर और रॉकेल की जरूरत हो तो जिला स्तर पर वह जरूरत पूरी की जाए.

श्री. मधुकर चव्हाण : सभापती महोदय, यात्रेकरूंतर्फे मी शासनाचे आभार मानतो.

मुंबईतील श्रीनिवास आणि खटाव गिरण्यातील ११ हजार ४६५**कामगारांची देय रक्कमा देण्याबाबत**

(७) * २९३३३ श्री. रमेश निकोसे , श्री. संजय दत्त , श्री. सुधाकर गणगणे , श्री. धनाजी साठे , श्री.सय्यद जामा , श्री. गोविंदराव आदिक , श्री. सदाशिवराव पोळ , प्रा. फौजीया खान , श्री. जितेंद्र आव्हाड , श्री. सुरेशदादा देशमुख : तारांकित प्रश्न क्रमांक २४४८४ ला दिनांक १६ मार्च, २००७ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात : सन्माननीय कामगार मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) मुंबईतील श्रीनिवास आणि खटाव या दोन खाजगी गिरण्यातील ११ हजार ४६५ कामगारांना १६४ कोटी रुपयाची देय रक्कम देण्याच्या दृष्टीने शासन स्तरावर सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त कामगारांची देय रक्कमा देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे,

(३) अद्याप कार्यवाही पूर्ण झाली नसल्यास त्यामागील विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री.बाबा सिद्दीकी, श्री.गणेश नाईक यांच्याकरिता : (१) खटाव गिरणीतील ६०२० कामगारांपैकी ५७७३ कामगारांना त्यांच्या कायदेशीर देय रक्कमा देण्याबाबतची कार्यवाही पूर्ण झाली आहे. उर्वरित २४७ कामगारांची देय देणी देण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे.

श्रीनिवास मिलची मालमत्ता ऑफिशियल लिक्विडेटर, मुंबई उच्च न्यायालय यांच्या ताब्यात असून कामगारांची थकित देणी व वित्तीय संस्थांची देणी ही बाब मा.सर्वोच्च न्यायालयात प्रलंबित आहे.

(२) खटाव मिलमधील कामगारांच्या देय रक्कमा अदा व्हाव्यात यासाठी शासनाच्या विविध स्तरावर बैठकांचे आयोजन करण्यात येऊन खटाव मिलमधील कामगारांच्या देय रक्कमांचा प्रश्न मार्गी लावण्यात आला आहे.

श्रीनिवास मिलचे प्रकरण मा.सर्वोच्च न्यायालयात न्यायप्रविष्ट असल्यामुळे शासनाने कार्यवाही करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

श्री.धनाजी साठे : सभापती महोदय, प्रश्न क्रमांक-२९३३३.

श्री.बाबा सिद्दीकी : सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने प्रश्न भाग-१ च्या उत्तरामध्ये पुढीलप्रमाणे दुरुस्ती करू इच्छितो. उत्तर क्रमांक-१ पुढीलप्रमाणे वाचण्यात यावे. "श्रीनिवास मिलची मालमत्ता माननीय उच्च न्यायालयाच्या खंडपीठाच्या आदेशानुसार अवसायकाकडून मिलचे माजी संचालक यांच्याकडे दिनांक २५.४.०५ रोजी सोपविली, असे असले तरी माननीय सर्वोच्च न्यायालयाने "जैसे थे" परिस्थिती ठेवण्यासाठी दिनांक ६.५.०५ रोजी आदेश दिले असून सदर प्रकरणाची सुनावणी सर्वोच्च न्यायालयात दिनांक ३१.७.०७ रोजी निश्चित केली प्रकरण न्यायप्रविष्ट आहे."

..2..

ता.प्र.क्र.29333.....

श्री.धनाजी साठे : या गिरण्यातील 11665 कामगारांच्या ज्या देय रक्कमा आहेत त्यापैकी 5773 कामगारांना देय रक्कमा दिल्याचे उत्तरात नमूद केले आहे. या रक्कमा कधी देण्यात आल्या आणि उर्वरित 247 कामगारांच्या देय रक्कमा कधी दिल्या जातील?

श्री.बाबा सिद्दीकी : सभापति महोदय, हाल ही में 5773 कामगारों को उनकी देय रकम दी गई है. शेष 247 कामगारों को देय रकम देने के संबंध में प्रक्रिया चालू है.

श्री.संजय दत्त : सभापती महोदय, प्रथमतः आज सन्माननीय सदस्य श्री.विनोद तावडे यांचा वाढदिवस आहे. मी सभागृहाच्या वतीने त्यांचे हार्दिक अभिनंदन करतो आणि शुभेच्छा देतो व त्यांच्या मनातील सर्व इच्छा, अपेक्षा पूर्ण व्हाव्यात अशी ईश्वराचरणी प्रार्थना करतो.

सभापती महोदय, प्रश्न असा आहे की, दोन्ही मिलच्या कामगारांची थकित असलेली देणी पूर्णपणे दिल्याशिवाय मिलची जागा विक्रीची परवानगी न देण्याचा ठोस निर्णय शासन घेईल काय?

श्री.बाबा सिद्दीकी : होय.

श्री.अरविंद सावंत : सन्माननीय मंत्रीमहोदयांनी उत्तरामध्ये म्हटले आहे की, 247 कामगारांची देय देणी देण्याबाबतची कार्यवाही सुरु आहे. खटाव मिलमधील कामगारांच्या देय रक्कमांचा प्रश्न मार्गी लावण्यात आला आहे. 164 कोटी रुपयांची देय रक्कम आहे. प्रत्यक्षात या 247 कामगारांची किती देय रक्कम आहे आणि जो प्रश्न मार्गी लावण्यात आल्याचे म्हटले आहे ती देय रक्कम कोणत्या तारखेपर्यंत कामगारांना मिळणार आहे?

श्री.बाबा सिद्दीकी :जिन शेष 247 कामगारों को देय रकम देना बाकी है, वह अपने पते पर नहीं है, लेकिन उनको भी देय रकम देने की प्रक्रिया चालू है. वे कामगार सामने नहीं आए हैं. जैसे ही वे कामगार सामने आएंगे, उन्हें उनकी देय रकम दी जाएगी.

श्री.गुरुनाथ कुळकर्णी : सभापती महोदय, अनुक्रमांक 8 वरील प्रश्न अतिशय महत्वाचा असून मला त्यावर एक उपप्रश्न विचारण्याची संधी मिळावी. जेणेकरून दोन लोकांचा मृत्यू झाला आहे त्यांच्या वारसांना नुकसानभरपाई मिळण्यास मदत होऊ शकते.

सभापती : या विषयाच्या संदर्भात आपण अर्धातास चर्चा उपस्थित करावी, मी मान्यता देईन. प्रश्नोत्तराचा तास संपला आहे.

(नंतर श्री.जुन्नरे....

औचित्याचे मुद्दे

श्री. रामनाथ मोते (कोकण विभाग शिक्षक) : माननीय सभापती महोदय, मी आपल्या अनुमतीने औचित्याचा मुद्दा उपस्थित करीत आहे. राज्यातील स्वातंत्र्यसैनिकांना शासनाने पेन्शन योजना लागू केलेली असून दरमहा या स्वातंत्र्य सैनिकांना एक विशिष्ट रक्कम पेन्शन म्हणून दिली जात असते. सदरची रक्कम जिल्हाधिकारी कार्यालयामार्फत दिली जात असते. शासनाच्या उदासीन धोरणामुळे ठाणे जिल्ह्यातील वसई तालुक्यातील जवळ जवळ 23 स्वातंत्र्य सैनिकांना एप्रिल, 2007 पासून पेन्शन मिळालेले नाही. शासनाकडून जिल्हाधिकारी यांचेकडे अनुदान देऊन तहसिलदार कार्यालयामार्फत पेन्शनचे वाटप केले जाते. या 23 स्वातंत्र्य सैनिकांच्या पेन्शनच्या संदर्भात चौकशी केली असता जिल्हाधिकारी यांचेकडून असे उत्तर मिळाले आहे की, शासनाकडून आम्हाला पेन्शन मिळाले नसल्यामुळे आम्ही तहसिल कार्यालयास पेन्शन देऊ शकलो नाही. त्यामुळे आम्ही या स्वातंत्र्य सैनिकांना पेन्शन देऊ शकत नाही त्यामुळे आमचाही नाईलाज आहे. त्यामुळे या 23 स्वातंत्र्य सैनिकांना लवकरात लवकर पेन्शन द्यावी अशी औचित्याच्या मुद्द्याच्या मार्फत मी आपल्याला विनंती करीत आहे. त्यामुळे यासंदर्भात आपण शासनाला निर्देश द्यावेत अशी विनंती करतो.

सभापती : आपण यासंदर्भातील माहिती माझ्याकडे द्यावी त्यासंदर्भात मी योग्य ती कार्यवाही करतो. सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी ठाणे जिल्ह्यातील वसई तालुक्यातील 23 स्वातंत्र्य सैनिकांना पेन्शन मिळालेले नसल्यामुळे यासंदर्भात स्वतः लक्ष घालावे.

प्रा. वसंतराव पुरके : ठीक आहे.

श्री. संजय दत्त : मुंबई शहरातील नागरी कमाल जमीन धारणा कायद्या अंतर्गत असलेल्या जमिनीवर शासनाने मुंबईतील गरजूंसाठी घरे बांधावीत अशी मागणी करण्यासाठी नागरी निवारा समितीने 18 जुलै, 2007 रोजी विधानमंडळाच्या गेट समोर भव्य मोर्चा काढून मागणी केली आहे. नागरी निवारा समितीने मुंबई शहरातील हजारो नागरिकांचे अर्ज भरून त्याद्वारे शासनाकडे मागणी नोंदवून आतापर्यंत 70 कोटी रुपये विविध राष्ट्रीयकृत बँकामध्ये जमा केलेले आहेत. याचा शासनाने गांभीर्याने विचार करणे गरजेचे आहे. राज्यातील युएलसी कायदा रद्द न करता या कायद्याअंतर्गत उपलब्ध असलेल्या जमिनी सर्वसामान्य गरजू व गरीब जनतेला हक्काचे घर, माफक किमतीत मिळावे यासाठी उपयोगात आणणे गरजेचे आहे. घरांची तीव्र निकड लक्षात घेता, मुंबई, ठाणे, नागपूर या शहरातील युएलसीच्या उपलब्ध जमिनीवर म्हाडातर्फे एक धडक कार्यक्रम हाती घेण्याची आवश्यकता आहे. त्याच बरोबर नागरी निवारा समिती प्रमाणे इतर स्वयंसेवी संस्थानाही घर बांधणी प्रकल्पात समाविष्ट करून तातडीने गरजू लोकांना घरे मिळवून द्यावीत अशी मागणी मी सार्वजनिक दृष्ट्या अती महत्वाच्या विषयावर औचित्याद्वारे करित आहे.

सभापती : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्र्यांनी नोंद घ्यावी.

प्रा. वसंत पुरके : नोंद घेतली आहे.

डॉ. नीलम गो-हे : सभापती महोदय, 26 जुलै राजी देवशयनी आषाढी एकादशी आहे त्यानिमित्ताने 5 लाखापेक्षा अधिक नागरिक पंढरपूर यात्रेला निघालेले आहेत. या जनसमुदायाबरोबर 4 ते 5 हजार वाहनेही वारीकडे वाटचाल करीत आहे. अरुंद रस्ते आणि वाहतुकीचे नियोजन नसणे या सगळ्या प्रश्नामुळे अनेक वेळा या मार्गावर बरीच वाहतूक कोंडी तयार होते व त्याचे एक उदाहरण म्हणजे संत ज्ञानेश्वर महाराजांच्या पालखीतील 3 वारक-यांचा मृत्यू आणि त्यात 4 वारकरी जखमी झाल्याची घटना काळद जिल्हा सातारा येथे घडलेली आहे. हे वारकरी पहाटे 4.00 वाजता रस्त्यावरील धाब्यावर चहा पीत असतांना ट्रकच्या चालकाचा ट्रकवरील ताबा सुटला व त्यामध्ये वाशिम-परभणी जिल्हयातील वारकरी मृत्यूमुखी पडले. या घटनेमुळे संत ज्ञानेश्वर महाराजांच्या पालखीवर दुःखाची छटा पसरलेली आहे. म्हणून या औचित्याच्या मुद्याद्वारे मी सदनाचे लक्ष वेधू इच्छिते आणि शासनाकडून कारवाईची अपेक्षा करते की, पंढरपूर यात्रेतील वारक-यांच्या सुरक्षिततेला प्राधान्य मिळणे आवश्यक आहे.

यानंतर श्री. अजित.....

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

HH1

AJIT/ KGS/ MAP/ SBT/ MAP/

पूर्वी श्री.जुन्नरे..

12:25

डॉ.नीलम गोन्हे.....

त्याच बरोबर वारकाऱ्यांची गैरसोय होता कामा नये. पंढरपूरपर्यंत वारकरी सुखरूप पोहोचतील याची काळजी घेतली पाहिजे. कारण गेल्या वर्षी पंढरपूर येथे जीवंत बॉम्ब सापडला होता. तेव्हा पंढरपूर आणि त्या मार्गावर आपत्ती व्यवस्थापन आराखड्याची अंमलबजावणी झाली पाहिजे यासाठी मी औचित्याच्या मुद्याद्वारे शासनाचे लक्ष वेधीत आहे.

प्रा.वसंत पुरके : नोंद घेण्यात आली आहे.

..2..

श्री.विक्रम काळे : सभापती महोदय, शिक्षक आणि शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांचे मासिक पगार किमान महिन्याच्या 10 तारखेपर्यंत होणे अपेक्षित आहे. असे असताना दरवेळेस पगाराला विलंब होत आहे. आता सुध्दा एप्रिल, मे, जून या तीन महिन्यांचा पगार अद्यापपर्यंत झालेला नाही. आज जुलै महिन्यातील 20 तारीख आहे. अशाप्रकारे पगार विलंबाने होत असल्यामुळे ज्या शिक्षकांनी व शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांनी कर्ज काढलेली आहेत त्यांना कर्जाचे हप्ते भरण्यास विलंब होतो व त्यांना नाहक भुर्दंड सोसावा लागतो. त्यामुळे या कर्मचाऱ्यांवर उपासमारीची वेळ आलेली आहे. या सर्व कर्मचाऱ्यांचे वेतन ऑन लाईनद्वारा देण्यात यावे. तसेच त्यांचे पगार महिन्याच्या 10 तारखेपर्यंत होतील या दृष्टीने आवश्यक ती उपाययोजना करावी अशी मी या औचित्याच्या मुद्याद्वारे विनंती करीत आहे.

प्रा.वसंत पुरके : नोंद घेण्यात आलेली आहे.

श्री.श्रीकांत जोशी : सभापती महोदय, आपण मला औचित्याचा मुद्दा उपस्थित करण्याची संधी दिली त्याबद्दल मी आपले आभार मानतो.

मी या औचित्याच्या मुद्द्याद्वारे सभागृहाचे लक्ष एका गंभीर बाबीकडे वेधत आहे. निम्न पैनगंगा प्रकल्पाच्या मोजणीचे काम करण्यासाठी 10 अभियंता पोलीस संरक्षणामध्ये किनवट येथे गेले असताना पोलीस संरक्षण असताना सुद्धा राष्ट्रवादीच्या स्थानिक गुंडांनी त्यांना पोलीसांसमोर मारहाण करून अर्ध-नग्न अवस्थेमध्ये त्यांची धिंड काढली. एवढा प्रकार होऊनही कोणालाही अटक करण्यात आलेली नाही. या प्रकारामुळे संघटनेने आंदोलन करण्याचा इशारा दिलेला आहे. तेव्हा या घटनेची शासनाने दखल घ्यावी अशी माझी विनंती आहे.

प्रा.वसंत पुरके : सभापती महोदय, काल झालेल्या मंत्रिमंडळाच्या बैठकीत या घटनेची दखल घेण्यात आलेली आहे.

सभापती : याठिकाणी नियम 93 वरील पाच निवेदने आलेली आहेत. परंतु त्यापैकी काही सन्माननीय सदस्य आता येथे उपस्थित नाहीत. तेव्ही ही पाचही निवेदन सोमवार, दिनांक 23 जुलै 2007 रोजी घेण्यात येतील.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, माझ्या विषयाशी संबंधित असलेली निवेदने मंगळवार, दिनांक 24 जुलै रोजी घेण्यात यावीत अशी माझी विनंती आहे.

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, नियम 93 अन्वये दिलेल्या झुणका-भाकर केंद्रांच्या सूचने संदर्भात आपल्या स्थानावरून जे आदेश देण्यात आले होते, त्या आदेशाच्या विपरित निवेदन करण्यात आलेले आहे. आपल्या स्थानावरून जे आदेश दिले जातात त्या आदेशाच्या विपरित उत्तर येत असेल तर तो आपला अवमान आहे. तेव्हा सन्माननीय मंत्रिमहोदयांनी निवेदनात दुरुस्ती करून ते मंगळवार, दिनांक 24 जुलै रोजी मांडावे.

सभापती : मी सन्माननीय मंत्रिमहोदयांना सांगू इच्छितो की, या ठिकाणाहून माननीय उपसभापतींनी शासनास काही सूचना केल्या असतील वा निदेश दिले असतील तर त्याप्रमाणे मंगळवारी निवेदन करण्याच्यादृष्टीने आपण लक्ष घालावे.

श्री.सुनील तटकरे : सभापती महोदय, मी या विषयासंदर्भात नम्रपणे सांगू इच्छितो की, माननीय उपसभापतींनी जे निदेश दिले ते मी काल संध्याकाळी वाचले. ही बाब मंत्रिमंडळाच्या अखत्यारीतील आहे. हा निर्णय मंत्रिमंडळाने घेतलेला असल्याने या संदर्भात मी व्यक्तीशः काही करू शकत नाही. तेव्हा मंगळवारी या विषयावरील निवेदन येईल त्यावेळी आपण चर्चा करू.

यानंतर श्री.पुरी....

श्री.श्रीकांत जोशी (बसून) : माननीय सभापतींच्या आसनावरुन दिलेले निदेश महत्वाचे की मंत्रिमंडळाचे निर्णय महत्वाचे ?

सभापती : शासन, शासनाच्या अखत्यारीत निर्णय घेते. तसेच या सभागृहाच्या कक्षेत निदेश देण्याचे जरूर सभापतींचे अधिकार आहेत. शासनाने निर्णय देण्याच्या दृष्टीने कॅबिनेटमध्ये चर्चा होते, त्याठिकाणी मंत्रिमंडळाची जबाबदारीची पध्दती आहे.

..2....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही

पृ.शी./मु.शी.: नियम 93 अन्वये सूचना.

सभापती : सन्माननीय सदस्य सर्वश्री पांडुरंग फुंडकर, नितीन गडकरी, जगदीश गुप्ता यांनी "सन 2006-2007 मध्ये बालविकास प्रकल्प अधिकारी, खामगांव, जि.बुलढाणा यांच्या कार्यालयाकडून अंगणवाडी मदतनीस या पदासाठी अनेक महिला उमेदवारांच्या नेमणुका करण्यात येणे, त्यात कु.ललिता मदनलाल माहूरकर यांनी सादर केलेल्या कागदपत्रात अनेक गैरप्रकार असल्याचे दिसून येणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. परंतु या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य सर्वश्री रामनाथ मोते, संजय केळकर, श्रीकांत जोशी, प्रतापराव सोनवणे यांनी "उल्हासनगर शहरात भ्रमणध्वनी धारकांच्या सोयीसाठी विविध भ्रमणध्वनी कंपन्यांनी शहरातील बहुमजली इमारतींवर टॉवर उभारले असून सादर टॉवर पेलण्याची क्षमता त्या इमारतींची नसल्यामुळे नागरिकांचे जिवितास धोका निर्माण होणे" या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. परंतु या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांनी "मुंबई शहरातील धोकादायक इमारतीतील रहिवाशांचे प्राण व मालमत्ता वाचविण्यासाठी त्यांना त्वरित घरे रिक्त करा असे सांगण्यात येणे, मात्र म्हाडाकडे संक्रमण शिबिरात रहिवाशांसाठी जागा उपलब्ध नसणे," या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. परंतु या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य सर्वश्री पांडुरंग फुंडकर, जगदीश गुप्ता यांनी "बुलढाणा जिल्ह्यात सेंट्रीय शेती तंत्रज्ञान राबविण्यासाठी वर्तमानपत्रात जाहिरात न देता 7 संस्थांची निवड जिल्हा कृषि अधिकारी यांनी आपल्या मर्जीनुसार केली असणे," या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. परंतु या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

..3....

सभापती...

यानंतर सन्माननीय सदस्य सर्वश्री परशुराम उपरकर, दीपक सावंत, अरविंद सावंत, अनिल परब यांनी "सिंधुदुर्ग जिल्हयातील कणकवली उप जिल्हा रुग्णालयात दाखल झालेल्या अनिता एकनाथ धोबे हिचा डॉक्टरांच्या निष्काळजीपणामुळे दिनांक 14 जुलै,2007 रोजीच्या सुमारास मृत्यू होणे," या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. परंतु या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्य सर्वश्री शरद पाटील, जयंत प्र.पाटील यांनी "कोल्हापूर जिल्हयातील कामतेवाडी, ता.राधानगरी येथील गेली अनेक वर्षे बंद पडलेले लघु पाटबंधाऱ्याचे काम सुरु करण्यात यावे या मागणीसाठी मुंबई येथे दिनांक 23.4.2004 रोजी धरणे आंदोलन, आंदोलकांना माननीय राज्यमंत्र्यांनी प्रकल्पात बुडणा-या जमिनीस पर्यायी जमिनी देण्यात येतील अशा आश्वासनाची पूर्तता न होणे," या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. परंतु या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

यानंतर सन्माननीय सदस्या डॉ.नीलम गोन्हे यांनी "शासनाने राज्यातील मागसवर्गीय भूमिहीनांना जमिनी खरेदी करून देण्यासाठी स्वाभिमान योजनेंतर्गत सुमारे 2944 हेक्टर जमीन खरेदी करणे, मात्र त्यासाठी 4840 पात्र लाभार्थी असून त्या तुलनेत शासनाची जमीन खरेदी करण्याची प्रक्रिया संथ असणेबाबत," या विषयावर नियम 93 अन्वये सूचना दिली आहे. तो नियम 93 चा विषय होत नसल्याने मी सूचनेस अनुमती नाकारीत आहे. परंतु या विषयावर शासनाने निवेदन करावे.

इतर सूचनांना मी दालनात अनुमती नाकारलेली आहे.

लक्षवेधी क्रमांक 2 बाबत.

सभापती : आजच्या कामकाजपत्रिकेवरील लक्षवेधी सूचना क्रमांक 2 ही सन्माननीय सदस्य सर्वश्री सागर मेघे, नितीन गडकरी, पांडुरंग फुंडकर यांची असून त्यांनी सदरची लक्षवेधी सूचना सोमवारी चर्चेसाठी घेण्याच्या दृष्टीने विनंती केलेली आहे. त्यांची विनंती मान्य करण्यात येऊन ही लक्षवेधी सूचना सोमवारी घेण्यात येईल.

यानंतर श्री.रोझेकर....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही

पु. शी. : राज्यात विशेषतः मुंबई, ठाणे व पुणे, बीड, उस्मानाबाद, सोलापूर, अहमदनगर, अकोला, बुलढाणा, सिंधुदुर्ग, नाशिक इत्यादी भागात दरोडे, घरफोडया यामध्ये झालेली वाढ

मु. शी. : राज्यात विशेषतः मुंबई, ठाणे व पुणे, बीड, उस्मानाबाद, सोलापूर, अहमदनगर, अकोला, बुलढाणा, सिंधुदुर्ग, नाशिक इत्यादी भागात दरोडे, घरफोडया यामध्ये झालेली वाढ यासंबंधी सर्वश्री संजय दत्त, धनोजी साठे, राजन तेली, रमेश निकोसे, श्रीमती सुधा जोशी, सर्वश्री चंद्रकांत रघुवंशी, कर्नल सुधीर सावंत, मुझफ्फर हुसेन, सुधाकर गणगणे, रणजितसिंह मोहिते-पाटील, वसंत पवार, जितेंद्र आव्हाड, सदाशिवराव पोळ, श्रीमती फौजिया खान, सर्वश्री पांडुरंग फुंडकर, नितीन गडकरी, विनोद तावडे, मधुकर चव्हाण, रामनाथ मोते, वसंत चव्हाण, जगन्नाथ शेवाळे, लक्ष्मण जगताप, श्रीमती मंदा म्हात्रे, सर्वश्री भास्कर जाधव, श्रीकांत जोशी, संजय केळकर, पाशा पटेल, डॉ.नीलम गो-हे, सर्वश्री मधुकर सरपोतदार, दिवाकर रावते, डॉ.दीपक सावंत, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री अरविंद सावंत, सुरेश जेथलिया, परशुराम उपरकर, गोपीकिसन बाजोरिया, गुरुनाथ कुलकर्णी, विक्रम काळे, अरुण गुजराथी, श्रीमती उषाताई दराडे, सर्वश्री कपिल पाटील, शरद पाटील, जयंत प्र.पाटील, जैनुद्दीन जव्हेरी, गिरीष गांधी, वि. प. स. यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

श्री.राजन तेली (विधानसभा सदस्यांद्वारा निर्वाचित) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय गृह मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

" राज्यातील विशेषतः मुंबई, ठाणे व पुणे, बीड, उस्मानाबाद, सोलापूर, अहमदनगर, अकोला, बुलढाणा, सिंधुदुर्ग, नाशिक इत्यादी भागात दरोडे, घरफोडया यामध्ये झालेली वाढ, गेल्या 6 महिन्यात मुंबईतील 1,500 घरे फोडण्यात येणे, तर 100 ठिकाणी जबरी चोरी व दरोडे घालून अनेकांना लुटण्यात येणे, तसेच रोज रात्री 8 ते 10 घरे फोडण्यात येणे, मोठया प्रमाणात प्रतिबंधात्मक कारवाई करूनही 10 ते 15 वाहने रोज चोरीला जाणे, मुंबईत दरवर्षी साधारणपणे 12 ते 15 हजार जणांना लुटल्याचे गुन्हे दाखल केले जाणे, मुंबई प्रमाणेच ठाणे, कल्याण, डोंबिवली, पनवेल, नवी मुंबई, येथे मोठया प्रमाणावर दरोडे, चो-या, घरफोडया होणे, मात्र

..2.....

श्री.राजन तेली.....

तक्रारदरांना कोणताच दिलासा न मिळणे, गुन्हेगारांना पकडण्यास पोलिसांना येत असलेले अपयश, याबाबत पोलिसांबाबत सर्वसामान्य जनतेमध्ये पसरलेला असंतोष, यावर शासनाने तातडीने करावयाची कारवाई व याबाबत शासनाची भूमिका. "

श्री.आर.आर.पाटील (गृहमंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छपावे)

.....3.....

श्री.राजन तेली : सभापती महोदय, एकंदरीतच चो-या, दरोडे या गुन्ह्यांचे प्रमाण सगळीकडे वाढत चालले आहे. मुंबईत गेल्या सहा महिन्यात जवळपास पंधराशे पेक्षा जास्त दरोडे पडले आहेत. त्यातीलच एक दरोडा नालासोपारा येथील श्री.परब यांच्या घरावर दिनांक 2 जुलै 2007 रोजी पडला होता. ज्यावेळी ही लक्षवेधी सूचना पाठविण्यात आली त्यावेळी पोलिसांनी या घटनेची नोंद घेतली. 2 जुलै रोजी हा दरोडा पडला आहे. यामधील आरोपींना पकडण्यात आले आहे का ? तसेच त्यांच्याकडून किती रुपयांचा ऐवज जप्त करण्यात आला आहे ? दरोडा 2 जुलै रोजी पडल्यानंतर 18 जुलै रोजी गुन्ह्याची नोंद पोलिसांनी केली आहे. गुन्ह्याची नोंद करण्यास विलंब लावणा-या अधिका-यांविरुद्ध कोणती कारवाई करण्यात येईल ?

सभापती महोदय, त्याचप्रमाणे गोरेगाव या ठिकाणी श्रीमती साबळे यांच्या घरी दिनांक 1 जून 2007 रोजी चोरी झाली. संशयित आरोपींची नांवे, पत्ते देऊन सुध्दा अद्यापपर्यन्त आरोपींना अटक करण्यात आलेली नाही, हे खरे आहे काय ?

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, राज्यामध्ये घडणा-या प्रत्येक घटनेची माहिती उपलब्ध असणे शक्य होत नाही. सन्माननीय सदस्यांनी या लक्षवेधी सूचनेच्या माध्यमातून ज्या घटनांची माहिती सभागृहात दिली आहे त्यासंदर्भातील कार्यवाहीबाबत त्यांना पत्राद्वारे अवगत करण्यात येईल.

सभापती महोदय, अलिकडच्या काळात राज्यामध्ये खूप मोठ्या प्रमाणात दरोड्यांच्या संख्येत वाढ झाली आहे, अशा पद्धतीचे परसेप्शन निर्माण झाले आहे. मागील काळातील दरोड्यांची आकडेवारी बघितली तर, सन 1994 मध्ये 693 दरोडे पडले, सन 1995 मध्ये 692....

श्री.विनोद तावडे : सभापती महोदय, सन्माननीय उपमुख्यमंत्री, श्री.आर.आर.पाटील यांच्याबद्दल आमच्या मनात आदर आहे, ते एक उत्कृष्ट संसदपटु आहेत, कदाचित आकडेवारीने ते हे पटवून देतील की, दरोड्यांच्या गुन्ह्यात वाढ झालेली नाही. त्यांचा सन्मान करून मी सांगू इच्छितो की, आकडेवारीने जनतेच्या भावना बदलू शकणार नाहीत. त्यांचे असे म्हणणे आहे की, वृत्तपत्रात, दूरदर्शनवर दरोड्यांच्या गुन्ह्यात वाढ झाली आहे, असे म्हणणे सोपे आहे. परंतु, मी सांगू इच्छितो की, असे बोलून, आकडेवारी देऊन ज्यांच्या घरावर, दुकानांवर दरोडे पडले आहेत त्यांचा आपण अपमान करीत आहोत. जे घडते आहे ते रोखण्यासाठी शासन कसोशीन प्रयत्न

..4.....

श्री.विनोद तावडे.....

करीत आहे, असे म्हटले तरी आम्ही समजू शकतो. परंतु, सन 1992 साली किती गुन्हे घडले, सन 1995 साली, सन 1975 साली किती गुन्हे घडले अशा प्रकारची आकडेवारी देऊन आपण काय सिद्ध करणार आहात. म्हणून माझी विनंती आहे की, माननीय उपमुख्यमंत्र्यांनी या गंभीर घटनांबाबत कोणती उपाययोजना करण्यात येत आहे याची माहिती सभागृहाला द्यावी.

सभापती : आपण सर्वजण दरोडे किंवा एकूण जी परिस्थिती निर्माण झाली आहे, त्याबाबत गंभीर आहोत. सन्माननीय उपमुख्यमंत्र्यांचाही हा सततचा प्रयत्न आहे. अलिकडच्या काळात ज्या घटना घडल्या त्यांना प्रतिबंध व्हावा, यादृष्टीने त्या विभागाचा प्रयत्न आहे. त्यांच्याकडे असणारी माहिती ते सभागृहात देतील, आपल्या मनात काही उपप्रश्न असतील तर ते आपण जरूर विचारा.

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, या गुन्ह्यांची आकडेवारी आपण पाहिली तर दरोड्यांच्या संख्येत वाढ झाली आहे, अशा निष्कर्षाप्रत आपण येऊ शकत नाही. राज्यात दरवर्षी जे सर्वसाधारण संख्येने दरोडे पडतात तेवढीच ही आकडेवारी असेल तर दरोड्यांच्या संख्येत वाढ झाली, अशा निष्कर्षाप्रत आपण येऊ शकणार नाही. राज्यामध्ये सक्षम पोलीस दल असतांना दरोडे पडावे काय, त्यासंदर्भात पोलिसांनी काय केले, ही माहिती जनतेच्या वतीने विचारण्याचा आपल्याला पूर्ण हक्क आहे आणि आपला हा हक्क मी मान्य करीत आहे.

यानंतर श्री.बोरले.....

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

KK-1

GRB/ KGS/ MAP/ प्रथम श्री.रोझेकर

12:40

श्री.आर.आर.पाटील

राज्यामध्ये पडणा-या दरोड्यांची अतिशय गंभीरपणे दखल घेत 61 दरोडे विरोधी पथके तयार करण्यात आलेली आहेत. यासाठी 1700 कर्मचारी उपलब्ध करून देण्यात आलेले आहेत. मला प्रांजळपणे सभागृहाच्या लक्षात आणून दिले पाहिजे की, दरोड्यांच्या संख्येत वाढ झालेली नाही. परंतु राज्याच्या इतिहासात डिटेक्शनच्या बाबतीत पोलिसांनी चांगली कामगिरी करून दाखविलेली आहे. 78 टक्के डिटेक्शनचे प्रमाण दरोड्यांच्या बाबतीत कधीही नव्हते. निरपराध माणसांना मारले जाते याची दखल पोलीस विभागाने घेतलेली आहे. रात्रंदिवस पोलीस पथके काम करीत आहेत. यावर्षी जानेवारी, 2007 ते जून 2007 या कालावधीमध्ये राज्यात डकैतीमध्ये 2325 लोकांना, रॉबरीमध्ये 1503 लोकांना आणि घरफोडीमध्ये 1828 लोकांना मुद्देमालासह अटक करण्यात आली आहे. एवढ्या मोठ्या प्रमाणावर आरोपींना अटक करून प्रॉपर्टी रिकव्हर करण्यामध्ये पोलिसांना यश आलेले आहे. दरोडा आणि घरफोडीमध्ये जी प्रॉपर्टी लुटली गेली त्यातील 40 टक्के रिकव्हर करण्यात पोलिसांना यश आले आहे. दुस-या बाजूने डिटेक्शनचे प्रमाण मोठ्या प्रमाणात आहे. अलिकडच्या काळात ज्या साधन सुविधा पोलिसांकडे उपलब्ध आहेत त्याच साधन सुविधा दरोडेखोरांकडे उपलब्ध आहेत. दरोडेखोर सकाळी 4.00 ते 5.00 वाजता दरोडा टाकून 6.00 वाजता रेल्वेत बसून दूर निघून जातात, हे पोलिसांच्या लक्षात आलेले आहे. आय.पी.एस. दर्जाचे काही अधिकारी कानपूरमधील झोपडपट्टीत वेशांतर करून राहिले. तीन दिवसापूर्वी ठाणे, नाशिक जिल्हयातील प्रकरणासंदर्भात दोन प्रमुख गॅंगस्टरांना अटक केलेली आहे. अटक केल्यानंतर त्यांना बेल मिळतो. नंतर ते पुन्हा दरोडा टाकतात. मध्यंतरी मानवी हक्क आयोगाने राज्य सरकारला निर्देश दिले होते की, प्रत्येक एन्काऊंटरची सी.आय.डी.मार्फत चौकशी करावी. सी.आय.डी.ने गोळीबाराचा गुन्हा नोंदवून संबंधितांना अटक करावयाची आणि चर्चेसाठी बोलावून घ्यावयाचे, हे पोलिसांना अडचणीचे होऊन बसले होते. आता मानवी हक्क आयोगाने त्यांच्या निर्देशाबाबत फेरविचार केला आहे. अनुभव असा आला की, पोलिसांच्या हाती हत्यार असते परंतु गुन्हेगार पोलिसांना ढकलून देतात. दरोडेखोर पोलिसांना मारत आहेत. पोलिसांना असे वाटते की, आपण गोळीबार केला आणि त्यामध्ये एखादा माणूस मारला गेला तर आपण आरोपी होऊ. पोलिसांना न्यायालयाच्या, लोकप्रतिनिधींच्या चौकटीमध्ये राहून काम करावे लागते. सराईत

..2.....

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

KK-2

श्री.आर.आर.पाटील.....

दरोडेखोर वारंवार गुन्हे करीत आहेत. त्यांच्यावर मोक्का अंतर्गत कारवाई करता येईल काय, हे तपासून बघण्यास सांगण्यात आले आहे. ज्यांचा एका पेक्षा अधिक दरोड्यांमध्ये समावेश आहे अशा लोकांना मोक्का लावण्याची भूमिका स्वीकारली जाईल. पोलिसांना लोक मोठ्या प्रमाणात सहकार्य करीत आहेत. ज्वेलरीच्या दुकानांवर दरोडे पडल्यामुळे शासनाने मजबूतीने उपाययोजना केलेली आहे. दरोडे निश्चितपणे नियंत्रणात आणले जातील.

यानंतर श्री.गागरे

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.श्रीकांत जोशी : सभापती महोदय, क्राईम रेट वाढत आहे, ही वस्तुस्थिती आहे. लोकप्रतिनिधी म्हणून आम्हाला अनुभव येतो की, पोलीस स्टेशनमध्ये कोणतीही तक्रार नोंदविण्यासाठी प्रचंड त्रास होत आहे. एका छोट्या ज्वेलर्सची तक्रार घेत नसल्याने मी संबंधित पी.आय. ला झापले व तक्रार नोंदवून घ्या असे सांगितले आणि तक्रार नोंदवित नसाल तर तुमच्या विषयीच तक्रार नोंदवावी लागेल असे सांगितले. त्यांचे रेकॉर्ड चांगले राहावे म्हणून तक्रार नोंदवून घेतली जात नाही. माझा प्रश्न असा आहे की, दरोडयामध्ये एवढी घट झाली आहे असे माननीय उपमुख्यमंत्री महोदयांनी सांगितले आहे. असे असेल तर ज्वेलर्स असोसिएशनने महाराष्ट्रातील सर्व ज्वेलर्सची दुकाने एक दिवस बंद ठेऊन आज्ञाद मैदानावर न भुतो न भविष्यती असा मोठा मोर्चा काढला होता. त्याचे कारण असे होते की, पोलिसांना सूचना देऊन ज्वेलर्सवर दरोडे टाकण्यात येत आहेत. आम्ही या दिवशी येथे दरोडा टाकणार असे सांगितले जाते. सराफांवर झालेल्या क्राईममध्ये मोठ्या प्रमाणावर वाढ झालेली आहे, हे खरे आहे का ? पोलिसांना सूचना देऊन दरोडे टाकले जातात हे खरे आहे का ? असे होत असेल तर कोणती कारवाई करण्यात आली ?

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, याबाबत मी सांगू इच्छितो की, पोलिसांना सूचना देऊन दरोडे टाकणारे दरोडेखोर अजून जन्माला यायचे आहेत. अशा कोणत्याही सूचना कोणी दिलेल्या नाहीत. तसे झाले तर तेथल्या तेथे ठोकून काढण्याचे काम पोलीस करतील. सराफांवर काही प्रमाणात दरोडे वाढलेले आहेत, ही बाब मला कबूल करावी लागेल. परंतु ज्या ठिकाणी सराफांची दुकाने आहेत, तेथे व्हिजीलन्स आणि गुप्त वेशामधील गस्त वाढविली आहे. भविष्यामध्ये जेथे गस्त वाढविण्याची आवश्यकता असेल तेथे गस्त वाढविण्यात येईल. काही इलेक्ट्रॉनिक माध्यमांचा वापर अशा ज्वेलर्सकडे करता येईल. दरोडेखोर आल्यानंतर अलार्म वाजला तर आसपासचे लोक येतील व पोलिसांना इन्फॉर्मेशन मिळू शकेल. दरोडे रोखण्यासाठी अत्याधुनिक साधनसामग्रीचा उपयोग करण्याच्या दृष्टीने आम्ही अभ्यास करीत आहोत. काही उपाययोजना करण्याचे सराफा असोसिएशनने कबूल केलेले आहे. दरोडे वाढले याबद्दल मोर्चा काढून सराफांनी चिंता व्यक्त केली तसेच या गुन्ह्यांच्या तपासाचे प्रमाण पाहून त्यांच्या पदाधिकाऱ्यांनी माझ्याकडे येऊन समाधानही व्यक्त केले आहे. काही दरोडे बारकाईने बघितले तर विविध बाबी लक्षात येतात.

.....2

परवा मुंबईमध्ये एका ठिकाणी चोरी झाली. 5 लाख रुपये चोरीला गेल्याची तक्रार नोंदविली गेली. चोर पकडला गेला, परंतु चोराने सांगितले की, त्या घरामधून मी 60 लाख रुपये चोरले आहेत. 60 लाख रुपये चोरीला गेले असूनही गुन्हा नोंदविताना 5 लाख रुपये सांगितले आहेत. याचे कारण ते ब्लॅकचे पैसे होते. त्यामुळे ते त्याची नोंद करणे संबंधितांना आवश्यक वाटले नाही. काही वेळा जितके चोरीला गेले आहे तितके नोंदले जात नाही. काही वेळा विम्याचे पैसे मिळावेत, पुढच्या पार्टीकडून कन्सेशन मिळावे म्हणून थोडे चोरीला गेले तर मोठ्या प्रमाणावर रक्कम नोंदली जात आहे. असे दोन्ही प्रकार असून अतिशय संवेदनशीलपणे पोलिसांना काम करावे लागत आहे. सराफावरील चोऱ्या काही प्रमाणात वाढलेल्या आहेत परंतु तपासाचे प्रमाणही चांगले आहे. गस्तही वाढविलेली आहे. आपल्याकडे काही ज्वेलर्सच्या तक्रारी असतील तर त्या आम्हाला सांगाव्यात म्हणजे त्या ठिकाणी गस्त वाढविण्यात येईल.

श्री.गुरुनाथ कुलकर्णी : सभापती महोदय, माननीय उपमुख्यमंत्री व या सभागृहाचे नेते श्री.आर.आर.पाटील यांनी पोलिसांनी केलेल्या कार्यवाहीची माहिती दिलेली आहे. ते खात्याचे प्रमुख असल्याने त्यांनी घेतलेली भूमिका बरोबर आहे. पोलीस वेळोवेळी कारवाई करीत आहेत. परंतु लोकांमध्ये परसेप्शन आहे, याबाबत माननीय सदस्य श्री.विनोद तावडे हे बोलले आहेत. काही घटना दिवसाढवळ्या घडतात त्या घडू नयेत असे समाजाला व लोकांना वाटत असते. परंतु अशा घटना घडत आहेत व त्याचे उत्तर शोधत असताना सांगितले जात आहे की, आकडेवारीनुसार हे प्रमाण कमी झालेले आहे. आकडेवारीनुसार वस्तुस्थिती खरी असली तरी त्याची दाहकता व गांभीर्य कमी होत नाही, हे मी सांगू इच्छितो.

सभापती महोदय, काही आंतरराज्यीय टोळ्या मुंबई शहरातील व महाराष्ट्रातील गुन्ह्यामध्ये कार्यरत आहेत. दरोडे घालण्याची त्यांची मोडस ऑपरॅंडी आहे, जसे ग्रामीण भागामध्ये दरोडे घातले जातात. त्याच्यापेक्षा वेगळ्या पध्दतीने शहरात दरोडे घातले जातात. पोलिसांप्रमाणे दरोडेखोरांकडे नवीन व सुसज्ज यंत्रणा आहे. दरोडे काबूत आणणे गरजेचे आहे. सध्या अस्तित्वात असलेली यंत्रणा कामचलाऊ आहे. आरोपींना पकडले व त्यांना कोर्टात उभे केले.

यानंतर श्री.सुंबरे

श्री. गुरुनाथ कुलकर्णी

कोर्टामध्ये उभे केल्यावर बेल दिला जातो आणि मग पुन्हा ते लोक दोन तीन दिवसांनंतर असे गुन्हे करणार. म्हणून माझा प्रश्न असा आहे की, अशा प्रकारे पुन्हा पुन्हा गुन्हे करणाऱ्यांवर मोक्का कायदा लावून संघटित गुन्हेगारी करण्यामध्ये ही जी मंडळी वारंवार भाग घेत आहेत, दिवसा ढवळ्या दरोडे घालताहेत, म्हणून अशांच्या विरोधात ऑर्गनाईज्ड क्राईम म्हणून मोक्का लावण्यासाठी आपणा अशा केसेस मोठ्या प्रमाणात निर्माण करा आणि या लोकांना जबर शिक्षा होईल आणि समाजामध्ये त्याद्वारा चांगला मेसेज जाईल यासाठी या दृष्टीने काही कारवाई आपण करणार आहात का ?

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, ही गोष्ट स्पष्ट झालेली आहे की, एक तर डिटेक्शनचे प्रमाण नेहमीच कमी राहते आणि सगळे हे कधीच उघडकीस येत नाहीत. जे गुन्हे डिटेक्ट होतात, ते कोर्टामध्ये गेल्यानंतर कन्व्हिक्शनचे प्रमाण पुन्हा आणखी कमी होते. कधी एकदा जुन्या काळामध्ये आपण आपला इन्विडन्स अॅक्ट तयार केलेला आहे आणि 99 आरोपी सुटले तरी चालतील पण एकाही निरपराध माणसाला शिक्षा होता कामा नये हे तत्त्व स्वीकारून आपली सगळी न्याय सिस्टीम आज चालते आहे. त्यामुळे अनेक वेळा डोळ्यासमोर गुन्हा घडलेला असतानादेखील गुन्हेगाराविरुद्ध योग्य पुरावे मिळाले नाहीत, त्याच्यावरील गुन्हा शाबित करता आला नाही म्हणून गुन्हेगार मोकाट सुटलेले आपल्याला दिसतात. दरोडा, जबरी चोरी सारख्या घटनेमध्ये देखील आरोपीला पटकन जामीन मिळतो आहे, त्यामुळे हे लोक बाहेर आल्यानंतर पुन्हा तेच ते गुन्हे करू लागतात. आज अनेक गुन्हेगार असे सापडलेले आहेत की, त्यांना जामीन मिळाला. तो जामीन त्यांना मिळू नये म्हणून पोलिसांनी, वकिलांनी प्रयत्न केले. पण आपल्या न्याय व्यवस्थेनुसार त्यांना जामीन मिळतो आणि जामीन मिळाल्याबरोबर बाहेर आल्यानंतर त्यांनी पुन्हा दरोडे टाकले आहेत. सभापती महोदय, अशा सराईत गुन्हेगारांना कायमचे तुरुंगात ठेवण्याचे अधिकार पोलिसांना नाहीत. समाजापासून यांना वेगळेही करता येत नाही. कायद्यातील या त्रुटी आहेत आणि त्याचाच हे गुन्हेगार फायदा घेत आहेत. म्हणून ज्या गुन्हेगारीला संघटित स्वरूप आहे, जे वारंवार गुन्हे करताहेत, आणि जनतेच्या जीवितावर उठताहेत अशा गुन्हेगारांना भविष्यात मोक्का लावून तुरुंगामध्ये ठेवण्याची भूमिका सरकारमार्फत स्वीकारली जाईल. देशातील कोठल्याही राज्यापेक्षा या दरोडेखोरांकडे कडव्या भूमिकेतून महाराष्ट्रात बघितले जाईल.

..... एमएम 2 ...

श्री. कपिल पाटील : सभापती महोदय, मीरा-भाईंदर पासून वसई-विरार-तारापूर पर्यंतचा सागरी किनारपट्टीवरील जो नवीन नागरी पट्टा आहे, तेथे चोऱ्यांचे आणि जबरी चोऱ्यांचे प्रमाण मोठ्या प्रमाणात वाढलेले आहे. तेथे नुसते दरोडे होत नाहीत तर वयोवृद्ध आणि महिलांना मारहाण देखील केली जाते आणि असलेल्या साधनांनी ती केली जाते, त्यासाठी मोठी शस्त्रे वापरली जातात असेही नाही. त्या ठिकाणी मोठी अडचण अशी आहे की, त्या भागामध्ये पोलिसांचे बळ अतिशय अपुरे आहे. कारण तेथे नागरीकरण हे अत्यंत झपाट्याने वाढलेले आहे, लोकसंख्या वाढलेली आहे. तेव्हा या ठिकाणी आमची मागणी अशी आहे की, त्या भागामध्ये पोलिसांचे सागरी आयुक्तालय स्थापन केले जावे. तसेच पोलीस चौक्या वाढविल्या जाव्यात, कारण आजच्या परिस्थितीमध्ये संपूर्ण मीरा-भाईंदरसाठी केवळ एकच पोलीस स्टेशन आहे. वसई-विरारसाठी देखील तीच स्थिती आहे आणि तारापूर येथे एवढा मोठा औद्योगिक बेल्ट वाढला आहे पण तेथेही तीच स्थिती आहे. म्हणून त्या भागासाठी पोलिसांचे सागरी आयुक्तालय निर्माण करून पोलिसांचे बळ वाढविण्याची गरज आहे. तर त्या दृष्टीने शासन काय कारवाई करणार आहे ?

श्री. आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.कपिल पाटील यांनी नेमका आणि योग्य प्रश्न विचारलेला आहे. या संपूर्ण पट्ट्यामध्ये तसेच पुण्यामध्ये देखील, मग तो मीरा-भाईंदर पासून मुंबईपर्यंत सगळीकडे नागरीकरण होऊन लोकसंख्या इतक्या मोठ्या प्रमाणात वाढू लागली आहे की, एक बूम आल्यासारखी स्थिती निर्माण झालेली आहे. देशभरातून जसे चांगले लोक येताहेत तसेच काही गुन्हेगारी प्रवृत्तीचे लोकदेखील येथे येताहेत आणि या सगळ्यांना कंट्रोल करण्यासाठी पोलिसांची संख्या ही अत्यंत अपुरी आहे. जे निकष ठरवून पोलिसांची संख्या आपण निश्चित करतो ते निकष देखील फार जुने आहेत. गुन्द्यांचे स्वरूप बदलते आहे, दळणवळणाची साधने बदलली आहेत. पूर्वीच्या काळामध्ये शेजारचा माणूस एखादा दरोडा टाकायचा पण आता जे दरोडेखोर सापडलेले आहेत ते शेजारच्या राज्यातून येतात. ते दुपारी येतात, 5 वाजता दरोडा टाकतात आणि दुसऱ्या दिवशी सकाळी कानपूरमध्ये जाऊन राहतात. आता काही दरोडेखोर आपण कानपूरमध्ये पकडले आहेत. त्याच दिवशी येऊन, त्याच दिवशी दरोडा टाकून ते कानपूरमध्ये गेल्यामुळे त्यांच्या मोडस् ऑपरेंडी पोलिसांना माहित होऊ शकत नाहीत त्यामुळे डिटेक्शनला देखील खूप मोठा त्रास होत आहे. त्यातच लोकसंख्या एका बाजूला झपाट्याने वाढली पण त्या

..... एमएम 3 ...

श्री.आर.आर.पाटील

प्रमाणात आपण पोलिसांची संख्या वाढविलेली नाही. सभापती महोदय, यासाठी ज्या विविध समित्या आपण गठित केल्या त्या समित्यांच्या निकषांप्रमाणे 55 हजार कॉन्स्टेबल्स आणखी भरले पाहिजेत, 1200 पीएसआय आणखी भरले पाहिजेत. नवीन 1200 तर आपण सोडून देऊ, पण 700 पीएसआयच्या जागा आज रिक्त आहेत. सभापती महोदय, मध्यंतरी एमपीएससीचे काम 5 वर्षे ठप्प झाले होते त्याचा हा परिणाम आहे. सभापती महोदय, 55 हजार कॉन्स्टेबल्स भरण्याचा निर्णय जरी आपण घेतला तरी आपल्याकडे पुरेशी ट्रेनिंग फॅसिलिटी नसल्यामुळे दरवर्षी आपण 4 हजार पोलीस भरत होतो. आता आपण ट्रेनिंग कॅपॅसिटी वाढविली, ती 11 हजारापर्यंत नेली. गेल्या वर्षी आपण अतिरिक्त 11 हजार कॉन्स्टेबल्स भरती केले. आता पावसाळा संपल्याबरोबर एकाच दिवशी महाराष्ट्रात 11 हजार कॉन्स्टेबल्स पुन्हा या वर्षासाठी भरले जातील.

(यानंतर श्री. सरफरे एनएन 1 ...

असुधारित प्रत / प्रसिद्ध झालेले

श्री. आर.आर. पाटील

भरतीची प्रक्रिया पावसाळा संपल्यानंतर सुरु होईल. त्याकरिता अर्थसंकल्पामध्ये आर्थिक तरतूद करण्यात आली आहे. जास्तीत जास्त कॉस्टेबल्सची संख्या वाढविणे, जास्तीत जास्त नवीन पोलीस स्टेशनन्स, सागरी आयुक्तालये निर्माण करणे शासनाच्या विचाराधीन आहे. याबाबत माननीय सदस्यांच्या मताशी मी सहमत आहे. वाढत्या लोकसंख्येच्या प्रमाणात पोलीस स्टेशन नाहीत. परंतु पोलिसांची संख्या टप्प्या-टप्प्याने वाढवून, कायदा व सुव्यवस्था राखून जनतेच्या जीवित व मालमत्तेचे रक्षण करण्यासाठी आवश्यक ती यंत्रणा निश्चितपणे उभी केली जाईल.

श्री. परशुराम उपरकर : सभापती महोदय, माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी याठिकाणी आपल्या सक्षम पोलीस दलाचे अनेक दाखले दिले आहेत. सिंधुदुर्ग जिल्हयामध्ये विधानसभेच्या झालेल्या पोटनिवडणुकीच्या वेळी श्री.रमेश गोवेकर नावाच्या एका कार्यकर्त्याला पळविण्यात आले. त्या प्रकरणाचा तपास सी.बी.आय. कडे वर्ग करण्यात आल्यानंतर त्यांनी या प्रकरणामध्ये 1 लाखाचे बक्षिस वर्तमानपत्रामध्ये जाहीर केले आहे. आमचा एक सर्वसामान्य कार्यकर्ता गमाविला गेला आहे. दोन वर्षापासून पोलीस यंत्रणेला त्याचा तपास लागत नाही. त्याचे काय झाले आहे? हे आम्हाला कळत नाही. या प्रकरणामध्ये आतापर्यंत सी.बी.आय. ने काय कारवाई केली आहे? याबाबत श्री. रमेश गोवेकरच्या नातेवाईकांना कळविण्यात आले नाही. तेव्हा राज्याच्या माननीय गृहमंत्र्यांकडे या प्रकरणाची काही माहिती असेल तर त्यांनी ती द्यावी अशी माझी विनंती आहे.

सभापती : माननीय सदस्यांचा प्रश्न या प्रश्नाशी संबंधित नाही.

श्री. आर. आर. पाटील : सभापती महोदय, माननीय सदस्यांचा प्रश्न या प्रश्नाशी संबंधित नसला तरी एका पक्षाच्या कार्यकर्त्याच्या जीविताचा प्रश्न असल्यामुळे मी त्याबाबत उत्तर देतो. एखाद्या प्रकरणाचा तपास सी.बी.आय. कडे सुपूर्द केल्यानंतर राज्य सरकारमार्फत त्यांच्या कामकाजामध्ये कोणताही हस्तक्षेप केला जात नाही. परंतु एका कार्यकर्त्याच्या जीविताचा प्रश्न असल्यामुळे सी.बी.आय. ने आतापर्यंत या प्रकरणी केलेल्या तपासाबाबत सी.बी.आय. कडून माहिती घेऊन ती आपल्याला कळविण्यात येईल.

श्री. संजय दत्त : सभापती महोदय, एका बाजूला माननीय उप मुख्यमंत्री या घडणाऱ्या सर्व घटनांवर प्रामाणिकपणे नियंत्रण आणीत असतांना आम्हाला दिसत आहेत. दुसऱ्या बाजूला मागील चार वर्षांचे गुन्हेगारीचे आकडे बघितले तर क्राईम रेट वाढत आहे. माझा स्पेसिफिक प्रश्न असा आहे की, ज्या ज्या जिल्हयांमध्ये दरोड्यांचे प्रकार घडत आहेत त्या जिल्हयामधील अधिकाऱ्यांवर

DGS/

श्री. संजय दत्त...

आपण अकाऊंटीबिलिटी फिक्स करणार आहोत की नाही? करणार असाल तर त्याबाबतची कारवाई सुरु झाली आहे काय? माननीय उप मुख्यमंत्र्यांनी त्याबाबतचा आढावा घेतला आहे काय? आढावा घेतला नसेल तर कां घेतला नाही?

श्री. आर. आर. पाटील : सभापती महोदय, एकदा नव्हेतर कित्येक वेळा आढावा घेतला आहे. प्रत्येक गुन्ह्याच्या बाबतीत आढावा घेतला जातो. मी मघाशी सांगितल्याप्रमाणे राज्याची लोकसंख्या वाढत आहे, त्या तुलनेत पोलिसांची संख्या वाढलेली नाही हे त्यामागील प्रमुख कारण आहे. घडणाऱ्या प्रत्येक गुन्ह्याचा पोलिसांशी, पोलीस स्टेशनशी संबंध जोडणे प्रत्येक वेळी योग्य ठरत नाही. आज समाजामध्ये ताण तणाव वाढत आहे, बेकारी वाढत आहे, औद्योगिकीकरण वाढत आहे. त्यामुळे स्वाभाविकपणे या गोष्टींशी संबंध येतो. ज्या ज्या देशामध्ये या गोष्टी घडतात त्या ठिकाणी गुन्हेगारीचे प्रमाण वाढत असते. गुन्हेगारीला आळा घालण्याकरिता या सर्व ठिकाणी आपण बंदोबस्त देऊ शकत नाही. काही वेळा बलात्काराची दुर्दैवी घटना घडते म्हणून प्रत्येक भगिणीला आपण संरक्षण पुरवू शकत नाही. कधी कधी नैतिक स्तर घसरत असल्यामुळे गुन्हेगारीचे प्रमाण वाढतांना दिसत आहे. गुन्हा घडल्यानंतर गुन्हेगारांना अचूकपणे शोधणे, त्यांच्यावर शिक्षेची कारवाई करणे आणि पुढील होणारी गुन्हेगारी रोखणे एवढेच काम पोलिसांच्या हातामध्ये आहे. आज कन्व्हिक्शनचे प्रमाण 20 टक्के खाली घसरले आहे. आजच्या सिस्टीममधून आरोपी निर्दोष सुटत असल्यामुळे ते सुध्दा निर्दोष आहेत. म्हणून याबाबतीत फास्ट ट्रॅक कोर्ट स्थापन करून गुन्हेगारीची प्रकरणे लवकरात लवकर निकालात काढणारी यंत्रणा निर्माण करणे. तसेच, पोलीस स्टेशनची संख्या वाढविण्याबरोबर न्यायालयांची संख्या वाढविण्याकरिता हायकोर्टाच्या मुख्य न्यायाधीशांबरोबर आमचा विचार विनिमय सुरु आहे. पोलिसांकडून चांगल्या प्रकारे तपास केल्यानंतर व कोर्टांमध्ये केस दाखल केल्यानंतर त्या केसेस लढविण्याकरिता चांगली माणसे लागतात. आजचे सरकारी वकिलांचे काम समाधानकारक आहे असे आपल्याला म्हणता येणार नाही. एखाद्या प्रकरणामध्ये आरोपी सहीसलामत सुटल्यानंतर आरोपीच्या पिंजऱ्यामध्ये पोलिसांना उभे रहावे लागते. एखादा आरोपी होस्टाईल झाल्यानंतर त्यामध्ये पोलिसांचा गुन्हा नसतांना देखील त्यांना आरोपींच्या पिंजऱ्यामध्ये उभे रहावे लागते. अशापरिस्थितीत आपल्या यंत्रणेला चहू बाजूंनी मर्यादा येत असतांना हे प्रकार थांबविण्याची आवश्यकता आहे.

(यानंतर श्री. किल्लेदार)

श्री.आर.आर.पाटील (पुढे सुरू...

काही पोलीस चुका करतात, ते मी नाकारत नाही. ते 100 टक्के चांगले काम करतात असेही मी सर्टिफिकेट देणार नाही. क्राईम रेटशी पोलीसांचा प्रत्यक्ष, अप्रत्यक्ष संबंध असेल, त्यांचा व्हेस्टेड इंटरेस्ट गुंतला असेल तर अशा पोलीस कर्मचा-यांवर निश्चित कारवाई केली जाईल, त्यांचा त्यामध्ये संबंध नसेल तर कारवाई करण्याचा प्रश्न उद्भवणार नाही.

श्री.जयंत प्र.पाटील : मंत्री महोदयांनी सांगितले की, मुंबई आणि मुंबईच्या परिसरामध्ये मोठ्याप्रमाणावर नागरीकरण वाढत आहे, त्यामुळे त्या ठिकाणचा बंदोबस्त करण्यास पोलीस यंत्रणा अपुरी पडत आहे. रायगड जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचा मी चेअरमन आहे. बँकेच्या पनवेलच्या शाखेवर तीनवेळा दरोडा पडला, परंतु त्याचा अजूनही तपास लागलेला नाही. या दरोडा प्रकरणी अनेकवेळा या सभागृहामध्ये मी चर्चा घडवून आणली परंतु अजून त्याचा तपास लागलेला नाही. पनवेल आणि पनवेलच्या परिसरामध्ये परराज्यातील गुन्हेगार येतात. मंत्री महोदय सांगतात त्याप्रमाणे त्या परिसरामध्ये मोठ्याप्रमाणावर गुन्हेगारांचे प्राबल्य वाढलेले आहे. या संदर्भाने खास यंत्रणा निर्माण करून तपास पूर्ण करण्यात येईल काय ? बँकांच्या दरोड्याच्या प्रकरणामये 93 टक्के घट झालेली आहे, अशाप्रकारची आकडेवारी मंत्रीमहोदयांनी दिलेली आहे. पनवेल आणि ठाणे परिसरामध्ये ही गुन्हेगारी किती टक्क्यांनी वाढलेली आहे, याची नोंद शासनाकडे आहे काय ? रायगड बँकेव्यतिरिक्त, कर्नाळा बँक, नॅशनलाईज बँकेच्या खारघर आणि नवी मुंबई येथील शाखांवर दरोडे पडलेले आहेत. मुंबईमध्ये पडलेल्या दरोड्यांची आकडेवारी काय आहे? आतापर्यन्त किती दरोड्यांचा तपास लागलेला आहे ?

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, यावर्षी महामार्गावरील दरोडे, बलात्काराच्या घटना, बँकांवरील दरोड्यांच्या घटना झाल्या असल्या तरी या आकडेवारीमध्ये 93 टक्के घट झालेली आहे. रिझर्व्ह बँकेच्या निकषाप्रमाणे बँकांनी सुरक्षिततेची व्यवस्था करायला पाहिजे. अनेक बँका ती व्यवस्था करत नाहीत. सन्माननीय सदस्यांच्याच विभागामध्ये पडलेल्या बँकेच्या दरोडा प्रकरणामध्ये पी.एस.आय. श्री.आव्हाड हे गुन्हेगारांना पकडण्यासाठी जीवाची बाजी लावून आत गेले असता, त्यांना दरोडेखोरांनी गोळ्या घालून ठार केले. अन डिटेक्टेड गुन्द्यांच्याबाबतीत पथक तयार केले जाईल. त्यांच्याकडे ज्या भागामधील बँकांवर दरोडे पडलेले आहेत त्याचा शोध घेण्याचे काम सोपविले जाईल.

SKK/ KGS/ MAP/

डॉ.नीलम गोन्हे : सभापती महोदय, या चर्चेला सन्माननीय उपमुख्यमंत्री महोदयांनी चांगल्या पध्दतीने उत्तर दिलेले आहे. याचा अर्थ सगळे पोलीस सुस्त झालेले आहेत. कारण काहीही झाले तरी आपले समर्थन उप मुख्यमंत्री करणार आणि वेळ मारून नेणार, हे त्यांना माहीत झालेले आहे. याबाबत आता आत्मपरीक्षण करण्याची वेळ आलेली आहे. आतापर्यन्त दोन-तीन वर्षांमध्ये किती दरोडे पडले, त्यापैकी किती दरोडेखोरांना शिक्षा झालेल्या आहेत ? याची आकडेवारी दिली पाहिजे. ज्याप्रमाणे बिरबलांनी 1 हजार गोष्टी लिहिल्या तेवढ्या आपण उप मुख्यमंत्री झाल्यापासून घोषणा केलेल्या आहेत. परंतु प्रत्यक्षात त्याची अंमलबजावणी झालेली नाही. घोषणांची पूर्तता केव्हा होणार आहे ? किती दरोडेखोऱ्यांना शिक्षा झालेली आहे, याची आकडेवारी मंत्री महोदय देतील काय ?

श्री.आर.आर.पाटील : सभापती महोदय, ही माहिती मी पटलावर ठेवेन. 1 ते 5 क्राईमच्या गुन्ह्यांमध्ये मग त्यामध्ये दरोडे, खून, बलात्कार इ.गुन्हे असतील त्या गुन्ह्यांमध्ये शिक्षा झालेल्या गुन्हेगारांची आकडेवारी पटलावर ठेवण्यात येईल.

यानंतर श्री.बरवड...

श्री. आर. आर. पाटील

परंतु एक आकडा जो मला माहित आहे तो मी सांगतो. राज्यातील सगळ्या तुरुंगांची बंदी ठेवण्याची क्षमता 27 हजार आहे. एवढी क्षमता असताना आज या तुरुंगांमध्ये 42 हजार कैदी आहेत. म्हणजे क्षमतेपेक्षा तरुंग अधिक भरलेले आहेत. आपण गुन्हेगारांना मोकळे सोडत नाही. क्राईमवाईज किती लोकांना शिक्षा झालेली आहे याची माहिती पटलावर ठेवण्यात येईल.

सभापती : यानंतर सन्माननीय सदस्या श्रीमती मंदा म्हात्रे प्रश्न विचारतील.

श्री. विनोद तावडे : सभापती महोदय, माननीय उपमुख्यमंत्री श्री. आर. आर. पाटील यांनी आपले उत्कृष्ट संसदपटुत्व चुकीच्या गोष्टींसाठी वापरण्याचे थांबवावे. तुरुंगाची क्षमता किती, बजेट किती होते वगैरे सांगण्यामध्ये काय अर्थ आहे ? हे नुसतेच अडचणीचे डोंगर उभे करीत आहेत.

सभापती : सन्माननीय सदस्य श्री. विनोद तावडे यांनी कृपया खाली बसावे. सन्माननीय सदस्या श्रीमती मंदा म्हात्रे यांनी आपला प्रश्न विचारावा.

श्रीमती मंदा म्हात्रे : सभापती महोदय, महाराष्ट्रातील विविध जिल्ह्यात पडत असलेले दरोडे आणि त्यावर होणारी उपाययोजना यासंबंधीची ही लक्षवेधी सूचना आहे. सन्माननीय सदस्य श्री. कपिल पाटील यांनी सांगितले की, वाढलेली लोकसंख्या आणि पोलिसांची असलेली संख्या यामध्ये खूप फरक पडलेला आहे. आमच्या सी.बी.डी. विभागामध्ये ज्यावेळी पहिला दरोडा पडला त्याच्या 8 दिवस अगोदर माननीय उपमुख्यमंत्री त्या ठिकाणी आले होते. त्यावेळी आम्ही त्यांना सांगितले की, या ठिकाणी शांतता आणि सुव्यवस्था आहे. पोलीस चांगले काम करीत आहेत. परंतु 8 दिवसानंतर जो दरोडा पडला तो अतिशय भीतीदायक होता. त्यांनी जवळजवळ 10 ते 15 किलोचा दगड दरवाजावर मारला होता. त्यामुळे ज्या काही कड्या असतील त्या राहू शकत नाहीत. त्यांची जी दरोडा घालण्याची पध्दत आहे त्यामध्ये लोकांना मारण्यासाठी त्यांनी तलवार काढली. ते 7 ते 8 लोक होते. ते दरोडा घालावयास गेले त्या ठिकाणी म्हाताऱ्या बाईच्या हातातील बांगड्या निघत नव्हता म्हणून त्यांनी गुडघे फोडले. आमच्याकडे पोलिसांचे काम चांगले आहे परंतु त्यांचे पुरेसे संख्याबळ नाही. पोलीस स्टेशनमध्ये अधिकारी सहा महिनेच राहतात. सहा महिन्यांनंतर दुसरे अधिकारी येतात. सी.बी.डी. पोलीस स्टेशनमध्ये जे अधिकारी येतील ते सहा महिने नाही तर

RDB/ KGS/ MAP

श्रीमती मंदा म्हात्रे

कमीत कमी 3 वर्षे तरी राहिले पाहिजेत जेणेकरून त्यांची कामगिरी चांगली होईल. पोलिसांचे संख्याबळ वाढविले पाहिजे. पोलीस अतिशय चांगल्या प्रकारे काम करीत आहेत. त्या दिवशी एकच पोलीस इन्स्पेक्टर ड्युटीवर होते आणि तीन दरोडे पडले त्यामुळे त्यांची फार धावपळ होत होती. पोलिसांच्या संख्याबळाबाबत वेळोवेळी सभागृहामध्ये सांगितले आहे. आमच्याकडे लोकसंख्या वाढलेली आहे त्याप्रमाणे पोलिसांचे संख्याबळ वाढविले पाहिजे. त्याचप्रमाणे पोलिसांना चांगली हत्यारे दिली पाहिजेत. कारण त्यांना जी हत्यारे दिलेली आहेत ती कित्येक वर्षापूर्वीची आहेत. तेव्हा त्यांना चांगली हत्यारे दिली जातील काय ?

श्री. आर. आर. पाटील : सभापती महोदय, मॉडर्नायझेशनमध्ये पोलिसांना चांगली शस्त्रे, चांगली वाहने, आधुनिक उपकरणे उपलब्ध करून देण्याचा व्यापक कार्यक्रम राज्य सरकारने हातामध्ये घेतलेला आहे. त्याप्रमाणे त्यांना साधनसुविधा दिल्या जात आहेत. बदल्यांच्या बाबतीत सुध्दा राज्य सरकारने नियम केलेले आहेत. पी.एस.आय. आणि त्यांच्या वरच्या स्तरावरील अधिकारी त्यांच्या स्वजिल्ह्यात राहणार नाहीत त्याचबरोबर एका रेंजमध्ये 10 वर्षांपेक्षा अधिक काळ राहणार नाहीत. बदल्यांच्या बाबतीत पारदर्शकता ठेवण्यासाठी राज्य सरकारने अनेक नियम केलेले आहेत. त्याचे पालन करण्याचा शासनाने प्रयत्न केलेला आहे. या पोलीस स्टेशनच्या अधिकाऱ्यांची बदली सातत्याने का झाली याची मी स्वतः चौकशी करीन. बऱ्याचदा अधिकाऱ्यांना प्रमोशन मिळते. काहीवेळा कौटुंबिक कारणासाठी बदल्या होतात, काहीवेळा मॅटमधून स्थगिती आणली जाते त्यामुळे बदल्या होतात. या पोलीस स्टेशनच्या संदर्भात मी चौकशी करीन. त्या परिसरातील वाढती लोकसंख्या लक्षात घेऊन पोलीस स्टेशन गठीत करीत असताना प्राधान्य दिले जाईल.

श्रीमती उषाताई दराडे : सभापती महोदय, माननीय गृहमंत्र्यांनी या ठिकाणी वारंवार सांगितले की, न्यायालयामध्ये आरोपीची बेल लवकर होते. या बेलच्या संदर्भात माझा प्रश्न आहे. ज्यावेळी पोलीस स्टेशनचे इन्व्हेस्टीगेशन ऑफीसर आरोपीला कोर्टात नेत असतात त्यावेळी ते स्वतः हजर होतात काय ? ते स्वतः हजर झाले नाहीत आणि दुसऱ्या अधिकाऱ्याबरोबर आरोपीला पाठविले म्हणून बेल होते. याबाबत शासन स्पेसिफिक दक्षता घेणार काय ?

यानंतर श्री. शिगम...

(श्रीमती उषाताई दराडे...)

माझा दुसरा प्रश्न असा आहे की, तपासामध्ये काही त्रुटी राहातात. याबाबतीत पोलीस यंत्रणेमार्फत काय व्यवस्था केली जाईल ? बीड जिल्ह्यामध्ये श्री. अशोक धिवरे हे एस.पी.म्हणून कार्यरत होते त्यावेळी नागरिकांच्या शांतता कमिटीचा स्थापन केल्या होत्या आणि त्यांच्या काळात गुन्ह्यांचे प्रमाण कमी झाले होते. तेव्हा शासन नागरिकांचा सहभाग घेऊन शांतता कमिटीचा स्थापन करण्याच्या दृष्टीने पावले टाकणार आहे काय ? तसेच लॉ ऑफ बेलच्या संदर्भात सी.आर.पी.सी.च्या सेक्शन 347, 348 आणि 349मध्ये दुरुस्ती करण्यासाठी राज्य सरकार केन्द्र सरकारला शिफारस करील काय ?

श्री. आर.आर.पाटील : इन्व्हेस्टिगेशन ऑफिसर हा बेलच्या वेळी त्याला अन्य ड्युटीज असल्यामुळे हजर राहू शकत नसेल तर दुसरा पोलीस पाठविला जातो. एका आरोपीला एक ऑफिसर असे आपले प्रमाण नाही. त्यामुळे एका इन्व्हेस्टिगेशन ऑफिसरला अनेक ड्युटीज कराव्या लागत असल्यामुळे प्रत्येक वेळी त्याला बेलच्या वेळी उपस्थित राहाणे शक्य होत नाही. तरीही तो इन्व्हेस्टिगेशन ऑफिसर बेलच्या वेळी उपस्थित राहावा असा प्रयत्न असतो. परंतु प्रत्येक वेळी ही गोष्ट शक्य होत नाही. तपास करित असताना त्यामध्ये काही त्रुटी राहातात ही बाब विचारात घेऊन पोलीस भरती होताना एखादे ट्रेनिंग देण्याचा विचार आम्ही करित आहोत. कायदे सारखे बदलत असतात. पोलिसांना इतक्या ड्युटीज असतात की बदललेल्या कायद्यांची दखल पोलीस घेऊ शकत नाही. याबाबतीत शासनाने 450 लॉ ऑफिसर्सची नेमणूक करण्याचा निर्णय घेतलेला असून आतापर्यन्त 350 लॉ ऑफिसर्सची नेमणूक झालेली आहे. या पुढच्या काळामध्ये लॉ ऑफिसर्सच्या मागदर्शनाखाली चार्जशिट दाखल होतील, त्यामुळे कन्व्हिक्शनचे प्रमाण निश्चितपणे वाढेल. काही गुन्ह्यांच्या बाबतीत शिक्षा वाढविल्या पाहिजेत या दृष्टीने सी.आर.पी.सी. मध्ये बदल करण्याबाबत राज्य शासन केन्द्राला शिफारस करील.

श्री. गुरुनाथ कुलकर्णी : लॉ ऑफिसरला ट्रेनिंग देण्यासाठी एखादी इन्स्टिट्यूट निर्माण करण्यात येणार आहे काय ?

..2..

श्री. आर.आर.पाटील : क्रिमिनल मॅटरमध्ये ज्यांनी यशस्वीपणे वकिली केलेली आहे अशा वकिलांची लेक्चर्स लॉ ऑफिसर्स समोर ठेवण्यात येतील, ॲक्विझिशनच्या केसेस त्यांना समजावून सांगाव्या लागतील. त्या ठिकाणी पर्फेक्शन यावे या दृष्टीने ज्या ज्या उपाययोजना कराव्या लागतील त्या उपाययोजना केल्या जातील.

...3..

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

पु. शी. : शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयामधील डॉक्टरांनी मुदतपूर्व सेवानिवृत्तीसाठी केलेले अर्ज

मु. शी. : शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयामधील डॉक्टरांनी मुदतपूर्व सेवानिवृत्तीसाठी केलेले अर्ज यासंबंधी डॉ. दीपक सावंत, सर्वश्री. मधुकर सरपोतदार, दिवाकर रावते, अरविंद सावंत, अॅड. अनिल परब, डॉ. नीलम गो-हे सर्वश्री गोपीकिसन बाजोरिया, सुरेश जेथलिया व परशुराम उपरकर, वि.प.स. यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

डॉ. दीपक सावंत : (मुंबई पदवीधर) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छितो आणि त्याबाबत त्यांनी निवेदन करावे, अशी विनंती करतो.

"खाजगी वैद्यकीय महाविद्यालयांमधील पगाराच्या तुलनेत मिळणारा तुटपुंजा पगार व बदल्यांची टांगती तलवार, यामुळे राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांमधील शेकडो तज्ज्ञ डॉक्टरांनी शासनाकडे मुदतपूर्व सेवानिवृत्तीसाठी केलेले अर्ज, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयातील डॉक्टरांची मुदतपूर्व सेवानिवृत्ती रोखण्यासाठी नॉनप्रॅक्टिस व इतर भत्यात वाढ करण्याची व खाजगी प्रॅक्टिसला परवानगी देण्याची नितांत आवश्यकता, शेजारील कर्नाटक राज्यातही शासकीय सेवेत मिळत असलेला पगार हा महाराष्ट्र शासनाच्या सेवेतील डॉक्टरांना मिळणाऱ्या पगारापेक्षा अधिक असल्याने त्यापेक्षा जास्त पगार देता येत नसल्यास महाराष्ट्रातील शासनाच्या सेवेतील डॉक्टरांना कर्नाटक पॅटर्न वेतन लावण्याची नितांत आवश्यकता, या राज्यातील शासनाच्या सेवेतील डॉक्टरांना तुटपुंजे वेतन शासन देत असल्याने त्यांच्यात पसरलेली तीव्र असंतोषाची व संतापाची लाट लक्षात घेता चांगले तज्ज्ञ डॉक्टर शासनाच्या सेवेत आकर्षित करण्याबाबत राज्य शासन उदासिन असल्याने शेकडो डॉक्टरांनी मुदतपूर्व निवृत्ती मागितल्याने शासनाच्या वैद्यकीय सेवेवर त्याचा होणारा परिणाम, त्यामुळे त्याचा जनतेच्या आरोग्य सेवेला

..४..

(डॉ. दीपक सावंत...)

बसणारा फटका, परिणामी शासकिय सेवेतील डॉक्टरांत व जनतेत पसरलेला तीव्र असंतोष व संतापाची लाट लक्षात घेता याप्रकरणी शासनाने तातडीने केलेली व करावयाची उपाययोजना व शासनाची प्रतिक्रिया."

श्री. दिलीप वळसे-पाटील (वैद्यकीय शिक्षण मंत्री) : सभापती महोदय, लक्षवेधी सूचनेसंबंधीच्या निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

सभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

निवेदन

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापवे)

डॉ. दीपक सावंत : सभापती महोदय, शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयामध्ये जे प्रोफेसर्स काम करीत आहेत त्यांनी शकडोच्या संख्येने राज्य शासनाकडे अर्ज केलेले आहेत. त्या आर्जांमध्ये त्यांनी असे म्हटलेले आहे की, आम्हाला शासकीय नोकरी नको, आम्हाला प्रायव्हेटमध्ये जावयाचे आहे. अशा प्रकारे अर्ज करण्याचे कारण हे आहे की, त्यांना शासकीय सेवेमध्ये जो पगार मिळतो त्याच्या तिप्पट चौपट पगार प्रायव्हेटमध्ये मिळतो. लक्षवेधीला दिलेल्या निवेदनामध्ये पहिला परिच्छेद सोडला तर असेच म्हटले आहे की, महाराष्ट्र स्टेट मेडिकल टिचर्स असोसिएशन यांनी त्यांच्या मागण्या केलेल्या आहेत. त्यासंबंधीचे विवरण निवेदनामध्ये दिलेले असून शेवटी असे म्हटलेले आहे की, महाराष्ट्र स्टेट मेडिकल टिचर्स असोसिएशनने सादर केलेल्या मागण्यांवर धोरणात्मक निर्णय घेण्याची कार्यवाही शासनस्तरावर सुरु आहे. आताच सन्माननीय उपमुख्य मंत्र्यांनी सांगितले की, लोकसंख्या वाढत आहे, पोलिसांची संख्या कमी पडत आहे. इकडे रुग्णांची संख्या वाढत आहे, रुग्णालयामध्ये येणा-यांची, बाहेरून येणा-या रुग्णांची संख्या वाढत आहे आणि डॉक्टर्सची संख्या कमी आहे. डॉक्टरांची संख्या कमी असल्यामुळे डॉक्टर आपली सेवा रुग्णांना देऊ शकले नाही तर त्यांच्यावर हल्ले होतात. सभापती महोदय, मी आपणास पदांची माहिती देतो. प्रोफेसर्सची मंजूर पदे 317 असून त्यातील अॅडहॉक बेसिसवर 168 पदे आहेत आणि रिक्त पदे 53 आहेत. असोसिएट प्रोफेसर्सची मंजूर पदे 800 असून त्यातील 316 अॅड हॉक बेसिसवर आहेत आणि रिक्त पदे 229 आहेत.

...नंतर कु. खर्च...

डॉ.दिपक सावंत.....

लेक्चररची पदे या वैद्यकीय क्षेत्राचा आत्मा असून त्या पोस्ट 1,131 आहेत. त्यातील अँड हॉक पध्दतीने भरलेली पदे 724, रिक्त पदे 276 आहेत. हीच परिस्थिती डेंटल कॉलेजची सुध्दा आहे. सभापती महोदय, माझा पहिला प्रश्न असा आहे की, या सर्व परिस्थितीला जबाबदार एम.पी.एस.सी आहे म्हणून ही सर्व पदे एम.पी.एस.सी.च्या कक्षेतून आपण बाहेर काढून स्वतःकडे नियुक्ती घेणार का ? आपण दिलेल्या या अहवालामध्ये असे दिलेले आहे की, एम.पी.एस.सी.कडे प्राध्यापक, सहयोगी प्राध्यापक, लेक्चररची पदे भरण्याचा प्रस्ताव अद्यापि प्रलंबित आहे आणि पदे भरण्यासाठी घेतलेल्या परीक्षांचे रिझल्ट्स लागत नाहीत. म्हणून एम.पी.एस.सी.च्या कक्षेतून ही पदे बाहेर काढावीत. दुसरा प्रश्न असा आहे की, या बाबतीत आपण जी प्रमोशन पॉलिसी ठरविलेली आहे, ती बदलणार का ? म्हणजे त्या लेक्चरर्सना पुढे जाण्यासाठी प्रथम लेक्चरर , असोसिएट प्रोफेसर, प्रोफेसर या सर्व पाय-यांमधून पुढे जावे लागते या पॉलिसीमध्ये बदल घडवून त्याकरिता एखादा टाईम बाऊंड प्रोग्रॅम आपण ठेवणार का ? म्हणजे तीन वर्ष एखाद्या माणसाने लेक्चरर म्हणून काम केले असल्यास, त्याला कोणतीही परीक्षा न देता तीन वर्ष त्या पदावर काम केले म्हणून प्रमोशन देणार का ?

श्री.दिलीप वळसे - पाटील : सभापती महोदय, आज राज्य शासनाच्या असलेल्या वैद्यकीय महाविद्यालयामध्ये प्राध्यापक, सहयोगी प्राध्यापक यांच्या अनेक जागा रिक्त आहेत, ही बाब मी काही या ठिकाणी नाकारित नाही परंतु सन्माननीय सदस्यांनी जी आकडेवारी दिली त्यासंदर्भात एक सुधारित आकडेवारी माझ्याकडे आहे ती मी या ठिकाणी सांगतो. प्राध्यापकांची एकूण 316 पदे मंजूर आहेत त्यापैकी 60 पदे सरळसेवेने भरलेली आहेत, 43 पदे पदोन्नतीने भरलेली आहेत आणि 165 पदे तदर्थ स्वरूपामध्ये भरलेली आहेत, 48 पदे रिक्त आहेत. सहयोगी प्राध्यापकांच्या बाबतीत सांगावयाचे तर 796 पैकी 247 सरळसेवेने आणि पदोन्नतीने 173 पदे आणि 318 पदे तदर्थ स्वरूपात भरलेली आहेत, रिक्त पदे एकूण 58 आहेत. लेक्चरर कॅटेगरीमध्ये देखील 1133 पदांपैकी 156 पदे सरळसेवेने 775 तदर्थ पध्दतीने आणि 202 पदे रिक्त आहेत अशी ही सुधारित आकडेवारी आहे.

डॉ.दीपक सावंत : परंतु माझ्याजवळील आकडेवारी ही आपल्याच अहवालातील आहे.

श्री.दिलीप वळसे पाटील : होय, बरोबर आहे दिवसेंदिवस परिस्थितीमध्ये बदल होत

श्री.दिलीप वळसे - पाटील.....

असतात. अध्यक्ष महाराज, शासकीय महाविद्यालयामध्ये चांगल्या प्रकारचे शिक्षण देण्याच्या दृष्टीकोनातून शिक्षकांची पदे वेळोवेळी भरली गेली पाहिजेत. ही बाब कोणीही या ठिकाणी नाकारू शकणार नाही, परंतु वेळोवेळी सुप्रीम कोर्ट आणि हाय कोर्टाने दिलेल्या जज्मेंटमुळे ही पदे भरतांना अडचणी निर्माण होत होत्या. जी पदे शासनाच्या स्तरावर भरावयाची आहेत व जी पदे एम.पी.एस.सी.च्या मार्फत भरावयाची आहेत, त्याला या कारणांमुळे बराच उशिर झालेला आहे, या सगळ्यांचे परिणाम वाईट झाले. या ठिकाणी आपल्याला दिसत आहे की, मी या निमित्ताने सन्माननीय सदस्यांच्या प्रश्नाला एवढेच उत्तर देऊ इच्छितो की, या सगळ्या मागण्या या ठिकाणी महाराष्ट्र स्टेट मेडिकल टिचर्स असोसिएशनने केलेल्या आहेत त्या सगळ्या मागण्यांचा राज्यशासन अतिशय सकारात्मक दृष्टीकोनातून विचार करणार आहे. त्याचे कारण असे आहे की, आतापर्यंत फक्त शासकीय मेडीकल कॉलेजेस अस्तित्वात होते यापूर्वी खाजगी मेडीकल कॉलेजेस एवढ्या मोठ्या प्रमाणात नव्हते परंतु अलिकडच्या काळामध्ये जसजसे खाजगी क्षेत्रातील मेडिकल कॉलेजेसमध्ये वाढ होत चालली तसतशी बाजूच्या राज्यांमध्ये सुध्दा अशाच पध्दतीने खाजगी मेडिकल कॉलेजेस उभे राहिले. जेथे चांगल्या स्वरूपाच्या सोयी सवलती दिल्या जातील तेथे प्राध्यापक जातील, शिक्षक जातील असे जे सन्माननीय सदस्यांनी सांगितले आहे त्या दृष्टीकोनातून मंत्रिमंडळाच्या माध्यमातून जास्तीत जास्त पुढच्या 15 दिवसांमध्ये किंवा एक महिन्यांमध्ये कालबध्द कार्यक्रम तयार करण्याचा निर्णय घेतला जाईल.

यानंतर श्री.कानडे.....

लक्षवेधी सूचना पुढे सुरु....

श्री. दिलीप वळसे-पाटील

त्या निर्णयामध्ये रिक्तमेण्ट प्रोसिजरला लोकसेवा आयोगाकडून विलंब लागत असल्यामुळे त्यांच्याकडून ते काम काढून घेण्याबाबत मंत्रिमंडळामध्ये चर्चा झालेली आहे. मंत्रिमंडळाने यासाठी तत्वतः मान्यता दिलेली आहे. यासंदर्भातील लीगल डोक्युमेंट तयार करावयाचे आहेत. ते झाल्यानंतर आणि मंत्रिमंडळाने याबाबतीत निर्णय घेतल्यानंतर विधिमंडळाच्या सभागृहाला अवगत करण्यात येईल. नॉन प्रॅक्टिसिंग अलाऊंसच्या संदर्भात एक मुद्दा उपस्थित करण्यात आला. राज्यामध्ये धुळे, नांदेड, यवतमाळ आणि अंबाजोगाई या वैद्यकीय महाविद्यालयांमध्ये 50 टक्के नॉन प्रॅक्टिसिंग अलाऊंस मिळतो. बाकीच्या महाविद्यालयांमध्ये 25 टक्के मिळतो. यामध्ये वाढ करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन आहे. कालबद्ध पदोन्नतीच्या बाबतीत एक मुद्दा उपस्थित करण्यात आला. यासंदर्भात सुध्दा राज्य शासनाने विचार केलेला आहे. निश्चित प्रकारे या शिक्षकांना कालबद्ध पदोन्नती देण्याचे धोरण स्वीकारलेले आहे. यासंदर्भात कोणतीही अडचण नाही. कारण या डॉक्टरांना सुध्दा सुरक्षितता मिळणे गरजेचे आहे. बदल्यांच्या बाबतीत स्पेसिफिक पॉलिसी असेल. बदल्यांच्या बाबतीत शासनाने कायदा केलेला आहे. परंतु या सगळ्या डॉक्टरांना यामधून कसे वगळावयाचे याचा विचार करावा लागेल. डॉक्टर परदेशात प्रशिक्षणासाठी किंवा लेक्चर देण्यासाठी जातात तेव्हा त्यांच्यावर अनेक बंधने असतात. ती उठविण्याचा राज्य सरकार प्रयत्न करीत आहे. ठेकेदारी पध्दतीने जे प्राध्यापक नेमलेले आहेत त्यांचे वय 65 वर्षांपर्यंत आहे. त्याप्रमाणेच या डॉक्टरांचे वय देखील 65 वर्षे करण्याचा प्रस्ताव विचाराधीन आहे. संघोधन भत्ता आणि विशेष वेतन देण्याच्याबाबतीत मध्यप्रदेश आणि कर्नाटक राज्यात मोठया प्रमाणात फॅसिलिटी दिल्या जातात. त्या फॅसिलिटी या राज्यातील डॉक्टरांना देऊन त्यांना आकर्षित करण्याचा प्रयत्न केला जाईल. सर्व महाविद्यालयांमध्ये टीचिंग कोर्स उपलब्ध करून देण्याबाबत शासन निर्णय घेईल.

श्री. श्रीकांत जोशी : सभापती महोदय, ग्रामीण भागातील महाविद्यालयांमध्ये प्राध्यापक आणि अधिव्याख्याता यांच्या जागा रिक्त असल्यामुळे ही महाविद्यालये अमान्यता प्राप्त होतील काय अशी भीती विशेषतः नांदेड आणि अंबाजोगाई येथील महाविद्यालयांमध्ये निर्माण झालेली आहे. एमसीआईच्या धोरणानुसार 5 टक्के पेक्षा अधिक जागा शासनाला रिक्त ठेवता येणार नाहीत असा दंडक आहे. हे खरे आहे काय ? अंबेजोगाई येथील वैद्यकीय महाविद्यालयात 50 टक्के जागा रिक्त आहेत.

लक्षवेधी सूचना पुढे सुरु...

श्री. श्रीकांत जोशी

त्यामुळे या महाविद्यालयाची मान्यता धोक्यात येऊ शकते. तदर्थ प्राध्यापकांच्या नेमणुका एमपीएससीच्या कक्षेतून काढून घेणार काय ? कारण एमपीएससीकडून नव्याने नेमणुका होणे म्हणजे फार मोठे संकट आहे. त्याचप्रमाणे पेशंटच्या प्रमाणात डॉक्टरांची संख्या देण्याबाबत जे एमइसीचे नॉर्म्स आहेत त्याप्रमाणे अतिरिक्त जागा निर्माण करून परमनंट सिस्टीम एस्टॅब्लिश करणार काय ?

श्री. दिलीप वळसे-पाटील : सभापती महोदय, अॅफीलेशनच्या बाबतीत मुद्दा उपस्थित केला आहे. महाराष्ट्रातील कोणत्या वैद्यकीय महाविद्यालयाची मान्यता एमपीएससीकडून रद्द होईल अशी परिस्थिती नाही. यासंदर्भात अंबाजोगाई येथील महाविद्यालयात नुकतेच इन्स्पेक्शन झालेले आहे. याबाबतीत काळजी करण्याचे कारण नाही. राज्य शासनाच्या स्तरावर नेमणुका करण्याच्या संदर्भात निर्णय घ्यावयाला पाहिजे. यासाठी अतिरिक्त मुख्य सचिव आणि मुख्य सचिवांच्या अध्यक्षतेखाली ज्या बैठका होत आहेत त्यामध्ये याबाबतीत तातडीने निर्णय घेण्याच्या संदर्भात सूचीत करण्यात आलेले आहे.

नंतर श्री. भोगले

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

TT.1

SGB/ MAP/ SBT/ KGS/ MAP/

13:25

श्री.दिलीप वळसे पाटील.....

त्या संदर्भातील दोन बैठका झाल्या असून काही नावे त्यांनी निश्चित केली आहेत. उद्याच्या काही दिवसात ती रिक्त पदे भरली जातील. पेशंटवर आधारित शिक्षकांच्या नेमणुका करण्याऐवजी एमसीआयच्या निकषाप्रमाणे आवश्यक असणाऱ्या शिक्षकांच्या नेमणुका करणे गरजेचे आहे, याबाबत दुमत असण्याचे कारण नाही. एमसीआयच्या निकषांचे पूर्ण पालन राज्य सरकारच्या महाविद्यालयात आणि खाजगी महाविद्यालयात केले गेले पाहिजे अशाच प्रकारचा आग्रह राज्य सरकारतर्फे धरला जाईल. ज्यांना तदर्थ स्वरूपात नेमणूक दिली त्यांना बेनिफिट द्यायच्या संदर्भात निश्चित विचार केला जाईल. त्यामध्ये आर्थिक बोजा किती येतो हे पाहून मंत्रिमंडळामध्ये निर्णय घेतला जाईल.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, ही बाब एमपीएससीच्या पव्हूमधून काढण्यासाठी आज जरी अॅडव्हॉक बेसिसवर अधिकारी काम करीत असले तरी सभापती महोदय आपल्याकडे बैठक झाली होती. एमपीएससीच्या पव्हूमधून काढणार असाल तर कोणत्या पध्दतीने काढणार आहात? सुप्रीम कोर्टाचा निर्णय आहे. सुप्रीम कोर्टाने एमपीएससी कम्पलसरी केली आहे. राज्य शासन कॅबिनेटमध्ये अशा प्रकारे निर्णय घेऊन त्यांना एमपीएससीच्या पव्हूमधून काढण्यासाठी सक्षम आहे का? जास्तीत जास्त वेतन विद्यापीठ अनुदान आयोग रु.44250 इतका देते. कर्नाटक पॅटर्नप्रमाणे वेतन वाढविण्यासाठी काय करणार आहात?

(सभापतीस्थानी माननीय उपसभापती)

श्री.दिलीप वळसे पाटील : ज्यावेळी कोणतीही पोस्ट रिक्त करताना कायद्याप्रमाणे एमपीएससीकडून केली पाहिजे. एखादी विशिष्ट पोस्ट एमपीएससीच्या पव्हूमधून बाहेर काढण्यासाठी राज्य सरकार पूर्णपणे सक्षम आहे. त्या संदर्भात मंत्रिमंडळात निर्णय घेऊन विधानसभेला अवगत करण्याची प्रोसीजर आहे. त्या संदर्भात कायदा विभाग काम करीत आहे. योग्य त्या वेळी विधिमंडळासमोर आम्ही येऊ. या सगळ्या डॉक्टर्सना वाढीव वेतन द्यायचे आहे त्या संदर्भात एमसीआयच्या निकषावर जाऊन द्यावयास लागले तर या संदर्भात निश्चित प्रकारे मंत्रिमंडळ निर्णय करील. आर्थिक बोजाचा प्रश्न आहे. हे करीत असताना मेडिकल क्षेत्रातील महत्वाची बाब लक्षात घेऊन मंत्रिमंडळ वेळप्रसंगी आऊट ऑफ वे जाऊन सुध्दा निर्णय करील.

..2..

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

TT.2

SGB/ MAP/ SBT/ KGS/ MAP/

13:25

पृ.शी.: खाजगी विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमधील मागास विद्यार्थ्यांची फी शासनातर्फे भरण्याचा निर्णय होऊनही व्यावसायिक अभ्यासक्रमामध्ये डी.एड व बी.एड या अभ्यासक्रमांचा समावेश नसणे.

मु.शी.: खाजगी विनाअनुदानित शिक्षण संस्थांमधील मागास विद्यार्थ्यांची फी शासनातर्फे भरण्याचा निर्णय होऊनही व्यावसायिक अभ्यासक्रमामध्ये डी.एड व बी.एड या अभ्यासक्रमांचा समावेश नसणे याबाबत प्रा.फौजिया खान, वि.प.स.यांनी दिलेली लक्षवेधी सूचना.

प्रा.फौजिया खान (नामनियुक्त) : सभापती महोदय, मी नियम 101 अन्वये पुढील तातडीच्या व महत्वाच्या बाबीकडे आपल्या अनुमतीने सन्माननीय उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधू इच्छिते आणि याबाबत त्यांनी निवेदन करावे अशी विनंती करते.

"व्यावसायिक अभ्यासक्रम शिकविणाऱ्या खाजगी विना अनुदानित शिक्षण संस्थामध्ये सन २००७-२००८ या शैक्षणिक वर्षातही अनुसूचित जाती जमातीच्या विद्यार्थ्यांची संपूर्ण फी राज्य सरकारतर्फे भरण्याचा शासनाने दिनांक २८ जून, २००७ रोजी घेतलेला निर्णय, या निर्णया नुसार ओबीसी, भटके विमुक्त आणि आर्थिक दृष्ट्या मागास विद्यार्थ्यांची पन्नास टक्के फी ची राज्यसरकार प्रतिपूर्ती करणार असणे, परंतु यामध्ये डी.एड. आणि बी.एड या व्यावसायिक अभ्यासक्रमांचा समावेश नसणे, याकरिता राज्यातील शिक्षकांची संख्या आवश्यकतेपेक्षा अधिक असल्याचे कारणे देणे, या निर्णयामुळे डी.एड आणि बी.एड चे शिक्षण घेणाऱ्या अनुसूचित जाती-जमाती, ओबीसी, विद्यार्थ्यांवर कोसळलेले संकट, परिणामी त्यांच्यात पसरलेला प्रचंड असंतोष याबाबत, शासनाने तातडीने केलेली वा करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

श्री.दिलीप वळसे पाटील (उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री) : सभापती महोदय, निवेदनाच्या प्रती माननीय सदस्यांना आधीच वितरित केल्या असल्यामुळे मी ते निवेदन आपल्या अनुमतीने सभागृहाच्या पटलावर ठेवतो.

उपसभापती : निवेदन सभागृहाच्या पटलावर ठेवण्यात आले आहे.

नि वे द न

(प्रेस : येथे सोबतचे निवेदन छापाने)

..३..

२०-०७-२००७ (असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

SGB/ KGS/ MAP/

TT.३

१३:२५

श्रीमती फौजिया खान : सभापति महोदय, इस लक्षवेधी के उत्तर में 2 कारण दिए गए हैं। पहला कारण यह है : "राज्यातील बी.एड. आणि डी.एड. या शिक्षणशास्त्र अभ्यासक्रमाच्या संस्थांची संख्या व त्या प्रमाणातील विद्यार्थी संख्येचे प्रमाण लक्षात घेता या अभ्यासक्रमाच्या विद्यार्थ्यांना शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपूर्ती करणे, सन 2006-07 या वर्षामध्ये आर्थिकदृष्ट्या शक्य झाले नसते. दूसरा कारण यह है : "सदर शिक्षणशास्त्र अभ्यासक्रम हा व्यावसायिक अभ्यासक्रम या संज्ञेत येत नसल्यामुळे". मैं माननीय मंत्री महोदय से यह पूछना चाहती हूँ कि समाज व्यवस्था को स्वस्थ रखने के लिए क्या अच्छे दर्जे के शिक्षक निर्माण करने की आवश्यकता नहीं है ? क्या यह हमारी पहली प्राथमिकता नहीं रहनी चाहिए. विकसित देशों में डी.जी.पी. अच्छी रखने के लिए इस कार्य हेतु बजट में 7-8 प्रतिशत का प्रोवीजन किया जाता है. जबकि हमारे यहां पर इस कार्य हेतु बजट में केवल 2-3 प्रतिशत राशि का प्रोवीजन करते हैं. हम एज्युकेशन को इन्वेस्टमेंट के रूप में देखना कब सीखेंगे ? इसलिए मेरा प्रश्न यह है कि क्या हम लाइन ऑफ थिंकिंग बदलकर व्यावसायिक अभ्यासक्रम में डी.एड. और बी.एड. को शामिल करेंगे ? दूसरी बात यह कही गई है कि बी.एड. और डी.एड. अभ्यासक्रम वोकेशनल की संज्ञा में नहीं आते हैं. मैं यह पूछना चाहती हूँ कि इसके क्या निकष हैं ? निकष तो शासन ने ही तय किये हैं तो फिर वोकेशनल के अन्दर डी.एड. और बी.एड. को शामिल क्यों नहीं किया गया ? सरकारी कॉलेज के बच्चों को शिष्यवृत्ति दी जाती है और प्राईवेट कॉलेज में शिष्यवृत्ति नहीं दी जाती तो यह दुजाभाव क्यों है ? क्या शासन इस बारे में फिर से विचार करके निर्णय लेगा ?

. नंतर जुन्नरे.

श्री. दिलीप वळसे पाटील : राज्यातील एकंदरीत शिक्षण व्यवस्थेमध्ये राज्य घटनेने घालून दिलेल्या निकषानुसार वयाच्या 14 वर्षापर्यंत शिक्षणाची जबाबदारी शासनावर सोपवलेली असून त्याच्या पुढचे शिक्षण त्या त्या राज्याच्या आर्थिक कुवतेवर अवलंबून आहे. आजपर्यंत आपल्या राज्यामध्ये बहुतांशी संस्था या राज्यशासनाच्या मालकीच्या होत्या परंतु गेल्या काही वर्षांमध्ये इंजिनिअरींग, मेडीकल, व्यवस्थापन अभ्यासक्रम, एमसीए अशा काही व्यावसायिक कोर्सेसना मोठ्या प्रमाणात मान्यता देण्यात आलेली असून आता खाजगी शिक्षण संस्थाही यामध्ये मोठ्या प्रमाणात येत आहेत. यासंदर्भात गेल्या काही दिवसांमध्ये सुप्रीमकोर्टाचे वेगवेगळे जजमेंट आले आहेत. यासंदर्भात कायदे करून सरकारवरील बर्डन कमी करून जास्तीत जास्त अधिकार संस्था चालकांना दिले गेले. त्यासाठी फी किती असावी, याबाबत कायदा करण्यात आला आणि प्रवेश नियंत्रण कमिटीची स्थापना केली गेली. ज्या वेळेला या राज्यासमोर प्रश्न निर्माण झाला की, एखाद्या गरीब कुटुंबातील विद्यार्थ्याला मेरीटच्या आधारावर किंवा आरक्षणाच्या आधारावर खाजगी इंजिनिअरींग किंवा मेडीकल कॉलेजमध्ये प्रवेश मिळून सुध्दा शिक्षणाची फी भरता येत नाही. सदर शिक्षणाची फी भरता येत नसल्यामुळे गरीब मुले शिक्षणापासून वंचित राहू नयेत म्हणून लोकशाही आघाडी सरकारने यासंदर्भात निर्णय घेतला आणि तो निर्णय यावर्षीही कंटीन्यू केलेला आहे. एस.सी., एस.टी. च्या विद्यार्थ्यांनी इंजिनिअरींग, मेडीकल किंवा सरकारने जे कोर्सेस नोटीफाईड केलेले आहेत त्यामध्ये प्रवेश घेतला तर त्यांची 100 टक्के फी शासनाने पेड करावी यासंदर्भात शासनाने निर्णय घेतलेला आहे. ओबीसी विद्यार्थ्यांची 50 टक्के फी देण्याचा निर्णय शासनाने घेतलेला आहे. तसेच जे विद्यार्थी आर्थिकदृष्ट्या मागास आहेत, (ज्यांच्या पालकांचे वार्षिक उत्पन्न 1 लक्ष रुपयाच्या आत असेल) तर अशा विद्यार्थ्यांची 50 टक्के फी भरण्याचा शासनाने निर्णय घेतलेला आहे. जे विद्यार्थी गरीब असल्यामुळे फी भरू शकत नाहीत ते शिक्षणापासून वंचित राहू नयेत यासाठी शासनाने या विद्यार्थ्यांची फी भरण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. आता प्रश्न निर्माण झाला आहे तो हा की, डी.एड. आणि बी.एड. मध्ये शिक्षण घेणा-या विद्यार्थ्यांचाही या योजनेत समावेश का केला नाही? सभापती महोदय, आदर्श समाज बनविण्यासाठी आदर्श शिक्षक असले पाहिजे, याबाबत कोणाचेही दुमत असणार नाही. परंतु गेल्या काही वर्षांमध्ये या राज्यात ज्या पध्दतीने डी.एड. आणि बी.एड.ची दुकानांना राज्य शासनाची शिफारस नसतांना ज्या पध्दतीने कौन्सिल

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

UU-2

SGJ/ SBT/

प्रथम श्री. भोगले....

13:30

श्री. दिलीप वळसे पाटील.....

कडून परवानगी देण्यात आली ते पाहिल्यानंतर हा प्रश्न निर्माण झाला की, या राज्यामध्ये एवढ्या मोठ्या संख्येने शिक्षकांची गरज आहे का ? सभापती महोदय, सन 2004-2005 मध्ये बी.एड. च्या 170 संस्था या राज्यात होत्या परंतु त्याची संख्या आज 416 झाली आहे तसेच विद्यार्थ्यांची संख्या जवळपास 17 हजारावरून 41 हजारावर झालेली आहे. सभापती महोदय, राज्यामध्ये इतक्या शिक्षकांना नोकरी मिळण्याची परिस्थिती नाही. डी.एड.च्या सन 2004-2005 मध्ये 662 तुकड्या होत्या. त्यामध्ये सन 2005-2006 मध्ये 146 ने वाढ झाली व 2006-2007 मध्ये 257 तुकड्यांची वाढ झाली. सन 2007-2008 मध्ये 55 तुकड्यांची भर पडलेली आहे. सभापती महोदय, जवळपास 3 वर्षात 17 हजार इंटेकची वाढ झालेली आहे. डी.एड. मध्ये झालेली आहे. या संदर्भात राज्यसरकारने बर्डन उचलावे हा जरी मुद्दा असला तरी याबाबत मी सांगू इच्छितो की, महाराष्ट्र शासन प्राथमिक शिक्षणासाठी 10 हजार कोटी, उच्च शिक्षणासाठी 1500 कोटी, मेडीकल, इंजिनिअरींगसाठी 800 कोटी, तसेच आदिवासी विद्यार्थ्यांच्या विभिन्न योजनांसाठी करोडो रुपये खर्च करीत आहे.

यानंतर श्री. अजित.....

श्री.दिलीप वळसे-पाटील.....

म्हणून मंत्रिमंडळाने असा निर्णय घेतलेला आहे की, इतर व्यावसायिक अभ्यासक्रमाची फी भरत असताना शासन डी.एड.आणि बी.एड.च्या विद्यार्थ्यांची फी रिऍम्बर्समेंट करू शकणार नाही. तसेच याबाबत राज्य शासनाचा पुनर्विचार करण्याचा विचार नाही.

श्री.कपिल पाटील : सभापती महोदय, सन्माननीय मंत्रिमहोदयांनी नेमका "दुकान" हा शब्द वापरल्याबद्दल मी त्यांना धन्यवाद देतो. उच्च शिक्षण गरीब मुलांना उपलब्ध झाले पाहिजे या दृष्टीने राज्य सरकारतर्फे फी भरण्याचा चांगला निर्णय घेतलेला आहे. परंतु हा निर्णय डी.एड.आणि बी.एड.या अभ्यासक्रमाकरिता घेण्यात आलेला नाही. त्या संदर्भात माननीय मंत्रिमहोदयांनी सविस्तर विवेचन केलेले आहे. समान संधीचे तत्व काय सांगते तर त्यामध्ये परिणामांची समानता असली पाहिजे. डी.एड.आणि बी.एड. या व्यावसायिक अभ्यासक्रमाकडे जाणारे विद्यार्थी हे बहुजन व गरीब घरातील असतात. जी संधी उपलब्ध होते ती या गरीब वर्गातील मुलांपर्यंत पोहोचली पाहिजे. मंत्रिमहोदयांनी उत्तरात सांगितले की, 41 हजार जादा शिक्षक आहेत. त्यामध्ये दरवर्षी 17 हजारांची भर पडत आहे. याबाबत माझी अशी सूचना आहे की, डी.एड. आणि बी.एड. च्या बाबतीत सुध्दा उत्पन्नाचे निकष लावून किमान वर्षाला एक ते दीड लाख रुपये उत्पन्न असणाऱ्या गरीबांच्या मुलांची फी शासनातर्फे भरण्यात यावी. याबाबत शासन निर्णय घेणार आहे काय ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : सभापती महोदय, अनेक अभ्यासक्रम असे आहेत की, मेडीकल असेल तर मेडीकल कोन्सिल ऑफ इंडियाकडे, इंजिनिअरींग असेल तर एआयसीटीकडे डी.एड., बी.एड.असेल तर भोपाळ येथील एनसीटीकडे मान्यतेसाठी जावे लागते. अशा कंट्रोल बॉडीज आहेत. शिक्षणाचा दर्जा कसा आहे हे पाहण्यासाठी पार्लमेंटने कायदा केलेला आहे. शिक्षणाचा ग्रोथ कसा असला पाहिजे या संदर्भात विद्यापीटाने तयार केलेल्या प्रॉस्पेक्टिव्ह प्लॅननुसार परवानगी देण्यात येते. राज्यामध्ये कोणत्या नवीन संस्थेस परवानगी दिली पाहिजे याबाबत विचार होण्याची आवश्यकता आहे. परंतु या राज्यामध्ये मोठ्या प्रमाणावर डी.एड.आणि बी.एड.कॉलेजसाठी परवानगीची मागणी समोर आली तेव्हा सरकारने असे म्हटले की, या राज्यामध्ये अतिरिक्त डी.एड.आणि बी.एड.कॉलेजची आवश्यकता नाही. तरी सुध्दा एनटीसीने अशी भूमिका घेतली की,

श्री.दिलीप वळसे-पाटील.....

राज्य सरकारची शिफारस नसली तरी त्यास परवानगी द्यावी. या भूमिकेविरुद्ध राज्य शासन सुप्रीम कोर्टात गेले. सुप्रीम कोर्टामध्ये एचआरडीने अशी भूमिका मांडली की, राज्य सरकारची शिफारस नसली तरी परवानगी देता येईल. त्यानंतर केंद्रीय एचआरडी मंत्र्यांनी दिल्लीमध्ये एक बैठक बोलाविली होती. त्या बैठकीस एआयसीटी, मेडिकल कौन्सिल व एनटीसीच्या भूमिकेच्या संदर्भात राज्य सरकारने कणखर भूमिका मांडली होती. आज प्रश्न असा आहे की, मोठ्या प्रमाणावर संस्था उघडल्या आहेत. दोन वर्षापूर्वी परिस्थिती वेगळी होती. दोन वर्षापूर्वी इंजिनिअरींगसाठी 12 हजार सीट्स होत्या. आयटीआयसाठी कोणी जात नव्हते, परंतु आता परिस्थिती वेगळी आहे. आयटीआयसाठी जागा शिल्लक नाही. जो इन्फ्रास्ट्रक्चर ग्रोथ होता, त्यामधून केवळ छोट्या छोट्या कोर्सेच्या माध्यमातून राज्यामध्ये नवीन 132 अभ्यासक्रम सुरु केलेले आहेत. हे कोर्सेस सहा महिन्यांचे आहेत. त्यामध्ये दहावी-बारावी पास-नापास मुलांना प्रवेश घेता येता. अशाप्रकारे व्यावसायिक शिक्षण देण्याचा आमचा प्रयत्न आहे. काही संस्थाचालकांनी डी.एड. आणि बी.एड. कॉलेज उघडून विद्यार्थ्यांकडून लाख ते दीड लाख रुपयांची फी आकारून त्यांची पिळवणूक करायची भूमिका घेतली जात असेल तर त्याबाबत आपण सर्वांनी एकत्रितपणे विचार करण्याची गरज आहे. या बाबतीत माझे वैयक्तिक मत आहे की, वेळ प्रसंगी शिक्षकांची नोकरी लागण्यासाठी डी.एड. आणि बी.एड. असला पाहिजे अशी अट न घालता सर्वांसाठी शिक्षकाची पदे खुली करावीत. ज्यांना शिक्षकांची नोकरी लागल्यानंतर त्यांनी डी.एड.आणि बी.एड.चा कोर्स करावा. असे केल्यामुळे निदान ही दुकाने तरी बंद होतील. या संदर्भात राज्य सरकारला कार्यवाही करावी लागेल. मोठ्या प्रमाणावर इंजिनिअर्स, डॉक्टर्स झाले तर आपण समजू शकतो.

यानंतर श्री.पुरी.....

श्री.दिलीप वळसे-पाटील...

परंतु शिक्षकसुध्दा कमी असते तर कदाचित आपण तशी भूमिका घेतली असती. डी.एड., उमेदवार मोठयाप्रमाणात उपलब्ध करुन त्यांना सेवेची संधी मिळत नसतानाही अशा पध्दतीची गरज आहे का, हे आपण पाहिले पाहिजे. याबाबतीत सरकारी तिजोरीतून आणखी पैसा उपलब्ध करुन त्यांना प्रोत्साहन देण्याची भूमिका घेतली तर सरकारी पैशातून खाजगी संस्था चालविण्यासारखे होईल. त्यामुळे आपल्याला समाजामध्ये जनजागृती करावी लागेल की, आपल्याला हजारच संधी उपलब्ध असून मर्यादित संधीच उपलब्ध आहेत. पूर्वी अशाप्रकारची डोनेशनची पध्दत नव्हती. आपण याठिकाणी म्हणालात की, डी.एड.,च्या प्रवेशासाठी उमेदवारांकडून दीड ते दोन लाख रुपये घेतले जातात. परंतु हे पूर्णपणे चुकीचे असून प्रवेशाच्या संदर्भात समिती गठित केलेली असते व प्रत्येक कॉलेजच्या सुविधेप्रमाणे तीस ते चाळीस हजार रुपये फी घेण्यात येते. त्यामुळे याबाबतीत आपण काहीच काळजी करण्याचे कारण नाही. परंतु या संस्थावर नियंत्रण ठेवण्याच्या दृष्टीने आम्ही जरूर विचार करीत आहोत.

श्री.रामनाथ मोते : सभापती महोदय, यापूर्वी अनुदानित संस्थांमध्ये एस.सी.,एस.टी.,चे विद्यार्थी शिक्षण घेत होते. त्यांना केंद्र शासनाकडून फी मिळत होती. परंतु इतर मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांना विनाअनुदानित संस्थामध्ये अशाप्रकारची फी सवलत लागू होत नव्हती, नंतर यासंदर्भात एक जी.आर. शासनाने काढला. याठिकाणी उत्तरामध्ये असे म्हटले आहे की, "शैक्षणिक शुल्काची प्रतिपूर्ती करणे, सन 2006-07 या वर्षामध्ये आर्थिकदृष्ट्या शक्य झाले नसते." माझा प्रश्न आहे की, यापुढे शक्य होणार का ? तसेच डी.एड., बी.एड., झालेले प्राध्यापक या व्यावसायिक अभ्यासक्रमात येत नसल्यामुळे आपण त्यांना प्रतिपूर्ती देऊ शकत नाही, असे याठिकाणी म्हटलेले आहे. परंतु अनुदानामध्ये असलेली कॉलेज् व्यावसायिक समजली जाणे व विनाअनुदानित कॉलेज व्यावसायिक न समजणे, हे योग्य आहे काय ? ही पूर्णपणे विषमता आहे असे शासनाला वाटत नाही का ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : सभापती महोदय, पूर्वीच्या ज्या शासकीय अनुदानित संस्था आहेत, त्यांच्या फीच्या बाबतीत निकष असून त्याठिकाणी फी मर्यादित घेतली जाते. परंतु

..2....

श्री.दिलीप वळसे-पाटील....

त्याठिकाणी आपण 100 टक्के प्रतिपूर्ती करू शकत नाही. त्याठिकाणीही अनुदानित शासकीय संस्थेमध्ये राज्य शासन आर्थिक मदत करीत आहे. यासंदर्भात आता जरी नवीन स्कीम आली असली तरी पूर्वीची जी स्कीम होती, ती आपण बंद केलेली नाही.

श्री.विक्रम काळे : सभापती महोदय, डी.एड., बी.एड., कॉलेजमधील विद्यार्थी गरीब शेतकऱ्यांच्या घरातून आलेली असतात. त्यांना आपण फी सवलत देणार नाहीत का ? गरीब विद्यार्थी इंजिनियर, डॉक्टर होऊ शकत नाहीत, म्हणून ते डी.एड.,बी.एड., कॉलेजमध्ये प्रवेश घेतात. त्यामुळे याठिकाणी माझी मागणी आहे की, अशा डी.एड., बी.एड., विद्यार्थ्यांची 50 टक्के फी शासनाने दिनांक 20.6.2007 च्या निर्णयाप्रमाणे माफ करावी.

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : सभापती महोदय, यासंदर्भात मंत्रिमंडळाने विचारपूर्वक निर्णय घेतला असल्यामुळे त्यामध्ये आणखी बदल करण्याचा प्रश्नच उद्भवत नाही.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, आर्थिकदृष्ट्या मागासलेल्या विद्यार्थ्यांच्या फीच्या बाबतीत आपण गेल्यावर्षी किती लाख रुपयांची व किती कोटी रुपयांची प्रतिपूर्ती केलेली आहे ? सरकारतर्फे सन 2006-07 या वर्षात आर्थिकदृष्ट्या मागासवर्गीय विद्यार्थ्यांची किती फी भरण्यात आली ?

नंतर श्री.रोझेकर.....

डॉ.दीपक सावंत.....

या डी.एड.,बी.एड.महाविद्यालयांची दुकाने बंद करण्याचा विचार मांडला. माझा प्रश्न असा आहे की, अशा प्रकारे राज्य शासनाची परवानगी नसलेली, नोंदणीकृत नसलेली बोगस महाविद्यालये किती आहेत ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : सभापती महोदय, ही महाविद्यालये बोगस आहेत, असे नाही. एनसीआरटीची परवानगी त्यांनी घेतली आहे, व्हॅलिड परवानगी घेतली आहे, विद्यापीठाने सुध्दा अॅप्रुव्ह केले आहे, अॅथोराईज आहेत, फक्त गरजेपेक्षा जास्त आहेत. राज्य शासनाची शिफारस नसतांना सुध्दा एनसीआरटीने त्यांना मान्यता दिलेली आहे. यासंदर्भात राज्य शासनाने वेगळी भूमिका घेतली तर कोर्टात जाऊन एनसीआरटीने परवानगी दिलेली आहे, विद्यापीठाने परवानगी दिलेली आहे, हा मुद्दा ते मांडतात आणि मग राज्य शासनाला 'होय' म्हणण्याव्यतिरिक्त पर्याय रहात नाही. अशा वेळी वेगळा निर्णय घेणे आवश्यक आहे.

सन्माननीय सदस्यांनी दुसरा प्रश्न विचारला की, नोंदणी न झालेली किती महाविद्यालये आहेत. यासंदर्भातील आकडेवारी आता माझ्याकडे उपलब्ध नाही, ती नंतर सन्माननीय सदस्यांना कळविण्यात येईल.

श्री.केशवराव मानकर : सभापती महोदय, एनसीआरटी कडून परवानगी मिळालेल्या आणि एनसीआरटीकडून प्रवेश क्षमता असतांना शासनाकडून एनओसी घेतली आहे अशा डी.एड.बी.एड.महाविद्यालयात प्रवेश देत असतांना त्यांना प्राधान्य देण्यात येईल काय ? विद्यापीठाकडून बी.एड.चे विद्यार्थी येतात, बोर्डाकडून डी.एड.चे विद्यार्थी प्रवेशासाठी येतात. सरकारची परवानगी आहे अशा एनसीआरटीची परवानगी घेतलेल्या डी.एड., बी.एड.महाविद्यालयांना संरक्षण देणार काय ?

श्री.दिलीप वळसे-पाटील : सभापती महोदय, मी मघाशीच सांगितले की, हे माझे वैयक्तिक मत आहे. राज्य सरकारने आज हा निर्णय घेतलेला नाही. मी ज्याअर्थी जाहीरपणे बोललो आहे त्याअर्थी याच विषयासंदर्भात पब्लिक ओपिनियन काय आहे, हे समजून घेणे आवश्यक आहे. त्यांच्या अॅक्शन, रिअॅक्शन घेतल्यानंतर यासंदर्भातील योग्य तो निर्णय शासन घेईल. प्राधान्य देण्याच्या संदर्भात मी सांगतो की, राज्य सरकारच्या ज्या संस्था आहेत किंवा अनुदानित संस्था आहेत

..2.....

श्री.दिलीप वळसे-पाटील.....

त्यामधील प्रवेश प्रक्रियेबाबत सिस्टिम तयार करण्यात आली आहे, खाजगी संस्थांसाठी सुध्दा सिस्टिम तयार करण्यात आली आहे. त्यामुळे कुणाला प्राधान्य देण्याचा प्रश्न उपस्थित होत नाही.

..3.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

विशेष उल्लेख.

पृ.शी.: ठाणे जिल्हा परिषदेच्या माध्यमिक शिक्षणाधिकारी कार्यालयाच्या दुर्दशेबाबत

मु.शी.: ठाणे जिल्हा परिषदेच्या माध्यमिक शिक्षणाधिकारी कार्यालयाच्या दुर्दशेबाबत माननीय सदस्य, श्री.रामनाथ मोते, वि.प.स.यांनी दिलेली विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना

उपसभापती : माननीय सदस्य, श्री.रामनाथ मोते यांनी एक विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना दिलेली आहे, त्यांनी ती मांडावी.

श्री.रामनाथ मोते (कोकण विभाग शिक्षक) : सभापती महोदय, मी पुढील विशेष उल्लेखासंबंधीची सूचना मांडतो :-

सभापती महोदय, ठाणे जिल्हा परिषदेने गुणवत्तेच्या दृष्टीने आयएसओ प्रमाणपत्राचा ध्यास लागला असून दुस-या बाजूने ठाणे जिल्हयाच्या माध्यमिक शिक्षण अधिका-यांचे कार्यालय अक्षरशः उघडयावर आलेले आहे. आपण स्वतः ठाणे शहरातील आहात. आपल्याला ठाणे जिल्हा परिषदेची पूर्ण कल्पना आहे. जिल्हा परिषदेच्या वर्तक सभागृहामध्ये शिक्षण विभागाचे कार्यालय सुरु आहे. या इमारतीच्या छपरामधून पाणी गळत असल्यामुळे हे कार्यालय अक्षरशः उघडयावर आले आहे. या इमारतीचे छप्पर कौलारु असून प्लायवूडचे छत बसविण्यात आले आहे, वर्षानुवर्षे दुरुस्ती न झाल्यामुळे पावसाळयामध्ये कर्मचा-यांवर व कार्यालयातील दप्तरावर पाणी पडते. त्यामुळे प्रगती इमारतीच्या खालच्या ग्राऊंड फ्लोअरच्या जागेमध्ये जिल्हा परिषदेच्या शिक्षण विभागाचे कार्यालय सुरु आहे. ठाणे जिल्हा हा महाराष्ट्रातील सर्वात मोठा जिल्हा आहे. अशा प्रगतशील जिल्हयाच्या शिक्षणाधिका-याचे कार्यालय जिल्हा परिषदेच्या वर्तक सभागृहामध्ये असणे बरोबर नाही, या महत्वाच्या विषयाकडे मी विशेष उल्लेखाद्वारे शासनाचे लक्ष वेधतो."

यानंतर श्री.बोरले.....

(सभापतीस्थानी तालिका सभापती श्रीमती उषाताई दराडे)

पृ.शी. : रायगड जिल्हयात एसईझेड सह अनेक लघुपाटबंधारे प्रकल्प राबविण्यात येत असून सदर प्रकल्पासाठी शेतक-यांकडून जमिनी संपादित केल्या जात असणे.

मु.शी. : रायगड जिल्हयात एसईझेड सह अनेक लघुपाटबंधारे प्रकल्प राबविण्यात येत असून सदर प्रकल्पासाठी शेतक-यांकडून जमिनी संपादित केल्या जात असणे याबाबत श्री.संजय दत्त, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना.

तालिका सभापती : माझी सदस्य श्री.संजय दत्त यांनी एका विशेष उल्लेखाची सूचना दिलेली आहे, त्यांनी ती मांडावी.

श्री.संजय दत्त (महाराष्ट्र विधानसभा सदस्यांद्वारा निर्वाचित) : महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडतो.

"रायगड जिल्हयात महामुंबई एसईझेड सह अनेक लघु पाटबंधारे प्रकल्प राबविण्यात येत आहेत. या प्रकल्पांसाठी शेतक-यांकडून जमिनी संपादित केल्या जात आहेत. मात्र भूसंपादनापोटी शासनाने त्या शेतक-यांना दिलेले धनादेश बँकेत वटत नसल्याचे दिनांक 18 जुलै, 2007 रोजी उघडकीस आले आहे. रायगड प्रशासनाचे खाते असलेल्या स्टेट बँकेच्या अलिबाग शाखेकडून हे धनादेश कोणत्याही समर्पक कारणाशिवाय परत पाठविण्यात येत आहेत. हा प्रकार अत्यंत धक्कादायक आणि फसवणूक करणारा आहे. प्रकल्प बाधित शेतक-यांची होत असलेली फसवणूक हा प्रकार अत्यंत गंभीर असून याबाबत शासनाकडून तातडीने चौकशी होऊन कारवाई होण्याची गरज आहे. जेणे करून या प्रकल्प बाधित शेतक-यांना तातडीने न्याय मिळू शकेल, या सार्वजनिक दृष्ट्या अत्यंत महत्वाच्या विषयाकडे मी विशेष उल्लेखाद्वारे शासनाचे लक्ष वेधतो."

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

YY-2

GRB/ SBT/ MAP/

प्रथम श्री.रोझेकर

13:50

पृ.शी. : दिनांक 9 जून, 2006 रोजी दूरदर्शनवरील महासपट चर्चेत गुणवंत विद्यार्थ्यांनी गुणवत्ता यादी का असावी याबाबत व्यक्त केलेले मत.

मु.शी. : दिनांक 9 जून, 2006 रोजी दूरदर्शनवरील महासपट चर्चेत गुणवंत विद्यार्थ्यांनी गुणवत्ता यादी का असावी याबाबत व्यक्त केलेले मत याबाबत श्री.विक्रम काळे, वि.प.स. यांनी दिलेली विशेष उल्लेखाची सूचना.

तालिका सभापती : माहितीय सदस्य श्री.विक्रम काळे यांनी एका विशेष उल्लेखाची सूचना दिलेली आहे, त्यांनी ती मांडावी.

श्री.विक्रम काळे (औरंगाबाद विभाग शिक्षक) : महोदय, मी आपल्या अनुमतीने पुढील विशेष उल्लेखाची सूचना मांडतो.

सभापती महोदय, सन 2006-07 या वर्षाचे इयत्ता 10 वी आणि 12 वीचे निकाल लागले. परंतु निकाल लागला किंवा नाही, हे जनतेला कळलेले नाही. दरवर्षी विद्यार्थ्यांची मेरीट लिस्ट असावयाची, गुणवंत विद्यार्थ्यांचे सत्कार व्हायचे. परंतु या वर्षापासून शासनाने इयत्ता 10 वी आणि 12 वीच्या विद्यार्थ्यांची मेरीट लिस्ट लावणे बंद केले आणि गुणवंत विद्यार्थ्यांचा सत्कार करणेही बंद केले आहे. मागच्या वर्षी दिनांक 9 जून, 2006 रोजी दूरदर्शनवरील "महासपट चर्चा" या कार्यक्रमांमध्ये "गुणवंत विद्यार्थ्यांची यादी असावी किंवा नाही, त्यांचे सत्कार व्हावे किंवा नाही" या विषयावर चर्चा झाली. दिनांक 9 जून, 2006 रोजीच्या महासपट चर्चेला माननीय शिक्षण मंत्री उपस्थित होते. तसेच इयत्ता 12 वीतील गुणवंत विद्यार्थी, पालक आणि काही शिक्षण तज्ज्ञांना त्या चर्चेसाठी बोलाविण्यात आले होते. मेरीट लिस्ट असावी किंवा नाही यासंदर्भात त्या कार्यक्रमांमध्ये प्रदीर्घ चर्चा झाली. त्या कार्यक्रमांमध्ये माननीय शिक्षण मंत्र्यांची आणि इतर लोकांची मते जाणून घेण्यात आली. त्या चर्चेला 100 लोक उपस्थित होते. त्यापैकी 98 लोकांनी असे सांगितले की, मेरीट लिस्ट असली पाहिजे आणि गुणवंत विद्यार्थ्यांचे सत्कारही झाले पाहिजेत. इयत्ता 10 वी आणि 12 वीचे निकाल लागल्यानंतर विद्यार्थ्यांची प्रतिक्रिया लक्षात घेतली असता त्यांचे असे म्हणणे आहे की, मेरीट लिस्ट असली पाहिजे आणि गुणवंत विद्यार्थ्यांचा सत्कारही झाला पाहिजे. इयत्ता 10 वी आणि 12 वीच्या विद्यार्थ्यांची मेरीट लिस्ट असावी, गुणवंत विद्यार्थ्यांचा सत्कार व्हावा, अशी मी या विशेष उल्लेखाद्वारे शासनाला विनंती करीत आहे.

..3...

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

YY-3

अशासकीय ठरावाबाबत.

तालिका सभापती : आजच्या कार्यक्रम पत्रिकेमध्ये तीन अशासकीय ठराव दाखविण्यात आलेले आहेत. सन्माननीय सदस्या श्रीमती फौजीया खान यांनी त्यांचा ठराव नंतर घेण्यात यावा, अशी विनंती केलेली आहे. पुढील दोन अशासकीय ठराव मध्यंतरानंतर घ्यावयाचे की आता घ्यावयाचे.

श्री.मधुकर चव्हाण : सभापती महोदय, अशासकीय ठराव आता घेण्यात यावेत.

तालिका सभापती : ठीक आहे.

यानंतर श्री.गागरे

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

असुधारित प्रत / प्रसिद्धिपाठी नाही

अशासकीय कामकाज - ठराव

पृ.शी.: सुशिक्षित बेरोजगारांच्या संख्येत सतत होणारी वाढ.

मु.शी.: सुशिक्षित बेरोजगारांच्या संख्येत सतत होणारी वाढ

या विषयावरील श्री.मधुकर चव्हाण, वि.प.स. यांचा ठराव.

श्री.मधुकर चव्हाण (मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदया, मी आपल्या अनुमतीने खालील ठराव मांडतो.

" सेवायोजन केंद्रामध्ये अनेक वर्षांपासून नावे नोंदविलेल्या सुशिक्षित बेरोजगार उमेदवारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्यात शासनास येत असलेले अपयश, परिणामी सुशिक्षित बेकारांच्या संख्येत सतत होणारी वाढ लक्षात घेता, शासनाने बेरोजगार निर्मूलनाची एक धडक योजना आखून तिची योग्यरित्या अंमलबजावणी करावी, अशी शिफारस ही विधानपरिषद शासनास करित आहे"

सभापती महोदया, उदारीकरण धोरण सुरु झाल्यानंतर जी.डी.पी.ग्रोथ सांगण्यास लोकांनी सुरुवात केलेली आहे. परंतु त्याबरोबरच बेकारीचे प्रमाणही वाढले आहे, हे आपल्याला लक्षात येईल. याबाबत काही कागदपत्रे मी सभागृहास वाचून दाखविणार आहे. एप्लॉयमेंट एक्सचेंजमध्ये बेकारांना नोकरी देण्यासाठी नोंदणी केली जाते. महाराष्ट्रातील एप्लॉयमेंट एक्सचेंजमध्ये आतापर्यंत 36 लाख, 8 हजार, 469 बेरोजगारांनी नोंदणी झालेली आहे. त्यामध्ये 7 लाख 61 हजार महिला आहेत असून त्यांचे प्रमाण 21 टक्के आहेत. बेरोजगारांच्या बाबतीत अतिशय विदारक चित्र दिसत आहे, याबाबत मी आपल्याला काही आकडेवारी वाचून दाखवितो. 2002-03 मध्ये 6 लाख 90 हजार लोकांनी नोकऱ्यांसाठी अर्ज केलेले आहेत. आपण 10100 लोकांना छोट्या-मोट्या नोकऱ्या दिलेल्या आहेत. 2003-04 मध्ये 8 लाख 50 हजार लोकांनी नोंदणी केली असून त्यापैकी 17600 लोकांना नोकऱ्या दिलेल्या आहेत. मी सभागृहात माझे व्यक्तिगत भाष्य करण्याऐवजी आकडेवारी सांगणार आहे. बेरोजगारांची संख्या वाढत राहिल तर यातून नक्षलवादी तयार होतील. भावना व भाकरी समोर ठेवली तर लोक क्षणभर भावना बाजूला ठेवतील व भाकरी महत्वाची ठरेल. आपण कितीही उदारीकरणाचा टेंभा मिरविला, कितीही आर्थिक सुधारणा झाल्याचे दाखविले, तरीसुद्धा जोपर्यंत हाताला काम, चालायला रस्ता, आरोग्याला औषध आणि पोटाला अन्न मिळत नाही तोपर्यंत सुधारणांना शुन्य अर्थ आहे. डिसेंबर 2004 पर्यंत 6 लाख 60 हजार लोकांनी नावे नोंदविली असून त्यातील 11 हजार लोकांना नोकऱ्या दिलेल्या आहेत.2

PNG/ SBT/ MAP/

श्री.मधुकर चव्हाण.....

सभापती महोदय, वर्तमानपत्रात 1-2 तरुण बेरोजगारांच्या व्यथा आलेल्या आहेत, त्या वाचून दाखवितो. श्रीराम सदानंद कुस्ते ह्या बेरोजगार तरुणाने दै.सकाळमध्ये व्यथा मांडली आहे, तो म्हणतो की, कुटुंबाची जबाबदारी माझ्यावरच आहे. ज्वेलर्स डिझायनिंगचा कोर्स केला आहे, 12 वी पर्यंत शिक्षण झालेले आहे. काही काळ ज्वेलर्सकडे काम केले आहे, आता एप्लॉयमेंट एक्सचेंजकडे चकरा मारत आहे. एअरपोर्टवर क्लर्क या पदाच्या भरतीसाठी उमेदवारांना पाठविले जात आहे. मी तेथे गेल्यानंतर उमेदवारांची यादी गेली असे वर्षानुवर्षे मला सांगितले जात आहे.

दुसरा बेरोजगार म्हणतो की, 1993 मध्ये ज्ञायव्हरचा बॅच काढला. असे वाटले की, कोणत्यातरी सरकारी विभागात वाहन चालकाची नोकरी मिळेल. रोजगार विभागाच्या अधिकाऱ्यांना घरीच परिस्थिती सांगितली, रोजगार विभागाच्या अधिकाऱ्यांना माझी अपंग असलेली मुलेही दाखविली. परंतु या खात्यात कोणाला दया-माया आली नाही. बेस्टमध्ये वाहन चालकाची नोकरी मिळण्यासाठी प्रयत्न करित आहे. मध्यंतरी महानगरपालिकेच्या सुरक्षा विभागात 1200 रुपयावर नोकरी मिळली. अशा प्रकारच्या अनेक गोष्टी मी सभागृहाच्या लक्षात आणून देऊ शकतो.

सभापती महोदया, उदारीकरणाचे धोरण आल्यानंतरचे आणखी एक उदाहरण देतो. कोल्हापूर महानगरपालिकेच्या प्राथमिक शाळेमध्ये शिक्षण सेवकांची 737 पदे होती. बेकारांचा विचार केला पाहिजे. आपण समाजवादाच्या व राजकारणाच्या गप्पा मारता, परंतु मुलभूत प्रश्न सुटत नाही. महाराष्ट्रातील लोकसंख्येपैकी 24 ते 27 टक्के तरुणांची लोकसंख्या आहे. हे तरुण उद्विग्न होऊन उद्रेक करू शकतात. नक्षलवादी चळवळीचा बिमोड का केला जात नाही ? बॉम्बस्फोटाचे मी समर्थन करित नाही. अगतिकतेतून, निराशेतून निरपराध माणसांना ठार मारावे व स्वतःला जगण्यासाठी दुसऱ्याचा अधिकार हिरावून घ्यावा हे मला मान्य नाही. परंतु डार्विनचा सिध्दांत सांगतो की, जीवो, जीवस्यः जीवनम्. हा सिध्दांत आपण लक्षात ठेवला पाहिजे. देशभक्तीची व संयमाची फार भाषणे झालेली आहेत. परंतु संयम व भूक समोर ठेवली तर भूक वरचढ ठरेल. याबाबतीत विदारक चित्र सांगतो 767 पदांसाठी 9 ऑगस्टपर्यंत 20 हजार अर्ज आले. ऑगस्टअखेर 30 हजार अर्ज येतील, किती भयानक चित्र आहे ? आपल्या देशात व महाराष्ट्रात जी.डी.पी. ग्रोथ हा 3.5 वरून 5.3 टक्क्यावर गेला आहे. परंतु यातील जॉबलेस ग्रोथ किती आहे ? याचा कोणी विचार केला आहे का ? आपण प्रगती कशी मोजणार ?

यानंतर श्री.सुंबरे.....

श्री.मधुकर चव्हाण

शेवटी आपण आपली प्रगती झाली आहे की नाही हे कशाच्या आधारे मोजणार आहात ? इमारती वाढल्या त्यावर प्रगती मोजणार आहात की, रस्त्यांचे रुंदीकरण झाले आहे त्यावर मोजणार आहात की, राज्यातील गावांचे शहरीकरण किती झाले त्यावर मोजणार आहात ? राज्यातील शिक्षणाचा दर्जा वाढला त्यावर आपली प्रगती मोजणार आहात का ? केवळ परीक्षार्थी शिक्षण देण्यास तुम्ही सुरुवात केली आहे, पण जोपर्यंत तुम्ही पोटार्थी शिक्षण देत नाही, त्यादृष्टीने तुमच्या शिक्षण पद्धतीमध्ये आमूलाग्र बदल करित नाही., महाविद्यालयातून बाहेर पडलेला, बी.ए., बी.कॉम. झालेला विद्यार्थी आज नोकरीसाठी वणवण फिरतो आहे. नशीब आपले हे आहे की, महाराष्ट्रातील या मुलांमध्ये काही चांगले संस्कार त्यांच्या आईवडीलांनी, समाजाने रुजविले आहेत त्यामुळेच या राज्यातील कुणी माणसाने आजवर पोट भरण्यासाठी शस्त्र हाती घेतले नाही किंवा भाकरीसाठी हॉटेल्स किंवा बँका कोणी लुटत नाही. पण शेवटी या बेकारांनी करायचे तरी काय ? पूर्वी मटक्याचे तसेच दारूचे अड्डे बंद केल्यानंतर काही लोक विनोदाने म्हणा वा विषादाने म्हणायचे की, ते अड्डे तरी सुरु ठेवा. त्यामुळे एक तरी क्लार्क कामाला लागेल. अर्थात ते माझ्यासारख्याला मान्य नाही. कारण मटक्याचे आकडे घेण्यासाठी जेव्हा एक क्लार्क तेथे बसतो तेव्हा 100 लोक आपापले संसार उद्ध्वस्त करून, आपल्या घरा-दारावर निखारे ठेवून तेथे मटका लावण्यासाठी येत असतात. थोडक्यात सांगावयाचे तर तो काही नोकऱ्या देण्याचा मार्ग नाही. पण सभापती महोदय, नोकरीला एक माणूस लागण्यासाठी तरी असे अड्डे चालू ठेवा असे म्हणण्याची लोकांवर विनोदाने का होईना पाळी का आली ? त्याची कधी या सभागृहामध्ये चर्चा झाली आहे का ? सभापती महोदय, मी गेली तीन वर्षे या सभागृहामध्ये आहे. परंतु 'बेकार' या विषयावर महाराष्ट्रातील या सर्वोच्च सभागृहामध्ये सर्वकष अशी चर्चा एक दिवस तरी झाली आहे का ? या बेकारांसाठी एक सर्वकष योजना आखली गेली आहे त्यामुळे ग्रामीण भागातील, शहरातील तरुण, असंघटित, कुशल, पदवीधर असेल असा तरुण जे आहेत त्यांना कोठे काही नोकऱ्या मिळतील याचा विचार या सभागृहामध्ये राज्यकर्ते या नात्याने आपण कधी केला आहे असे मला तरी वाटत नाही. आता देखील येथे मला सूचना करण्यात आल्या की, आजच हा ठराव कशासाठी घेता, उद्या घेऊ. हरकत नाही, आजचे संकट आपण उद्यावर टाकाल, पण उद्या तरी आपण यासाठी काय करणार आहात ? सभापती महोदय, चीनची क्रांती का झाली ? समाजवाद या शब्दाचा अर्थ काय आहे ? सोशॅलिझम मध्ये 'भाकरी' हेच

..... 3ए 2 ...

श्री. चव्हाण

मुख्य मानले आहे. भावना मुख्य मानल्या नाहीत. आता समाजवाद संपला आहे हा भाग आपण सोडून देऊ. पण भाकरीचा तो प्रश्न तसाच आजही आहे. आपण या संदर्भात महाराष्ट्रापुरता विचार केला तर आपल्या लक्षात येईल की, औद्योगिक क्षेत्रामध्ये आज बेरोजगारीचे प्रमाण मोठ्या प्रमाणात वाढलेले आहे. आपल्या राज्यामध्ये आपण काय केले ? 1978 सालापासून आपण 300 रूपये बेकाराला बेकारभत्ता देत होतो. जुलै 2000 मध्ये माननीय श्री.विलासराव देशमुख मुख्यमंत्री असताना मंत्रिमंडळाची बैठक झाली आणि मंत्रिमंडळाने एक निर्णय घेतला. तो निर्णय कोणाच्याही लक्षात आला नाही इतका हळूवार घेतला आणि त्यानुसार अमलबजावणी देखील सुरू केली. त्यानुसार 300 रूपये देखील बेकारभत्ता आपण राज्यकर्त्यांनी देण्याचे बंद केले. सभापती महोदय, मध्यंतरी 'दैनिक सामना'मध्ये "बेरोजगारांना संधी द्या" टू द पॉईंट या सदरामध्ये श्री.दिनेश अफझलपूरकरांचा एक लेख आला होता. ते या राज्याचे मुख्य सचिव होऊन गेले. ते आमचेही चांगले मित्र आहेत. ते एक उत्तम प्रशासक होते. पण ते स्वतः या राज्याचे मुख्य सचिव असताना, सचिव असताना हे धोरण त्यांनी त्यावेळी सांगितले नाही वा राबविण्याचा प्रयत्न केला नाही. त्यांनी सांगितले की, मंत्रालयामध्ये ... मला हे मान्य आहे की, एस्टाब्लिशमेंटचा खर्च वाढतो, पण राज्य चालवावयाचे असेल तर त्या ठिकाणी आवश्यक तो कर्मचारी वर्ग भरणे गरजेचे असते. शेवटी चॅरिटी बिगिन्स अँट होम या उक्तीनुसार बोलायचे तर जगातील बेकारी तुम्ही नंतर संपवा, परंतु प्रथमतः तुम्ही आपल्या राज्याचा विचार करून, राज्यातील बेरोजगारांचा विचार करून आपल्या जिल्हा परिषदेतील कर्मचारी, तलाठी, ग्रामसेवक, मंत्रालयातील कर्मचारी अगदी शिपाई-चालकांची पदे वाढविली आहेत का ? उलटपक्षी त्या भरतीवरच आपण बंदी घातली आहे. त्यामुळे त्या दृष्टीने हा एक महत्त्वाचा प्रश्न निर्माण झालेला आहे हे आपण लक्षात घेतले पाहिजे.

सभापती महोदय, सन 2001 मध्ये महाराष्ट्र आणि मुंबईतील बेरोजगारी किती आहे हे पाहू गेल्यास सेवायोजन कार्यालयामध्ये 45 लाख बेरोजगारांची नोंदणी झालेली आहे, त्यातील 6 हजार लोक गेल्या वर्षीपर्यंत कमी झाले. ही सर्व आकडेवारी जनगणनेमध्ये घेतली आहे. थोडक्यात सांगावयाचे तर या बाबतीत आपल्याकडे अत्यंत विदारक स्थिती आहे. म्हणून मला वाटते की, ही जी बेरोजगाराची पिढी आहे ती आता दिशाहीन स्थितीत उभी आहे असे म्हणून केवळ चालणार नाही. आपण या लोकांना काम देऊ शकत नाही का ? आपण त्यांना देशाच्या, महाराष्ट्राच्या

..... 3ए 3 ...

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

3A 3

श्री. चव्हाण

आर्थिक उन्नतीमध्ये सहभागी करून घेऊ शकत नाही का ? आपण त्यांच्या हाताला काम देऊ शकत नाही का ? म्हणूनच मला वाटते की, ही स्थिती अत्यंत भयानक आहे. ती बदलावयाची असेल तर याबाबतीत गांभीर्याने विचार करणे आवश्यक आहे. सभापती महोदय, ठाण्याच्या एका सेवायोजन कार्यालयामध्ये 2006 या एका वर्षामध्ये 1,28,569 नावे नोंदली गेली. त्यापैकी केवळ 668 लोकांना काम दिले गेले त्यापैकी प्रत्यक्ष कामावर हजर झाले 664 लोक. हे मी उदाहरणादाखल सांगितले आहे. वास्तविक या देशामध्ये तुम्ही इंजिनिअरींगची संख्या वाढविता आहात, आयुर्वेदाच्या जागा वाढविता आहात. एवढ्या लोकांची खरोखरी गरज आहे का ? एखाद्या मुलाला त्यातून एमबीबीएस केल्यानंतर त्याला तेथे खाजगी दवाखाना काढावा लागेल. नोकरी तर त्याला मिळत नाही.

(यानंतर श्री. सरफरे 3बी 1 ...

असुधारित प्रत / प्रसिद्ध प्रत

श्री. मधुकर चव्हाण...

तुम्ही त्याठिकाणी नोकरी देऊ शकत नाही. हे करीत असतांना पदवी घेतलेला माणूस, बारावीची परिक्षा उत्तीर्ण झालेला माणूस, इंजिनिअर झालेला माणूस, आयुर्वेदाची पदवी घेतलेला माणूस, कोणतीही पदवी घेतलेला माणूस ज्यावेळी हातामध्ये पदवीचे भेंडोळे घेऊन बाहेर येईल त्यावेळी दीड वित पोटाची खळगी भरण्यासाठी त्याच्या हाताला काम मिळेल. आणि शासन म्हणून आपण सर्वदूर जगाचे कल्याण करू शकणार नाही. उद्या आम्ही देखील सत्तेवर आल्यानंतर एक-दोन वर्षांमध्ये बेकारी हटवू शकणार नाही. माझ्यासहीत सर्वच राजकीय पक्षांच्या जाहिरनाम्याच्या कोपऱ्यामध्ये आम्ही गूळ लावलेला असतो की, आम्ही तुम्हाला एवढ्या नोकऱ्या देऊ, एवढा भत्ता देऊ. आम्ही काही प्रमाणात तरी केले आहे. आमचा-तुमचा असा भेदभाव करून मी राजकीय अभिनिवेशाने बोलत नाही. आम्ही एक रुपयात झुणका भाकर देण्याची योजना आणली. एका इणुका भाकर केंद्रामध्ये कमीत कमी पाच ते सहा लोक कामाला असतात. एक ऑर्डर घेणारा, दुसरा बिल फाडणारा, तिसरा स्वयंपाक करणारा, चौथा भांडी घासणारा, पाचवा साफसफाई करणारा असे चार ते पाच लोक तरी त्याठिकाणी काम करीत असतात. अॅट द स्ट्रोक ऑफ दी पेन तुम्ही त्यांच्यावर बंदी आणलीत कां? तुमच्या संजय गांधी निराधार योजनेमध्ये लोकांनी तुम्हाला लुटले. तुमचा एक पैसा देखील परत आला नाही. परंतु तुमच्या दिवंगत नेत्याच्या नावाने सुरु असलेल्या योजनेचे बारा वाजले तरी तुम्ही ती चालू ठेवली. तुमच्या नेहरु घराण्याच्या नावानेच सर्व योजना या देशामध्ये चालतात. फक्त एकाच घराण्याने देशाचा उध्दार केला आहे, बाकी कुणीही केला नाही. परंतु तुमच्या त्या सर्व योजना चालतात. आणि या ठिकाणी माननीय श्री. बाळासाहेब ठाकरे आणि स्वर्गीय प्रमोदजी महाजन यांनी ज्यावेळी युतीचे शासन आले त्यावेळी काही धोरणात्मक निर्णय घेतले. आपण जर बोरीबंदरला जाऊन पाहिलात तर एक-दोन रुपयांमध्ये इणुका भाकर खारून कामावर जाणारे, कष्ट करणारे, हमाल असतील, हातगाडीवाले असतील, डबेवाले असतील, शाळा कॉलेजमधील गरीब विद्यार्थी आपले पोट भरीत होते. ते देखील आपण बंद केले आहे. आणि म्हणून या प्रस्तावाच्या माध्यमातून विनंती करावयाची आहे की, महाराष्ट्रामध्ये आपण सेवा योजन केंद्राची एकदा तरी पहाणी करावी.

DGS/

श्री. मधुकर चव्हाण...

सभापती महोदय, माननीय सदस्य श्री. श्रीकांत जोशी यांना लवकर जावयाचे होते म्हणून त्यांनी माझ्याकडे एक माहिती दिली आहे. त्यामध्ये संभाजीनगर परिसरातील 8 हजार अंशकालीन कर्मचाऱ्यांना कामावर घेण्यासाठी 31 जी.आर. काढण्यात आले, त्यामधील एका कर्मचाऱ्याला देखील आपण कामावर घेतले नाही. त्यादृष्टीने महाराष्ट्रातील बेकारी हटविण्यासाठी आपण कोणती योजना तयार करणार आहात? तुम्ही एकदा तरी सेवा योजन केंद्रामध्ये जाऊन पहाणी करा. त्याठिकाणी 20 हजार, 30 हजार, 40 हजार, 50 हजार घेऊन कॉल दिले जातात. मुंबईमध्ये पोलिसांची भरती करित असतांना त्यांच्यावर पोलिसांना लाठीचार्ज करावा लागतो. नाथगाव किंवा पुण्याच्या मैदानामध्ये पोलीस मुख्यालयाच्या बाजूला पोलिसांची भरती केली जाते. 100 जागांकरिता 20 हजार, 40 हजार अर्ज येतात. तुम्ही ज्वालामुखीच्या तोंडावर उभे आहात हे लक्षात ठेवा. जर या तरुणांचा स्फोट झाला तर त्याचे भयानक परिणाम समाजाला भोगावे लागतील. आम्ही याठिकाणी एस.ई.झेड. ला विरोध करतो. त्यांना कामगारांचे कायदे मान्य नाहीत. आपण त्या लोकांवर काहीही अटी लादल्या नाहीत. आम्ही त्याठिकाणी जाऊन आलो त्याचा या ठिकाणी मी उल्लेख करित नाही. चीनमध्ये सुध्दा एस.ई.झेड. करण्यात आले. परंतु तेथील कर्मचारी, तेथील शेतकरी, तेथील माणूस डोळयासमोर ठेऊन सर्व योजना आखल्या गेल्या. जे देश प्रगत आहेत, ज्यांनी या जगामध्ये आधुनिकीकरण, जागतिकीकरण आणले आहे त्यांची लोकसंख्या कमी आहे. आपल्या देशाच्या पाच पटीने अमेरिकेचा भू भाग आहे, आणि आपल्या एक पंचमांश त्यांची लोकसंख्या आहे. आपल्या महाराष्ट्रामध्ये कोणतीही योजना आणीत असतांना मोर नाचला म्हणून लांडोरने नाचण्याची गरज नाही. मोर नाचला तर सुंदर पिसारा दिसतो, लांडोर नाचले तर फजिती होते. त्यामुळे सर्व जगातील योजना याठिकाणी आणीत असतांना आपल्याकडे असलेले मनुष्य बळ, आपल्याकडे असलेली बेकारांची संख्या यांचा आपण विचार करणार आहात की नाही? मुळात तुम्ही स्वतःपासून सुरुवात करा. ग्रामीण भागामध्ये चार गावांकरिता एक ग्रामसेवक, पाच गावांकरिता एक तलाठी दिला जातो. त्याठिकाणी बेकारी वाढलेली आहे. माझी आपणास विनंती आहे. मी ही सर्व कागदपत्रे आपणास देत आहे. आपण राज्यमंत्री असल्यामुळे आपण धोरण जाहीर करू शकत नाही म्हणून थातूर मातूर उत्तर देऊ नका. आपण यासंबंधी अधिकाऱ्यांकडून ब्रिफींग करून घेतले असल्यामुळे

DGS/

श्री. मधुकर चव्हाण...

काही तरी निश्चितपणे सांगू शकाल. आपल्या सेवा योजन केंद्रामध्ये दहावी, बारावी परिक्षा उत्तीर्ण झालेल्या तरुणांची नोंद झालेली आहे. त्यामध्ये एम.बी.बी.एस. झालेल्या डॉक्टर्सनी आपल्याकडे नोंदणी केली आहे. त्यामध्ये एम.एस्सी. एम.कॉम., बी.फॉर्म. झालेले, डिग्री होल्डर्स आणि डबल डिग्री होल्डर्सही आहेत. ते मला नोकरी द्या म्हणून सर्वत्र हात पसरून आपली सर्टिफिकेट घेऊन फिरत आहेत. महाराष्ट्र राज्यामध्ये जास्तीत जास्त लोकांना काम उपलब्ध करून देऊन त्यांची बेकारी हटविण्यासाठी निदान त्यांचे पोट भरेल इतका त्यांना पगार मिळेल यासाठी आपण काय करू शकता? याबाबत आपण सर्वकष अभ्यास करावा.

(यानंतर श्री. किल्लेदार)

श्री.मधुकर चव्हाण (पुढे सुरू.....

त्यातून आपल्याला नोकऱ्या निर्माण करता येतील काय ? याचा विचार केला पाहिजे. नाही तर ज्वालामुखीच्या तोंडावर उभे असलेल्या तरुणांचा उद्रेक झाला तर मग तरुण वाम मार्गाला गेल्यानंतर त्यांना शांत करण्यासाठी लष्कराला बोलवावे लागेल, पोलीस दलाला उभे करावे लागेल. शेवटी माणसाचे पोट भरणे अतिशय महत्वाचे आहे, गळ्यापर्यन्त आले की, माकडीनही आपल्या पिलाला पायाखाली घेऊन स्वतःला वाचविण्याचा प्रयत्न करते. तरुण मंडळी आपले सगळे संस्कार, सगळी भाषणे, तत्वाज्ञान बाजूला ठेवतील आणि नंतर मग अनेक प्रश्न निर्माण होतील, याचा मी आपल्याला इशारा देऊ इच्छितो.

सभापती महोदया, एक गोष्टीचा मला उल्लेख करावयाचा आहे. त्याचा वेगळा कोणी राजकीय अर्थ घेतला तरी चालेल. आपल्याकडे निर्माण होणारा रोजगार हा आपल्या भूमिपुत्रांना द्यावा. तसा कायदा करावा. मुंबईतील सगळी सिक्युरिटी ही अन्य राज्यातील लोकांकडे दिलेली आहे. मुंबईतील पे अँड पार्कचे कामसुध्दा मराठी माणसाच्या हातामध्ये नाही. भाषावार प्रांतरचना झाली. त्या त्या भाषेच्या लोकांनी त्या त्या प्रांतात राहून, आपला सामाजिक, आर्थिक विकास करावा. घटनेप्रमाणे कोणी कोठेही यावे हा भाग वेगळा आहे. टॅक्सीजचे लायसन्स या भूमिपुत्रांना मिळाले पाहिजे, रिक्शा लायसन्स याच भूमिपुत्रांना मिळाले पाहिजे, लहान लहान उद्योग असतील त्यामध्ये पहिल्यांदा भूमिपुत्रांना प्राधान्य देण्याचे धोरण आपण स्वीकारले पाहिजे. मी श्री.राज ठाकरे यांचे समर्थन करत नाही. परंतु त्यांनी प्रांताभिनिवेशाने एखाद्या गोष्टीची मागणी केली तर ती चूक नाही. मी लाठी चार्जच्या संबंधातील समर्थन करत नाही, मी सावधपणे बोलत आहे. भूमिपुत्रांना काही अधिकार आहेत की नाही ? मुंबईतील सगळ्या सहकारी गृहनिर्माण सोसायट्यांमध्ये कोणते वॉचमन असतात हे पहा. ते काम महाराष्ट्रीयन माणसांना दिलेले नाही. रस्त्यांवरील पे अँड पार्कचे काम एकाही महाराष्ट्रीयन माणसाला दिलेले नाही. म्हणून बेकारांचा विचार करतांना सर्वकष विचार करावा अशी माझी विनंती आहे.

ठराव प्रस्तुत झाला.

2....

श्री.रामनाथ मोते (कोकण विभाग शिक्षक) : सन्माननीय सभापती महोदया, सन्माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण साहेबांनी जो अशासकीय ठराव मांडलेला आहे त्याचे समर्थन करण्यासाठी मी उभा आहे. त्यांनी जी मते मांडलेली आहे ,त्या मतांचे मी समर्थन करतो. सभापती महोदया, अत्यंत कमी वेळामध्ये मी माझे दोन-तीन मुद्दे मांडणार आहे.

सभापती महोदया, जी सेवायोजन केंद्रे आहेत, त्या ठिकाणी बेरोजगार व्यक्ती रोजगारासाठी आपली नावे नोंदवितात. कमी शिकलेल्यांपासून म्हणजे सातवी पास, आठवी पास इ गालेल्यांपासून ते अगदी पीएचडी, एमएबीएड, बीअेबीएड झालेली उच्च शिक्षित मंडळी देखील या सेवायोजन कार्यालयामध्ये रोजगारासाठी नावे नोंदवितात. आज बेरोजगारी वाढलेली आहे. नावे नोंदवूनही सगळ्यांना नोकऱ्या मिळतातच असे नाही. विशिष्ट वर्गातील लोकांच्या बाबतीमध्ये याचा परिणाम होतो की, नावे नोंदवूनही वर्षानुवर्षे, बारा-बारा वर्षे नोकरी मिळत नाही. परिणामतः संबंधित व्यक्तीची वयोमर्यादा संपते, त्यामुळे त्याला नोकरी मिळण्यामध्ये अडचणी निर्माण होतात. सगळ्यात महत्वाचा प्रश्न डीएड शिक्षकांच्याबाबतीमध्ये निर्माण झालेला आहे. ज्यांचे क्वाॅलिफिकेशन एसएससी डीएड आहे, त्यांनी सेवायोजन केंद्रामध्ये नाव नोंदविलेले आहे, परंतु त्यांना एकाही शाळेमध्ये कॉल येत नाही, कोणत्याही भरतीसाठी त्यांना बोलाविले जात नाही. वर्षानुवर्षे प्रतिक्षा करूनही त्यांना नोकरी मिळत नाही.

यानंतर श्री.बरवड....

श्री. रामनाथ मोते

प्राथमिक शाळेमध्ये डी.एड. झालेल्या शिक्षकाला वयाची अट आहे. माध्यमिक किंवा उच्च माध्यमिक शाळेमध्ये वयाची अट नाही परंतु जास्तीत जास्त वयाच्या बाबतीत प्राथमिक शाळेमध्ये अट असल्यामुळे आमचे डी.एड. झालेले शिक्षक जर एज-बार झाले, जर त्यांना वयोमर्यादेत नोकरी मिळाली नाही तर त्यांना घरी बसण्याशिवाय किंवा मोलमजुरी करण्याशिवाय दुसरा पर्याय राहात नाही. कारण डी.एड. झालेला जास्तीत जास्त शिक्षक होऊ शकतो. तो एज-बार झाला तर मोलमजुरी करण्याशिवाय त्याच्याकडे दुसरा पर्याय नसतो. ज्यांची नावे सेवायोजन कार्यालयाकडे नोंदविलेली आहेत आणि ज्यांना मुदतीमध्ये नोकरी मिळालेली नाही अशा लोकांना नोकरी मिळण्यासाठी वयाची अट शिथिल करण्याच्या बाबतीत शासनाने निर्णय घेण्याची आवश्यकता आहे. एवढे बोलून मी माझे भाषण संपवितो.

...2...

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

RDB/ MAP/ SBT

श्री. अरविंद सावंत (मुंबई स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदया, सन्माननीय सदस्य श्री. मधुकर चव्हाण यांनी सेवायोजन कार्यालयात अनेक वर्षांपासून नावे नोंदविलेल्या सुशिक्षित बेरोजगारांना रोजगार उपलब्ध करून देण्याबाबत जो अशासकीय ठराव मांडलेला आहे त्यावर माझे विचार व्यक्त करण्यासाठी मी उभा आहे. मला अभिमान वाटतो की, 1996 साली या सदनमध्ये आल्यानंतर या विषयावर मी पहिले भाषण केले होते. असाच अशासकीय ठराव मांडला होता. त्याच अशासकीय ठरावावरील भाषणासाठी या सदनमध्ये मला राष्ट्रकुल संसदीय मंडळाच्या वतीने उत्तम भाषणाचे पारितोषिक मिळाले होते. आज मला खेद होतो की, 10 वर्षांनंतर पुन्हा तोच विषय वेगवेगळ्या शब्दातून मांडावा लागत आहे. कालपरवा केंद्रीय रेल्वे मंत्री मुंबईमध्ये आले होते. या ठिकाणी मध्यंतरीच्या काळामध्ये रेल्वेच्या नोकर भरतीच्या संदर्भात झालेल्या आंदोलनाच्या बाबतीत बोलत असताना त्यांनी असे उद्गार काढले की, "पढोगे-लिखोगे तब नौकरी मिलेगी, पढोगे-लिखोगे नहीं, तो नौकरी नहीं मिलेगी." त्या ठिकाणी दस्तूरखुद्द माननीय मुख्यमंत्री व्यासपीठावर उपस्थित असताना त्यांच्या समक्ष महाराष्ट्राच्या अस्मितेचा अवमान त्यांनी केला. मला अत्यंत वेदना झाल्या. त्यानंतर मला सहारा चॅनेलवर बोलविले होते. मी त्या ठिकाणी गेलो. पुन्हा या ठिकाणी मी ठामपणे प्रतिपादन करतो. माननीय मंत्रिमहोदयांनी यामध्ये लक्ष घालण्याची गरज आहे. एका बाजूला आरोप करीत असताना आपण या देशामध्ये साक्षरतेचे प्रमाण पाहिले तर सर्वात जास्त साक्षरता केरळ राज्यामध्ये आहे आणि त्याच्या खालोखाल महाराष्ट्र राज्यामध्ये साक्षरता आहे. महाराष्ट्र शासनाने एक अहवाल सादर केलेला आहे त्यामध्ये 2005 मध्ये किंवा 2007 मध्ये महाराष्ट्रामध्ये साक्षरतेचे प्रमाण 64 टक्के आहे असे म्हटले आहे. बिहार राज्यामध्ये 38 टक्के साक्षरता आहे. ज्या राज्यामध्ये 38 टक्के साक्षरता आहे तिथून महाराष्ट्रामध्ये येऊन आम्हाला सांगतात की, "पढोगे-लिखोगे तब नौकरी मिलेगी."

सभापती महोदया, मी आपल्या साक्षीने सभागृहाच्या माहितीसाठी सांगू इच्छितो की, आपल्याकडे जी सेवायोजन कार्यालये आहेत त्याचा एक कायदा आहे. त्या कायद्याचे नाव "Compulsory Notification of Employment Exchange Act." असे आहे. सभापती महोदया, आपण वकील आहात. कंपल्सरी नोटिफिकेशन म्हणजे सक्तीचे नोटिफिकेशन. नोकरभरती आल्यानंतर खासकरून ज्या ठिकाणी स्किल पाहिजे मग त्यामध्ये इंजिनियर्स असतील, डॉक्टर्स असतील अशा ज्या उच्चपदस्थांच्या व्हॅकंसीज असतील त्याबाबत त्यांनी सेवायोजन

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

RDB/ MAP/ SBT

श्री. अरविंद सावंत

कार्यालयाला कळविले पाहिजे आणि त्यानंतर त्यांच्याकडून नावे मागवून घ्यावयास पाहिजे. आमच्याकडे अशा पध्दतीची नोकरभरती आहे आणि आपल्याकडे ज्यांनी नावे नोंदविली असतील त्याची नावे आमच्याकडे पाठवावीत असे रिजनल एम्प्लॉयमेंट एक्स्चेंजला कळविले पाहिजे. त्याच्यानंतर त्यांनी लेखी परीक्षा वगैरे घ्यावी. आज महाराष्ट्रामध्ये याला समांतर बोर्ड आहेत. एका बाजूला रिजनल एम्प्लॉयमेंट एक्स्चेंज आहे आणि त्यांचा कंप्लसरी नोटिफिकेशन ॲक्ट आहे तर दुसऱ्या बाजूला रेल्वे रिक्रुटमेंट बोर्ड आहे आणि तिसऱ्या बाजूला बँकींग सर्व्हिसेस रिक्रुटमेंट बोर्ड आहे. हे स्वतंत्र बोर्ड आहेत. ते सर्व कंप्लसरी नोटिफिकेशनला जुमानत नाहीत. त्यांच्या जाहिराती येतात. जेव्हा आपल्याला एम्प्लॉयमेंट एक्स्चेंजमधून उमेदवार मिळत नसतील तेव्हा जाहिरात दिली पाहिजे. त्यानंतर मग आपण जाहिरातीच्या माध्यमातून अर्ज मागवू शकता. जी अखिल भारतीय पातळीवरची पदे असतील त्यांच्या बाबतीत मात्र अशा प्रकारचे मार्गदर्शक तत्व नाही.

यानंतर श्री. शिगम

पश्चिम आणि मध्य रेल्वेमध्ये चतुर्थ श्रेणी कर्मचा-यांची भरती होती आणि त्यासाठी शैक्षणिक अर्हता 8वी ठेवलेली होती. ही माहिती मी शासनाच्याच अहवालावरून सांगत आहेत. आपल्या सेवायोजन कार्यालयामध्ये इयत्ता 8वी पर्यन्त शिक्षण घेतलेल्या साडेपाच लाख बेरोजगारांची नोंदणी झालेली आहे. वेस्टर्न रेल्वेमध्ये 7500 आणि मध्य रेल्वेमध्ये 8000 इतकी नोकर भरती होती. त्यासाठी असंख्य लोकांनी अर्ज केले. सभापती महोदय, हे रेल्वे भरती बोर्ड जेव्हा पदांसाठी जाहिरात देते त्यावेळी ती जाहिरात महाराष्ट्रातील वर्तमानपत्रतून कशी येणार नाही आणि महाराष्ट्रातील लोकांपर्यन्त ती कशी पोहोचणार नाही याची दक्षता घेतली जाते असा मी आरोप करित आहे. त्यामुळे जास्तीत जास्त बाहेरचीच मंडळी अशा पदांसाठी अर्ज करतात. रेल्वे भरती बोर्डाच्या जाहिराती नुसार अनेकांनी अर्ज केले. त्यामध्ये मागासवर्गीय गरीब मुले होती, महिला होत्या. काही उमेदवारांची रिटन टेस्ट अपु-या जागेच्या सबबीखाली गुजराथमधील वडोदरा येथे घेतली. या उमेदवारांना त्या ठिकाणी रिटन टेस्टसाठी बोलावले. त्यानंतर महाराष्ट्रामध्ये हॉस्पिटल्स कमी आहेत की काय म्हणून या चतुर्थ श्रेणीसाठी अर्ज केलेल्या उमेदवारांना मेडिकल टेस्टसाठीही वडोद-याला बोलावले आणि तेही एप्रिल आणि मे महिन्यामध्ये. एप्रिल आणि मे महिन्यामध्ये रेल्वेची टिकिटे मिळणे कठीण असते. महाराष्ट्र राज्यातील उमेदवारांची रिटन टेस्ट आणि मेडिकल टेस्ट दुस-या राज्यामध्ये घेतली जाते याचा अर्थ त्यांना महाराष्ट्रातील लोकांची भरती करावयाची नाही, भूमिपुत्रांना न्याय द्यावयाचा नाही, असाच होतो आणि त्यादृष्टीने जाणीवपूर्वक प्रयत्न केले जातात. सभापती महोदय, ऑल इंडिया रेडिओ, मद्रास यांना एक तबला वादक पाहिजे होता. त्यासाठी त्यांनी जी जाहिरात दिली होती त्यामध्ये त्यांनी "नॉलेज ऑफ तामीळ इज इसेन्शियल" अशी अट टाकली होती. आपण मराठी भाषेचे ज्ञान आवश्यक आहे अशी अट जाहिरातीमध्ये देऊ शकतो काय ? तसे करण्याची आपली हिंमत आहे काय ? दुर्दैवाने हे घडत नाही. सभापती महोदय, आरोग्याच्या संदर्भात झालेल्या तज्ज्ञांच्या चर्चेच्या वेळी असे सांगण्यात आले की, मुंबईमध्ये बाहेरून येणारे लोंढे, खासकरून कन्स्ट्रक्शनवर काम करणारे जे मजूर आहेत ते कॅरिअर्स ऑफ मलेरिया आहेत. त्यांच्यामुळे मलेरियाचा रोग फैलावतो. हे लोंढे आपण कशा पध्दतीने थांबविणार

..2..

(श्री. अरविंद सावंत...)

हा देखील मोठा प्रश्न आहे. सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री. रामनाथ मोते यांनी सांगितल्याप्रमाणे सेवायोजन कार्यालयामध्ये नावे नोंदलेल्या मुलांना वर्षानुवर्षे कॉल येत नाही. रेल्वेमध्ये आणखी काही पदांची भरती होती. त्यासाठी त्यांनी डिप्लोमा होल्डर्स अर्हतेचे उमेदवार मागविले होते. आपल्या सेवायोजन कार्यालयामध्ये डिप्लोमा होल्डर्स इंजिनिअर्स म्हणून नोंदणी झालेल्या उमेदवारांची संख्या 64681 आहे. पदवीधर इंजिनिअर्सची संख्या 4 लाख 45 हजार आहे आणि 11वी 12वी उत्तीर्ण झालेल्या उमेदवारांची संख्या 23 लाख आहे. आता नवीन ऑन लाईन पध्दत सुरु झालेली आहे. आयटी कॉल सेंटर्स मधील कोणताही कर्मचारी सेवायोजन कार्यालयाच्या माध्यमातून जात नाही. संगणकावर इण्टरनेटद्वारे कोठे कोठे व्हेकन्सिज आहेत हे समजते आणि कोणत्या तरी हॉटेलमध्ये किंवा कार्यालयामध्ये डायरेक्ट इण्टरव्ह्यू घेतल्या जातात. या कॉल सेंटर्समध्ये कोण कोठून आलेले आहे हे कळत नाही. पुण्यातील हिंजवडी येथे अनेक मुले, मुली, कपल्स आय.टी.क्षेत्रामध्ये काम करण्यासाठी येतात. त्यांना 40-40 हजार रुपये पगार असतो. दोघांचा पगार 80 हजार रुपये होतो. ते फ्लॅट घेऊन तेथे राहातात.

...नंतर कु. खर्च....

असुधारित प्रत / प्रारूपित आहे

श्री.अरविंद सावंत.....

लग्न केल न केल कोण बघतयं अहो म्हणूनच तर सहयाद्रीच्या पायथ्याशी एवढा मोठा धुमाकूळ घातला जातो. माझी एकच विनंती आहे की, रेल्वे रेकटमेंट बोर्ड असो की, बँकिंग सर्व्हिस बोर्ड असूदे त्यांना सगळ्यांना ऑफ इम्प्लॉयमेंट एक्चेंज या कायदानुसार जी कोणती पदे हवी आहेत त्याच्यासंदर्भात आपण सर्व विभागीय सेवायोजन कार्यालयात कंपल्सरी नोटीफिकेशन कळवा त्याची अंमलबजावणी काटेकोरपणे झाली तर जी मुले मुली वर्षानुवर्ष ज्यांनी आपले नाव नोंदविलेले आहे त्यांना नोकरी मिळेल. आता सर्वच क्षेत्रामध्ये खाजगीकरण झालेले आहे. आजकाल सरकारी नोक-या मिळणही मुश्किल झालेले आहे तसेच, व्ही.आर.एस.च्या आणि पाच ते दहा वर्षांनी परत या अशा शासनाच्या व्ही.आर.एस.बाबतही अनेक नवीन योजना येतात, परंतु ही लायेबिलिटी कोणाला परवडत नाही. सगळ्यांच्या संदर्भात खाजगी नोकरभरतीच्या संदर्भात आपण याबाबतचे नोटिफिकेशन काढतो असे सांगितले होते. केंद्रसरकारच्या कार्यालयांमध्ये स्थानिकांना नोकरी मिळते की नाही हे पाहण्यासाठी राज्यशासनाचा एखादा तरी प्रतिनिधी त्या ठिकाणी असतो का ? बी.पी.सी.एल.हिंदूस्थान पेट्रोलियम,पब्लिक अंडरटेकिंग एम.टी.एन.एल यांच्या विभागीय कार्यालयांमध्ये तेथील स्थानिकांना प्राधान्य मिळते का ? हे पाहण्यासाठी आपल्या राज्यशासनाचा प्रतिनिधी तेथे आहे का ? दुर्दैवाने तसे कधी घडत नाही व स्थानिकांवर नोक-यांच्याबाबतीत अन्याय होतो म्हणून बेरोजगारीतून दरोडे,खून,मारामा-या असे प्रकार घडतात. सन्माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांनी हा जो प्रस्ताव या ठिकाणी मांडलेला आहे त्याला मी माझा पूर्ण पाठिंबा देतो आणि शासनाकडून एकच मागणी करतो की, रिजनल एम्प्लॉयमेंट एक्चेंज या अॅक्टचे कंपल्सरी नोटीफिकेशन नोकर भरतीच्या संदर्भात सर्व सेवायोजन कार्यालयात कळविण्यात यावे म्हणजे जो मुंबईत राहतो त्याला न्याय मिळेल किंवा विभागीय कार्यालयांमध्ये तेथील स्थानिकांना न्याय मिळेल एवढे बोलून मी माझे दोन शब्द संपवितो व सन्माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांनी मांडलेल्या या प्रस्तावाला मी पाठिंबा देतो. या सभागृहामध्ये मला या विषयावर बोलण्याची संधी देण्यात आली त्याबद्दल मी धन्यवाद देतो.

जय हिंद ! जय महाराष्ट्र !

तालिका सभापती : सदर अशासकीय ठरावावर चर्चा होत असतांना त्यामध्ये जो एक मुद्दा आला तो मुद्दा मला सभापती म्हणून समजला नाही. सदर मुद्दा असा आहे की, "आय.टी.कॉल सेंटर मध्ये काम करणारी मुले व मुली किंवा जोडपी लग्न करतात किंवा न करता एकत्र फ्लॉट घेऊन राहतात" हा मुद्दा या चर्चेची सुसंगतता होता का ? हे मला अवगत झाले नाही.

श्री.अरविंद सावंत : सभापती महोदया, या मुद्दयामध्ये माझा आशय असा होता की, या कॉल सेंटरमध्ये काम करणा-या मुलामुलींना आर्थिकदृष्ट्या एकप्रकारची संपन्नता आलेली आहे आणि ही संपन्नता आपल्या राज्यातील माणसे न घेता बाहेरच्या राज्यातील लोकांना मिळते. मला हे मान्य आहे की, उपरोल्लेखित मुद्दा या चर्चेची सुसंगत नव्हता. आताच एका सन्माननीय सदस्यांनी मला या सूचनेच्या संदर्भात माहिती दिली ती मी या ठिकाणी अँड करु इच्छितो की, सिंधुदुर्ग जिल्हयामध्ये जिल्हा रुग्णालयामध्ये परिचारिका या पदाकरिता जाहिरात दिल्यानंतर त्यासाठी अर्ज केलेल्या उमेदवारांकडून अर्जासाठी 100 रुपये घेऊन अद्यापही भरती प्रक्रिया पूर्ण झालेली नाही. जिल्हा रुग्णालयामध्ये पैसे घेऊन नोकर भरती झालेली नाही, याची दखल घेण्यात यावी.

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

श्री.केशवराव मानकर (विधानसभेने निवडलेले) : माननीय सभापती महोदय, सन्माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांनी जो ठराव या ठिकाणी चर्चेकरिता मांडलेला आहे त्याला पाठिंबा देण्याकरिता मी येथे उभा आहे.

सेवायोजन केंद्रामध्ये अनेक वर्षांपासून बेरोजगार सुशिक्षित युवक त्या ठिकाणी नावे नोंदवितात खरे म्हणजे जिल्हयाच्या ठिकाणी ही सेवायोजन केंद्रे आहेत आणि या ठिकाणी कुठून कुठून हे लोक येतात सुशिक्षित बेकार आणि आपली नावे नोंदवितात आणि नावे नोंदविण्याची ही जी मर्यादा असते ती फार लिमिटेड वर्षापुरती मर्यादित असते दोन ते तीन वर्षातून एकदा त्यांना जिल्हयाच्या ठिकाणी नाव रिन्वू करावयाला यावे लागते. अशिक्षित बेरोजगार जे आहेत त्यांना देखील आपले नाव रिन्वू करण्याकरिता वारंवार जिल्हयाच्या ठिकाणी सेवायोजन कार्यालयांमध्ये यावे लागते. येथे सुशिक्षित बेरोजगाराला कधीही न्याय मिळत नाही एकही नोकरीचा कॉल त्याच्यापर्यंत पोहोचत नाही. सेवायोजन केंद्राची यादी अशी आहे की, सध्याच्या अवस्थेमध्ये एखाद्या संस्थेने त्या ठिकाणी पत्र पाठविले की, माझ्याकडे दोन पदे रिक्त आहेत आणि ही पदे भरण्याकरिता आपण आपल्याकडील उमेदवारांची यादी पाठवा.

यानंतर श्री.कानडे.....

श्री. केशवराव मानकर

ही यादी सादर करण्यासाठी 15 दिवस ते 1 महिन्याची मुदत दिलेली असते. परंतु सेवायोजन कार्यालयाकडून कोणतीही नांवे येत नाहीत. एससी,एसटी आणि व्हीजेएनटी उमेदवारांची देखील नांवे येत नाहीत. 2/3 महिन्यांनंतर नियुक्ती प्रक्रिया झाल्यानंतर ही नांवे पाठविली जातात. या व्यवस्थेमध्ये सुधारणा होण्याची नितांत आवश्यकता आहे. सुशिक्षित बेरोजगारांना न्याय द्यावयाचा असेल तर सेवायोजन कार्यालयाचा कारभार अत्यंत सुरळीतपणे चालला पाहिजे. ज्यांनी सेवायोजन कार्यालयात नोंदणी केलेली असते त्यांची कार्डाची मुदत संपल्यानंतर नूतनीकरणासाठी कार्यालयाकडून कळविले जात नाही. संबंधित उमेदवाराला कार्डाची मुदत संपल्यानंतर नूतनीकरणासाठी सेवायोजन कार्यालयाने कळविले पाहिजे. ग्रामीण भागातील बेरोजगारांची व्यथा तर फारच कठीण आहे. 10 वर्षापूर्वी आदिवासी आणि नक्षलग्रस्त भागामध्ये टोळीमध्ये 10-12 युवक रहात असत. आता नक्षलवादी टोळ्यांमध्ये बेरोजगारीमुळे 50-60 युवक सामील झालेले आहेत. उपमुख्यमंत्र्यांनी पोलिसांची भरती केली जाईल असे सांगितले आहे. परंतु अनेक पदे रिक्त आहेत. ओबीसी समितीच्या दौऱ्यात आम्ही नागपूर आणि वर्धा जिल्हा मध्यवर्ती बँक आणि जिल्हा परिषदेची तपासणी केली असता रिक्त पदांचा विचार केला तर किमान 2000 उमेदवारांना रोजगार मिळू शकतो. परंतु या लोकांना न्याय मिळत नाही ही शोकांतिका आहे. बेरोजगारांनी कुठे जायचे ? त्यांना उदरनिर्वाहासाठी वणवण भटकावे लागते त्यातूनच त्यांचा कल उलटसुलट धंदे करण्याकडे वाढतो. म्हणून बेरोजगारांना तातडीने रोजगार देण्याची व्यवस्था शासनाने करावी अशी मी विनंती करतो. विशेषतः एससी,एसटी आणि व्हीजेएनटीच्या अनेक जागा आजही रिक्त आहेत त्या तात्काळ भराव्यात. सुप्रीम कोर्टाचे आणि हायकोर्टाचे आदेश असताना या बेकारांना न्याय मिळत नाही ही शोकांतिका आहे. या संवर्गातील पदे तात्काळ भरली जावीत अशी माझी मागणी आहे. शासन याबाबतीत का दखल घेत नाही हा मूळ प्रश्न आहे. रिक्त असलेल्या जागा किमान सहा महिन्यात भरल्या पाहिजेत अशा प्रकारचा कायदा शासनाने करावा. नाहीतर वर्षानुवर्षे पदे रिक्त राहतील. त्यातूनच बेरोजगारी निर्माण होईल. बेरोजगारी दूर करण्याचे शासनाचे काम आहे. व्यावसायिक अभ्यासक्रम आहेत त्यांना सुध्दा आर्थिक मदत केली पाहिजे. राज्यामध्ये लाखो युवक बेरोजगार आहेत त्यांना रोजगार मिळणे अत्यंत आवश्यक आहे. म्हणून माननीय सदस्य श्री. मधुकर चव्हाण यांनी जो अशासकीय ठराव आणला आहे त्याचे मी समर्थन करतो आणि माझे दोन शब्द संपवितो.

.....2

श्री.दिवाकर रावते (विधानसभा सदस्यांद्वारा निर्वाचित) : सभापती महोदय, अत्यंत महत्वाचा असा हा विषय आहे परंतु अशासकीय ठरावामुळे यावर मर्यादा पडलेल्या आहेत. तरी सुध्दा मी माननीय सदस्य श्री. मधुकर चव्हाण यांना धन्यवाद देणारआहे. हाच विषय पाच वर्षांपूर्वी मी अत्यंत मूलभूत तत्वानुसार मांडला होता. परंतु शासनाने त्याची दखल घेतली नाही. दुर्दैव असे की शब्दाचा अर्थ आणि अन्वयार्थ कसा लावायचा हे आयओएस अधिकाऱ्यांकडून पहावे आणि त्यांनी वाटोळे केल्याचा माझा थेट आरोप आहे. विशेषतः डॉ.डी.के.शंकरन यांनी सेवायोजन कार्यालयातून भरतीच्या संदर्भात खोडा बसेल अशा प्रकारची व्यवस्था निर्माण करुन ठेवलेली आहे.

नंतर श्री. भोगले

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

3H.1

SGB/ MAP/ KGS/

14:35

श्री.दिवाकर रावते.....

सभापती महोदया, मी मुलभूत मुद्दे मांडणार आहे. मुळात हा कायदा केंद्र सरकारचा आहे. केंद्राने घटनेला अनुसरून निर्माण केलेला हा कायदा आहे. केंद्राच्या केलेल्या कायदानुसार प्रत्येक राज्याने आपापल्या राज्यातील सेवायोजनेचे आयोजन करावे. ज्यावेळी केंद्रात श्रीमती वसुंधरा राजे या कार्मिक, लोकशिकायत व पेन्शन खात्याच्या मंत्री होत्या त्यावेळी त्यांनी मला पाठविलेल्या पत्राची प्रत माझ्याकडे उपलब्ध आहे. त्यांनी त्यांच्या पत्रात म्हटले आहे की, " In my reply of August 13, 2001, I had clarified the Government's stand in the matter. Various additional points raised in your subsequent letters have also been carefully considered and examined, in consultation with the Ministry of Law. It is reiterated that the provisions of DoPT's Office Memorandum dated May 18, 1998, are consistent with the provisions of the Employment Exchanges (Compulsory Notification of the Vacancies) Act, 1959, and, do not dilute the mandate of the Act in any manner." एवढा कडक कायदा बेरोजगारांना रोजगार पुरविण्यासाठी केंद्र सरकारने 1959 साली केला. मी यापूर्वी सभागृहात हा मुद्दा मांडला होता. परंतु हे सरकार लक्ष द्यायला तयार नाही. त्यांनी पुढे पत्रात म्हटले आहे की, "As informed earlier the object of this Act is not to restrict but to enlarge the field of choice." हे माजी केंद्रीय मंत्र्यांनी पाठविलेल्या पत्रात नमूद केले आहे. सभापती महोदया, आम्ही मुद्दे उपस्थित काय केले ते लक्षात घेतल्याशिवाय पत्रातील उत्तराचा अर्थ समजून येणार नाही. केंद्राने इतका कडक कायदा केलेला आहे. परंतु नेमके काय झाले? सुप्रीम कोर्टात एक मॅटर झाले. त्यामध्ये सुप्रीम कोर्टाने सांगितले की, सेवायोजन कार्यालय असले तरी तुम्ही काही ठिकाणी जाहिरात द्या. सुप्रीम कोर्टाची सुध्दा जबाबदारी आहे, त्या त्या राज्यात बेरोजगारांना काम मिळावे यादृष्टीने त्यांनी काही विशिष्ट शब्द वापरले आहेत. ते शब्द इतर राज्यातील राज्यकर्त्यांना कळतात. परंतु महाराष्ट्रातील कर्मदळिद्री राज्यकर्त्यांना का कळत नाहीत? मंत्रिमंडळाला ही प्रशासकीय सेवेतील मंडळी मार्गदर्शन करतात. मग इतर राज्यातील अधिकारी का घाबरत नाहीत. खरे म्हणजे हा विषय मांडण्याकरिता वेगळी चर्चा घेतली पाहिजे. सन्माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांनी मुलभूत विषय आणलेला आहे. सुप्रीम कोर्टाने सांगताना असे आदेश दिले की,

..2..

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

3H.2

SGB/ MAP/ KGS/

14:35

श्री.दिवाकर रावते.....

जाहिरात द्या. पण कधी द्या? "Keeping in view administrative/budgetary convenience" असे ते शब्द आहेत. सभापती महोदया, आपण वकील आहात. यातील अर्थ आपल्याला लगेच कळेल. त्यांनी सांगितले होते की, तुम्हाला जाहिरात अशावेळी देता येईल, ज्यावेळी एखादी जागा आहे किंवा दोन जागा आहेत परंतु त्याकरिता उच्चशिक्षित लोक मर्यादित आहेत आणि तुम्हाला चांगल्या उमेदवाराची निवड करावयाची आहे. आपल्याकडे 5 जागा असतील तर 50 हजार अर्ज येतात. 5 जागांवर निवड झाल्यानंतर सेवानिवृत्तीपर्यंत दिल्या जाणाऱ्या वेतनाची रक्कम लक्षात घेतली तर त्यांची निवड होण्यासाठी जो खर्च होतो तो त्या रक्कमेइतका असतो. हे लक्षात घेतल्यानंतर सुप्रीम कोर्टाने व्यवस्थित न्याय देताना हे शब्द वापरले. "Keeping in view administrative/budgetary convenience" आणि हेच शब्द बरोबर इतर राज्यातील राज्यकर्त्यांनी आपल्या राज्यातील लोकांना नोकरी देण्याकरिता उचलून धरले. रिक्त पदाच्या भरतीसाठी अर्हताप्राप्त उमेदवारांची स्थानिक सेवायोजन कार्यालयाकडून यादी मागविणे 1959 च्या कायद्याप्रमाणे बंधनकारक आहे. मी या खात्याचा मंत्री म्हणून काम पाहिलेले आहे. मी त्यावेळी कायद्याची अंमलबजावणी करण्याचा प्रयत्न केलेला आहे.

(नंतर श्री.जुन्नरे....

श्री. दिवाकर रावते

सभापती महोदय, मी जर अजून दोन महिने मंत्री राहिलो असतो तर परंप्रांतीय येणार नाहीत अशा प्रकारचा कायदाच केला असता. यासंदर्भातील सर्व फाईलींग सुध्दा झाले होते फक्त ही फाईल कॅबिनेटपुढे तोपर्यंत गेली नव्हती. यासंदर्भातील नियम आपण कधीच करू शकत नाहीत. कारण आपला राष्ट्रीय पक्ष आहे. तुमची इच्छा कितीही असली तरी तुम्ही अशा प्रकारचा कायदा करू शकत नाही. आपल्या मनात असा कायदा करावा अशी इच्छा आहे परंतु तुम्ही ते करू शकणार नाहीत. आम्ही प्रांतीय माणसाचा वसा घेऊन, तत्व घेऊन उभे राहिलेली माणसे आहोत. आम्ही महाराष्ट्राच्या मातीशी, रक्ताशी जोडलेलो आहोत.

सभापती महोदय, पुढे असे म्हटलेले आहे की, या व्यतिरिक्त सक्षम अधिका-याने/कार्यालयाने प्रशासकीय व आर्थिक बाबीची अनुकूलता डोळ्यासमोर ठेऊन/लक्षात घेऊन एम्पलॉयमेंट न्यूज मध्ये रिक्त पदांची जाहिरात देण्याची व्यवस्था करणे आवश्यक आहे.

सभापती महोदय, हा प्रयोग आम्ही अणुशक्ती नगरमध्ये केला होता तेव्हा खूप मोठे भांडण झाले होते. आम्ही रीटपर्यंत गेलो आणि स्थानिक लोकांना नोक-या दिल्या पाहिजेत या एका मुद्यावर जिंकलो सुध्दा आणि त्यासुध्दा स्थानिक एम्पलॉयमेंट मधूनच. सभापती महोदय, 18 मे, 1998 परिपत्रकात किपींग इन व्ह्यू अँडमिनिस्ट्रेटिव्ह बजेटरी कन्व्हीनिअन्स ही सूचना तंतोतंत पाळून इतर राज्याने त्या राज्यातील स्थानिक सेवा नियोजन कार्यालयामध्ये नोंदणी असलेल्या उमेदवारांना आपल्या कार्यालयात नोक-या देऊन सामावून घेतलेले आहे. अणुशक्ती खात्यातील तामिळनाडू, आंध्र प्रदेश, कर्नाटक या राज्यातील कार्यालयात उत्तर प्रदेश, बिहारी भरती दिसत नाही कारण या राज्याने आम्हाला जाहिरात देण्यास परवडत नाही, प्रचंड अर्ज येतात त्यामुळे आमच्या सेवायोजन कार्यालयातून उमेदवार मागवू असे म्हणून त्यांनी स्थानिक लोकांना नोक-यामध्ये संधी दिलेली आहे. उत्तर प्रदेश, दिल्ली, गुजरात या राज्यामध्ये तेथील स्थानिकांची भरती कशी होते याचे आपण संशोधन कराल काय? गुजरातमध्ये तर 80 टक्के गुजराथी आणि 20 टक्के बाहेरच्या लोकांना नोकरी मिळते. यासंदर्भात सरकारने सर्क्युलर सुध्दा काढलेले आहे. त्या ठिकाणी घटनेची पायमल्ली होत नाही, मग असा कायदा आपण केला तर घटनेची पायमल्ली कशी होईल ? याचीही माहिती आपण या ठिकाणी देण्याची आवश्यकता आहे. या ठिकाणी हा

श्री. दिवाकर रावते....

कायदा करुन 20 वर्षे झालेली आहेत. काही दिवसापूर्वीच कर्नाटकच्या मुख्यमंत्र्यांनी सांगितले की, आमच्याकडे आय.टी.पार्क येणार असेल आणि त्यामध्ये आमच्याकडच्या मुलांनाच नोक-या मिळणार असतील तरच आम्ही आपल्याला सुविधा देऊ अन्यथा देणार नाही. कोर्टाने दिलेल्या निर्णयाचा योग्य वापर करुन इतर राज्याने आपल्या स्थानिक पुत्रांना नोक-या देण्यासाठी सेवायोजन कार्यालयाचा उपयोग केलेला आहे. परंतु आपल्या कर्मदळिद्री सरकारने आमच्या महाराष्ट्राच्या जाहिराती मात्र परप्रांतात दिल्या जातात. माननीय मंत्री महोदय जेव्हा या ठरावाच्या संदर्भात उत्तर देतील तेव्हा या विषयाच्या संदर्भात माननीय मंत्र्यांनी उत्तर दिले पाहिजे. मी मराठीचा ठराव मांडल्यापासून गेले सहा महिन्यांपासून लढत आहे. महाराष्ट्रामध्ये जर नोकरी करावयाची असेल तर मराठी भाषेचे ज्ञान आवश्यकच आहे असा उल्लेख जाहिरातीमध्ये का केला जात नाही?

तालिका सभापती : सभागृहाची वेळ संपलेली आहे. या ठरावावरील चर्चा संपेपर्यंत सभागृहाची वेळ वाढविण्यात येत आहे.

श्री. दिवाकर रावते : धन्यवाद. सभापती महोदया, तुमच्या, माझ्या आणि सर्वांच्या जिव्हाळयाचा हा प्रश्न आहे. आपण राज्यकर्ते असला तरी आपल्या सर्वांचे या मातीशी रक्ताचे नाते आहे. कोणाच्याही मनात नाही की, येथे परप्रांतीय यावेत. बाहेरच्या राज्यात जर अशा प्रकारचा कायदा केला जात असेल तर आपल्या राज्यात अशा प्रकारचा कायदा का केला जात नाही हा माझा सवाल आहे.

यानंतर श्री. अजित.....

श्री.दिवाकर रावते.....

मी आणखी चार-पाच तास बोलेन इतकी माहिती माझ्याजवळ आहे. यापुढे एक तरतूद करा की, जे इतर राज्य करीत आहे keeping in view administrative / budgetary convenience वापरून सेवायोजन कार्यालयाकडून लिस्ट मागवावी.

सभापती महोदय, शिक्षण सेवकांची पदे भरण्यासाठी सेवायोजन कार्यालयाकडून यादी न मागविता त्यासाठी जाहिरात दिली जाते. सभापती महोदय, मी आपणास एक घटना सांगतो. मला डिस्ट्रीक्ट मॅजिस्ट्रेट यांचा फोन आला होता. मी त्यांचे नाव सांगत नाही. त्यांनी आमदाराला फोन करणे तसे व्यवहारात बसत नाही. त्यांनी मला फोनवर सांगितले की, आम्ही लोकांना न्याय देण्याचे काम करतो. परंतु आपण आमदार म्हणून गरीब मुलांना न्याय द्यावा. वर्तमानपत्रात विविध पदे भरण्यासाठी अनेक जाहिराती येत असतात, त्याप्रमाणे उमेदवार अर्ज करतात. त्याप्रमाणे त्यांना नेहमी कुठे ना कुठे लांबवर मुलाखतीसाठी वा परीक्षेसाठी जावे लागते. यामध्ये त्यांचे बरेच पैसे खर्च होतात. तेव्हा तेथील स्थानिक उमेदवारांना परीक्षेसाठी बोलावावे किंवा त्या-त्या जिल्ह्यात वा तालुक्यात परीक्षा घेण्यात यावी जेणेकरून त्यांचा प्रवासापोटी होणारा खर्च वाचेल किंवा त्यांना जाण्या-येण्याचे प्रवास भाडे तरी द्यावे, अशाप्रकारचा मुद्दा विधिमंडळात मांडून आपण उमेदवारांना न्याय द्यावा. सांगण्याचा उद्देश एवढाच की, आज सेवायोजन कार्यालयामार्फत उमेदवारांची लिस्ट न मागविता जाहिरातीद्वारे अर्ज मागविण्यात येतात.

सभापती महोदय, सेवायोजन कार्यालयातील कर्मचाऱ्यांच्या बाबतीत बोलायचे झाल्यास त्यावर कितीतरी वेळ बोलता येईल. दहा जागांसाठी मागणी आली असेल तर ते 100-200 उमेदवारांना कॉल्स पाठविले जातात. यातील काही कॉल्ससाठी त्यांनी पैसे घेतलेले असतात आणि लोकही पैसे देऊन कॉल काढून घेतात व कॉल आल्यानंतर पुढचे आम्ही बघू असे सांगतात. या सेवायोजन कार्यालयामध्ये प्रचंड प्रमाणावर भ्रष्टाचार होत आहे. त्या कार्यालयातील एक व्यक्ती अशीच मस्तवाल झालेली आहे. गृह विभागात काम करणाऱ्याचा तो भाऊ आहे. माझे कुणीच वाकडे करू शकणार नाही असे ती सांगते. त्याचे नाव या ठिकाणी सांगणे योग्य नाही. आपणही येथे कोणाचे नाव घ्यायचे, कोणाचे नाही हे पाहिले पाहिजे आणि या सभागृहाची इभ्रत राखली पाहिजे.

श्री.दिवाकर रावते.....

सभापती महोदय, मी एक घटना सांगतो. जकात खात्यामध्ये काही पदे भरावयाची होती. मी स्वतः त्याठिकाणी गेलो आणि सांगितले की, मराठी उमेदवारांची लिस्ट मागवावी. सर्वच गोष्टी उघड केल्या पाहिजेत असे नाही. भूमिपुत्रांना न्याय देण्याचा आपला प्रयत्न असला पाहिजे. आपल्याला निदान आमदारकी आणि मंत्री पद मिळालेले असल्यामुळे आपल्या कुळाचा उध्दार झालेला आहे. आपण भूमिपुत्रांना न्याय देण्याचे काम करावे अशी माझी आपणास कळकळीची विनंती आहे. सेवायोजन कार्यालयामार्फत उमेदवारांची यादी मागवण्यात यावी, शक्यतो जाहिरात देण्याचे टाळावे. रेल्वे बोर्ड, बँक बोर्ड इत्यादीवर आपली माणसे असतात, परंतु त्यांच्यावर काही बंधने आहेत.

सभापती महोदय, मागे एकदा एका मुलाखतीमध्ये लालूजींना एवढेच सांगितले होते की, "त्यांची हिम्मत असेल तर त्यांनी रेल्वे बोर्डाची परीक्षा खाजगी संस्थेकडे द्यावी." मध्यंतरी एक सर्व्हे करण्यात आला होता त्यामध्ये असे दिसून आले होते की, बिहार राज्यामध्ये प्राथमिक शाळेत शिकवित असलेले शिक्षक सातवी-आठवी पास झालेले आहेत. इतकी तेथील शिक्षणाची पातळी घसरलेली आहे.

यानंतर श्री.पुरी.....

श्री.दिवाकर रावते...

त्यांना आपण एवढेच सांगू की, आपल्या राज्यातील दोन जरी उमेदवार खाजगी यंत्रणेकडून परीक्षा घेतल्यानंतर पास झाले तरी आम्ही ते मान्य करू. परंतु आज आपल्याकडे ही परिस्थिती का आली ? महाराष्ट्राच्या रेल्वे कार्यालयामध्ये का परीक्षा भरविल्या जात नाहीत ? रेल्वेच्या पट्टीवरील साफसफाई करणारा साधा माणूसही परंप्रांतीय असेल तर आमची एवढीही हमाल होण्याची लायकी नाही का ? असे जर कोण सांगणार असेल तर हातात कुदळ आणि फावडे घेऊनच डोके फोडण्याची पाळी येणार नाही का ? अशाप्रकारे आमची निर्भत्सना का होत आहे, यासाठी किंवा हे पाहण्यासाठी कणखर राज्य करणारा निर्ढावलेला राज्यकर्ता महाराष्ट्राला हवा आहे. माननीय राज्यमंत्री महोदय, आपण तसे व्हा, माझी तशी इच्छा आहे. आपण मन्ताने आणि बॉडीने बेडर आहात, आपले मंत्री पद जरी गेले तरी चालेल, परंतु हे करणार असा निर्धार आपण करा. आपण जर याबाबतीत पुढाकार घेतला तर लोक आपल्याला डोक्यावर घेतील, आम्हीही तुमची मिरवणूक काढू. एवढे बोलून मी माझे भाषण पूर्ण करतो.

जय हिंद, जय महाराष्ट्र !

श्री.भास्कर जाधव (रायगड तथा रत्नागिरी तथा सिंधुदुर्ग स्थानिक प्राधिकारी संस्था) : सभापती महोदया, सन्माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांनी जो याठिकाणी ठराव मांडला आहे, त्यावर माझे विचार मांडण्यासाठी मी उभा आहे.

सभापती महोदया, मी याठिकाणी माझे जे 2-3 मुद्दे मांडणार आहे, ते माननीय रावते साहेबांनी याठिकाणी मांडलेले आहेत. ज्यावेळी तलाठ्यांची, शिक्षण सेवकांची, ग्रामसेवकांची भरती असते, त्यावेळी त्यासंबंधीची यादी आपण स्थानिक सेवायोजन कार्यालयातून घेतली पाहिजे, हा आमचा आग्रही मुद्दा आहे. आज कोकणामध्ये एस.टी., एन.टी.,चे लोक मिळत नाहीत. त्यामुळे तेथे फार मोठयाप्रमाणात जागा रिक्त आहेत. खास करून, प्राथमिक शिक्षकांची फार मोठी पदे रिक्त आहेत. कारण, त्याठिकाणी त्या प्रवर्गातील माणसे मिळतच नाहीत वा मिळाले तरी ते तेथे येतच नाहीत. आपण चंद्रपूर, गडचिरोली आणि अमरावती जिल्हयांमध्ये ज्या पध्दतीने तेथील 80 टक्के स्थानिक लोकांना नोकरीमध्ये सामावून घेण्याचा नियम, बदल अथवा सुधारणा केलेली आहे, त्याप्रमाणे कोकणामध्ये जर त्या प्रवर्गातील लोक मिळत नसतील तर दोन-तीन वर्षे ती पदे तशीच रिक्त ठेऊन, त्यानंतर त्या जागा खुल्या प्रवर्गाकरिता किंवा इतर मागासवर्गीयांसाठी मोकळया करता आल्या तर त्याबाबतीत विचार करावा, अशी मी विनंती करतो. एवढे बोलून मी माझे भाषण पूर्ण करतो.

धन्यवाद !

डॉ.नीलम गोन्हे (विधानसभेने निवडलेले) : सभापती महोदया, सन्माननीय सदस्य श्री.मधुकर चव्हाण यांनी जो याठिकाणी ठराव मांडला आहे, त्यावर माझे विचार मांडण्यासाठी मी उभी आहे.

सभापती महोदया, आज याठिकाणी समाजातील एक अत्यंत ज्वलंत प्रश्न आणि एका अर्थाने आपण असे म्हणू शकतो की, महाराष्ट्रामध्ये सर्वसामान्य घरातील मुले कोणत्या कारणामुळे या रोजगाराच्या प्रश्नामध्ये परिघावर फेकली जात आहेत, त्यासंबंधीच्या मूळ मुद्यापर्यंत आपण जाऊन पोहचलोय, असे मला स्वतःला वाटते. हा प्रश्न जरी स्थानिक असला तरी संपूर्ण भारतातील परिस्थिती पाहिली तर भ्रष्टाचाराच्या बाबतीत जगामधील देशांचे मुल्यांकन करण्यात आलेले असून त्यामध्ये 129 देशांची यादी करण्यात आली होती. त्यामध्ये जितका भ्रष्टाचार जास्त तितका नंबर वरचा मिळणार होता आणि त्यामध्ये भारत देशाने पहिल्या 10 च्या आत नंबर पटकावलेला आहे. त्याचे एक रहस्य या सेवायोजन क्षेत्रामध्ये असणार, असे मला निश्चितपणाने वाटते. आपण अनेक वर्षांपासून वेगवेगळ्या सामाजिक चळवळींशी संबंधित आहोत आणि नुसते आठवून पाहिले तर गेल्या 10 वर्षांत कुठल्या ओळखीच्या माणसाला सरळमार्गाने कॉल आला आणि त्याला नोकरी मिळालेली आहे ? याचे उत्तर आपल्याला "नाही" असेच येईल. असंघटीत क्षेत्रातील नोकऱ्यांच्या संदर्भातील परिस्थिती याठिकाणी आताच सन्माननीय सदस्यांनी व्यक्त केली. याबाबतीत मला एक तोडगा सुचवायचा असून यासंदर्भात शासनाने विचारमंथन केले पाहिजे. आज आपण कोणत्याही मुद्याच्या बाबतीत केंद्र सरकारकडे बोट दाखवतो, परंतु जोपर्यंत आपण स्थानिक माणसांच्या बाजूने काही पाऊले उचलत नाहीत, तोपर्यंत त्यांना संरक्षण मिळणार नाही. आज सीईटी परीक्षेमध्ये आपली मुले पास होत नाहीत. त्याचबरोबर इतर एमपीएससी, युपीएससी किंवा साधी पोलीस शिपाई पदासाठी परीक्षा घ्यावयाची झाली तरी लेखी परीक्षा घेतली जाते. याबाबतीत मला असे सुचवायचे आहे की, या परीक्षेमध्ये आपण आपला एक सेक्शन ठेवला पाहिजे. आपण आपल्या महाराष्ट्र राज्याच्या विकासाचा पेपर त्यामध्ये जर ठेवला आणि 100 गुणांपैकी 50 गुण त्यांना पाहिजे त्या भाषेत लिहू द्यावेत, परंतु 50 गुणांचा पेपर त्यांना मराठीत लिहिता आला पाहिजे. आणि त्यात महाराष्ट्र राज्याचा विकास या विषयावरच तो पेपर असला पाहिजे. या विषयावर विविध परीक्षांच्या स्तरावर पेपर काढता येऊ शकतात, ते काहीच अवघड नाही. याठिकाणी माननीय शालेय शिक्षण मंत्री महोदय उपस्थित आहेत, त्यांचा विभाग याबाबतीत मदत करू शकतो.

नंतर श्री.रोझेकर.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धिपाठी नाही

डॉ.नीलम गो-हे.....

हे केल्याने मला वाटते दोन गोष्टीचा फायदा होईल. राज्यात ज्या मॅनेजमेंट इन्स्टिट्यूट आहेत किंवा इतर इन्स्टिट्यूट आहेत त्यांचे असे म्हणणे आहे की, आम्हाला आमचे बोर्ड आहे. त्यांच्या बोर्डाला राज्याच्या सोयी-सुविधांचा फायदा होतो, येथील पायाभूत सुविधांचा फायदा ते घेतात. का ते दुस-या राज्यात जात नाहीत ? आपल्या राज्यातच इन्स्टिट्यूट का स्थापन करतात ? कारण त्यांना आपल्या राज्यात उपलब्ध असणारी कनेक्टिव्हिटी, सोयी-सुविधा मिळतात. आय.ए.एस.कॅडरचे लोक जेव्हा उत्तीर्ण होतात त्यावेळी ते महाराष्ट्रात पदस्थापना मिळावी म्हणून प्रेफरन्स देतात. मला असे वाटते की, राज्यातील औद्योगिककरणाचा विचार करून 'महाराष्ट्र राज्याचा विकास' या विषयावर सी.ई.टी.मध्ये एक सेक्शन सक्तीने अंतर्भूत करता येईल का, याचा कायदेशीर विचार राज्य शासनाने केला पाहिजे. या प्रश्नावर जोपर्यंत विचाराने आणि बुद्धीने तोडगा काढत नाही तोपर्यंत घटनात्मक चौकटीतून आपल्याला उत्तर मिळणार नाही. अशा पद्धतीने हा प्रश्न समजून घेतला नाही तर बी.पी.ओ.च्या माध्यमातून येणारे, सुतारकाम करण्यासाठी येणारे, कन्स्ट्रक्शनमधील काम करणारे लोक असतील, जे राज्यात काम करण्यासाठी येत आहेत त्यांना आमच्या गरजा कशा कळणार ? म्हणूनच तर्कसुसंगत लॉजिकमध्ये बसवून 'महाराष्ट्र राज्याचा विकास' हा विषय प्रत्येक सी.ई.टी.साठी किंवा तत्सम परीक्षांसाठी सक्तिचा केला तर स्थानिक मुलांनाही संरक्षण मिळेल आणि त्यांना त्या पेपरमध्ये मिळणा-या गुणांमुळे त्याची प्रगती होऊ शकेल. त्याचप्रमाणे ज्या तोंडी मुलाखती होतात त्यामध्ये देखील या विषयावर प्रश्न विचारले गेले पाहिजेत. उमेदवारांना महाराष्ट्राची किमान माहिती तरी देता आली पाहिजे.

सभापती महोदय, महिलांचा उल्लेख ठिकठिकाणी होत असतो. ज्याप्रमाणे इतर क्षेत्रांमध्ये भ्रष्टाचार होतो त्या प्रमाणेच बेरोजगारांना नोकरीला लावतो म्हणून भ्रष्टाचार होतो, अनेक प्रकारांनी अडवणूक करण्याचे मार्ग वेगवेगळ्या घटकांकडून होत असतात. राज्यातील अनेक भागात नक्षलवाद्यांचा प्रभाव वाढत आहे, शेतक-यांच्या आत्महत्या, शेतक-यांमधील असुरक्षिततेची भावना, बेरोजगारी आणि यासंबंधी शासनाची असणारी उदासिनता याचेच परिवर्तन म्हणून आपण चित्र बघतो आहोत की, लोक परदेशामध्ये जाऊ लागले आहेत आणि येथील माणसे आहेत त्यांच्याकडे कुवत आणि क्षमता असून देखील नोक-या न मिळणे ही या उदासिनतेची परिणती आहे.

..2.....

डॉ.नीलम गो-हे.....

सभापती महोदय, सर्व्हिस सेक्टर महाराष्ट्रामध्ये मोठया प्रमाणात वाढत आहे. आय.टी.इंडस्ट्रिज त्यांच्या गरजा पूर्ण होत नसल्याबाबत तक्रार करतात. त्यांना प्लंबर किंवा तत्सम सेवा उपलब्ध होत नाहीत. यासंदर्भात देखील धोरण तयार करुन कृति आराखडा चांगल्या प्रकारे राबविला गेला तर आपल्याला उत्तर मिळू शकेल, असे वाटते.

..3.....

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

श्री.राणा जगजितसिंह पाटील (रोजगार व स्वयंरोजगार राज्यमंत्री) : सभापती महोदय, या विषयावर अतिशय अभ्यासपूर्ण अशी चर्चा या ठिकाणी झाली आहे. या विषयावर आपण जेवढे बोलू तेवढे कमीच आहे, असे मी स्वतः मानतो. विधानसभेमध्ये या विषयावर चर्चा झाली होती. अनेक तास ही चर्चा सुरु होती. मी त्यावेळी सर्व सन्माननीय सदस्यांना विनंती केली होती की, आपल्या सूचना लेखी स्वरूपात द्या, त्यांचा निश्चितपणे पाठपुरावा करण्यात येईल. खालच्या सभागृहाविषयी येथे बोलणे कितपत संयुक्तिक होईल, याविषयी मी साशंक आहे. महत्वाची बाब ही आहे की, हेच मुद्दे विधानसभेमध्ये उपस्थित झाले होते. तेंव्हा ठोस असा निर्णय झाला नाही. माझी सुरुवातीलाच विनंती आहे की, आपण ज्या पोटतिडकीने, कळकळीने विषय मांडला आहे त्याच पोटतिडकीने या प्रश्नाचे समाधान मिळावे यासाठी पाठपुरावा करण्याची गरज आहे. मी स्वतः माझ्या पद्धतीने जे शक्य आहे ते करतो आहे. आपण ज्या सूचना केल्या आहेत त्याबाबतीत मी नंतर बोलतो, आधी हा जो ठराव या ठिकाणी मांडला आहे त्याविषयी मी बोलणार आहे.

सभापती महोदय, या ठरावामध्ये असे म्हटले आहे की, बेराजगारी निर्मुलनासाठी एक धडक योजना हाती घेण्याची गरज आहे, अशी ही विधान परिषद शिफारस करीत आहे. आजची परिस्थिती काय आहे आणि शासन त्याबाबतीत काय करीत आहे, याविषयी मी थोडे सांगतो. आजची परिस्थिती अशी आहे की, एम्प्लॉयमेंट एक्स्चेंजची जी विविध कार्यालये आहेत त्या माध्यमातून आपण लाईव्ह रजिस्ट्रेशन करतो, उमेदवारांचे अर्ज येतात, त्यांची नोंदणी करण्यात येते. आजमितीला 35 लाख लाईव्ह रजिस्ट्रेशनस आहेत. गेल्या काही वर्षातील विचार केला तर 10-15 हजारापेक्षा जास्त लोकांना रोजगाराची संधी या माध्यमातून उपलब्ध झालेली नाही. कधी काळी आपल्याकडे 45 लाख लाईव्ह रजिस्ट्रेशनस होती. आता ती संख्या 35 लाखांवर आली आहे. ही संख्या कमी होण्याची कारणे अनेक असू शकतात. नोकरी न लागल्यामुळे कंटाळून रजिस्ट्रेशन करणे लोकांनी बंद केले असेल, काही लोकांना नोकरी मिळाली असेल, अशी अनेक कारणे असू शकतात.

यानंतर श्री.बोरले.....

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

3M-1

GRB/ MAP/ KGS/ प्रथम श्री.रोझेकर

15:00

श्री.राणा जगजितसिंह पाटील

पूर्वी 45 लाख लाईव्ह रजिस्ट्रेशन होते. आता ते 35 लाखावर आलेले आहे. एम्प्लॉयमेंट ब्युरोजमार्फत 10 ते 15 हजार बेरोजगारांना नोक-या मिळालेल्या आहेत. या व्यतिरिक्त किती लोकांना नोक-या मिळाल्या याची आपल्याकडे माहिती नाही. महाराष्ट्रामध्ये मेगा प्रोजेक्ट, एस.ई.झेड. येत आहेत, खूप मोठ्या प्रमाणावर औद्योगिकीकरण होत आहे. या माध्यमातून निश्चितपणे नोक-यांची संधी उपलब्ध होते. परंतु या माध्यमातून मिळालेल्या नोक-यांची आकडेवारी आपल्याकडे उपलब्ध नाही. त्यासाठी मेकॅनिझम तयार करणे अतिशय गरजेचे आहे, हे मी मान्य करतो आणि त्यासाठी शासन पावले उचलेल, असे मी आपल्याला आवर्जून आश्वासन देतो. मागच्या काही वर्षांमध्ये एम्प्लॉयमेंट खात्याने काय केले हे देखील मी सभागृहाला सांगू इच्छितो. एम्प्लॉयमेंट खाते आणि लाईव्ह रजिस्ट्रेशन आपण ऑन लाईन केलेले आहे. उद्या जर आपल्याला प्लंबर किंवा इलेक्ट्रिशियन पाहिजे असेल आणि आपण ते इंटरनेटवर शोधण्याचे ठरविले तर ते सहज शक्य आहे. एम्प्लॉयमेंट खात्याचा सर्व्हर क्रॅश झाला होता याबाबत सभागृहामध्ये चर्चा झाली होती. त्या मागचे कारण असे होते की, एवढी सर्व माहिती सर्व्हरवर टाकतांना अडचण आली होती. परंतु आज ही सर्व माहिती ऑन लाईन उपलब्ध झालेली आहे. लोकांनी जर या संधीचा फायदा घ्यायचे ठरविले तर येथे सुध्दा मोठ्या प्रमाणावर डायरेक्ट नोक-या मिळू शकतील. शासनाने ऑन लाईन रजिस्ट्रेशनची सुध्दा सोय करण्याचे ठरविलेले आहे आणि त्या दृष्टीने कार्यवाही सुरु आहे.

सभापती महोदया, मागच्या तीन-चार वर्षांपूर्वी आपण सेवा सोसायटीजच्या बाबतीत निर्णय घेतला आणि जवळ जवळ 26 कोटी रुपयांची कामे सेवा सोसायटीजला मिळालेली आहेत.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदया, माननीय मंत्री महोदयांनी ऑन लाईनच्या बाबतीत सभागृहाला माहिती दिली. ऑन लाईनच्या बाबतीत सभागृहाला पुन्हा माहिती द्यावी, अशी माझी विनंती आहे.

श्री.राणा जगजितसिंह पाटील : सभापती महोदय, ऑन लाईनच्या बाबतीत मी असे सांगितले की, जे लाईव्ह रजिस्ट्रेशन आहेत, त्याबाबतची माहिती आपण इंटरनेटवर उपलब्ध करून दिलेली आहे. एखाद्या माणसाला जर एम्प्लॉई शोधावयाचा असेल तर त्याला इंटरनेटच्या

..2...

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी न्नाही)

3M-2

श्री.राणा जगजितसिंह पाटील

माध्यमातून एम्प्लॉई शोधणे शक्य आहे. खरे तर ही चर्चा अर्धा तास, एक तास करण्यासारखी बिलकुल नाही. कॅबिनेटचे सिनिअर मोस्ट लोक एकत्र बसून विचार करण्यासारखी ही चर्चा आहे आणि त्यातून महत्वाचे निर्णय व्हावयास हवेत. सेवा सोसायटीजच्या बाबतीत वित्त विभागाने तीन वर्षासाठी परवानगी दिली होती. शासन सेवा सोसायटीजला काही अनुदान देत होते त्यासंदर्भात काही निर्णय झाले होते. परंतु शासनाने आता असा निर्णय घेतलेला आहे की, सेवा सोसायटीज पुढच्या काळामध्ये सुरु ठेवत असतांना बरेच मुलभूत बदल करणे गरजेचे आहे. प्रत्येकाला नोकरी मिळेलच असे नाही. स्वयंरोजगारासाठी आपण सेवा सोसायटीज सुरु केलेल्या आहेत. सेवा सोसायटीज कशा सक्षम करता येतील, फक्त शासनाच्याच वेगवेगळ्या विभागांची कामे मिळावीत अशी संकल्पना नव्हती. प्रायव्हेट कंपन्यांमधील गार्डनिंगची कामे असतील, सिक्युरिटीजची कामे असतील ही सर्व कामे सेवा सोसायटीजना मिळावीत, अशी आपली संकल्पना होती. त्यासंदर्भात जर सन्माननीय सदस्यांना काही सूचना करावयाच्या असतील तर त्यांनी त्या कराव्यात, असे मी आपल्याला आवर्जून सांगू इच्छितो. एम्प्लॉयमेंट ब्युरोजमध्ये आपण करिअर कॉर्नर ही संकल्पना सुरु करण्याचे ठरविले आहे. करिअरसाठी लागणारी माहिती आपण एम्प्लॉयमेंट ब्युरोजमध्ये ठेवण्याचा निर्णय घेतलेला आहे. केंद्र शासनाने सहा लाख क्युऑस करण्याचा निर्णय घेतला होता. मध्यंतरी आपण महाराष्ट्रामध्ये दहा हजार इंटरनेट क्युऑस करण्याचा निर्णय घेतला होता. परंतु आता असा निर्णय घेण्यात आलेला आहे की, महाराष्ट्रामध्ये आठ हजार क्युऑस करण्यात येतील आणि या क्युऑसच्या माध्यमातून अनेक सुविधा उपलब्ध करण्यात येतील. मोटोरोलाचे फोन विकावाचे असतील, हिंदुस्तान लिव्हरचे एखादे प्रॉडक्ट विकावाचे असेल तर अशा माध्यमातून स्वयंरोजगाराची संधी उपलब्ध करून घेण्याचा निर्णय आपण घेतला आहे. यासंदर्भात सन्माननीय सदस्यांच्या काही सूचना असतील तर त्या स्वीकारण्याची शासनाची तयारी आहे. सन्माननीय सदस्य श्री.दिवाकर रावते यांनी सुप्रीम कोर्टाच्या निर्णयासंदर्भात सांगितले होते.

यानंतर श्री.गागरे

श्री.राणा जगजितसिंग पाटील

त्या अनुषंगाने 19 नोव्हेंबर 2003 रोजी शासन निर्णय निर्गमित करण्यात आला आहे. यात उल्लेख केला आहे की, सुप्रीम कोर्टाच्या निवाडयानुसार एप्लॉयमेंट एक्सचेंजकडून लिस्ट घेतली जाणार आहे. As per seniority and reservation प्रमाणे यादी करून देणे त्यांना mandatory केलेले आहे. In addition to the appropriate department or undertaking or establishment should calls for the names by publication in the news papers having wider circulation and also display on the notice board and announce on radio, television and employment news bulletin त्यांनी उल्लेख केलेला आहे की, एप्लॉयमेंट ब्युरोकडून ज्येष्ठतासूची मागविली जाणार आहे. तसेच वाईड सर्क्युलेशन असलेल्या न्यूजपेपरमध्ये प्रसिद्धी द्यावी लागणार आहे. त्याच्या नंतर मुलाखती आयोजित करून जो उमेदवार योग्य वाटेल त्याला तुम्ही घ्यायला हरकत नाही असे त्यांनी आवर्जून नमूद केलेले आहे. Subject to correction हे करता येईल. याकडे निश्चितपणे लक्ष देण्याची गरज आहे. याबाबत माननीय सदस्यांच्या काही सूचना असतील तर त्यांनी द्याव्यात, म्हणजे त्याप्रमाणे योग्य ती कार्यवाही करता येईल. तसेच यामधील legal point of view तपासणे गरजेचे आहे. मी सभागृहाला सांगू इच्छितो की, स्थानिक लोकांना न्याय देण्याच्या बाबतीत कोणी काही वेगळी भूमिका घेण्याचे काहीच कारण नाही.

श्री.अरविंद सावंत : सभापती महोदय, माननीय मंत्री महोदयांनी असे म्हटले आहे की, ऑनलाईन नाव नोंदणी झालेली आहे. परंतु ज्या कंपन्यांना किंवा फर्मला या लोकांची कर्मचारी म्हणून आवश्यकता आहे, ते या ऑनलाईन पाहण्यास तयार नाही. म्हणून मी या वाक्यास अधोरेखित केले होते. Compulsory notification of employment exchange Act म्हणजे सक्तीने नावनोंदणी करून घ्यावयाची आहे. मंत्री महोदयांनी एक चांगला मुद्दा मांडला आहे की, हे पाहण्यासाठी मॅकेनिझम नाही. कारण जे बेकार नोकरीला लागले असतील कदाचित त्यांची नावे आजही ऑनलाईन उपलब्ध असतील. याबाबत मी सांगू इच्छितो की, एप्लायमेंट एक्सचेंज हे मॅकेनिझम आहे. या माध्यमातून बेकारांना कळवावे की, उदा. 100 पैकी 10 उमेदवारांना नोकरी लागली आहे. म्हणजे ही 10 नावे यांना डिलीट करता येतील. एप्लॉयमेंट एक्सचेंज हे माध्यमच

.....2

श्री.अरविंद सावंत...

शासन वापरत नाही ते वापरावे असा आमचा आग्रह आहे. त्यातूनच भूमीपुत्रांना आपोआप न्याय देता येईल, ही त्यामागील मूळ भूमिका असून माननीय मंत्री महोदयांनी ती लक्षात घ्यावी.

तालिका सभापती : माझी सभागृहाला विनंती आहे की, माननीय मंत्री महोदयांचे उत्तर पूर्ण होऊ द्यावे त्यानंतरही आपले समाधान झाले नाही तर इतर सदस्यांना प्रश्न विचारण्याची परवानगी देण्यात येईल.

श्री.राणा जगजितसिंह पाटील : सभापती महोदय, स्थानिकांना रोजगार मिळण्याच्या बाबतीत मी आवर्जून सांगू इच्छितो की, उद्योग विभागाने एक परिपत्रक काढले आहे. प्रत्येक उद्योग किंवा व्यवसाय सुरु करीत असताना एमआयडीसी मध्ये त्यांना जमीन देण्यात येते. या ठिकाणी 80 टक्के स्थानिकांना नोकरीस घेणे बंधनकारक केलेले आहे. उद्योजकांकडून तसे प्रतिज्ञापत्रही शासन घेत आहे. माननीय सदस्य श्री.अरविंद सावंत यांनी सांगितले आहे की, किती लोकांना रोजगार मिळाला आहे हे चेक करण्यासाठी सध्या मॅकेनिझम नाही. त्याच प्रमाणे 80 टक्के स्थानिकांना नोकरीत घेतले आहे की नाही याचे मॅकेनिझमही व्यवस्थित करण्याची गरज आहे, हे मी मान्य करतो. याबाबत शासनाने कामकाज सुरु केलेले आहे. माननीय सदस्यांनी ज्या सूचना केलेल्या आहेत, मी त्या ऐकल्या आहेत, त्यावर चर्चा झालेली आहे. त्या एवढ्यापुरत्याच सिमीत राहणार नाही. या प्रश्नाची व्यापकता व गांभीर्य लक्षात घेऊन चीफ सेक्रेटरीच्या अध्यक्षतेखाली आवश्यकता असल्यास समिती नेमण्यात येईल. स्थानिकांना जास्त न्याय देण्यासाठी सुप्रीम कोर्टाच्या निकालाचा विचार करून नेमके काय करता येईल, याबाबत एक रिपोर्ट पुढील दोन महिन्यामध्ये मागविण्यात येईल. मी आणखी एक आश्वासन देतो की, यामध्ये आवश्यक ते बदल करण्यात येतील, माननीय सदस्यांनी इनपुट द्यावेत, आवश्यक त्यावेळी आपली एकत्र बैठकही घेण्यात येईल. बेरोजगारांसाठी नियमामध्ये बसवून जे काही करता येणे शक्य आहे, त्याबाबत हिवाळी अधिवेशनामध्ये विधेयक आणण्यात येईल.

श्री.दिवाकर रावते : सभापती महोदय, माननीय मंत्री महोदयांनी सुप्रीम कोर्टाच्या निर्णयाच्या अधीन राहून कार्यवाही करण्याबाबत सांगितले आहे. बेरोजगारांची स्थिती शेंबडात माशी अडकल्यासारखी झाली आहे. शासनाच्या प्रचलित धोरणानुसार व मंत्री महोदयांनी केलेल्या निवेदनानुसार जे चालले आहे, ते तसेच चालणार आहे असा त्याचा अर्थ आहे.

यानंतर श्री.सुंबरे.....

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

30 1

KBS/ KGS/ MAP/

श्री. गागरे नंतर ---

15:10

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील : सभापती महोदया, मी आवर्जून उल्लेख केला

श्री. दिवाकर रावते : मी असे म्हटले की, तुमच्या उत्तरात आज तुम्ही जे करीत आहात तेच आलेले आहे. या संबंधात काही असेल ते बघू ...

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील : मी असे म्हटले की, मुख्य सचिवांनी दोन महिन्यांमध्ये याबाबत सजेशनस द्यावीत आणि मी असेही आश्वासन दिले आहे की, हिवाळी अधिवेशनामध्ये

श्री. दिवाकर रावते : सभापती महोदया, मी रेकॉर्डवरच सांगतो आहे. हा भुलभुलैया नको. शेंबडात अडकलेल्या माशीसारखे आमच्या तरुणांना आपण उद्ध्वस्त करू नका. मी असे म्हणतो आहे तेव्हा माझ्याकडे त्याबाबत निश्चित स्वरूपात नेमके केंद्र सरकारने याबाबत काय सांगितले आहे ते आहे, तेच मी आपल्याला वाचून दाखवितो. The letter No. is 14024/2/26 May, 18th,1998, Government of India, Ministry of Personnel, P.G. and Personnel and Training and Pension Department, New Delhi 110001, official memorandum is in my hand. The subject of this official Memorandum is : "Recruitment of the Staff to the Employment Exchange". They have given requirements and mandatory guidelines in it. Now, the question is that: Why those required mandatory guidelines are not being followed in the State of Maharashtra. This is the point. हा माझा विषय आहे. केंद्र सरकारने सुप्रीम कोर्टाच्या निर्णयानंतर यामध्ये स्पष्टपणे दिलेले आहे. मी हे संपूर्ण परिपत्रक आपल्याला येथे वाचून दाखवू इच्छित नाही. खरे तर यामध्ये राज्यांनी काय करावे याबाबत सुंदर सुंदर गोष्टी दिलेल्या आहेत तसेच काय करू नये हेही सांगितले आहे. विशेष म्हणजे ही लढाई शिवसेनेने लढली आहे हेही आपण लक्षात ठेवावे. सुप्रीम कोर्टाच्या त्या निर्णयानंतर जेव्हा महाराष्ट्रातील तरुणांची कुचंबणा होऊ लागली तेव्हा श्री.प्रधान नावाच्या वयोवृद्ध माणसाने आपली सगळी हयात, जवळपास 20 वर्षे तेथे खर्ची घातली आणि ही लढाई लढली आहे. त्यांनीच आम्हाला या संदर्भात शिक्षित केलेले आहे आणि अजूनही करतील. सभापती महोदया, मी जेव्हा या खात्याचा मंत्री होतो तेव्हा या संदर्भात जी समिती स्थापन केली होती त्या समितीमध्ये मी त्या श्री.प्रधान यांना डेप्युट केले होते. ठीक आहे. त्यानंतर आम्ही सत्तेवर आलो नाही. आता या सरकारने अजून 1 वर्ष 9 महिने शिल्लक आहेत. त्यानंतर कदाचित आम्ही सत्तेवर येऊ आणि आम्ही सत्तेवर आलो तर ते करूच. असो. सभापती

..... 4ओ 2 ...

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

30 2

KBS/ KGS/ MAP/

श्री. गागरे नंतर ---

15:10

श्री. रावते

महोदया, या परिपत्रकातील क्र.3 चा क्लॉज मी मुद्दाम आपल्या माहितीसाठी येथे वाचून दाखवू इच्छितो.

Clause (3) : "Accordingly, it is clarified that in addition to the notifying the vacancies for the relevant categories (Including those fields of the Union Public Service Commission and the Staff Selection Commission) to the Employment Exchange the requirement of the Authority, Establishments may keeping in view the administrative and the budgetary convenience arrange for the publications". There is a clear mandate of the Supreme Court decision. Once again, I quote it: "Keeping in mind the administrative and budgetary convenience." सभापती महोदया, यामध्ये हे स्पष्ट केलेले आहे की, 5 जागांसाठी 50 हजार अर्ज येणार असतील आणि प्रशासकीय दृष्ट्या त्यांची निवड करता येत असेल तर आणि त्यासाठी येणारा खर्च अर्थसंकल्पामध्ये घेतला जाणार नसेल ... सभापती महोदया, आमच्या ग्रामीण भागातील एखाद्या नगरपालिकेचे उत्पन्न किती असते ? तर अवघे 3 लाख, 5 लाख, 7 लाख. एकूण बजेटच मुळी त्यांचे 10 लाखाचे असते. तेथे शिपायाच्या 5 जागा भरायच्या असतील तर कायदानुसार जाहिरात देणे वगैरे सगळे सोपस्कार करावे लागतील आणि त्यासाठी 3-4 लाख रुपये खर्च येणार असेल तर तोही करावा लागतो. अर्थात त्या पदांवर कोणाला भरायचे हे काही वेळेस अगोदरच नक्की झालेले असते पण तरीही सारे सोपस्कार पार पाडावे लागतातच. मग त्यानुसार अर्ज मागविले जातात, परीक्षा घेतात वगैरे सगळे काही केले जाते. अशा परिस्थितीमध्ये केवळ सेवायोजन कार्यालयाकडून यादी मागवावयाची, हे बंधन घातले आहे. त्याबाबतीत त्यांनी पुढे असे म्हटले आहे की, Arrange for publication for the recruitment notice for such categories in the Employment News. तेव्हा तुम्हाला याबाबतीत निश्चित स्वरूपात काय करायचे आहे हे केंद्र सरकारनेच सांगितले आहे. श्री.हितेंद्र सिंग, सहसचिव यांच्या सहीचे हे परिपत्रक 1998 मध्ये निघालेले आहे. मग आपले अधिकारी ते का लक्षात घेत नाहीत ? सभापती महोदया, महाराष्ट्राच्या दुर्दैवाने सचिव पदांवर बसलेली सारी प्रमुख मंडळी ही बिगर मराठी आणि बिगर महाराष्ट्रीय आहेत आणि ही मंडळी केवळ त्यांचेच भले पहात आहेत. त्यांना जो पगार दिला

..... 4ओ 3 ...

20-07-2007

(असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही)

30 3

KBS/ KGS/ MAP/

श्री. गागरे नंतर ---

15:10

श्री. रावते

जातो तो महाराष्ट्राच्या जनतेच्या खिशातून येणाऱ्या पैशामधून. तेव्हा त्याच्याशी त्यांनी किमान इमान राखावे अशी अपेक्षा माझ्यासारख्यांनी केल्यास ते गैर आहे का ? या सचिव मंडळींनी येथे येऊन चांगले चांगले ब्लॉक्स घेतले, आपली मंडळी आणली, सरकारी भूखंड घेतले. त्यांनी हे जे केले त्याबद्दल आम्हालाही आनंद आहे. पण जेव्हा तुम्ही आमच्याच पैशातून पगार घेता तेव्हा आमच्या भूमिपुत्रांसाठी सुद्धा काही बघाल की नाही ?

(यानंतर श्री. सरफरे4पी 1 ..

असुधारित प्रत / प्रसिद्धीसाठी नाही

कुमारसेन बा. सुंबरे, प्रतिवेदक
प्रतिवेदन शाखा, म.वि.सचिवालय,
विधान भवन, मुंबई 400032.

दिनांक : 23 जुलै, 2007.

प्रति,

प्रधान सचिव,
म. वि. सचिवालय,
विधान भवन, मुंबई.

माननीय महोदय,

माझे काही नातेवाईक आपल्या विधान भवनामध्ये माननीय उपमुख्यमंत्र्यांची भेट घेण्यासाठी आज, सोमवार, दिनांक 23 जुलै, 2007 रोजी येऊ इच्छित आहेत. त्यांची नावे खालीलप्रमाणे आहेत ...

- 1) श्री. चंद्रसेन अ. ढेरे,
- 2) श्री. समीर न. ढेरे,
- 3) श्री. आशीष चं. ढेरे,
- 4) श्री. कमलेश परदेशी,
- 5) श्री. शैलेश किवटे.

तरी कृपया त्यांचेसाठी आवश्यक त्या प्रवेशिका आपण उपलब्ध करून दिल्यास मी आपला आभारी राहीन.

कळावे,

आपला नम्र,

(कुमारसेन बा. सुंबरे)
प्रतिवेदक, म.वि.स.

श्री. दिवाकर रावते...

याकरिता कुठे जाण्याची किंवा संशोधन करण्याची गरज नाही. माझे असे म्हणणे आहे की, केंद्र सरकारच्या कायद्याची जे लोक अंमलबजावणी करीत नाही त्यांना आपण आपल्या खात्यामार्फत जाब विचारा. त्यावेळी कां आमच्यासमोर नमले होते? आम्ही हे सर्व कायदेशीर तयार केले होते. कारण त्यामध्ये तुमचा आमचा सर्वांचा इंटरेस्ट आहे. केंद्र सरकारने या संदर्भात त्याचा निश्चित स्वरूपामध्ये अर्थ लावला आहे. तेव्हा तुम्ही तरी तेवढे वाचले पाहिजे. मी आपणास पुन्हा सांगतो की, या सेवायोजन कार्यालयाच्या अधिकाऱ्यांना सांगा. ते पगार कशासाठी घेत आहेत? बेकारांच्या याद्या तयार करण्यासाठी, 2 नोकऱ्या निर्माण झाल्यावर 50 लोकांशी कॉटॅक्ट करून त्यांच्याकडून पैसे जमविण्यासाठी घेत आहेत काय? वर्तमानपत्रामध्ये वेगवेगळ्या कंपन्यांकडून जेवढ्या व्हेकन्सीज नोटिफाईड होतात, त्या कंपन्यांकडे तुमच्या सेवा योजन कार्यालयामधून यादी तयार करून पाठविण्याचे काम त्यांना करावयास सांगा. त्याकरिता रोज वर्तमानपत्र आणि त्या वर्तमानपत्रामधील जाहिराती वाचावयाच्या एवढे काम त्यांना करावे लागेल. Being given to understand that the vacancies arises from the news bulletin number so and so in your news paper hereby we, the Government of India may authorise to give the names of...आपल्या जाहिरातीच्या संदर्भात आम्ही 25 लोकांची यादी पाठवित आहोत, त्यांना आपण सिलेक्ट करा. असा उलटा पत्रव्यवहार त्यांच्याबरोबर करा. आपण त्यांना त्याठिकाणी कशासाठी बसविले आहे? हे आपले अधिकारी काहीच काम करीत नाहीत. फक्त बेकारांना कॉल देऊन त्यांच्याकडून पैसे कसे गोळा करावयाचे? आणि भूलभूलैय्या कसा करावयाचा आणि बेकार लोकांना बाहेर कसे उभे करावयाचे एवढेच ते काम करीत आहेत. त्यांच्याकडे काय काम आहे? हे आपण मला सांगितले पाहिजे. त्यांना आपण कामाला लावा. रोजच्या रोज आपण वर्तमानपत्र विकत घेतो. त्यामधील जाहिराती कापून काढा, त्याची फाईली तयार करा व त्याबाबत रोज पाठपुरावा करा. आपल्या एका अधिकाऱ्याने दहा कंपन्यांना पाठविलेल्या याद्याबाबत पाठपुरावा केला तर त्यामधील दोन कंपन्यांमध्ये तरी आपले बेकार तरुण नोकरीला लागतील. दहा लोकांच्या व्हेकन्सीमध्ये शासनाच्या दोन लोकांना तरी घेऊया असा विचार त्या कंपनीचे लोक करतील. शेवटी तुम्ही आम्ही राज्यकर्ते आपल्या लोकांसाठी, जनतेसाठी आहोत. आणि आपल्या कल्पक शक्तीमधून जे निर्माण होते ते त्यांना द्यावयाचे असते. म्हणून काही मंत्री त्यांच्या खात्याच्या विषयामध्ये चांगले काम करून मोठे होत असतात. तसे काम आपण करावे अशी माझी आपणास विनंती आहे.

डॉ.दीपक सावंत : सभापती महोदय, मला या निमित्ताने एक सूचना करावयाची आहे. आपल्या सेवा योजन कार्यालयातर्फे "रोजगार वाहिनी" नावाची एक वेबसाईट सुरु केली आहे. या वेबसाईटद्वारे एकूण किती लोकांना फायदा झाला याची माहिती आपल्याकडे आहे काय? या ऑनलाईनद्वारे आपण किती लोकांना जॉब मिळवून दिले आहेत?

श्री. मधुकर सरपोतदार : सभापती महोदय, एका अतिशय चांगल्या विषयावर चर्चा झाली. मला या विषयावर बोलावयाचे होते परंतु मी दुसऱ्या एका बैठकीमध्ये असल्यामुळे मला यायला उशीर झाला. आपण बोलतांना म्हणाला आहात की, महाराष्ट्रामध्ये औद्योगिकीकरण खूप गतीने चालले आहे. त्यामुळे नोकऱ्या भरपूर उपलब्ध होतील. परंतु हे झालेले आहे ते जागतिकीकरण आहे, उदारीकरण आहे. यामधून मिळणाऱ्या नोकऱ्या फक्त सहा महिन्यांसाठी असतील. त्यानंतर ते बेकार तरुण बाहेर असतील अशी परिस्थिती आहे. कामगार ही संज्ञा नष्ट होत जाणार आहे. कामगार क्षेत्रामध्ये फक्त हायर फायर आणि लिक्विडेट या पध्दतीने सर्व कामकाज होणार आहे. त्यासंबंधी आपण काळजी घेतली पाहिजे. हे मला महाराष्ट्र राज्याला आणि आपल्याला सांगावयाचे आहे. शेवटी कामगार हा सुध्दा मनुष्य आहे व त्याला पोट आहे. कामगार क्षेत्रामध्ये जे लढे निर्माण झाले त्यामधून आजचे कामगारांचे कायदे निर्माण झाले आहेत. ज्याप्रमाणे महाराष्ट्रामध्ये 105 हुतात्म्यांनी बलिदान दिले. त्याप्रमाणे कामगार लढ्यामध्ये अनेक कामगारांनी त्यांच्या पंचप्राणांची आहुती दिली आहे. त्या दृष्टीकोनातून कामगारांमध्ये ऊर्जितावस्था निर्माण होईल. कामगारांना चांगल्या नोकऱ्या मिळतील, कायमच्या नोकऱ्या मिळतील. त्यांच्या परफॉर्मन्सप्रमाणे मिळतील असे बघा. You must see their performance and also see that they are confirmed in the services. एवढीच माझी सूचना आहे. महाराष्ट्रामध्ये औद्योगिकीकरण व्हावे व महाराष्ट्र मोठा व्हावा. परंतु त्यामध्ये प्रथम भूमिपुत्रांचीच सोय लागली पाहिजे. हे कधीही विसरून चालणार नाही हाच उद्देश आजच्या मूळ चर्चेचा होता. धन्यवाद.

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील : सभापती महोदय, "रोजगार वाहिनी" ही वेबसाईट नुकतीच सुरु झाली असल्यामुळे त्या वेबसाईटचा खूप फायदा झाला आहे अशातला भाग नाही. आजपर्यंत त्या वेबसाईटवर फक्त साडे तीन हजार लोकांनी व्हिजिट केल्या आहेत. आता कुठे सुरुवात झाली असून आम्ही तिला आणखी प्रसिध्दी देऊ. माननीय सदस्यांनी अनेक चांगल्या

DGS/

श्री. राणा जगजितसिंह पाटील...

सूचना केल्या असून त्या अंमलात आणण्यामध्ये मला अडचण येईल असे वाटत नाही. पदे भरण्याकरिता ज्या एजन्सी अॅडव्हर्टाईज करतात त्यांच्याकडे सेवा योजन कार्यालयामधील याद्या पाठविण्याबाबत माननीय सदस्य श्री.रावते साहेबांनी अतिशय चांगली सूचना केली आहे. त्या सूचनेबाबत जी कारवाई करणे शक्य आहे ती निश्चितपणे करू. किंवा किमान अमूक एवढ्या अॅडव्हर्टाईजना माहिती पाठविणे बंधनकारक राहिल असे तरी मेकॅनिझम एस्टॅब्लिश करू.

(यानंतर श्री. किल्लेदार)

श्री.राणा जगजितसिंह पाटील (पुढे सुरु...

सन्माननीय सदस्यांनी गव्हर्नमेंट ऑफ इंडियाकडून आलेले डॉक्युमेंट आहे ते माझ्याकडे द्यावे त्यावर अभ्यास करून बुधवारी या संबंधाने मी निवेदन करीन. सुप्रीम कोर्टाचे जे जजमेंट, संबंधित रिट पिटिशन आणि त्याच्या आधारावर काढलेला जी.आर ही माहिती आपण माझ्याकडे द्यावी म्हणजे मी अधिकाऱ्यांबरोबर चर्चा करून बुधवारी निवेदन करीन.

श्री. मधुकर चव्हाण : माननीय मंत्री महोदय, या विषयाच्या संबंधाने बुधवारी निवेदन करणार आहेत, त्यावेळी आश्वासन मिळेल अशी अपेक्षा करून माझा ठराव मागे घेण्यासाठी मी सभागृहाची अनुमती मागतो.

सभागृहाच्या अनुमतीने ठराव मागे घेण्यात आला.

तालिका सभापती (श्रीमती उषाताई दराडे) : यानंतर आणखी एक अशासकीय ठराव आहे. संबंधित सन्माननीय सदस्यांनी माझ्याकडे चिठ्ठी पाठवून विनंती केलेली आहे की, माझा अशासकीय ठराव पुढच्या आठवड्यात घ्यावा.

सभागृहापुढील कामकाज संपलेले आहे. सभागृहाची बैठक आता स्थगित होऊन सोमवार दिनांक 23 जुलै 2007 रोजी दुपारी 1-00 वाजता पुनर्भरेल.

(सभागृहाची बैठक दुपारी 3 वाजून 22 मिनिटांनी, सोमवार, दिनांक 23 जुलै 2007 च्या दुपारी 1-00 वाजेपर्यंत स्थगित झाली.)
